

I
EB

•

2178
M. B. W.

Charlotte Maria
Berry

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

Rare Book & Special
Collections Library

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

EPIGRAMMATA

PHILIPPI MELANTHONIS SELECTIORA, FORMVLIS PRECVM, HISTORIIS, PARAPHRASI DICTORUM diuinorum, & sententijs grauissimis maximè insignia, ex edito Epigrammatum libello & aliunde excerpta: ac vt pueris in pia institutione proponi & inculcari possint, seorsim cum indicatiunculis argumentorum, ad capita certa ordine aliquo collecta,

A

M. PETRO HEGELVNDO

Lectore Theolog. Ripensi:

Insuper & Iconibus argumento conuenientibus, elegantissimis exornata,

A

SIGISMVNDO FEYERABEND

Biliopola Francofordiano.

FRANCOFORTI ad Mœnum 1583.

LECTORI CANDIDO

ET PVERIS.

*Omnia miramur diuini scripta Philippi,
 Et singulis pia cernui damus oscula:
 Omnia sunt aurum, nec ut hic secernere quicquam
 Sit opus, bonum quasi sit præ alio aliud magis.
 Ac saltem ut pueris tanti instillemus amorem
 Artificis, est opus præ alio aliud magis.
 Ardeas pueros quantum ipse Philippe tenellos,
 Tantum, ô, vicissim pueruli in te exardeant:
 Aureaq; alueolis ductore reponere discant:
 Te, mella, mellitissima Melantheone.*

PET. HEG. R.

ALIUD AD EOSDEM.

*Collegere libris Epigrammata multa Philippi
 Ingenio eximij indicioq; viri:
 Ast Hegelundus apis genuina Philippica, libro hoc
 Colligit hæc melius, collocat & melius.
 Ergo sit hic gratus, sit mentio grata Philippi:
 Namq; Deo studium sacrat ut erg; suum.*

NIC. CRAGIUS R.

GENEROSAE INDO-
 LIS ET SPEI PRAECLARAE
 ADOLESCENTI OTTONI, NOBILISSI-
 mi viri GEORGII ROSENKRANTZII, Rosen-
 holmiæ domini, Senatoris regni Daniæ, & con-
 siliarij regij amplissimi, FILIO S.

NEQVE monere ego te, præstanti ingenio adolescen-
 tem, neque confirmare debeo, qui ultrò officium fa-
 cis: docere verò nullo modo, utentem præceptorib.
 literatissimis: hortari tamen & velut è longinquo
 acclamare acriter currenti, id verò fortasse licebit. Dabis igitur
 hanc

Des. Reg. Baldric. 19 Jan. 42. X. 41. 17 = 2 V. 1. 1

hanc mihi veniam, Otto suauissime, ut cur te potissimum hic alloquar, & qua consilij mei ratio, benignus libensq; audias. Multos iam annos amplissima fuit in gente nostra familiae vestrae dignitas & decus: ex qua & olim multi, & nunc, prodire praestantissimi viri, belli & pacis tempore, Regibus & patriae toti carissimi: quorum opera, ut Comici verbis utar, in bello, in otio, in negotio, suo quisq; tempore usus est sine superbia. Sed haec apud nostros, omnibus in medio sunt: & ego verecundia prohibeor, de tuis ad te ipsum loqui, ne gentis vestrae historiam texere, auribusq; illa tuis dare voluisse, videri possim. Saltem igitur ad patrem ipsum tuum (hunc enim apud te, tum tua ipsius, tum mea, tum Reipublica causa, praterire nullo modo debeo) oculos atque animum conuertas. Nosti ipse optimè, & ego id quod auditione iam olim acceperam, postea diuersis temporibus, cum ita res mea ferrent, in aliquot dierum cum ipso congressu & tanquam scholae coram didici: quam & temporis sit parcus dispensator: quam multum grauissimis studijs: quam nihil voluptatibus, ijs praesertim quas vulgus hoc nomine censet, quae vera non sunt, tribuat: quam ipse voluntate sua & iudicio, disciplinarum optimarum studijs addictus sit, peneq; affixus, non minus ac nostrum aliquis, qui in libris abditi nullamq; Reipub. partem attingentes, studia haec necessitate quadam vitae simul toleranda & muneris tuendi, colimus: adeoq; ut nisi legendo cotidie, meditandog; quamplurimum temporis consumat, non se viuere suauiter, imò prorsus non se viuere, existimet. Declarauit sanè iam saepius, in priuatis & publicis actionibus, quam ipse pro singulari perpetuoq; suo in Reipubl. studio, non inuitus in hoc desudarit, ut patriae nostrae res memorabiles, & Danicae gentis antiquitates, inde usq; ab ultima hominum memoria, ex annalibus priscis, ex archiuis & diplomatis regijs; e gentium exterarum com-

mer-

DEDICATORIA.

mercijs, fœderibus, monumentis vetustis, maiorum relationibus, doctis deniq; coniecturis, hinc inde sagaci ingenio & studio indefesso erutas, veteres & nouas, in promptu semper numeratog; habeat. Neq; ad eò iniuria cum plurimis conqueritur, res gestas historiamq; perpetuam gentis nostrae, sub posterioribus aliquot bene multis Regibus, in isto praesertim literis bonis & ingenijs felicibus affluente seculo, iam diu desiderari: atq; ea quae proximorum regum, vt dixi, quorum aetati suppare ipsi ferè sumus, temporibus contigerunt, nullis propemodum monumentis publicis consignata: sed in paucorum hominum memoria & commentarijs priuatis conseruari haëtenus & delitescere. Quo maioris diligentia & expectationis opus fuerit, eam historiae partem, in qua popularis noster Saxo Grammaticus ante annos plus minus quadringentos desit, continuatam pertexere, cumq; dignitate ad posteros propagare. Ista igitur domestica paternaq; diligentia & virtutis exempla tam illustria, accendere tibi animum debent, in aetate hac florente, ad studiorum praeclarissimorum, omnisq; humanitatis amorem, & Musas tanto ardore complectendas, quanto iam diu patrem vides: quantoq; opus esse existimabis, gentilitio nobilitatis splendori literis & virtute exornando.

Sunt verò deinde & alia maiora, quae vir deinceps factus, in viro, & quidem ad senectutis limen iam accedente imitabile. At qui ex patre tuo, aut ex nullo discas, quantum decus sit, in omni actione et officio moderatam aequabilitatemq; eam tueri, in qua summa seueritas pari humanitatis temperamento condita sit. Animaduertes etiam olim; quando & ipse tu ex umbratili studiorum exercitatione (in qua nunc magna cum laude profectūq; versaris) in lucem, puluerem, atque aciem forensis

educeris: quàm parens tuus hæcenus multis in difficillimis negotijs, & reip. temporibus, in iudicijs, in legationibus, in provincia commissa administratione, personam sustinuerit gravissimam consiliarij sapientis, arbitri integri & casti, iudicis religiosi, legati prudentis, magistratus vigilantis & aequi: quàmque fuerit semper φιλοβασιλεύς & ὁμῶς καὶ φιλόπατρις: & de quo non vulgò tantum, sed etiam inter sui ordinis homines viros clarissimos, ea sit integritatis & iusticia explorata opinio, ut pro Catone nostri temporis haberi possit, utq; non benevolentia tantum, sed & admiratione dignus apud omnes censeatur.

Inquirendum itaq; tibi porrò fuerit, quibus ille gradibus ad hoc amplissimum dignitatis fastigium & virtutis spectata decus conscenderit: quo imitari & assequi possis feliciter. Nempe ergo non satis ille putavit, illustri apud suos loco natum esse, aut imaginibus maiorum & opibus indormientem excellere: sed maturè aspera illa, at laudabili ad virtutem ingressus via, inde à teneris voluntate sua, optimis studijs se totum devovens, animum doctrinae eruditae copia excoluit, naturaq; bonitatem diligentia incredibili semperq; sibi instante confirmavit. In primis itaq; scientissimos & prudentissimos quosq; utriusque militiae, togatae & bellicae magistratos, quo melior & utilior ad suos rediret civis, adiit. Magnum etiam illum Lutherum, & incomparabilem omnig; laude maiorem Philippum vivos audiit, et colit: mortuos etiam in sanctissimis scriptis loquentes unice complectitur, & cotidie ferè inter istos Theologiae sese lacerantis & collidentis fragores, audit, observatq;. Cum verò ab aulis armisq; abhorrere equestri ordinis hominem nefas duceret, illustrissimae fortitudinis heroi, Mauricio Electori nomen dedit, quando huius laudatissimis auspicijs res maxima per Germaniam in imperij & religionis negotio geri caepit sunt. Patriæ

tandem se sua sistens, ingenij grauitatem amabili moderatione, & confirmata iam multo usu prudentia, ita temperauit, cumq; se domi & foris, in maximis & minimis praeiuit, ut nequa aut fidem, aut diligentiam, aut animum praesentem desiderari pateretur. Per omnes itaq; honorum gradus in summum togatae militiae ordinem euectus, serenissimo Regi FRIDERICO II. ueluti exemplum & imago antiquitatis, in precio est, & iam multos annos à consiliis intimis. Ad eum modum pro patriae commodis excubando, reipublicae consulendo, summos in simosq; pari iure copulando, & quod omnium instar est, uera religiosi animi pietate Deum aeternum fiducia Filij mediatoris colendo, uita & dignitatis equabilem tenorem in hanc usq; senectam conseruauit. Nihilominus tamen casus humanos cogitans, & incertos euentus ualitudinis, & naturae communis fragilitatem, utpote qui breui temporis interuallo duos amiserit grandiores senatu fratres, Holgerum & Ericum, principes & ipsos in Republica uiros: totum iam se in morte migrationeq; meditata occupatum esse ostendit. Exhorrescant alij & trepident ad mortis mentionem, quamq; possint longissimè cogitationem à moriendi necessitate abducant, ij praesertim qui uita huius deliciis inescati, aut fortuna uisi paulo blandiori, firmum aliquid & diuturnum in rebus humanis somniant: at tuus parens in re quamlibet florente, studio sibi uoluptatiq; habet, τῆν ἠδύτητα ἀρτίῳ, bene moriendi quàm plurimū impendere meditationis, & cotidie quasi uasis conclamatis, sarcinulas ad proficiscendum componere. Ideo ad sepulcrum familiare uestrum, prope Rosenholmanum suum, frequenter & obambulat, & in exedra ista sua libenter se sedit: non secus ac olim Isaacus in agrum sub uesperam exire solitus erat ἀδολεσχῆσαι, seu potius ad meditandum et orandum. Ideo locū istum Bibliotheca exquisita, signis, epigramatis,

pictu-

pieturis, & commonefactionibus grauisſimis, veluti testamento ad pietatis iusticiæq; studium posteros, etiam defunctus, obtestaturus exornauit. Ita nimirum certus ipse de felici ex hac vita in meliorem transitu, ut presentem hanc pie contemnere, cælestem illam, & beatum electorum Dei πολιτεια ardentè expectere, non simulatè videatur: & liberis etiam suis sicuti viuendi, ita et bene viuendi, beneq; moriendi autor esse vnice cupiat. Hæc illa vna est, qua ad solidam gloriam & gaudium itur via, siue ea facilis, siue difficilis sit: qui diuersam ingreditur, fortunam, ut fertur, inuocet.

Sed dum ponere tibi ante oculos conor, quibus initijs ac fundamentis hæ tantæ summis in rebus laudes patri tuo excitatae sunt: videri fortasse aliquibus possim nimium multa dixisse: at ipse mihi nequaquam satisfacisse, nedum patriæ nostræ de tanto bono gratulari satis potuisse, videor. Virtutem sanè laudari boni omnes libentissimè, nemo nisi malus, audiit inuitus: salutes autem moderatosq; gubernatores à Deo donari, grata mente agnoscere debemus, & precibus insuper assiduis ipsi commendare, utpote qui organa sunt, & tanquam manus Dei, quibus generi humano cumulatisimè benefacit.

Intelligis quàm iustam habeas gaudendi tecum in sinu, quod aiunt, & Deo æterno toto pectore gratias agendi materiam: quo magis omniq; ad hoc contentione tibi enitendum vides, ut familiæ, in qua à Deo collocatus es, vetustæ nobilissimæq; iam ad paucos redactæ, dignam te præbeas propria virtute propaginem simul & propagatorem: præsertim cum in te, velut AENEÆ in suo Ascanio, omnis tuo stet cura parenti. Tui itaq; ipsius inflammandi causa, & voluntatis meæ atque obseruantia in patrem tuum, patronum Mecænatemq; meum testificandi, libenter te cùm studiorum gratia Rostochij subsisteres, quando Academia

Germania superioris grauitèr dissidijs. Theologicis concuterentur, literis meis quoties licuit salutari: & nunc ubi ubi es, acclamatione mea consequi cupio: semper verò te, tuarū studia, quā non possum corpore, mente sequar. Eadem de causa libellum istum ex Philippicis Epigrammatis concinnatum in tuo nomine apparere, donec melius aliquid parare possem, volui. Ad hoc audendum aggrediendumq̄, pater ipse tuus occasionem mihi sum praeiuit minimè negligendam, quando sermones grauissimos non legum modò & historiarum, omnisq̄ sapientiae succo imbueret: Verum etiam in Poëtarum hortos & viridaria subinde excurrere, epigrammatis veteribus & nouis, ceu flosculis odoratissimis, respergeret. Iniecit tum mihi ea res cogitationem, ut ex editis sanctissimi viri Philippi Melanthonis epigrammatis & aliunde, quā venustissima, & breuissima quaeq̄ ad formam & similitudinem aliquam istorum scriptorum, quae nunc Emblematum titulo à doctis insigniuntur, deligerem, ordine tamen ista aliquo, quaeq̄ pueris in pia institutione inculcari omnina aut pleraq̄ possent. Quocirca neq̄ Epigrammata auctoris omnia, neq̄ integra semper ascripsimus; quin etiam hinc inde ex carmine epithalamio, aut epitaphio, aut paraphrasi aliqua ipsius prolixiori, ea solummodo decerpimus, quae nostro huic instituto, hoc est, puerorum institutioni seruire poterant: nonnulla etiam ex Poëtis nostri seculi candidioribus & Philippi discipulis aut amicis, maximè Iohanne Stigelio, depromsimus: Veniam facti nostri & ab his, & ab ipsius sanctissimis manibus exorantes. Iam & in bonam spem veniebam, neque studijs tuis alienum hoc prorsus accidere posse, neque patri tuo agrè futurum, qui Philippum & coluit viuum, quem & mortuum ut oderit induci non potest, licet aliorum astuta crudelitate, aliorum friuola credulitate, ad hoc iam multi impellantur: si

fasciculum istum ex rosario Philippico contextum, tibi quàm ornatisimum, industriorum hominum opera editum curarem.

Non sunt autem hi, Otto amicissime, hominis otio & voluptate diffluentis lusus aut arguta nugæ, & comulæ veneres: sed inter studia acerrima, labores docendi scribendiq; assiduos, negotia difficillima, profectioes, certamina, è pectore Deum religiosè colentis expressa suspiria, τῶν ἀρδεντῆστων, & tantum non illita cartis lacryma. Rursus autem & hic sunt mentis pia sub mole negociorum respirantis, σεβῆς colligentis ἠδὲ ἡλιεντῆστων, & in Deo suavissimè acquiescentis τῶν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀνιχνία: dum terras & mortalia omnia quasi è sublimi despiciens, cælo penè se insert, inq; sinu & complexu Filij Dei certissima fiducia se collocat, ut quod de Stephano Philippus sæpe in ore habuit; in corde semper ipse habuisse videatur:

Ibat ouans animis, & spe sua damna leuabat:

Caterùm vena Philippi in carmine fundendo (si modò de tanto viro iudicium nobis sumere liceat: quod hac tamen fortassis in parte licebit) talis est, qualis ipsi mens fuit, nimirum pura, simplex, aperta, facilis, undequaq; pietatem spirans, in qua arrogantia, scurrilitatis, turbidorum affectuũ, nigri salis mica nulla. Scire tamen potes etiam me tacente, non ipsum hoc viuum egisse, neque professione aut studio Poëtam fuisse: sed obiter tantum & veluti in transcursu poematia scriptitasse. Tamen quod de Virgilio doctissimo, doctissimus pronúciauit Iulius Scaliger: Quò quisq; doctior est, eò maiorē in Virgilij scriptis deprehendet eruditionē: id nos non immutatũ, sed auctum potius, si de Philippo dixerimus, non errabimus: Quò quisq; est doctior, magisq; pius: eò maiorem in Philippi scri-

scriptis deprehendet eruditionem simul & pietatem. Quando itaq; doctrina & pietas in hoc viro par fuerit: cum cogitationes illas suas sanctissimas, in numeros coniecisset, non possunt non suauiter piam mentem afficere. Animaduertis quàm ego vellem, si meam iuuentus vocem auditura esset, Philippico nomini amorem & voluntates omnium conciliare: neq; tantùm ut micas istas & τριμάχην arripiat: sed ut omnis etiam doctrina liberalioris initia, maximè verò religionis nostræ fundamenta, ex ipsius scriptis sibi degustanda hauriendaq; esse cogitet. Verùm apud te, tuiq; similes, non multum in isto argumento laborandum mihi esse, sat scio.

Pascas interea hic eadem opera animum & oculos: cumq; istis insuper coniunges ingeniosissimorum nostræ ætatis hominum libellos Epigrammatum, Iconum, τὰ ἐρωδιῶν, γυναικῶν, Apophthegmatum, Emblematum rerum variarum, Alciati, Sambuci, Bezae, P. Costalij, B. Anuli, Achillis Bochij, Cl. Paradini, Had. Iunij, Conradi Albini, Nic. Reufneri, aliorumq; ut cum à seuerioribus studiis animum remittere voles, aut inter proficiscendum, meditandi fallendique temporis pium & utile argumentum arripere: ea tibi sint studio, quæ ultrò oculis & animo, doctrinam aliquam aut virtutis elogium & stimulos ingerant. Concessisti iam in GERMANIAE superioris ACADEMIAE eruditissimis hominibus liberalissimisque studijs & exemplis affluentes. Socios habes & amulos studiorum complures è nobilitate Danica lectissimos iuuenes. A vobis certamen suscipi virtutis, doctrinae, & eloquentiæ, quæ sapientiæ est exornatrix, quàm vobis ipsis honorificum, quàm parentibus iucundum, quàm familijs vestris decorum, quam patria denique iuuanda & illustranda accommodum fuerit &

EPIST. DEDICATORIA.

fructuosum? Feliciter vale mi optime optatissimeq; Otto, paternaq; & auita integritatis & virtutis memor, patri gaudium maximum, fraterculo Holgero viuacis & mirifici ingenij puero, simulq; patruelibus tuis Ottoni Christophoro & Friderico, Holgeri filijs, optima indolis & spei adolescentulis, ut exemplum illustre virtutis & diligentie ponas, vide. Deum aeternum oro, ut patrem tuum in hac viridi senecta, non vestra tantum familie, sed & totius patrie commodo, quam diutissime incolummem conseruet. Ripis Cimbrica Chersonesi, Anno Christi M. D. LXXXII. die 20. Augusti, quò ipso die ante annos 23. solenni coronationis ritu inauguratus fuit Rex Daniae Fridericus II. cui ut porrò aeternus Deus, qui regna transfert & constituit, vitam & regnum in multos annos proroget, omnibus precibus nobis rogandus est.

Tui studiosiss.

M. PETRVS HEGELVNDVS
 Lector Theologus apud
 Ripenses.

IN IN-

IN INSIGNIA FAMILIÆ

ROSENKRANTZIORVM PERVETV-

stæ & nobilissima.

Suprà extant PENNAE radijs interlita & auro,

Albaq̄, purpureis sparsa corolla ROSIS.

Ponè coronato subsultim fronte LEONES,

Stant tessellatis obuï in alueolis:

Iusticia & paci, est fas, arma tenere ministra:

Pectora proḡ, aris ponere, proḡ, focus.

Gloria militia tamen est, vel summa, togata:

Consilijs patriam qui iuuat, ille iuuat.

Aurea pax ALIS plaudit: stat diuite CORNV

Copia: fert blandas premia Musa ROSAS.

Deniq̄, tum bona sunt Marti & commercia Musis,

Si sint antè domi CONSILIA, ARMA foris.

P. H.

IN INSIGNIA FAMILIAE

LANGIORVM,

signa militaria & Rosas.

Roboris inuicti dedit hoc insigne Gradivus,

Plurima victrici fixa TROPHAEA manu.

Ingenio, Charites, virtuti, oriḡ, diserto

Terna ipsa in triquetro tres tribuere ROSAS.

Vt sapere & facere hæc conando, tot hostica SIGNA

Stirps gerat, & rutilas, Langia, iure ROSAS.

P. H.

CAPITA LIBELLI

epigrammatum.

DOXOLOGICA, seu preces & hymni.		I	
HISTORICA, ἐγκωμιαστικά καὶ διήλωντιχά.		41	
DIDACTICA	{	Quæ ad Ecclesiam propriè attinent.	85
		Politica, & quæ ad Magistratum ac leges	105
		Oeconomica καὶ γαμικὰ.	116
		Parænetica, & de studijs rectè formandis.	126
		de Astris.	137
		Ethica præcepta, seu Σωφρονιστικὰ, & regulæ vitæ.	141
	Gnomica miscellanea.	149	
FORMVLAE CONFITENDI ET PRECANDI ex Philippo & Camerario.		155	

DOXO-

DOXOLOGICA,
SEV PRECES ET
HYMNI.

PRECATIONES AD FILIVM
Dei, pro vera Dei agnitione & dono
Spiritus sancti.

Ex historia creationis: Gen. i. Spiritus Do-
mini FOVEBAT aquas.

Spiritus vt Domini nascentia corpora fouit, cc
 Cùm manus artificis conderet ipsa Dei: cc
 Sic foueat cœtus, qui Christi oracula discunt, cc
 Accendatq; igni pectora nostra suo. cc

A

ALIA

VT SPIRITVS SANCTVS SIT
 efficax in nobis voce Euangelij, & motus ta-
 les accendat, qualis ipse est, id est, le-
 gi diuina congruentes.

Ex promissione Dei: Zach. 12. Effundam su-
 per domum Dauid Spiritum GRATIÆ &
 P. R. E. C. V. M.

„ E Fundam FLATVM, dicis, Dauidis in agmen,
 „ Christe, EVANGELII qui solet esse comes.
 Gratia magna Dei docili vt notissima fiat,
 Vtq; prece accedat non dubitante Deum.
 Mentibus & petijisse iubes hoc munus anhelis,
 Teq; audis iuras hoc dare velle bonum.

Ergo

*Ergo voce tua confisi Christe precamur,
AVRA Euangelij sit comes ista tui.*

*Luceat in nobis, & iusta pectora nostra
Assimilet legi, quæ data voce Dei est.*

*Te verè aeternumq; Patrem ut cognoscere possint,
Et motus habeant, quos tua verba docent.*

*Hæc nos FLAMMA tibi iungat, summoq; parenti:
Ipse sit in nobis iam noua vita Deus.*

“

“

A L I A.

*Propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo
laticiae præ confortibus tuis. Psal. 45.*

*O Vnctæ aeterni lato Spiramine Patris;
Nate Dei socios ungitto Christe tuos.*

A L I A.

*Quantò magis Pater vester cœlestis dabit Spi-
ritum sanctum ijs, qui ab eo petierint? Luc. II.*

Vox tua Gnate Dei est, accendere velle parentem

Æternum, Flatu pectora nostra tuo:

Promissumq; iubes munus votisq; fideq;

Poscat vñ hic cœtus, qui tua iussa colit.

Hac igitur freti, Christe optime, voce rogamus,

Ignis ut inflammet pectora nostra tuus.

“

“

A L I A.

*VT GVBERNET IPSE MEN-
tes & studia docentium & discen-
tium:*

Scripta à Philippo, paucis diebus ante mor-
tem, nec absoluta.

*Æterno genitore nate CHRISTE,
Orator Patris ex sinu verendi
Vocem Euangelij ferens suauem:
Qua credentibus exhibes potenter
Vitam, iusticiamq̄, sempiternam:
Et qui sanguine nos tuo redemptos,
Exaudis, reputas, facisq̄, iustos,
Ostendisq̄, p̄ys tuum parentem:
 Nostras CHRISTE precor doceto mentes,
Acin pectora gratia arrhabonem
Nostra effundito SPIRITVM, mouentem
Casta incendia, & inuocationem:
Fac pars agminis ut tui per omne
Æuum simus, alacriterq̄, laudes*

*Æterni Patris & tuas sonemus,
Claro contuitu DEI frucentes.*

*PRO CONSERVATIONE EC-
clesiæ & puritatis doctrina cœlestis,
precatiuncula.*

Ex historia trium adolescentum, sociorum
Danielis, quos Nabogdonosor in Caminum
ardentē ligatos coniecit: quòd Statuam au-
ream à se propositam adorare nollent. Sed Fi-
lius Dei in medijs flammis apparens, mirabi-
liter hos ab incendio tutos illæsoq; conser-
uauit: Rege stupente, & ad veri Dei veneratio-
nem conuerso. Dan. 3.

T*Em ineat semper seruante Ecclesia Christe,
Infertosq; ipsi nos tua dextra tegat:*

- » *Tres velut in flamma testes Babylonide seruas,*
 » *Rex ubi praesentem te videt esse Deum.*

ALIA.

Ex verbis Discipulorum duorum
 euntium Emaus. Lucae 24.

- » *Vespera iam venit nobiscum Christe maneto,*
 » *Extingui Lucem nec patiare tuam.*

ALIA.

*Pro incremento Fidei, facile la-
 bascentis.*

Credo Domine : opem fer incredulitati
 meæ. Mar. 9. Qualis & perhibetur fuisse pre-
 catio vltima Casparis Crucigeri senioris : In-
 uoco te fili Dei, fide quamlibet languida, fide
 tamen.

- » *Sed tamen hac fidei modica est scintillula, fiat*
 » *Auxilio petimus fortior illa tuo.*
 » *Ac veluti lucis radios Sol spergit in orbem ;*
 » *Tu Sol iusticia nos rege luce tua.*
 » *Et non extingui patiare in pectore nostro,*
 » *Noticiamq; tui, noticiamq; Patris.*
 » *Hospitiumq; tua doctrina protege Christe,*
 » *Emanuelq; tuo semper adesto gregi.*

IOH. IO. MAIOR.

- » *Parua fides quoque grata Deo est, dum conscia verbi*
 » *Sanguine dependet, Maxime Christe, tuo.*

PRO REMISSIONE
peccatorum.

Expiabis me Hyssopo, & super niuem dealbabor. Psal. 51.

EN mea coccineum referunt delicta ruborem:
Horrida sum crudo massa cruore madens:
Ablæ me folijs Hyssopi aspergine viua,
Tunc ego candidior vel niue totus ero.

IOH. STIG.

ALIA.

Exemplo matris Cananæ. Mat. 15.

<i>Quantus erat dolor in Cananea matre puella,</i>	“
<i>Cuius mens furijs exagitata fuit:</i>	“
<i>In tanto nunc est Ecclesia mæsta dolore,</i>	“
<i>Doctorem furias cum videt atque ducum.</i>	“
<i>Sed tu Gnate Dei gemitus audito precantum,</i>	“
<i>Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.</i>	“
<i>Tu procul à nobis sanos depelle furores,</i>	“
<i>Et sanes verbo pectora nostra tuo.</i>	“
<i>Quamuis ira tui nos urget iusta parentis,</i>	“
<i>Atque sumus turpes nos rea turba, canes:</i>	“
<i>Attamen ut timide sub mensa captat herili,</i>	“
<i>Esuriens modicas parua catella dapes:</i>	“
<i>Sic cum dira fames nostros absumerit artus,</i>	“
<i>A mensa petimus pabula Christe tua.</i>	“
<i>Gnate Dei generis nostri massam induis, ut nos</i>	“
<i>Viuifica infirmos hac tua massa gerat.</i>	“

IOH.

*Exemplum fidei probat in Cananëide Christus:
I nunc, & dubitans quare placere Deo.*

ALIA.

*VT DILECTIO DEI IN
nobis permaneat.*

Ex ardentissima oratione filij Dei ad æternum patrem ante agonem: Sit dilectio tua in eis, qua me diligis, & ego in eis, Ioh. 17.

- ,, **N**ect u gnate Dei maius meliùsve rogare
 ,, AEtetnum poteras, optime Christe patrem
 ,, Quàm quali σοφῶν̄ semper te diligit ipse,
 ,, Diligat & simili nos ut amore pater.
 ,, Nec tribui nobis hoc possit munere maius,
 ,, Quid nati posset maius amore dari?
 ,, Non apud AEtetnum facis irrita vota parentem,
 ,, Affirmat iurans hoc Pater ipse tibi.
 ,, Erga nos etiam es patrij tu pignus amoris,
 ,, Iussus pro nobis debita λύτρεα dare.
 ,, Nos igitur quanquam sumus agra & sordida massa,
 ,, Credimus ista tamen munera summa dari.
 ,, Confisq; tua prece Christe, pericula nostra
 ,, A summo petimus cuneta parente regi.
 ,, Tuq; regas seruesq; infirmos numine, qui vis
 ,, In nostris uiuens mentibus esse λὸγος.

ALIA

DOXOLOGICA.

ALIA.

VT VNVM SIMVS IN
CHRISTO. Ioh. 17.

*In tristi sudans quod poscit agone cruorem
Æterno Christus de genitore satus,
Semper concordēs, unumq; ut simus in ipso:
Cum Christo nostra hoc vota animiq; petant.*

ALIA.

AD TRINITATEM,

Ex M. Lutheri carmine Germanico:

Erhalt vns H̄ X̄ X̄ bey deinem Wort.

Serua DEVS Verbum tuum,
Et frange vires hostium,
Qui Iesum Filium suo
Turbare conantur throno.

B

Osten-

Ostende nunc potentiam

*O Christe Rex regum tuam;
Defende parvulum gregem,
Qui te fatetur principem.*

Vivificator spiritus

*Concordiam da cordibus,
Ades periclitantibus;
Cum morte conficiantibus.*

IOH. STIG.

ALIA.

*Adfere nos, verbumq; tuum Deus optime serua,
Et rabiem Turca, Pontificumq; preme.*

*Qui tecum aequali regnantem fœdere Christum,
Conantur patrio precipitare throno.*

*Da pacem, defende tuos: tibi semper ut omnis
Posteritas laudet hic & ubiq; canat.*

IOH. STIG.

PRO HOSPITIIS ECCLE- siae & Scholarum.

Flecte precor nobis iratum Christe parentem,
Qui vis pro nobis supplicis esse loco.

Et quam sparsisti prolatam è mente parentis

Deleri vocem ne patiare tuam.

- » *Doctrinaq; tuae studium, parvamq; Sareptam.*
- » *Doctrina hospitium protege quæso tua.*
- » *Et placidam clemens nobis concedito pacem,*
- » *Tuq; ducum mentes tu populiq; regas.*

ALIA.

ALIA.

*At tu summe Deus surgas terramq; gubernes,
Absq; tuo Regnum numine stare nequit.*

ALIA.

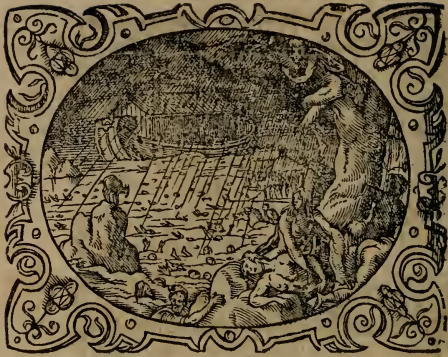
*Conserua Regni formamq; statumq; decorum,
Præfice concordēs ipse piōsq; Duces.*

PRO GVBERNATIONE ET
incolumitate nauiculae Christi, quæ est
Ecclesia ipsius.

GREG. NAZIANZ.

Ζητῶ Νῶε κιβωτὸν, ὅπως μέρος αἰνὸν ἀλύξῃ.

Oceanirapidis ut ventis unda cietur:
Semper habent varias sic quoq; regna vices.

*Vltima sed motus grauiores sentiet at as,
 Impia Turcorum qua modò regna videt.
 Christe tua hos inter fluctus quassabitur Argo,
 Attamen hanc rabies mergere nulla potest.
 Nos prolata tuo qui dogmata discimus ore,
 In cymba serues optime Christe, tua.*

ALIA.

*Oppressit reducem, quam rexit, Iäsona nauis,
 Qua tulit auricomi velleris acer opes.
 Non te Christe tamen, quam tu regis, opprimet Argo,
 Sed victor seruas hanc etiam incolumem.
 Nos ergo in portum deducas, at que gubernes,
 Deleri nautas nec patiare tuos.*

ALIA.

*Ex historia Domini in nauigio dor-
 mientis. Matth. 8.
 Nate Dei fluctus pelagi comepesce furentes,
 Irruit in cymbam multa procella tuam.*

Te quasi sopito iam mergi penè videtur:

Sed vigila, & paruum magne tuere gregem.

Vt tibi pertexat gratis praconia verbis,

Et tua perpetua nomina laude canat.

Aura tonet, sonet unda, minis fremat orbis & orcus:

Tu tamen infertos. nos tibi Christe teges,

IOH. IOACH. M.

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

MEDITATIO ADMIRANDI beneficij, Incarnationis Filij Dei, domini et Saluatoris nostri Iesu Christi.

Nil sum, nulla miser noui solatia, massam

Humanam nisi quòd tu quoque Christe geris.

Tu me sustentas fragilem, tu Christe gubernas,

Fac ut sim massa surculus ipse tuae.

Hoc mirum fædus semper mens cogitet, uno

Hoc est, ne dubites, fædere parta salus.

PARAPHRASIS IOH. STIG.

Sum miser, & non ulla dolens solatia noui,

Sumq; adeò culpa nil nisi massa mea.

At tu solus habes, mihi qua solatia praestes,

Qui datus es massa portio Christe, mea.

Mors tua Christe mihi vita est, victoria regnum:

Labe mea morior, sanguine viuo tuo.

Tu mihi rex pariter, pariter mihi Christe Sacerdos,

Pro me namque volens munus utrumque geris.

Destruis omnipotens veteris scelus omne Draconis,

A quo omnis nostri manat origo mali.

*Iratumq; tua placas pietate parentem,
Qua tuus in nobis crimina delet amor.*

*Ergo animam seruato meam, quam morte redemptam
Et vita gaudes germen habere tua.*

» *Viuo tibi, moriarq; tibi, tibi deniq; viuam,*

» *Te quia iustificas, Christe, prehendo fide.*

ALIA.

» *Iunxisti ut massam tibi nostram Christe Redemptor:*

» *Aeterno sic nos foedere iunge tibi.*

ALIA.

» *Cum nostram indueris mirando foedere massam;*

» *Gnate Dei semper nos tua membra regas.*

ALIA.

Ex verbis Dauidis: 1. Paralip. 17. Aspexisti me in forma hominis, qui es in excelsis
IEHOVA DEVS.

In forma quod nos HOMINIS placidissime Christe

Aspicias, & tamen es conditor ipse DEVS:

Et nostram formam miseratus crimina deles,

Et vite aeternae gaudia vera dabis:

Hac grati canimus tua dona, simulq; precamur,

Tu nos ut doceas, luce regasq; tua.

S I L O H.

DE APPELLATIONE SILOH,

quam Iacob tribuit nascituro olim Christo:

*Epigrammata duo longè dul-
cissima.*

Iacob Patriarcha morti vicinus, ordine Filij benedicit, & futura prædicit: Disertè verò Regnum penes tribum IUDAM futurum affirmat, donec venerit S I L O H, id est, is qui mitendus est, seu $\chi\acute{\alpha}\sigma\iota\omicron\nu\ \alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$, id est, foetus seu filius eius, s. virginis matris. Gen. 49.

G Nate Dei effigies aeterni viua parentis,
 Aeterna Verbum mente satumq; patris:
 Indutus nostra qui carne in virginis aluo,
 Humanum accedis, maxime Christe, genus.
 Te pius Isacides compellat nomine S I L O H,
 Quòd tener a es foetus virginis, ipse tener.
 Ac velut inuoluens foetum membrana recentem
 Dum rude sub matris pectore turget onus,
 Mollis, & ad motus non est durabilis ullos,
 Pendet & à cotylis squalida tota nouis:

Sic im-

- I. *Sic infirma fuit caro tunc tua maxime Christe,
In cruce pro nobis cum lacerata fuit.
Indueras etenim mirando fœdere carnem,
Huic nostra similem supplicijq; ream.*
- II. *Sed verè fragilis nos ipsi & sordida pellis,
,, Materna chorion labe reumq; sumus.
,, Attamen hoc viuet chorion quando induis ipse,
,, Voce tua sanans atq; cruore lauans.
Sic autem nobis diuina hæc munera dantur,
Cum discunt vocem pectora nostra Dei.
Ac cœtus igitur discentum Christe tueris,
Vt chorion verè sit schola casta tuum.
Ah tua tuta precor seruetur fascia S I L O H,
Ne queat hanc ullus dilacerare furor.*

ALTERVM.

- Magni consilij qui dicitur Angelus esse,
Æterno natus de genitore λόγος:
Edidit Isacida læta hæc oracula voce,
Cum fuit exilij duxq; comesq; seni:
Non prius amittet sceptrum Iudæa propago,
Quàm veniet S I L O H missus ab arce poli.
Perpetua reddet vobis qui gaudia vite,
Crimina cum proprio vestra cruore luet.
Cur tamen est dictus Seruator nomine S I L O H?*
- I. *Quod de virgineo nomine factus erit.
Et fragili similis chorio, pelliq; cruenta,
In cruce cum tabo vulnera facta fluunt.
Talis at est factus pro nobis fascia Christus,
Quamquam iusticia fons sine labe manet.*

Nos homines autem verè tam sordida massa,
 Nos lacerum chorion, putre reumq; sordidus.
 Sed tu gnate Dei nostras etiam indue pelles,
 Et vitam miseris infere fasciis.
 Nec tamen hanc reddis, nisi qui tua dogmata discunt:
 Tantum hanc ad vitam vis Deus esse viam.
 Ergo precor studia hac tu semper dirige Christe,
 Aeterni Siloh vera propago Patris.

EGO SVM QVI SVM,

Exodi 3.

TVm Mose ardebat scitari, & nomina tanti
 Querere ductoris, populisq; exacta referre,
 Omine ab hoc firmans animum, & sic ore precatur:
 O quem te memorem, qualite ab origine ducam
 Sancte Deum, nam te non spernant sidera regem,
 Nec tibi vota neget terrarum maximus orbis,

- Fare age quis venias: Quarenti talibus ille
 » Respondit dictis: ego SVM quem cernis, ERO QVE.
 SVM patris aeterni proles, antiqua dierum,
 AEqualis patri confors in numine & auo,
 Vivo equidem, vitamq, aeterna in secula duco,
 Principium & finis: Sed casta virginis olim
 Semen ERO, nomenq, meum de nomine facti
 Dicetur Siloh, venerandum in secula nomen.
 » Nunc IEHQVA vocor; sed cum labentibus annis:
 » Natus ero, nomen ducam saluator Iesus,
 » Cum nomen venient Isch & Iehoua sub unum.
 Ille ego sum, vestris qui patribus ora resolui
 Fatidico sermone Deus, fataliaq, arua
 Pollicitus, seris habitanda nepotibus arua,
 Quos ego morte obita viuos nunc aethere in alto
 Asseruo, & quondam manifesto in corpore sistam.

IOH. IOACH. M.

PRECATIO VAGIEN- tis Ecclesia.

A Eterni de mente patris SAPIENTIA nata,
 In qua mundi operum fulsit idea noui:
 Et qua distinxit pulcerrima corpora rerum,
 Et iussit formas singula habere suas:
 Hac eadem in paruis vagit sapientia cunis,
 Natura nostra membra tenella gerens.
 Sic quanquam infundit se nostra in pectora, nobis:
 Nondum se totam cernere posse dedit.
 Et tamen in nobis sint tanta exordia lucis,
 Tanquam vagitus dogmata prima sonat.

Non quanquam infirmos spernis, si debita credant

Te λύτρα pro nobis, Christe, dedisse patri.

Ah precor infirmis adsis ut mentibus, atq;

Doctrina foueas semina sparsa tue.

Dum tua se totam pandet sapientia nobis,

Atq; patrem clara luce videre dabit.

Quando mortali soluentur carcere mentes,

Et duce te, cœli culmina celsa petent.

Christe tuo exulibus patriam tu sanguine reddis,

Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.

“

“

PRECATIO IN PERICVLIS

*extremis & humana ope inex-
tricabilibus.*

Cùm bello à ferocissima natione Moabit-
rum & Ammonitarū premeretur Iudæa: iam-
que certa immineret vastitas: pius rex Iosaphat
ab armis ad preces totum se conuertit. Et hac
quidem ille fiducia, hostibus, ex mutua lanie-
na, interitum: sibi totiq; populo miraculosam
liberationē & spolia opima impetrauit. 2. Pa-
ral. 20. Est autem hæc particula precationis
Iosaphat:

CVM NESCI MV S QVID AGENDVM SIT, OC-
LI NOSTRI AD TE DEVS ATTOLLVNTVR.

In tenebris nostra & densa caligine mentis,

Cùm nihil est toto pectore consilij:

Turbati erigimus Deus, ad te lumina cordis,

Nostra tuamq; fides solius orat opem.

“

“

“

“

- » Tu rege consilijs actus, Pater optime, nostros,
 » Nostrum opus ut laudi seruiat omne tue.

IOACH. CAMER.

ALITER.

- » Dum mens nostra graui caligine mersa laborat,
 » Nec bene quod deceat, pectora cæca vident:
 » Ad te oculos fixos, fida cum mente leuamus,
 » Tu gemitus audi votaꝝ nostra Deus.
 » Tu rege conatus, & robora mentibus adde,
 » Ut tibi, quod faciunt, omne probetur opus.

IOH. STIG.

ALIA.

Ex psalmo 115. Tuus ego sum:
 saluum me fac.

Nos tua cura sumus, rerum pater optime, atqꝫ
 Nos custode vno, fidimus atqꝫ duce.

*Cetera deficiunt nobis solatia: Quare
Nos tua defendat dextera, queso, pater.*

ALIA.

*Non nati casu, non casu vivimus ipsi:
Condidit, & factos servat alitq̄, Deus.*

ALIA.

Συμβελῶτ' ἀγαθῶν, καὶ ἀφορμῶν, εὐτυχίαν
Συμβελῶτ' ἔμοι διδς πατρὸς ἀϊδίου.

*CONSILIVM sapiens: OCCASIO commoda: felix
EXITVS: vnius sunt triz dona Dei.*

*IN MORBIS ET CALAMI-
tatribus consolatio & precatio, exem-
plo Lazari. Luca 16.*

AGER & ulceribus squalens in corpore toto,
Hic iaceo, & pereunt tabida membra fame.

- „ Diuitis ante fores iacuit ceu Lazarus olim,
 „ Cui fastidito nemo ferebat opem.
 „ Vt tamen à cunctis spretus; tua cura, tuoq;
 „ Exceptus gremio Lazarus ille fuit:
 „ Sic aeternae Deus, tua me clementia seruet,
 „ Et miserum dextra protegat umbra tuae.

ALIA PRECATIO.
 IN PROFECTIONIBVS ET
 negocijs difficilibus: exemplo Iacobi.

Genesis 32.

CVM redit Assyrijs Isaaci gnatus ab oris,
 Vxores secum filiolosq; trahens:
 Nectantùm ignotas gentes, & barbara corda,
 Verùm etiam socerum, fratris & armati met:

Hunc

*Hunc Abz gnate Dei, tua dextera texit, opemq̄
 Luctanti, ut claudus vinceret ipse, tulit:
 Sic iter ingressos nos ad certamina seua,
 Plena futura odij, plena futura doli,
 Protege gnate Dei nos, consilioq̄ governa:
 Hostilis rabies ne nocuisse queat.*

**PRO COTIDIANIS DEI IN
 nos beneficijs, gratiarum actio.**

Ex confessione Iacobi, Gen. 32. Minor sum
 Domine cunctis miserationibus tuis & veri-
 tate tua, quam expleuisti seruo tuo: in bacu-
 lo meo transiui Iordanem istum, & nunc cum
 duabus turmis regredior.

S*vm minor, indignusq̄ tuis, Pater optime, tantis
 Muneribus, prabet qua tua dextera mihi.*

Qui

- » *Qui veniam toties lapsō mitissime prestas,*
 » *Insuper & cumulas me bonitate tua.*
 » *Fachorum semper memor ut tibi grata rependam*
 » *Obsequia, & profint hac tua dona alijs.*

PAVL. EBERVS.

PRO GVBERNATIONE totius vitæ, precatio.

- A** *lme Deus, misera defensor maxime vitæ,*
Qui nutu fulcis nostræq; nosq; tuo:
Quoscunq; imponis, da nos perferre labores,
Donec in hoc mundi viuimus exilio:
Et quæcunq; grauant pressos, auerte pericla,
Sanctæq; sollicito pectora solue metu.
 » *Non humana regit fragilem sapientia vitam:*
 » *Nempe sumus Domini quidquid, amore, sumus.*
Da surgant clari post nubila tristia soles,
Tuta sit auxilio vita caduca tuo.
In primis fac nos à fædo crimine puros,
Viuerèq; in cordis simplicitate p̄j.
Lapsos ore tuo nos instrue, dirige verbo;
Ne ruat in vetitum nescia vita scelus.
Admoniti, simus faciles agnoscere culpam,
Et sceleri versa ponere mente modum.

GEORG. FABR.

PRECATIO ANTE CIBVM.

- H** *IS epulis donisq; tuis benedicito Christe,*
Ut foucant iussu corpora fessa tuo.

*Non alit in fragili panis modò corpore vitam :
Sermo tuus vita tempora longa facit.*

“

“

ALIA.

*Qua nunc sumemus membris alimenta caducis,
Hac Deus imperio sint benedicta tuo.*

HERM. BVSCHIVS.

GRATIARVM ACTIO à sumto cibo.

*Postquam epulis exempta fames, mensaq; remota,
Dicemus grates nos tibi summe pater.*

*Non hac humanas vires alimenta iuuabunt,
Diuina si non ha foueantur ope.*

*Namq; tuo viuunt agitata à Numine cuncta,
Adflatu spirant cuncta valentq; tuo.*

*Nunc etiam gratis animis alimenta ministra,
Atq; immortalia pectora pasce cibo,*

D

Et

*Et quia cura sumus tua nos, Pater optime, serua,
Et studia & vitæ tempora cuncta rege.
Cumq̄ epulas dederis, rerum pater optime, nobis;
Adde epulis vires pro bonitate tua.*

ALIA.

*Quod sumus vtilibus dapibus, potuq̄, refecti,
Laus tibi pro donis sit, Deus alme, tuis.*

HERM. BVSCHIVS.

ALIA.

*Qui largo corpus potuq̄, ciboq̄, refecit,
Pascat & aeterno corpora nostra cibo.*

IOH. GIGAS.

DE VENIS METALLI- cis, gratiarum actio.

Sulphur & ἰσίδειος, seu argentum viuum,
prima semina metallorum.

Quin etiam grates pro tanto hoc munere dico,
 Quod certum est artis tantum opus esse tuae.
 Intima quòd venas sparsisti in viscera terra,
 Vfibus ut nostris apta metalla ferant.
 Lactea ubi fumis hydrargyra mixta coquuntur.
 Sulphureis fibrae semina prima noue.
 Dantq; alias formas caelestia lumina massi,
 Et vagus in terris hoc iuuat ignis, opus.
 Sed satis effari queat hac miracula nemo:
 Hoc certum est, nasci cuncta fonte Deo.
 Vis etiam nostrò quari haec tua dona labore,
 Legitimos vsus & tua dicta docent.

“
 “
 “
 “

PRECES PRO SVCCESV ET
 fructu studiorum.

Mellifica ut nos simus apes, fac optime Christe,
 Alueolos verè & nos facito esse tuos.

“
 “

PRECES INGREDIENTIS
 templum.

Christe meo latum Paradisum in pectore planta,
 Sic modò tristis ager, mox Paradisus ero.

“
 “

IOH. STIG.

O Δεϋ, templa Dei fac ut viuentia simus,
 Aeterna vita laticiamq; dato.
 Da soboli nostræ pacem, moresq; gubernata,
 Et sint qui verate pietate, colant.

“
 “

PRECES PVERI EX LVD
 reuertentis.

Quàm multa audiui menti seruanda tenella,
 De moribus, de literis?

*Quamq̄, meos cupide vidi aduertisse sodales,
Monit docentis omnia.*

*At tu cunctorum largitor Christe bonorum,
Sensus iacentes excita:
Ut bona percipiant, & sicut cera, sequantur
Fingentis artificis manum.*

*Fac nihil à studijs vnquam diuellat honestis,
Non frigus, æstus, non fames.*
» *Quantulacunq; p̄j perdurem portio cœtus,
» Tuæq; membrum Ecclesia.*

GEORG. FABR.

PRECES VESPERTINÆ
cubitum euntis.

Pro nobis vigiles te, maxime Christe rogamus,
Sopitos sensus dum tenet alta quies.

Sit tuus ad dextram bonus angelus, atq; sinistram,

Cœlesti miseros qui tuentur ope.

Tristia terrificæ qui pellat somnia noctis,

Et quicquid trepido corda timore mouet.

Vt cùm depulerit tenebras aurora, diurnum

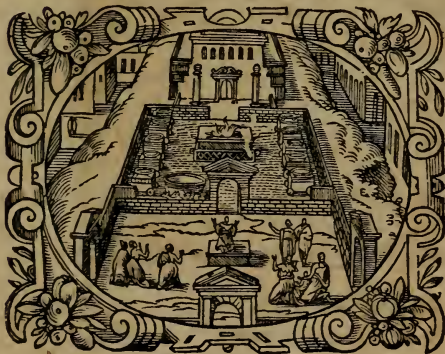
Auspicijs latis aggrediamur opus.

GEOR. FAB.

Εὐλογία ἰσραηλῆ.

PRECATIO EX BENE-
dictione. Num. 6.

- I. Benedicat tibi Dominus, & custodiat te.
- II. Ostendat Dominus faciem suam tibi, &
- III. misereatur tui. Conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem.

O *Ptine* Christe tua *quæ*so benedicito turba,
Ac inter *vita* *saua* pericla tege.

I.

“

D 3

Te da-

- » Te dabis ut cernat verè esse patremq; Deumq;
 » Certa venit nobis, si miserere, salus.
 » Placatumq; animum, vultusq; ostende paternos,
 » Prosperaq; eueniant cuncta fauore tuo.

PRECATIO DOMINICA,
 iambico dimetro expressa

A

IOHANNE STIGELIO,

Ex Mart. Lutheri Germanica
 paraphrasi.

DEVS sator mortalium,
 Terra potens & siderum,
 Qui mitis in nos asperos,
 Grauisq; culpa conscios,

Gaudes

Gaudes patris vocabulo,

Nutūq; seruas omnia.

Fac innotescat omnibus,

Nomen tuum mortalibus,

Verbi tui suauissima

Sic instruat nos gratia,

Vt te colamus unicum,

Sicut iubes per Filium.

Accende mentes lumine,

Tuiq; regni imagine,

Vt incoent hic aurea

Vita perennis secula,

Regno tuo nocentium

Infringe vires hostium.

Fac nostra semper vt tuis

Mens acquiescat legibus,

Consentiat cum caelica

Terrena pax concordia,

Iussum ministret mens opus,

Cura tibi sit exitus.

Dum congregatim viuimus,

Largire nobis quasumus,

Externa vita commoda,

Quibus vigent commercia:

Agnoscat ista caritas,

Agatq; verè gratias.

Ignosce noxam fontibus

Culpaq; vim dolentibus,

Delicta si nos hostibus

Non asperè remittimus.

*Da pœnitere mens queat,
Vt te iuuantem sentiat.*

*Nunquam sinas nos obrui
Draconis astu perditum,
Captos sed hostis artibus,
Tuis tuere viribus,
Fac militemus strenuè,
Et compotes victoria.*

*Nos adferas ab omnibus
Calamitatum casibus,
Ducemq; mentem corporis
Ex mole duri carceris,
Cum postulabunt tempora
Hinc transferas ad sidera.*

AMEN.

GRATIARVM ACTIO pro ministerio Angelorum.

Sapphicon.

D*icimus grates tibi summe rerum
Conditor, Gnato tua quod ministros
Flammeos sinxit manus, angelorum
Agmina pura.*

*Qui tua lucis radijs vibrantes
Te vident letis oculis, tuasq;
Hauriunt voces, sapientiaq;
Fonte fruuntur.*

*Hos nec ignauum sinis esse vulgus,
Nec per ingentes volitare frustra*

Æthe-

*Aetheris tractus, temerè nec inter
Ludere ventos.*

*Sed iubes Christo comites adesse,
Et pios cœtus hominum tueri,
Qui tuas leges venerantur, atq;
Discere curant.*

*Impÿs ardens odijs & ira
Nam tuis castris Draco semper infert
Bella, qui primus scelus atq; mortem
Intulit orbi.*

*Hic domos, vrbes, tua templa, gentes,
Et tua legis monumenta tota,
Et bonos mores abolere tentat
Funditus omnes.*

*Interim sed nos tegit Angelorum,
Quem ducem Christum sequitur, caterua.
Atq; grassantis reprimat cruenta
Arma Draconis.*

Angeli LOTHON Sodoma tuentur,
 Inter infestos ELISAEVS hostes
 Angelis cinctus, nihil extimescit
 Bellica signa.

Tutus est inter medios Leones
 Angelis septus DANIEL Propheta:
 Sic tegit semper Deus his ministris
 Omnia nostra.

Hoc tuum munus celebramus una,
 Et tibi noster chorus, Angeliq;
 Gratias dicunt simul accinentes
 Conditor alime.

Et tuo templo vigiles ut addas
 Angelos semper, populoq; Gnati
 Qui tuum verbum colit, obsecramus
 Pectore toto.

ALIA.

DE S. IOHANNE BAPTISTA,
 primo doctore noui testamenti.

A Eterno gratias Patri
 Omnes canant Ecclesia:
 Quod nuncium verbi sui
 Iohannem nobis miserit.

Hic mores exui malos.
 Iussit, metuq; Iudicis
 Mox adfuturi terruit
 Superbas mentes omnium.

Rursusq̄ percussos metu
 In spem vitæ certam vocat,
 Et monstrat agnum digito,
 Qui placat unicus Deum.

Hæc ille firmo pectore
 Docet, Christumq̄ prædicat
 Venire, ceu solem novum
 Prodire aurora nunciat.

Nec Pharisei spiritum
 Fregerunt ingentem viri,
 HELIAS alter hic fuit,
 Hypocritas dum arguit.

Te summe rogamus pater,
 Ut corda nostra suscites,
 Ut verè possint credere
 Iohannis testimonio.

ALIA.

DE CONGRESSU MARIE

*matris Domini et Elizabethæ: prima
Synodo novi testamenti.*

A Eterne gratias tibi
Dicamus omnes conditor,
Quòd inter hostes plurimos
Ecclesiam seruas tamen.

*Vt inter arma gentium,
Herodis & satellites,
Interq₃ tetros dogmatum
Furores, & deliria:*

*Seruas Mariam virginem,
Domumq₃ castæ Elisabeth,
Quæ prædicant munus tuum.
Datumq₃ Christum nunciant:*

*Non Pontifex, non Principes,
Etsi sciunt oracula
Vatum, venisse nouerant.
Salutis autorem noua.*

*Sed dulcis hæc Elisabeth
Et virginis congressio
Arcana promit cæteris
Verè Deum colentibus.*

*Aluoq₃ factus conditus
Longo sacerdotum agmini
Agnoscit ignotum ducem,
Adorat & gestu suo.*

*Hæc prima synodus fuit,
Testata de Christo Duce,
Postquam statuto tempore
Verbum Patris factum est Caro.*

*Accensa testimonijs
In corde nostro talibus
Colat fides, & inuocet
Christum Mariae filium.*

*Opemq; spe firma petat,
Missumq; credat à Patre,
Vt innocantes adiuet,
Malisq; cunctis liberet.*

Amen.

QVERELA ANIMARVM PIA-
rum ad Deum, de Tyrannis qui interficiunt
pios propter Euangelij professionem.

- O** Pater alme Deus, terræq; poli^{q;} creator,
 Ista manum cuius machina vasta tremit.
 Omnia qui cernis, veri^{q;} es amator & equi,
 Fallere quem non est ullius arte doli:
 Vnicus innocuis, si iustus es arbiter, umbris,
 Solus & insontis sanguinis ultor ades:
 Si tua pacifici cruor intemeratus Abeli,
 Voce fatigauit sidera clara poli,
 Ecquid adhuc iustam lentus non surgis in iram?
 Et potes hæc contra te fera tela pati?
 Ecce rebellantes audaciter ut omne Tyranni
 Ius^{q;} tuo Christo fas^{q;} pi^um^{q;} negant.
 Respicias insontes animas, tristem^{q;} cruorem;
 Illis pro verbo quem damus ecce tuo?
 Respicias, & patulis gemitus hos auribus hauris,
 Quos tibi semineces reddimus ore pio?
 » Utq; truces raro tristi sine cade Tyranni,
 » Et sicca ad Stygias morte feruntur aquas:
 » Sic quoq; nunc meritas pendent cum sanguine pœnas,
 » Quos iuuat iniusta tingere cade manus.

CHRI-

CHRISTO TRIUM-
PHATORI.

Ergo tuus meus est, meus est hic Christe triumphus,
 Perpetuò quoniam te iuuat esse meum.
 Deuicto refero tecum spolia ampla Dracone:
 Iusta tibi pulsa morte trophæa loco.
 Cotidiè attrita fac tecum morte resurgam,
 Ex humeris pendens sarcina grata tuis.
 IOH. STIG.

16

16

Bonum est nos hic esse.

DE GUSTU VITÆ ET GLO-
 riæ cælestis, quam Filius Dei in transfor-
 matione sua præbuit Discipulis,
 Matth. 17.

*Paruus hic æternæ vitæ & caelestis honoris
 Gustulus, attonitos angusto in pectore sensus
 Quàm subito absorpsit? quid cùm se in luce videndam
 Lucis inaccessæ Maiestas offeret? ô quàm
 Christe manere bonum fuerit tecum, in te, & apud te:
 Quando ipse electis vis omnia in omnibus esse.*

P. H.

Desiderium Vitæ æternæ.

*Absumus à te,
 Viuimus ex te,
 Fidimus in te,
 Tendimus ad te
 (Non nisi per te)
 Optime CHRISTE.*

P. H.

HI,

HISTORICA.

ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΡΗ-
ΝΗΤΙΚΑ.

IMAGO ECCLESIAE: seu, Moses
stans in cauerna rupis, ac videns posteriora
DEI prætereuntis. Exodi 33.

NON hac pigro hominum concreta ex puluere moles,
 Insuper & vitijis contaminata suis,
 Sustinuisse potest diuini incendia vultus,
 Cùm sordes nostras Iudicis ira videt.
 Ergo iubet Mosen sublimi insistere rupi,
 Illius & latebris se tenuisse cauis.
 Hac ego prætereiens, inquit, dabo terga videnda,
 Sic, & vt interea te mea dextra tegat.
 Nos quoq; in immota docuit consistere rupe,
 Amplecti Gnatum dum iubet ipse suum.

F

Et la-

„ *Et latebra nobis subeunda, Ecclesia sola est,*
 „ *In qua Euangelij dogmata pura sonant.*

MOSES FERIENS

PETRAM.

Exemplum Fidei vacillantis, sed tamen
 eluctantis. Exodi 17.

I Amq̄, animas exhalabant, siccat a labellis,
 Dum matrum infantes ubera fortè trahunt:
 Expirantq̄ simul matres, tristiciq̄ sepulcri
 Munere maternus fungitur ipse sinus.
 Ergo iubet Mosén percussâ educere rupe,
 Pro populo undarum flumina larga suo.
 Obsequitur Moses, nona sed confusio mentem
 Turbat, & aggresso diriguère manus.
 Et cuius nunquam pectus trepidauerat antè,
 Si quando fuerant iussa obeunda Dei:

*Iam veluti nauis scopulis illisa fatiscit,
 Sic rupem aspiciens excidit iste sibi.
 Et ferit, & dubitat: sed mox se colligit ipse,
 Et vigor in pectus, qui fuit antè, redit.
 Ergo ardens iterum rupem Sineida pulsat,
 Et baculo cogit cedere saxa suo.
 Quodq; riget latè loca vasta effundere flumen,
 Vnde sibi dulces hauriat agmen aquas.
 Hoc Deus exemplo monstrat se pascere egentes,
 Quos ad militiam deligit ipse suam.*

MOSES ORANS.

*Detestatio negligentia & intermissa inuo-
 cationis diuini auxilij.*

Ex capite Exodi 18.

- A** Cer Idumans, loca per deserta vagantes
 Acere Ebraos sinibus ausus erat.
 Conseruitq; manus, sed Moses arma suorum
 Adiunat, & precibus praelia magna ciet.
 Et vincit quoties palmas ad sidera tendit,
 Quemq; vocat, coram sentit adesse Deum.
 Brachia sed quoties iterum lassata remittit,
 Cogitur Ebraei cedere turba Ducis.
 Ergo die toto dum fusus pellitur hostis,
 Erectas palmas ut tenuisse queat,
 Subjicitur cubitis orantis saxea moles,
 Sollicitoq; suis corde petentis opem.
 » Sic quoties curamq; precēsq; remisimus ipsi,
 » Ocia securis insidiosa nocent.
 » Illecebra vacuas subeunt dulcedine mentes,
 » Et facile in vitium pectora prona trahunt.
 Exacuunt igitur tot nostra pericula curas,
 Proposita nobis exitiq; via.
 Nec quisquam putet his se emergere posse procellis,
 Auxilium praesens nisi Deus ipse ferat.
 Conditor aeternus vera est tibi voce rogandus,
 Hunc tamen ut places ara petenda tibi est.
 » Nulla est grata Deo, nisi Christus filius, ara,
 » Qui luit officio crimina nostra suo.
 » Huic impone manus, huic toto incumbito corde,
 » Ad patrem nostras perferet ille preces.

HISTORICA.
IN ABSOLONEM.

Absolon filius Daudis, mango animo & corpore speciosissimo iuuenis: cupiditate regni accensus, patri grandæuo, quem regno exuere vellet, insidias & odia struere, sibi gratiam prensando & pollicitando colligere, denique seditionibus plebem agitare, non fuit veritus. Tandem acie tota, de summa rerum dimicaturus, præliū in silua dēssima, loco impedito, cōmisit: vbi exercitu dissipato, & cæsis 20. milibus ciuiū seditionorum, ipse in fugam conuersus: incitato impetu in ramū quercus incurrit. Ex quo cæsarie nexu arctissimo mirabiliter intricata: & mulo, quo vehabatur, elapso, sublimis pepēdit. Insuper à Ioaibo trib. lanceis cōfossus, ignominiosè & regno, qd affectauit, & vita exutus est: Deo in ipso exemplū statuente, q̄tū peccatū sit, in parentes impietate, in magistratū seditionib. cōsurgere. 2. Re. 18.

- » **D**egener immerito rapuisti sceptrā parenti,
 » O Iuuenis patria pestis acerba tuae.
 » Dignā tuis factis sed pœna secuta, vagantem
 » Frondibus arboreis implicuere comae.
 » Hasta Ioab maduit forti vibrata lacerto,
 » Sanguine, transfixo pectore tincta tuo.
 » Has scelerum pœnas pulso dedit ille parente:
 » Inunc, & patrijs insidiare bonis.

MORS SIMSONIS.

Iudicum 16.

NEC mora, trans statuas protendit utrosq₃ lacertos
 Obnixus, tollitq₃ loco, quassatq₃ trementes,
 Sustollensq₃ oculos caelo, sic voce precatur:
 Supremum hunc, Deus alme, mihi concede laborem,
 Nunc moriamur, ait, sed non moriamur inulti,
 Ipse ego conuellam quassati culmina tecti.

*His me, (quando aliud melius nihil ipse reliqui)
 Aggrediar telis vel in ipsa morte tueri;
 Morte mea vincam, quos vincere nescio Marte.
 Dixit, opemq̄ Dei non vana in vota vocavit.
 Nam pariter statuas magna vi strenuus ambas
 Impulit in latus, & domus alta repente ruinam
 Cum sonitu dedit, & procerum super agmina lata
 Incubuit, cælumq̄ horrendo puluere texit.
 Dat tellus gemitum, concussaq̄ viscere in imo est.
 At iuuenem egregium functum iam luce, supremis
 Muneribus decorant, & saxum carmine signant.*

EPI TAPHIVM.

*Crine potens Simson, patria requiesco sub urna;
 Mors mea denicit, quos Mars non sustulit, hostes.*

IO. IOACH.

IN SAVLEM.

1. Regum 31.

IEsida toties meditatus funera Saulus,
Supplicium proprio perditus ense dedit.

ALIVD.

Tota Deo inuisi perijt domus impia Saulis,
Iesigenæ salua posteritate domus.

IOH. STIG.

IN PHARAONEM.

Exodi 14.

CUm Pharaos instructis gentem Israëlita turmis
Per medias vrgens insequeretur aquas,
AEquora diuina disiecit spiritus ira,
Area per medias scæua patebat aquas.
Parte ab vtraq; alti stabant, ceu mœnia, fluctus,
Quos ita miranda fixerat arte Deus.
Gens dilecta Deo nudas transibat arenas,
Fugit & hostiles per vada tanta manus.

At si-

*At simulet vires & cæci pectoris iram
 Dum putat in medijs pondus habere vadis,
 In medijs perijt Pharao temerarius undis,
 Ante homines pariter turpis, & ante Deum.
 Discite mortales, Numen cæleste vereri:
 Nulla est in summum vis diuturna Deum.*

IOH. STIG.

ALIVD.

IN PHARAONES,

*Qui Ecclesiam filij Dei, hospitij & nidu-
 lis suis deturbant.*

*Q*VI lateres duplicas, qui infantes flumine mergis,
 Nil agis, & laterem seu Tyranne layas.
 Ototies mentite Deo, iam sapius omnem
 Natura violas hospitijq, fidem:

G

Per

Per terras, per saxa pios rabiosus adurges,
 Iamq̄, per aquor eques, res noua, persequeris.
 Cede Deo: cedunt imbellibus aquora turmis,
 AEquora mox fremitus obruitura tuos.
 Inunquam rediture: ab aquis rectà ibis in ignes:
 AEternos, Stygij balnea opima ducis.
 Regibus hospitium patet hoc commune, negarunt
 Qui Christi in terris hospitium gregibus.

PE. HEG.

IN IULIANVM APOSTA-
 tam, Ecclesie Christi persecutorem.

VIdi ego, ceu lauri germen, florere malignum:
 Prateriens paruo tempore, quaro: fuit.
 An non à magno qui nomen habebat Iulo
 Floruit, & lasit viq̄, dolisq̄, pios?
 Floruit, & causa tandem deuictus & armis
 Dum iacet, & sparsus vulnere sanguis abit:

Vicisti

*Vicisti Galilæe refert: simul iuit ad Orcum
 Umbra gemens, pœnas, & sine fine luit.
 Ille domum bello rediturus, funera vouit:
 Sed perit, & bello non redit ille domum.*

IO. IOACH.

ALIVD.

IN TYRANNOS.

*Impius occubuit gelidis Maxentius, vndis:
 Putribus Herodes lendibus esca fuit.
 Persica Iuliam blasphemum sica peremit,
 Constricto pœnas Commodus ore dedit.*

IOH. STIG.

“
 “
 “
 “

SAREPTA.

Ad Sareptam oppidum, prope Sidonem, fuere olim fodinæ metallicæ: vnde & nomen loco datum.

EXul ubi vidua pietate exceptus Elias
 Sidonia quondam non procul urbe, fuit.
 Hic à conflatis antiqua Sarepta metallis,
 Artem & opus monstrat nomine clara suo.
 Disce Sareptanae viduae pia facta fidemq̃:
 Hac aliqua ut referas parte, precare Deum.

IN RITVM,

IN ASSODESIAS,

SEV IMPOSITIONIS MANVVM, QVO
 consecrabantur olim victime, & nunc in
 Ecclesia Sacerdotes, quando publica
 ordinatione commendatur eis mini-
 sterium Euangelij.

MOS vetus, & prima deductus origine mundi,
 Traditus & sancta religione Patrum:

Sacrifici manibus pecudis contingere frontem,
Hostia quæ pura est iam facienda Deo. .
Norma Sacerdotem similis cur dedicat ipsum,
Imposita cur fit sanctus & ipse manu?
Testatur ritus puram esse, Deoq₃ dicatam
Ante aras pecudem quæ ferienda cadet.
Sic inculpatum mos hic iubet esse ministrum,
Qui iam doctoris munus obire volet.
Non aliquo sit mens polluta errore profano,
Vitaq₃ ad exemplum crimine tota vacet.
Addictusq₃ Deo diuina oracula tradat,
Officij metas nôrit & ille sui.
Lege datos fasces alij permittat habendos,
Nec rector trepidi gestiat esse fori.
Non vulgi frenos populari deditus aura,
Nec morum laxet vincula grata Deo,
Nolit ad affectus Regum cæcosq₃ furores
Flectere ceu turpis iuraq₃ fasq₃ Gnatho.
Quiq₃ manum imponit rectoris nomine summi,
Semper ut huic curet subditus esse iubet.
Doctrinam moresq₃ regant cælestia dicta,
Et noua non ausit condere iura sibi.
Heu quantam rerum molem, quæ pondere doctor,
Infirmis humeris ille gerenda subit?
Seu cupidus regum mentes frenare studebit,
Seu populum ad mores vult reuocare bonos:
Numina seu conficta dolo detrudet ab aris,
Impia Pontificum diminuetaq₃ læra:
Seu fictam Monachis personam detrahet, atque
Adferet aeterni dogmata vera Dei:

I.

“

“

*Quas feret arumnas furijs agitantibus hostes,
Tollere qui è medio tale Catharma volent?*

- II. *Sic etiam doctor sincerus victima fiet,
Assidueq, litat sanguine & ipse suo.
Ecce tenes causas, cur ritus dedicat idem,
Et pecudem, & mysten qui pia sacra facit.
Ista sacerdotis Christi verissima imago est,
Muneris huic detur gloria prima sacri.*
- I. *Hic sine labe fuit, claraq, in luce parentem
Et videt, & vero semper honore colit.
Huic Deus ipse manum imposuit, iussitq, docere
Arcana aeterno dogmata promta sinu.*
- II. *Hunc pressere manus. & iussa seuera parentis,
Supplicio ut lueret crimina nostra suo.
Hunc, licet inferior comitatur cetera turba,
Officij titulum cui dedit ipse sui.
Vult Euangelij custodes semper haberi,
Militia socios semper & esse sua.
Cum mater vocat hos Ecclesia nomine Christi,
Mandat & imposita munera sacra manu.
Admoniti discant istius imagine ritus,
Hic ordo quantum polliceatur opus.
” *Vt pecus ante aras quondam sacrata cadebat,
” Tosta Deo ut fierent viscera suavis odor:
” Victima sic etiam Christo fit quisq, sacerdos,
” Laudibus ut fragrent terra polusq, Dei.
” Talis ABEL tenerum purè mactauerat agnum,
” Agnus at exitio mox datus ipse fuit.**

IN ESAIAM.

Consilio patrias ESAIAS rexit habenas,
 Et trepidis portus ciuibus ille fuit.
 Depulit Assyrium Solymis à mænibus hostem,
 Victori ponens clara trophæa Deo.
 Iamq̄ senex centum vitæ consecerat annos,
 Cùm ferra scissus victima & ipse fuit.
 Nemo potest memorare omnes; spectabimus omnes;
 Cùm Deus induerit corpore quenḡ nouo.

IN IEREMIAM.

Ieremias vates squallenti carcere clausus,
 Cuncta viro sancto perpetienda tulit.

MICH. BARTH.

IN IOH. BAPTISTAM,
*Heroicum doctorem noui Te-
 stamenti.*

Talia sed quaedam prodest exempla tenere,
 Non Baptista igitur pratercundus erit.
 Hic EVANGELIVM monstrato tradidit agno,
 Placatum nobis qui facit esse Deum.
 Et Pharisaorum taxans deliria, RITVS
 Fucosos vetuit pro pietate sequi.
 Iustificamq; FIDEM docuit Iordanis ad undam,
 Et rupes gnatum iam sonuere Dei.
 Sordibus humanis LEX obscurata iacebat,
 Huic etiam lucem reddidit ille suam.
 Congrua descripsit CIVILIS munera VITAE,
 IVRAq; militibus, iudicibusq; dedit.

*Atq; fidem iussit lucere in rebus agendis,
Notior ut fieret gloria vera Dei.*

*CONIVGII sancit legem, damnatq; Thyestem,
Vxorem fratris qui rapere ausus erat.*

*Quare Baptistam crudelis adultera perdit,
Qui moriens veluti victima caesa iacet.*

IN EVNDEM.

*Quo non mortali fuerat de semine maior
Natus, praecursor maxime CHRISTE tuus,
Amittit vitam, scorto saltante, Ioannes,
Innocuum sauo ceditur ense caput.*

CONR. ALBINVS.

*Esse Tyrannorum bellaria, fata piorum;
Baptista caput, hoc te docet in patina.*

IOACH. BEVST.

H

IN

EPICRAMMATA
IN STEPHANVM.

*Noticia Christi Stephanus, non sanguine Tauri
Restitui vitæ dona perennis, ait.
Concio Pontifices ingrata accendit auaros,
In caput ut iacerent aspera saxa, viri.*

IN PAVLVM.

*S*Ex Paulus, lustris terrarū, mariq; vagatur,
Ac Euangelium spargit ubique Dei.
Et negat extingui mentem diuinitus ortam,
Corporis è vinclis quando soluta fugit.
Proponensq; malis pœnas, & præmia iustis,
Arbitrio vero distribuenda Dei.
Insticiam monstrat, quam Christi propter honorem,
Æternus nobis dat pater atq; probat.
Interea pugna, pugnisq; pericula iuncta
Tàm longo exercent tempore, mille virum.

*Dum tandem ferienda dedit sua colla Neroni,
Et iacuit tanquam vile cadaver humi.*

**DE HENRICO SVDPHANI-
ENSI, MARTYRE, A DITHMARSIIIS, IM-
pulsu Episcopi Bremensis frigore & plagis miserè enectò, tan-
demq; combusto Meldorffa, Anno M. D. XXIII. quo ipso pe-
nè in loco, ubi Henrico per niues & glaciem raptato, crudeliter
insultarant, rebellionis & insolentia diuturnæ pœnas dederunt,
victi, casi, legitimoq; Magistratui, sublata ὀχλοκρατείᾳ, subiecti,
ab inclyto Rege Dania, FRIDERICO II. eiusq; patris Io-
hanne & Adolpho, Holsatia Ducibus, Anno M. D. LIX.
quibus ex æquo hodie parent. Historia integra de Hen-
rico Sudphaniensi, tum ab alijs, tum ab ipso D. Lu-
thero exposita est, in VI. Tomo Germa-
nicorum operum.**

Nostra etiam vidit quanquam infelicior atas,
Qui vita Christum praposuere, sua.
Hic ubi diuiso Bataurorum est insula Rheno,
Suduaniam in ripa dure Sicamber habes.
Hac tulit Henricum ciuem, quem vidimus ipsi,
Florentem studijs; ingenijq; bonis.
Hic toto Christi spirabat pectore amorem.
Cui studuit vera reddere vota, fide.
Eximiaq; suos mores pietate regebat,
Virtutum exemplum posset ut inde capi.
Quicquid id est, quod de natura Gracia scripsit,
Artibus excultus nôrat & ille, bonis.

Quas teneat metas dum totum perficit annum,
 Aureus obliquo Phæbus in orbe means.
 Longius à terra cùm summo tardus in axe
 Voluitur, arentes cur premit æstus agros?
 Cur quoties imo velocior ibit in axe,
 Et propior terra frigida bruma venit.
 Hac ita contemplans autorem agnoscere iussit,
 Et pura grates dicere mente Deo.
 Hac, ait, ostendunt nobis illustria signa,
 Æterna mundum non sine mente regi.
 Altera sed potior fuit illi cura tenere,
 Extant qua nobis tradita voce Dei.
 Hoc Doctore iterum Bremensi inclaruit urbi,
 Vnius Christi munere parta salus.
 At quia diuinos statuis detraxit honores,
 Exitium Monachi qualibet arte struunt,
 His furijs mitra ornatus dedit arma Tyrannus,
 Qui tandem oppressum non procul urbe necat.
 Heu cur tam subito orbata est Ecclesia tali
 Lumine, quo posthac debuit illa frui?
 O dilecte mihi ante alios Henrice, laboris
 Nunc partem nostri te tolerare velim,
 Talia præconum quamuis sunt fata piorum,
 Membra iacent sauis & lacerata modis:
 Non periëre tamen, sed habent commercia lati
 Cum Christo, viuis agminibusq; patrum.

CONCIO LEPORVM AD
leones, seu pramiarctè docentium.

Cvm, veluti lepores dare iura leonibus audent,
Hi sacra qui populum verba fidemq̃, docent,
Conanturq̃, truces sine vi frenare Tyrannos:
Contempti pœnas pro pietate ferunt.

“
“
“
“

Non pœna, sed causa facit martyrem.
Martyrium doctrina facit non pœna : reatum
Demere non iudex, sed bona causa potest.

“
“

I. S. F. M.

CRVOR SANCTORVM
SEMEN ECCLESIAE.

Tertulliani dictum.

Hac est ingenui natura arcana cruoris:

Impia quo sancti martyres arma lauant:

H 3

Plenius

Plenius hoc Christi felices irrigat hertos:

Quo velut effuso largius imbrefluit.

Inde pijs animis Christumq; animosa profefsus,

Meffe venit surgens vberiore feget.

» *Dum maētare pios gaudet furiofa Tyrannis,*

» *Saua pios etiam, carnificina facit.*

DE MONARCHIIS,

EX DANIELE.

Duæ sunt in Daniele imagines Monarchiarum feu summorū imperiorum: vna in visione STAVÆ, quam vidit Rex Nabogdonofor, ac oblitus est: in memoriam verò ipfi reuocauit & exposuit Daniel: Altera in visione quatuor BESTIARVM, quas vidit Daniel, exposuit ei angelus.

Regi quidem fecundum quietem oblata fuit species statuæ magnæ, splendidæ & terribilis, cui

Caput effe AVREVM:

Pectus & brachia ARGENTEA:

Venter & Lumbi ÆNEI:

Tibiæ FERREÆ: Pedes verò & digiti pedum partim ferrei, partim lutei. Tandemq; prouolutus à monte lapis, totum statuæ corpus obtruit, ita vt ne puluis reliquus effet. Ipse LAPIS in montem immenfæ molis, quæ terram vniuerfam completeret, excreuit. DAN. 2.

Postea

Postea etiam Daniel per somnium videre sibi
 visus fuit quatuor immanes Bestias : primam
 LEÆNÆ similem: alteram VRSO, tertiam PAR-
 DO: quartam Animali cuiuspiã terribili & ignoto.

L
 V
 P
 A

DAN. VII.

COL-

COLLATIO

IMAGINVM	CVM	MONARCHIIS.	A.M.
I. Caput aureum, item Leæna.	} signifi- cabat Monar- chiam.	Chaldæorum & Af- syriorum, quam in- coabat Nimrodus, & deinceps Ninus.	1907
II. Pectus argen- teum, vel Vrsus.		Medorum & Persa- rum, quam incoa- uit Cyrus.	3406
III. Venter æneus, vel Pardus.		Græcorum, quam Alexand. Magnus.	3630
IIII. Tibiæ ferreæ, item animal truculentū.		Romanorū, quam incoavit Iulius Cæ- sar, vel Augustus.	3923
V. LAPIS abscissus ex monte (id est, populo Iu- daico) sine manu (id est, citra virum patrem, & præter humana consilia) conterēs & com- plens omnia, est filius Dei, æternus Monar- cha: cuius solius Regnum est æternum & in- finitum: Ad quod reliqua regna omnia, col- lata, nō sunt regna, sed Pulveris instar erunt, volucris quem concita gyro, Aura levis tor- quet celeri ludibria vento.			

EPIGRAMMA.

- „ *Aspicis ut iaceant dissecti membra COLOSSI,*
 „ *Quem Rex Chaldaea vidit in arce senex.*
 „ *Stat tantum pars ima pedum ferroq, latoq,*
 „ *Mixta, statim rimis corruiitura suis.*

*Deleuere vrbes Turci, populosq̄, potentes,
 Nec gens imperium seuior vlla tenet.
 Sunt igitur Turci magna pars ferrea planta,
 Et stant infirmum cætera regna lutum.
 Sed lapis absq̄ manu celsò de monte reuulsus,
 Mox aderit iudex Filius ipse Dei.
 Totius & planta delens ferrumq̄, lutumq̄,
 Regna dabit populo non peritura suo.
 Ergo Dei gnato se dedant pectora nostra,
 Ipsius & discant iura verenda scqui.
 Olygnate Dei nostris in mentibus adsis,
 Et flatu accendas pectora nostra tuo.*

IOH. STIG.

*Aspice decidua vix stantem mole Gigantem:
 Quàm titubat fragili morbidus ille pede.
 Scilicet occiduo declinant omnia mundo:
 Actaq̄ ad extremum fabula spectat opus.*

IN ALEXANDRVM MAGNUM.

Alexander Magnus assimilatur PARDO alato, propter speciem & pulcritudinem, propter celeritatem & fortitudinem: denique propter appetentiam vini & luxum: quæres ipsi exitio fuit.

Aspice Pelleum Pardum, quo pulcrior alter
 Non fuit in pulcro quem vicerat orbe, nec vnquam
 Res similes gessit quisquam breuioribus annis.
 Confectos ætate senes, belliḡ labore,

- Consilij vicit cunctos in flore iuuenta.*
 Ergo illi nocuere nihil nec tela, nec hostes,
 Sed fœda ebrietas & desidiosa voluptas.
 „ Qui sapi: inuictaq; decus seruare laboras
 „ Virtutis, semper fuge desidis ocia vita,
 „ Ac memor esto, DEVM, cum sit castissimus idem,
 „ Plectere pollutos & tandem extollere castos.

THEBÆ BOEO- TICAE.

- „ Cadmeas olim fratrum discordia Thebas
 „ Exitio & regni dira cupido dedit.

THEBAE AEGYPTIACAE.

- „ At luxu perijt Thebe altera, proxima Nilo,
 „ Pernicies morum qui grauis esse solet.

DE HELICE ET BURÆ
ciuitatibus submersis, Ouid.

Metamorph. XV.

*Si quæras Helicen & Buran Achaïdas vrbes:
Inuenies sub aquis, & adhuc ostendere nautæ
Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis.*

oe

cc

cc

PRODIGIUM.
STATVA VOMENS
CRVOREM.

Sibaris vrbs Italiæ, opibus, voluptatibus & luxu diffluens, priusquam bello à Crotoniatis deleretur, visa in foro fuit Iunonis statua cruorem vomere.

*Cum Sibaris peritura fuit, sunt omina visa:
Præcedunt pœnas nuncia signa graues.*

*In medio conspecta foro, bilem atq; cruorem
Terribili specie lurida Iuno vomit.*

*DE PALVDIBVS ET SCATEBRIS IN SELANDIA Danorum, aqua instar cruoris rubente,
stagnantibus, Anno M. D. LXX.*

NICOL. HEMMINGIVS.

*Sanguinis oppressi, fusi, pœnas violati,
Iam iam impendentes indicat vnda rubens.*

Ἐπέσιχον.

*Hei stagnante scatent, cernisne cruore paludes
Dania? securæ ne tibi pœna scatet.*

P. H.

LIMITES GERMANIAE.

*RHENVS ab occasu, VIADRI sed flumen ab ortu,
Clauserunt fines Teutona terra, tuos.*

*Æriæq; ALPES immotum limen ad Austrum,
BALTICVS ad BOREAM terminat Oceanus.*

Ῥῶν ὁ ἀπὸ ζεφύρου, βιάδρου διὰ ρεῖθρον ἀπὸ κούης,
γερμάνων κελερῶν γαῖαν ὀείζει ὄλιω.

ἰθαπαὶ δὲ ἄλπεις νιφόμεσαι πρὸς νότον εἰσιν,
εἰς βορέαν πύμαλ βάλτικὸς ὠκεανός.

*DE CAROLI V. IMPERATORIS prudenti contatione in contro-
uersia religionis.*

*I**pse tamen Casar contatur tardus ad iram,
Nec subito in ciues tristia bella mouet.*

*Atq; in difficili causa quod principe dignum est,
Iudicium sapiens precipitare cauet.*

CAROLI IN VICTORIIIS moderatio & clementia.

*Hic vetat in patriæ grassari viscera ciues :
Hic aris parci mandat, legesq; vereri :
Hic prohibet superùm Mystas attingere ferro.*

IN EVNDEM.

Vna gerit bellum, tribuit manus altera pacem.

ἀδελον.

*Carole, mortales dubitant homo sisne, Deusne :
Sunt tua scepra hominis : sunt tua facta Dei.*

ἐτερόστιχον.

Versus continens numerum anni, quo captus
est FRANCISCUS Rex Gallia ad Ticinum.

Regia succumbunt pugnacis lilia Galli.

GE. SAB.

DE FRIDERICO SAPIEN-
te, Duce Saxonie, Electore.

V*rbs vetus est gentis Myforum, nomine Torga,*
Hic sita ubi flauis labitur Albis aquis:
FRIDRICVS *Sapiens princeps hac natus in urbe est,*
Promeruit patria qui pater esse sua.
Consilio qualis Nestor fuit inter Achiuos:
Teutonicis Ducibus Nestor & ipse fuit.
Et cum doctrina lucem renouare Lutheri
Cœpisset scriptis Filius ipse Dei:
Istius pietas tuum & moderatio sedem
Concessit studijs, docte Luthere, tuis.

DE EODEM.

Bella alij ferro, sed tu ratione gerebas,
Et sine vi victi saepe dedere manus.

DE IOHANNE FRIDERI-
co Constante: Duce Saxonie,
Electore.

M*aiorem huic peperit fidei constantia laudem,*
Quàm poterat victrix dextera ferre Ducis.
„ *Vt Daniel captus, patria plus profuit exul,*
„ *Quàm si gessisset bella cruenta domi.*
At nunc ornatus patria cœlestis honore,
Colloquio fruitur, maxime Christe, tuo.

DE EODEM.

*Erepti fasces & inanis gloria mundi,
Sed placuisse vni præfero posse Deo.*

IN ICONA EIVSDEM.

*Cernis in aduersa facie tam vulnus honestum,
Quod Dux Saxonia captus & exul habet.
Hoc pius accepit recti sibi conscius heros,
Pro lege & patria, fortia bella gerens.*

PAVL. EBER.

ALIVS.

*Victus eras acie: fidei constantia tandem
Victorem ante homines fecit, & ante Deum.*

IN IMAGINEM FORTIS-
simi herois MAVRICII, Ducis Sa-
xonie: Electoris.

O Mnia sunt hominum tenui pendentia filo,
Et subito casu quæ valere ruunt.
*Vt perit in primo PELIDES flore iuuenta;
PYRRHVS & hoc ipso de genitore satus:
Ac ASIAE DOMITOR, Macedum de stirpe creatus:
Et qui Burgundas CAROLVS auxit opes:
Sic iam MAVRICIVM nimium properantia fata
Saxonia terris eripuerè Ducem.*

*Qui Gallos Turcosq; feros virtute repressit,
Militia præstans artibus atq; toga.
Hic modò cum patriam iustis defenderet armis,
Fudissetq; hostes, auxiliante Deo:*

Fraude

Fraude globus missus victorem vulnerat, inde

Post pugnam, vita non mora longa fuit.

Commendans animam sed Christo, exordia vita

Hausit caelestis, non dubitante fide.

» *Est fragilis natura hominum, sed reddere vita*

» *Gaudia vult Christus non moritura pijs.*

INDICATIO ANNI MORTIS MAURICI
CII, videlicet M. D. LIII.

Teutonicas furor ut turbabat saeviter oras,

Mauricius Princeps victor & ictus obit.

IOAC. CAMER.

Epitaphium

D. MARTINI LUTHERI.

Πόλλ' ἀγαθὰ ποιῶν, πόλλ' εὐσεβεῖατε διδάσκων

Λυτῆρος, τύμβω σῶμα δέδωκε ἕον.

Qui Christum docuit purè, & bona plurima fecit,

Lutheri hac urna molliter ossa cubant.

Epitaphium

IOANNIS ECCII SOPHI-

stæ & parasiti Pontificij.

πολλὰ φαγὼν, καὶ πολλὰ πιῶν, καὶ πολλὰ κακὰ εἰπὼν:

ἐν τῷ ταφῶν ἔκειτο γαστέρ' ἔθηκε ἐλὼ.

Multa vorans, & multa bibens, mala plurima dicens

Eccius, hac posuit putre cadaver humo.

MARTINO LVTHERO AN-
tichristi domitori, trophaeum.

Roma orbem domuit, Romam sibi Papa subegit:
Viribus illa suis, fraudibus iste suis.
Quanto isto maior Lutherus, maior & illa:
Istum illamq; uno qui domuit calamo?
I nunc, Alciden memorato Gracia mendax.
Lutheri ad calamum ferrea clava nihil.

THE. BEZA.

Lutherus decimum confregit strage Leonem:
De clava noli querere, penna fuit.

IOH. IOACH.

Ετεόσιον obitus LVTHERI.

Fortis, at extrema verax atatis Helias,
Celsa pius cœli tecta Luthere, subis.

IOH. STIG.

K

PHI-

PHILIPPO MELANCHTHONI
*ni singulari tum doctrina, tum humani-
 tatis omnis Exemplo.*

ET tu igitur tandem tumuli sub mole repostus.
 Dñe ò Philippe nunc iaces:
 Et quam inuidisti viuis tibi tute quietem,
 Cunctis quietem dum paras,
 Ipsa tibi cura & sancti peperere labores:
 Carum ò bonis cunctis caput.
 At tu funde rosas, funde isti lilia tellus,
 Vt lilia inter & rosas,
 Quo nil candidius fuit, & nil suavius vnquam,
 Recubet Melanchthon molliter:
 Et grauis vt huic sis caueas, iuuenisve senexve,
 Qui nemini vixit grauis.

THE. BEZA.

Epita-

Epitaphium

Reuerendi & clarissimi viri PHILIP-
PI MELANTHONIS.

Vitam fortunâq; suas studiumq; laboris,
Quiq; operâ sanctam consiliq; fidem
Impendit diuina tuis, Ecclesia, rebus.
Teq; pius varia inuit & auxit ope:
Hac in parte sibi post mortem structa Melanchthon
Communi in luctu, busta Philippus habet.
Qui templi foribus magni vicina Lutheri
E regione solum quod tegit, ossa videt.
Bretta hunc vitales natum produxit in oras,
Bretta Palatini limes amœnus agri.
Vnde propinqua petens adiit bonitate suorum
Diuerso Aonidum templa sacrata loco.
Ludus enim puerum accepit Phorcenidos urbis,
Eytelpergiaci mox schola gymnasii.
Doctrina hinc fecit iuuenem, alma Tubinga, Magistrum,
Eximium laudis gessit ubi ille decus.
Inde triumphator Monachorum CAPNIO iussit
Albidos hunc ripam visere Saxonici.
Tunc noua Dux Fridericus ubi collegia Musis
Romani fundans ensifer imperij,
Vndiq; conductis præstanti laude parabat
Artis & ingenij reddere clara viris.
Hic & coniugium gentis sortitus honesta,
Factus & est sexus mox utriusque pater.
Et socio ipso annis viginti octoq; Lutheri,
VVittenbergiaca res fuit ampla Schola.

Quam septem bis adhuc prouexit deinde gubernans,
Fluctuagam ut vastum per mare nauta ratem.

Heu tempestates quas hic perpeſſus, & ad quam
Sæuos hæc scopulos acta carina fuit?

Quantum externi odij, quantum inuidiæq; ſuorum,
Ingratorum hominum quæ maledicta tulit?

Ipſe tamen quamuis reſtantibus undiq; ventis,
Directum eſt, retinens vera, ſecutus iter.

Fortia nec clamor latrantis pectora turba,
Nec vulgus ſtrepitu mouit inane ſuo:

„ Summa petit lior: nemo hunc ſuperare niſi ipſe
Poſſet, ſi ſtudijs otia ſuppeterent.

Iſta ſub obliquo nõrunt quoq; ſole locati,
Quiq; ſub oppoſito forſitan axe iacent.

Scripta ſed illius memorabilia inter & acta
Plurima, quæ ſolida nomina laudis habent.

Vnum opus eximium eſt: Fidei confeſſio ſancta
Ante tuos Caſar Carole, lecta pedes.

Extat enim illius aſſiduo hæc deſcripta labore
Vera reconcinnans dogmata ſparſa prius.

Languida quæ Chriſti iam dudum Eccleſia nitens,
Rurſum oculos audet tollere læta ſuos.

„ Concurrant inimici omnes licet undiq; hic vnus
„ Conſutare poteſt improba dicta, liber.

Ac tua nunc terris floret bona fama Philippe,
Viuit & æternum ſpiritus ante Deum.

Corpus at exanimum tumulo hoc requieſcit humatum,
Condecorant grata quem monumenta ſchola:

Quod tandem expletis, ſenio curiſq; grauatum
Sexaginta annis, exuis atq; tribus.

Sic morbo, ut paucis nisi, debilitante, diebus

Muneris officium feceris omne tui.

Atq; olim atherias venies reuocatus in auras

Integer, & mortis liber abinde metu.

Sancte vir & salue, pater optime. Nos tua semper

Te soboles merita religione colet.

Doctrina nobis vera tu doctor & autor,

Hac tua clara atas munera laudis habet.

Salue iterum atq; iterum. Tua nos immota manebit

Semper apud memores gloria, fama, decus.

IOACH. CAMERARIUS

Papeberg. Am. S. S. F.

ALIVD.

HIC iacet Europa decus & pia fama MELANTHON: “

Corpore qui paruus, maximus arte fuit. “

Cuius ob egregias virtutes, claraq; scripta,

Et pietas, & pax hac regione stetit.

Bretta viri patria est, clarum virtute parentem

Ampla Palatini fouerat aula Ducis.

Sed puer in ludum missus Phorcenidos urbis,

Indolis egregie prouida signa dedit.

Mox patris in patriam tendens, ut disceret artes

Ingenuas, Nicri culta Licea petit.

Et duo transigit cum lustra & quatuor annos,

Nactus ibi primum cepit in arte gradum:

Hinc iuuenem fecit titulo gaudere Magistri

Sonj nutritrix clara Tubinga chori.

Tunc noua fundabat conductis atria Musis

Albidos ad flauas Dux Fridericus, aquas:

*Insignemq; virum Capnionem ad cœpta vocabat,
 Augusta imperij conueniente Statu.
 Capnio laude vehens cognati dona Philippi,
 Hunc iubet Albiaca munus obire Scholæ.
 Hic tunc Argolico docuit sermone iuuentam.
 Barbaries illo pulsa docente fuit.
 Et Sophia tristes fontes, velut alter Elisa
 Farre dato, gratos vsibus esse dedit.
 Nota viri virtus, nota est doctrina per orbem,
 Proq; pia exhaustus relligione labor.
 Hic fidei summam vera, mandante LVTHERO
 Obtulit Augusta Cesar in vrbe tibi.
 Membraq; doctrina, corpus digessit in vnum
 Sparsa prius nervis quæ iacere suis.
 Ac hostes fidei scriptis & voce refutans,
 Multa foris subiit, multa pericla domi.
 Et quàm Romani latè patet orbita regni,
 Impleuit meritis templa Scholasq; suis.
 Donec ab ardenti consumptus viscera febrî,
 In Christo placida morte solutus obit.
 Et nunc ille quidem defunctus mole laborum,
 Conspectu fruitur, colloquioq; Dei.
 Sacrificis ubi iunctus auis, astante Luthero
 Doctoris Christi pendet ab ore sacro.
 Fors & vota facit quo sacra Ecclesia Christi
 Vnanimi doceat cœlica iussa fide.
 Mox tamen hac surgent cœlesti rore rigata,
 Quæ nunc ossa solo marcida febre iacent:
 Cùm velut herba virens, flore bunt ossa piorum
 Et fidei capient præmia digna sua.*

*At te posteritas colet ob tua dona Melanthon,
O vir ingenio non habiture parem.*

IOH. IOACH. M.

ALIVD eiusdem.

Maximus hic meritis, sed paruus membra Philippus

Pone iacet tumulum, magne Luthere, tuum.

Cui pia relligio se totam debet & Artes,

Et pax & regni publica commoditas.

Testis erit vita, studijsq; actijsq; laboris,

Quicquid Romano vivit in imperio.

Cumq; odia à multis fuerit perpeffus alumnis,

Nunc cælo precium dulce laboris habet.

Ossa tenet tumulus, sed vivit fama: iacere

Tot dotes vno non potuere loco.

ALIVD

IOHAN. STIGELII.

Qualis ubi amisit largum vicinia fontem,

Luget in erepto publica damna bono.

Et gemitu arentes quærit scrutata per hortos,

Nec reperit dulcem, qua recreatur, aquam:

Talis & Aonidum sequitur qua castra Iuventus,

Orba bonis luget, docte Philippe, tuis,

Et paria in reliquis nescit reperire lacunis,

Ingenii liquit quas bona vena tui.

Hoc videt à tergo facibus lugubris & armis

Barbaries Musis triste minata iugum,

Dexter opem doctis nisi tu Deus, artibus adfers;

Barbaries studijs auferet omne decus.

ALI-

ALIVD eiusdem.

*Fons latet hoc tumulto, quid quæris amice viator,
 Fons dogmatum piorum & Eloquentia,
 Si quis ab hoc riuuum proprios deduxit in hortos,
 Non aureas huic præferat Pyramides.
 Illius obstructas doleo Germania venas,
 Parem futura non habebunt sæcula.*

ALIVD

In imagines coniunctas LUTHERI
 & PHILIPPI.

» *Diuisa his opera, sed mens fuit vnica: pauit*
 » *Ore Lutherus oues, flore Melanthon apes.*

IOH. IOACH. M.

EXILIA ET MIGRATIO-
 NES MVSARVM.

O *Mnia vasta facit seuis Bellona ruinis,
 Præcipuè studijs est inimica pijs.
 Hospitium sapiens dedit olim GRÆCIA Musis,
 Nunce est Barbarico Græcia præda Duci.
 ITALIAM petière fuga: sed fraudibus illa
 Pontificumq; armis perditæ tota iacet.
 Hinc igitur dubijs fortuna casibus actæ
 Intrârunt fines TEVTONIS ora tuos.
 Hic habuere aliquam sed paruo tempore sedem,
 Nam furit in nostra Mars quoq; dirus humo.
 Ergo per extremam Germani littoris oram,
 Hospitium misera supplice voce petunt.*

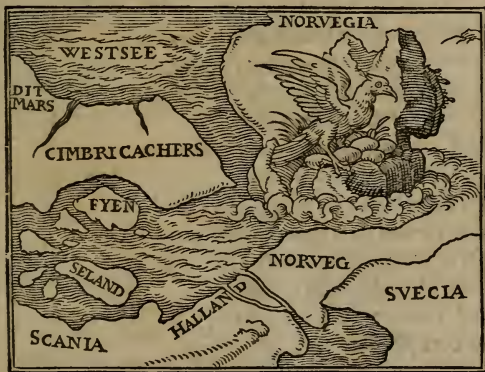
PHIL. MEL.

HOSPI-

HOSPITIA ET HALCYONIA ECCLE-
SIÆ CHRISTI IN REGNO
DANIAE.

EX EPITAPHIO REVERENDI VIRI D. D. IO-
hannis Bugenbagij Pomerani, quem & isto carmine Philippus
mortuum, & luculenta oratione, vitæ ipsius curriculum expo-
nente, decoravit: in qua & hæc eius de Bugenbagio est comme-
moratio honorifica:

VT olim nominabantur Euangelista, qui in pluribus locis
docebant, & Ecclesias constituiebant: talis fuit & ipse (Bugen-
bagius) Euangelista, vocatus Lubecam, Brunsvigam, Hambur-
gam, in Pomeraniam, & in regnū Danicum, incorruptam Eu-

angelii doctrinam ibi docuit, deleuit idola & errores Papisticos:
& Deo iuvante Ecclesias piè constituit, quæ quidem annos circi-
ter triginta hæcenus eandem Euangelii vocem pio consensu re-
L tinent.

ment. Et paulò antè: Cumq̄s ad magnas opes, & Episcopi splendorem in Daniam, & in Pomeraniam, & quidem ab optimo REGE, & ab optimo Principe vocaretur: nunquam voluit hunc tenuem nidulum relinquere.

E P I T A P H I V M.

Coniugis vt senio confecti corpus aquatum
 Ipsa suis humeris Halcyo grata gerit:
 Sic bene promeritum Doctorem Ecclesia curet,
 Et leuet atatis pondera dura seni.
 Sic tua canities Doct̄or Pomerane, fidesq̄s
 Sincera est cunctis iam veneranda p̄ys.
 Qui procul externis sparsisti fidus in oris
 Pura Euangelij semina voce tua.
 Ac ceu Baptistes agnum monstrare solebat.
 AEterno Christum de genitore satum:
 Tu quoq̄s iustifica docuisti agnoscere Christum.
 AEterniq̄s patris sumere dona fide.
 Fictiliumq̄s alias formas tua linuga Deorum
 Euertit, Papæ quas voluere coli.
 Et velut in scopulis celsos locat Halcyo, nidos
 Hiberni circum quos fremit vnda maris:
 Sic medio in pelago, felix iam DANIA, nidos
 Extruxit Christo te fabricante, pios.
 Te Deus hos inter textit iuuitq̄s labores,
 Nunc vita functus viuus in arce poli.

Obijt VVitebergæ, Anno
 M. D. LVIII.

PRO FRIDERICO REGE

Dania, eius nominis secundo,

VOTVM.

*Dine parens patriæ, belloq; togaq; secunde,
 Maiorum nulli, merito & pietate secunde:
 Per te ut porrò habeat placidos Ecclesiæ nidos,
 Terrarum extremo hoc saltem, Oceaniq; recessu:
 Ipse parens hominum tibi vitam & vota secundet.*

P. H.

AD EVNDEM.

*Quod Rex de Regum Friderice es sanguine cretus,
 Laus ea summa tua est, non tua sola tamen:
 Sunt etenim Reges alij, & de Regibus orti,
 Imperio, censu, stemmate, sorte pares:
 Sed tu Ecclesiæ CHRISTI nutritor & hospes,
 Quod pius & Rex es, solus es hoc hodie.*

A. S. Velleius.

SOPHIÆ REGINÆ

Dania.

*Qui non, te socia, suaue huic sit viuere, cuius
 Pectus habet σοφίαν, lectus habet Σοφίαν.
 Pignora quæis lectum replent, sapientia pectus,
 Sancta pace vigent religio & regio.
 Quàm bene conspirant Pax & Sapientia, fulcris
 His regnum, his steterit regia salua domus.*

P. H.

CHRISTIANO III.

ELECTO REGI DANIAE,

D. FRID. *Filio.*

*Expectate puer voto patria atq; parentum,
 Quem pax & Σοφία pignus amoris habent:
 Paci & τῆ Σοφίᾳ, Christoq; adolesce, parentum
 Spem, diu iq; implens omine nomen Aui.*

P. H.

FRIDERICO & SOPHIÆ,

VOTVM.

*Quis tam rara beat, cunasq; & corda supellex,
 Hæc Christus, illas Christianulus puer:
 Præbete, ô, cunas Christo, sisq; ipsius ô Rex
 Nutricius, Regina, nutrix cætui.*

P. H.

DIDA,

DIDACTICA.

DE ECCLESIA.

ECCLESIA MATER ET PATRIA
filiorum Dei. Ex Psalmo 83.

Non secus ac timida nidis gaudere volucres,
Quos sibi quaeq; sua condidit arte, solent:
In quibus & possunt hostes contemnere tuta,
Et pullos dulci mater amore fouet:
Sic nobis templum nidus gratissimus esse,
Et certum debet perfugium esse pius.
Felix hac semper quicumq; habitabit in arce,
Audiat ut laudes & canat ipse Dei.
Vera piis patria est Ecclesia sola putanda,
Quae patria debes officia, ista petit.

*Crudelis quicumqꝫ ipsam lacerare parabit,
Impiaqꝫ aduersus ceperit arma Deum.*

*SVMMMVM IN TERRIS DECVS ET BEA-
tudo, ciuem esse vera Ecclesia,*

συμπωλίτω τῶν ἀγίων, καὶ οἰκείον τῷ θεῷ.

Pfal. 27. Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt habitem in domo Domini, omnib. diebus vitæ meæ: vt videam voluptatem Domini, & visitem templum eius.

Pfal. 84. Melior est dies vna in atrijs tuis super millia. Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quàm habitare in tabernaculis impiorum.

Pfal. 122. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus.

*Has ego delicias ardentibus expeto votis,
In templo semper degere posse Dei.*

Et quam-

*Et quamuis ibi erunt mihi multa adeunda pericla,
 (Namq; odiis vrget mundus vbiq; pios)
 Attamen anteferam regnis opibusq; malorum,
 Huius militia signa decusq; pia.*

VNUM EST NECES-
 SARIUM.

Μάρθα μὲν ἐν πολλοῖς κάμνῃ, ἐνός ἐστι δὲ ἀνάγκη.

DE MARTHA ET MARIA SORO-
 ribus, epigramma, tanquam verborum
 Christi paraphrasis. Luc. 10.

Quid differta instas adeò, Martha hospita, curis

Tam grauibus leuiter, tam leuibus grauiter?

Respira à nugis, exemplo edocta sororis,

Quæ residet nostros discipula ante pedes.

Crede, hæc elegit potiores sedula partes,

Quas neq; vis, neq; mors eripere ipsa potest.

Namq; meo pendens dicentis ab ore, recepit

Planè ipsum in cordis me penetrabile sui.

Hæc sapit, & domini scit quæ sint grata palato:

Has amo lauticias, hanc volo mundiciem.

Lucida ceu radiat gemma, auri in massula: ita hospes

Quorum ego corde habito, vita ibi luxq; habitat.

Felix, hospitij quem tali dignor honore:

Scriniolo in cordis me qui habet, omnia habet.

Disce hoc, Martha, bonum solum esse, vnumq; necesse:

Cætera sunt nuga, damna, τὰς εἰργα, nihil.

PE. HEG.

ECCLE-

ECCLESIA NON REGITVR HUMANIS consilijs.

*Viribus humanis non est Ecclesia tuta,
Regum praesidijs orphana mæsta caret.*

ECCLESIA IN TERRIS CVM CHRISTO suo exulat.

*Exul erat Christus, comites nos exulis huius
Esse decet: cuius nos quoq; cura sumus.*

CHRISTVS REDVCTOR EXVLIS est Ecclesia.

*Christe tuo exilibus patriam tu sanguine reddis,
Nulla venit nobis, te nisi dante, salus.*

ITEM,

*Missus in exilium est cæli possessor & orbis,
Exilibus patriam reddat vt ille suam.*

IOAC. BEVST.

ETIAM INTER CONFVSIONES MVLTIPLES generis humani & ruinas Imperiorum, durabit Ecclesia filij Dei.

*Vt tamen in medijs laceratur naufragus undis,
Qui superest, tabulas colligit ipse sibi:
Sic aliquem eripiet cætum de fluctibus istis,
Æterno Christus de Genitore satus.*

Psal. 46. Non timebimus, etiamsi turbabitur terra, & ruant montes in medium maris.

Omnis ut extremam trahat eluxat a ruinam
 Machina, quæ vasti sustinet orbis opus:
 Scuiat insano commotus turbine pontus,
 Et scopulos tumidi sorbeat vnda freti:
 Sancta Dei æternùm tamen vrbs immota manebit,
 Stabit & ad fontes semper amœna suos.

IOH. STIG.

ALIVD.

Interea bellis lacerantur regna, suasq;
 In pœnas fato mundus ubiq; ruit.
 Ac velut aggestis Titanas montibus ausos
 Ad sublimem Arcton scandere fama refert:
 Conatosq; astris extinctis, omnia rursus
 In vetus & cacum vertere mixta chaos:
 Turcica sic rabies passim sese impia iactat,
 Aduersus Gnatum bella mouere Dei.
 Deniq; cum varijs quatiatur motibus orbis,
 Exercent Christi multa pericla gregem.
 Sed tamen hos inter terrores magna verendi
 Dextra pios cœtus protegit ipsa Dei.

PRAESEPE CHRISTI.

Vt placuit præsepe DEO: non alta columnis
 Regia, non auro clara micante domus:
 Quæ sua nascenti præbens cunabula Christo,
 Extiperet summo gaudia plena bono:
 Sic & adhuc aliquod semper præsepe tuetur:
 Præbeat hospitij quod tibi Christe locum.

IOH. STIG.

M

MIRI-

MIRIFICVS AMOR DEI erga Ecclesiam.

Ex dulcissimis Dei verbis Esaïæ: Nunquido bliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te, muri tui cor am oculis meis semper.

- » **N** Vm poterit mulier curam deponere nati?
 » Vt sobolem mater negligat ipsa suam.
 » Pone quòd eueniat, genitricis vt exuat omnem
 » Affectum mulier, sauior illa feris:
 » Ipse tui nunquam tamen obliuiscar in auum,
 » Inq̄, mea, tua sunt nomina scripta, manu.

PAVL. EBERVS.

ALITER.

Ore Sion querulo sic est formosa loquuta,
 Cum querente Deum mæsta pauore foret:
 Ergo reliquisti me tot mala dura ferentem,
 Et memor afflictæ non es, ut antè, Deus?
 Huic Deus: An poterit curam deponere prolis,
 Vlla parens partum non miserata suum?
 Si tam dura tamen, tamq̃ implacabilis vlla est,
 Ut possit sobolis non meminisse suæ.
 Ipse tui nunquam mutabo oblitus amorem,
 Tu dilectæ mihi filia semper eris.
 Ecce manu descripta mea, tua mænia seruo,
 Ut firma incolumem te statione tegam.
 Ecce oculis te gesto meis: mihi cuncta videnti,
 Proxima ceu nunc es, proxima semper eris.

IOH. STIG.

Antè ruant cæli, Deus & sese oderit ipse,
 Quàm sibi fidentem deseruisse velit.

IOH. STIG.

FILIVS DEI SOL IVSTI-
 cia, & viuificator Ecclesie.

Spargit ut in toto lucem sol vnico orbe,
 Viuificoq̃ vnus cuncta calore fouet:
 Vnicus aterni sic natus mente parentis,
 Accendit radijs pectora nostra suis.

M 2

Λ O-

ΛΟΓΟΣ *FILIVS DEI SEM-*
per affuit singularimodo Patribus.

» **C**olloquia at Patres quando dulcissima miscent,
 » Sape vident medios inter adesse Λόγον.

I T E M.

Quàm benè viuebant antiquo tempore Patres,
 Quorum compositus mensis conuiuia duxit
 Filius ipse Dei nostra sub imagine carnis:
 Hospes ut in Mambre, mensis confedit Abrahæ.

IOH. IOACH.

Nemo nouit Patrem, nisi Filius, & cui Fi-
 lius volet reuelare. Matth. 11.

» *Nemo Patrem nouit nisi filius, & quibus, huius*
 » *Semina noticia filius ipse dedit.*

Philip-

Philippe, qui videt me, videt Patrem.

Iohan 14.

*Nemo Deum viderit Patrem, ne quare Philippe,
Per Christum, Patrem cernere posse datur.*

“
“

IOAC. BEVST.

DE FIDE IVSTIFI- CANTE.

Credidit Abraham Deo, & reputatum est
ei ad iustitiam. Gen. 15.

VICTOR MASSILIENSIS

vetus poëta.

C*redidit, & nuda fidei consensio sola
Plenam ad iustitia & meriti reputata coronam est.*

“
“

PHIL. MEL.

Iustitia hæc demum est, vni confidere Christo.

“

M 3

EOB.

Ex regula Pauli Rom. 14. Quicquid non
est ex fide, peccatum est.

» *Absq; fide quacunq; facis, facis omnia frustra.*

IOH. STIG.

» *Sola Deo acceptos nos facit esse fides.*

Fide & spe tanquam alis subuehuntur
in cœlum preces.

» *Vt tua pertingat penetretq; precatio cœlum,*

» *Ardenti fiat speq; fideq; frequens.*

EFFICAX CONSOLA- tio ex verbo Dei.

Nisi Lex tua meditatio mea fuisset, tum pe-
riissem in afflictione mea. Psal. 119.

PEnè ego crudeli modò eram hosti prada futurus,
Vitaq; in aeternam noctem abitura fuit.

*Ni tua vox animam fugientem sola teneret,
 Quae te adfirmat opem ferre solere pijs:
 Hac me tela inter fiducia texit & enses,
 Addidit & vires hac medicina novas.*

PATIENTIA.

*Disce silere Deo, castoq; obedire timore:
 Nec iussas dubia mente remitte preces.*

IOH. STIG.

*Fortis in infirmis Deus est, perq; infima vincit:
 Praemia qui tribuit tarda, sed ampla pijs.*

GEOR. FAB.

DE MVNERE DOCEN- tium Ecclesiam.

TRES PARTES OFFICII

Prophetarum:

Repurgare doctrinam Legis; & de vero cultu Dei.

Administrare aliqua politica negotia & consilia.

Præcipuè verò illustrare promissionem de Aduentu & beneficijs Messiaë.

O*rtinam vatam præconia dicere possem,
 Accendit quorum pectora pura Deus.
 Doctrina ut lucem renouarent atque docerent;
 Quis summo patri sit tribuendus honor.*

Hi po-

- II. *Hi populum in rebus dubijs rexère, leuantes
Consilio gentis multa pericla sua.*
- III *Venturum aterni natum cecinère parentis,
Crimina vt ablueret nostra cruore suo.
Hunc propter recipi docuerunt vota precesq̄,
Hoc duce iusserunt Numen adire patris.
Censurâq̄ sua frenârunt sæpè Tyrannos,
Et populi mores continuère sui.*

OFFICIA SACERDO- tum Leviticorum:

DOCERE,
ORARE,
SACRIFICARE.

ἰερεὺς τῶν διδραχμῶν εὐαγγελίῳ φυλάσσει
 ἰλάσκε δυσίη ταῖσθε ἀραισὶ θεόν.

“
 “

DE SICLO.

Is valebat Atticorum τετραδραχμον: nostrum
 verò dimidiatum Ioachimicum. Ein halben
 Thaler/ oder ein Loth.

Ista Sacerdotum designat munera Siclus,
 Cuius in Ebrais urbibus usus erat,
 In quo florens insculpta est virga Aaronis,
 Quae monet, ut DOCEANT dogmata pura Dei. I.
 Parte calix alia est impletus thure Sabao,
 Hic offerre PRECES, ut noua thura, iubet. II.

Rurfus de SICLO, ad Georgium prin-
 cipem Anhaltinum.

Ista Sacerdotum demonstrat munera Siclus,
 Cuius in Ebrais urbibus usus erat.

N

Vt sint

- I. *Vt sint DOCTRINAE custodes virga Aharonis.*
Vig₃ regant mores cum pietate, monet.
- II. *Significantq₃ PRECES calicis fragrantia thura,*
Precipuum munus sunt pia vota Deo.

Filius eterno genitori hos praestat honores,
Emmanuel casta virgine natus homo.

Hic est doctrinae custos, quam sparsit in orbe;

Hic Aharonei florida virga chori est:

Hic & pro nobis offert gemitusq₃ precesq₃,

Fiat ut offensi mitior ira patris.

Adiungit sibi nos socios; tamen iste Sacerdos;

Agminis & partem nos facit esse sui.

Custodes igitur fidos nos esse necesse est

Doctrinae, gnatus quam dedit ipse Dei.

Huius & addamus votis suspiria nostra,

Quae simul ad patrem perferet ipse suum.

CVR ANGELOS VOLVIT DEVS PRIMO

omnium Pastoribus annunciare Euan-

gelium de nato Salvatore. Luca II.

Quare ad pastores primum vox nuncia venit,

Angelicus summa quam tulit arce chorus?

Nempe ut praecipue pastores carminis huius.

Gentibus autores esse ducesq₃ velint.

Vt summo patri veri reddantur honores,

Et toto fiat notus in orbe Deus.

Ac late in mundo spargantur munera Christi,

Quae sunt placati pignora certa patris.

Et curent ut sit pacata Ecclesia Christi,

Concordiaq₃ regant ore fideq₃ gregem.

*Sit procul à Christi discordia sua ministris,
Namq; Deus poterit, non nisi pace, coli.
Nulla lues ouibus tantum, non vlla venena,
Quantum pastorum disidia ipsa nocent.*

“
“

*DOCTORES LINGVAM SVAM DEO COM-
modant, suntq; tantum organa vocis diuinæ, & ve-
luti fistula voce aliena inflata.*

*Quanquam autem ad dextram cœlesti in sede parentis
Ipse dat hæc semper maxima dona pijs:
Doctores tamen adiungit sociosq; laborum,
Organa quos vocis præcipit esse suæ.*

“
“
“
“

Ex Paulo, I. Cor. 15.

Non labor in domino vester inanis erit.

“

*PRIMITIÆ ET DECIMÆ
contribuenda in usus ministrorum Ec-
clesiæ & pauperum.*

*Partem aliquam tamen & promas in pauperis usus,
Certa Sacerdotum pars quoq; messis erit.*

DETESTATIO SOPHISTI-
cæ peruersitatis.

- „ *Non aliam sensit graniorem Ecclesia pestem,*
 „ *Nec res ulla magis perniciosa fuit:*
 „ *Quàm structæ insidiæ verbis confusaq; dicta,*
 „ *Turpiter & fuco dogmata mixta nouo.*

PERIODVS VITÆ HV-
mana, labor & dolor.

Dies peregrinationis meæ pauci
& mali. Gen. 47.

Quàm breue, quàm nihil est, quodcumq; hic degitur aui,
In miserijs, erroribus, suspirijs.
Nugamur pueri: labor excipit omnis adultos:
Cura viros: morbi senem & deliria.

Tota (ubi contigeris metam) quid deniq³ vita est,

Quid nisi fuga, exilium & peregrinatio?

Spes vana: & magno magnas conamine nugas,

Dum malè, nihil, vel aliud hìc agimus, sequi?

Vtq³ dies multos, & multos vixeris annos:

Annum aut diem vixisse vix videbere.

Hoc neq³ NVNC reliquum est: tam sunt obnoxia nostra hac

Obluioni & vanitatibus, omnia.

Interea, affligat quod mentem & corpus, abunde est,

(Meremur istud) quod iuuet, rarum & parum est.

Toto ergò ad patriæ limen lumenq³ beata,

Lassus malis stupensq³, anhelos pectore:

Corporis ut simul & peccati immunis, ouantem

Reddam animulam, ah, tuis IEHOVA amplexibus.

PET. HEGEL.

Quàm nihil nisi vanitas, omnis homo securus. Psal. 39.

Omnis homo similis languenti graminis herba,

Vna dies nasci quam videt, vna mori.

IOH. STIG.

Vita fuga est: abeuntq³ dies, & carpitur ætas,

Vt temerè lingua verba loquacis eunt.

Cumq³ satur vita est, & aniles attigit annos;

Vel MALE, vel, TEMERE, vel, NIHIL egit homo.

IOH. STIG.

IDEM ex Græco.

Nudus in hanc terram matris sum lapsus ab aluo:

Quo terra excedam tempore nudus ero.

Quid grauibus curis, studijs quid inanibus angor?

Dum loquor, à tergo mors quoq³ nuda venit.

N 3

VERA

VERA CONSOLATIO IN
obitu piorum hominum.

- „ Non hominum casu voluuntur tempora vite,
 „ Arbiter est certò qui regit ista Deus.
 „ Nec mentes hominum deleri morte putandum est,
 „ Quas adflat membris cœlitus ipse Deus.
 „ Ergò Deo vitam repetenti cedere iustum est,
 „ Spesq; nouæ vitæ nunc tua damna leuet.
 „ O quàm læta, dies hoc quæ me carcere soluet,
 „ Vt possim in clara luce videre Deum.

MORS NIHIL EST IV-
stis, victa nisi mortis imago.

Vt nunc

VT nunc triste mori est, sic dulce resurgere quondam: “
 Vita mihi Christus, mors mihi dulce lucrum. “
 In terris labor est, requies sed suavis in urna, “
 In summo venient gaudia summa die. “

IOH. IOACH.

ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ.

Nunquam Christe tuos bone deseris: idq̄ tuum omne est, “
 Hunc bene qui vixit, non malè posse mori. “
 Seu citò, seu tardè est ad te, ô Saluator eundam, “
 Vna via est: Namq̄ es tu via, vita tuis. “

PET. HEGEL.

Quid cupidi vita seros inhiamus in annos? “
 Est vita virtus maxima posse mori. “

IOH. STIG.

MORS

MORS CHRISTI EST
portus & vita piorum.

Mors tua, mors Christi, fraus terra, gloria cæli,
Et dolor inferni, sunt meditata tibi.

- » Viue diu, sed viue Deo : nam viuere mundo
» Mortis opus, viua est viuere vita Deo.
» Quicquid erit tandem, mea spes est unica Christus,
» Huic viuo, huic moriar, cetera curo nihil.
» Quid valet hic mundus? quid gloria? quid ve triumphus?
» Post miserum funus, puluis & umbra sumus.

IOH. STIG.

IDEM.

- » Ah quantum est didicisse mori: Sic transige vitam
» O homo, ut in Christi viuere morte queas.

Vive

*Vive memor lethi, quisquis cœlestia curas:
Sic lethi victor gaudia lata feres.*

“

“

TESSERA MILITIAE
Christianæ.

VIVO equidem arumnas inter lapsusq; frequentes,
Vivo tamen: vita hæc quantula, quàm misera est?
VINCAM, etiam moriens, Serpentis spicula victi:
Christe tuo aspersus sanguine victor ero.
VIVAM, & totus humo nouus efflorebo: mihiq;
Tunc erit aternùm viuere vita Deo.

PET. HEGEL.

POLITICA,
ET QVÆ AD MAGISTRA-
tum legesq; attinent.

PSALMI CXXVII. METAPHRASIS, Nisi
Dominus adificauerit domum.

Felix sapientia Dei donum.

Quòd struis, & cælo certas educere molem,
Frustrà erit, hoc condat nì Deus autor, opus.
Quòd vigilas, urbemq, tuo vis marte tueri,
Falleris, excubias nì Deus intus agat.
Et quanquam gratos somnos abruperis antè,
Quàm reuehit clarum, Lucifer ipse diem.
Longa dies quamuis tristi consumta labore est,
Ac opera e partem nox quoq, sera trahat:
Nil tamen assidua profunt cura q, laborq,
Si non aspirent numina summa tibi.
Seruat alitq, pios rerum pater optimus, inde
Commoda sunt vitæ cuncta petenda tibi.
» Non domus ipsa sibi, non vrbs creat ipsa patronos,
» Felices ciues datq, facitq, Deus.

Impetus est qualis volucris, rapidaq; sagitta, “
Figitur in iusso qua procul acta loco. “
Sic quocunq; rapit diuinus spiritus illos, “
Virtuti cogunt cedere cuncta sua. “
Non fortuna viros, non virtus deserit unquam,
Nec ruitura sua mœnia sunt patria.

FINIS SOCIETATIS
 humana.

Pòst ubi senserunt se semina ducere cœlo,
Atq; aliquem, mundum qui regat, esse Deum.
Tunc primùm amplexi, iuncti consortia cœtus,
Tegmina vicinis composuère castis.
Vtq; alios alij de relligione docerent: “
Contiguas, pietas iussit habere, domos. “
Hinc vrbes structæ, quarum est ante omnia munus, “
Afferuisse Deo, quam iubet esse, fidem. “

IOH. STIG.

NON NOBIS SOLVM NATI
 fumus, sed ortus nostri partem patria, par-
 tem parentes vendicant, partem amici.
 M. C.

Nemo suos propriè sibi tantùm vendicet ortus, “
Quilibet in publicum nascitur officium. “
Vir bonus est commune bonum: ceu fonte perenni, “
Illius è studio commoda mille fluunt. “

IOH. STIG.

VIR BONVS PVBLI-
cum bonum.

- ” *Vir bonus est hortus patria qui largus in omnes,*
” *Quæ bona suppeditet publica, semper habet.*

IOH. STIG.

I D E M.

- ” *Et commune bonum est, & res est publica princeps:*
” *Et patria hunc, meritis, conuenit esse patrem.*

DEVS MVTAT TEMPORA ET AETA-
tes, transfert regna atque constituit.

DAN. II.

Dat vires adimitq; Deus, regniq; coronam
Diuidit, & transfert: alios ad sidera tollit,
Illos mergit humi deiectos culmine regni.

IOH. IOACH.

Inima-

In imaginem
IUSTINIANI IMPE-
RATORIS.

*Dextra tenet GLADIUM, seruat manus altera LIBRAM,
 Signa decent Reges scilicet, illa bonos:
 Illa quidem intentat sceleratis ciuibus arma,
 Et terret stricto dextra mucrone malos:
 Expendit iusto prius hæc examine causas,
 Quàm, nudata sinat colla ferire rei.*

IOH. STIG.

Principis est virtus maxima, NOSSE DEVM:

Principis est virtus proxima, NOSSE SVOS.

THOMAS MORVS.

Princeps pius nunquam carebit liberis,

Totius est regni pater.

Princeps abundat ergo felicissimus

Tot liberis, quot ciuibus.

IDEM.

- » *Totum est unus homo regnum, idq̄ coharet amore:*
 » *Rex caput est, populus cetera membra facit.*
Rex quot habet ciues (dolet ergo perdere quenquam)
Tot numerat partes corporis ipse sui.
Exponit populus sese pro Rege, putatq̄
Quilibet hunc proprij corporis esse caput.

BELLEROPHON ACCIPIT A PALLA-
 de aureum frenum regendo Pegaso.

Ex auro frenos dat Pallas Bellerophonti,
Seruet vt in bellis cum ratione modum.

SVSCIPIENDA BELLA, VT
in pace sine iniuria viuatur.

HECTOR apud Homerum iliad, 15, adhor-
 tatur Troianos, vt pro patria dimicent.

PRO patria, magnum decus est profunderē vitam: “

Nam reliqui ciues nostra virtute teguntur, ..

Et salua interea matres, natiq; manebunt,

Qui sunt etatis ventura semina, & urbis.

Templa manent legesq; bona, pietasq; pudorq;.

Et tunc quisq; suis rebus, fundisq; fruetur.

EXHORTATIO AD FORTITVDI- nem, ex veteri poemate TYRTÆI.

In prima pugnante acie, cecidisse decorum est, “

Servantem patriæ mœnia cara sua. “

Nam miserum est, patriâ amissâ, laribusq; vagari.

Mendicum, & timida voce rogare cibos.

Cum natisq; errare suis & coniugem æsta,

Et cum matre pia, cumq; parente sene.

Curat nemo vagos, & ledere nemo veretur,

Non exul curæ ducitur esse Deo.

Intrepidi pugnate viri & profundite vitam;

Quam patriæ debet reddere quisq; sua.

Ergo tuo consiste loco pede firmus utroq;

Compressos dentes & labra morfa tenens. &c.

Βατραχομομαχία.

Bella perniciosissima sæpe de causa
fuscipiuntur leuissima.

Mus brevis, & saliens in gurgite Rana palustri,

Dum nulla causa prælia stulta cient:

Fulmineo pugnas Iouis ira fragore diremit,

Et tandem fugiens agmen utrunq; perit.

Sic mo-

- » *Sic modo dira ferunt ex bellis bella Tyranni,*
 » *Nec res, sed cæcos armat utringq; furor.*
Pestiferiq; magis Thebana Sphinge Sophista,
Verba venenato friuola felle linunt.
- » *Aspicit hac vindex oculis Deus omnia iustis,*
 » *Nec graue cum sparget fulmen, inermis erit.*
Gnate Dei bonitate tua mala tanta leuato,
Et serues cætus Christe, regasq; pios.

Publica vniuersorum damna, fiunt
 damna singulorum priuata.

EX SOLONE.

- » ἵστωσ δὴ μὲσσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστω.
- » *Sic partem fert quisq; suam, cum publica clades*
 » *Incidit, & prohibet ianua nulla malum.*
- » *Non latebra quenquam fugientem abscondere possunt,*
 » *In thalamos penetrant publica damna tuos.*

Scilicet in vulgus manant exempla regentum.

ὅταν πρῶτα κίβης βάλλη ποτε μάργον ὁ ἄλλας,
παίρνουν οἶονται οἱ μοναχοὶ νόμιμον.

*Fortè cubos primùm posuit cùm futilis Abbas:
Tunc sese Monachi ludere iure putant.*

LEX.

*Lex diuina tibi vita sit regula semper,
Sitq̄, tibi potior, quàm tua vita, Deus.*

“
“

ALIVD.

*Diuino praecepta, puer, si prodita ab ore,
Et facies casto pectore iussa Dei:
Ipse pater vita cursum moderabitur omnem,
Nec fortuna tibi sua nocere potest.*

LEGES.

Leges, libertas & pax sunt optima dona.

“

Πειθαρχία & reuerentia Legum.

- » *Est virtus leges & morum vincula vereri,*
 » *Si tamen & legum regula Christus erit.*

Leges sunt vincula pacis.

Denique vita hominum tranquilla & honesta manebit,
Seruandi leges dum pia cura manet.

EX SOPHOCLE.

ὅπως ἰβείζειν, δρᾶν δ' αὖ βύλεται πάρα :
 ταύτην νόμιζε τίω πόλιν χρόνῳ ποτὲ
 ἐξ ὑείων δραμῶσαν εἰς βύθον πεσεῖν.

- » *Vbi petulanter facere quod libet, licet.*
 » *Legumq; vox & ira Vindicis Dei*
 » *Ridentur, ac inane nomen est pudor :*
 » *Magno ruet ventis secundis impetu*
 » *Mox in profundummersa tota ciuitas.*

LEX TALIONIS.

Aristoteles citat lib. 5. Ethicorum ex
 veteri poeta Rhadamanto.

- » εἴτε πάθος τὰ κέρεξε, δίκην ἰθεῖα γένοιο.
 » *Iusta malis hæc admisso pro crimine pœna est:*
 » *Si que fecerunt, eadem patientur & ipsi.*

VEL,

- » *Si patitur qua quis fecit, iustissima pœna est.*

QVOD NON CAPIT CHRISTVS,
rapit fiscus.

Exprimit humentes, quas iam madefecerat antè,
Spongiolas cupidi Principis arcta manus.

*Preuehit ad summum fures, quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiscum, qua malè parta, suum.*

ANDR. ALCIAT.

IN VITAM AVLICAM,

IO. POSTHIUS AD

P. Melissum.

*QVI trahere infelix specioso in carcere vitam,
Cunctaꝝ dura pati vult sponte: moretur in aula.
Qui seruis seruire, moram qui ferre recusat,
Seꝝ, irridendum prabere: recedat ab aula,
Spemꝝ, metumꝝ, inter dubius qui viuere non vult,
Omnia qui nescit simulare: recedat ab aula.
Qui verè esse pius, qui sobrius esse laborat,
Quiꝝ, valere diu: nocituram deserat aulam.
Aula locus, fortuna suos vbi lubrica lufus
Ludit, & exaltat nunc hos, nunc deijcit illos.*

“

“

“

*Aula mare est, quo non aliud furiosius ullum,
Non, quo naufragium, contingat crebrius ullum.*

- » *Aula fera est capitum multorum bellua, seruos
Pessundans plerumq, suos: ô terq, quaterq,
Infelix, fatua quicunq, senescit in aula.
At contrâ felix ô terq, Melissè, quaterq,
Ambiguam sapiens Iuuenis qui liqueris aulam.*

Innocentia optimum aduersus in-
uidiam remedium.

- Sic decet inuidiam vulgi superare furentis,
» Nulla sibi rectè conscius arma timet.
» Pascere liuor iners odio, saturare furore,
» Mors tua, recta Deum facta colentis erunt.*

IOH. STIG.

OECONOMICA

ΚΑΙ ΤΑΜΙΚΑ.

CONCORDIA.

Metaphrasis Psal. 133. Ecce quam bonum.

- » **E**xiguus addit vires concordia rebus,
» Et cumulat modicas atq, tuetur opes.
*Vtq, senis celfo manantia vertice Aharonis
Infirmos artus balsama larga rigant.
Siue satis ut vitare dicit, dum Sirius agros
Torret, si gelido rore madescit humus:
» Sic ubi sunt æquo sociata fœdere mentes,
» Fidaq, communis pectora iunxit amor:*

Virtu-

*Virtutem Deus aspirat, placidoq; fauore
Prouehit, & vitæ cuncta pericla regit.*

“
“

Idem Psalmus venustissimè à Georgio
Buchanano redditus.

*Nil caritate mutua fratrum, nihil
Iucundius Concordia.
Non aura suavis balsami, quum funditur
Abronis in sacrum caput.
Et imbre lato proluens barbam & sinus,
Limbum pererrat aureum:
Non ros, tenella gemmulis argenteis
Pingens Sionis gramina.
Aut verna dulci inebrians vligine
Hermonis intonsi iuga.
Fraterna quam pax incolit domum, iuuat
Dominus benigna ad dextera,*

*Et opibus auget : filiorum & filios
Multis propagat saeculis.*

CASTITAS.

Vult inuocari mentibus castis Deus.

- » Πνεῦμα ἐὼν θεὸς αἰδίδει καὶ θαρόντε καὶ ἀγνόν,
 » τῶν ἀγνῶν δέχεται ἱερα μῆνα φρενῶν.
 Ἀγνείαν κ' ἔταξε νόμοις σεμνοῖσι γάμοιο,
 πῆσεις θεὸν ὄν ἐν γάμῳ εὐσεβείας.
 » *Casta Deus mens est : casta vult mente vocari,*
 » *Et castas inſit pondus habere preces.*

GEOR. FAB.

Sed pravi nullis vinculis retinentur amores:

- » *Nullus amor, quibus est non Deus unus amor.*

DE CASTITATE,

ex Naumachio.

Haud aliquid melius vitam commendat & ornat,

Virgi-

*Virgineam casto quàm ferre in corpore mentem,
Et gaudere animi sensu meditantis honestum.*

IOH. STIG.

DE AMORE.

*Nil amor est aliud, si nescis, quàm sine vita
Viuere, nil aliud quàm sine morte mori.*

P. MELISSVS.

NIC. HEMMING.

*Ores, casta legas, ieiunes, otia vites,
Si seruare voles corpora casta Deo.*

DE PVDICITIA.

PHIL. MELAN.

*In primo tomo Scriptorum publicè propo-
sitorum VViteberga.*

Marcellinus cùm laudat Iuliani Imperatoris pudicitiam, scribit eum crebrò recitasse versiculos Bachylidæ Lyrici, qui ait: Vt in picto corpore summum decus est facies pulcrè expressa: ita in hominum moribus pulcerrimum decus esse, pudicitiam. Ac profecto ita est, quamuis pulcra statua, sine aptis lineamētis faciei, truncus est deformis: ita in homine sine pudicitia, etiamsi quæ sunt alia bona, tamen sunt deformia & spreta, quia naturæ mediocres oderunt & abominantur impudicitiam. Versiculi sunt: sic redditi:

V*T cùm de statua facies formosa remota est,
Non decus in reliquo corpore truncus habet:*

Sicre

- » *Sic reliqui mores spreti & sine honore iacebunt,*
 » *Ni sint ornati laude pudicitia.*

MEDIOCRITAS ET SAN-
 cta αὐταρχία.

- » *Felix cui dederit mediocria commoda vita,*
 » *Noticiamq; sui, Filius ipse Dei.*

IOH. STIG. AD VICT. STRIG.

- » *Nos iuuet esse Deo, quod iubet esse Deus.*

G. BVCHANANVS Psal.37.

- » *Præstat supellex sobria,*
 » *Recteq; parta recula,*
 » *Quàm raptã per vim diuitum*
 » *Fastidiosa copia.*

Vitam quæ faciunt beatiorẽ.

- » οἱ νοποτεῖν μετέως, κέρης τ' ἀπολαύσ' ἐραλεινηῆς,
 » ἥδιστ' βίωσι σὺν φόβῳ ἐστ' θεῶ.

Dulce merum, dulcis Coniunx, mens conscia recti:

Quid tribus his iunctis, dulcius esse potest?

IOH. STIG.

Nosse Deum, & sociam traducere coniuge vitam,

Et sobolem casti dona videre thori:

Maius & uberius decus est, quam parta tenere

Regna, decus summo non habitura die.

DE CONIUGIO.

Mysterium hoc magnum est,

EPHES. V.

Quinq; *περὶ κείμενα* Coniugij, ad Christum & Ecclesiam transferenda, ut sunt: Amor, Fides, Societas bonorum & ærumnarum, Generatio & Defensio.

PECTUS ut in sponso flammaram incendia sentit,
 Qui vero sponsa flagrat amore sua:

*Natura sociam vero sic diligit igne,
 Filius aeterno de Genitore fatus.
 Induit humano quam fœdere, quo sibi nostrum
 Fraterno pariter iunxit amore, genus.
 Iura thori Deus Exemplum cùm fœderis huius
 Esse velit, castè præcipit ipsa coli.*

E GRAECO:

HÆC est os ex ossibus meis.

*Aspexit iuuenem formosa puella superbum,
 Ipsius in vultu lumina fixa tenens.
 Hic ait, in terram potius tu deijce ocellos,
 Non oculos habeat casta puella vagos.
 Imò, ait hac, magis in terra tu limina figas,
 Ex terra primum nam tua facta caro est.
 Nostri principium fuit ortus costa virilis:
 Hanc quero, & iungi me velit illa sibi.*

IOH. STIG.

- » *Non oculis tantùm ducenda, sed auribus vxor:
 » Indicio famæ quæ placet, illa placet.*

I D E M.

- Quid moror? humana non est opis: abditæ res est*
 » *Coniugij ratio, fato connubia fiunt.*

IOAC. BEVST.

- » *Sponse voca Christum, non est sine munere Christus:
 » Ille merum tardè, dat tamen ille merum.*

ΣΤΟΡΓΗ.

*Coniugis in labris quoties dulcissima figis
 Basia, purpureis filioliq; genis:*

*Istius ipse Deus transfudit semina amoris,
 Non temerè in sensus castag₃ corda patrum.
 Ergo preces etiã probat inter suavia mixta,
 Coniugibusq₃ pijs has iubet esse ratas.*

Gratulatio ad coniuges.

*Coniugium vestrum sit felix numine Christi,
 Inq₃ Deo sit mens una, sit vnus amor.*

IOH. STIG.

*Vnum suaniolum, quod castus figit honesta
 Consorti coniux, censorem pluris habetur
 Ante Deum, templis quàm cultus mille figura
 Proposita, humanae quas fingit opimò mentis.*

LIA, IACOBI VXOR EXEM-
 plum patientis foeminae.

*Lippa Lia & facunda, sua est inuisa sorori
 Officium nihilo sed minus ipsa facit.*

MICH. BARTH.

IUDITHA VIDVA,
 mulier Heroica.

*Seruatrix patria ex Holofernis cade triumphat,
 Concedens nulli laude Iuditha viro.*

MICH. B.

IN MILITIAM PARTVRIEN-
 tium, seu Collatio
 Prœliantium & parientium.

*Stando mori pulcrum est, ipsoq₃ occumbere in actu:
 Sive ita miles obit, sive ita mater obit.*

*In mortem ille ruit lucris illectus: ob ipsam
 Pignoris illa animam, pignerat vltro animam.
 Is, licet armatus, vitam malè prodigit: illa
 Inuicta in vna, mortua, prole manet.
 Corpus at hic coruis: animam, proh, deuouet Orco:
 Cura Deo, matrum, est corporis atq; animæ.
 Iste alios secum perdit: sed mater alumnam
 In laudes sobolem datq; dicatq; Dei.
 Si grauida emoritur fragili cum palmite vitis:
 Palmes erit Christi in corpore, vterq; sui.*
 P. H. R.

Singulas etiam familias, singulas
 oportere esse Ecclesiolas.

„ *Templa Deus nidos, nidos vult esse laresq;
 „ Cum casta natos coniuge cuiq; suos.*

I T E M.

„ *Vis Ecclesiolam, quamlibet esse domum.*
 IOH. STIG.

„ *Coniugium humane est diuina Academia vite.*
 G. NAZAN.

„ φίλτρῳ μὲν συνέδησε ΦΥΣΙΣ τοκέασι γονύσῃε.
 PHILIP.

„ φίλτρῳ μὲν συνέδησε ΘΕΟΣ τοκέασι γονύσῃε.

In crapulam & ebrietatem.

*At terimus fruges, ceu bucula deuorat herbas:
 Et bibimus, largas taurus vt haurit aquas,
 Et quasi vita homini sit deuitanda, studemus
 Ipsam animam sumtis illaqueare cibus.*

IOH. STIG.

ALIVD.

*Olim hominum generi rigidus vitam abstulit ensis,
Nunc breuior cyathis mortis aperta via est.
Nunc miseri vitris vitreum deperdimus auum,
Si similis fragili vita putanda vitro.*

NIC. RVDING.

ALIVD.

*Tento ferox olim ferro pugnavit & armis:
Vitrea nunc bibulo praelia Marte gerit.*

PAVL. MELISSVS.

IN LVXVM ET PRO-
fusiones.

*Mutavit veteres ignava superbia mores;
Atq; animos segnes prodiga vita facit.
Fœmina iam totum pendentem è pectore censum,
Atq; omnem dotem fronte puella gerit.*

IOH. STIG.

IN ROSAS PICTAS,
quæ supra mensas in cœnaculis vulgò exten-
di affigique solent.

*Casta & amica loqui, tetricas deponere curas,
Absentum famæ parcere, amare bonos.
Ferre malos, sed non efferre tacenda, monet te
Purpurea hæc patulo vertice, amice, Rosa.*

PET. HEGEL.

PARAENETICA,
ET DE STUDIIS RECTE
formandis commonefactiones.

INVITATIO PVERORVM,
ad Scholas.

Carmen quo solent Pueruli ad studium literarum in Scholam reuocari, die Gregorij, circa æquinoctium vernalium.

„ VOS ad se pueri primis inuitat ab annis,
 „ Atq; sua Christus voce venire iubet.
 Præmiâq; ostendit vobis venientibus ampla,
 Sic vos ô pueri curat amatq; Deus.
 Vos igitur lati properate occurrere Christo,
 Prima sit hæc Christum noscere cura ducem.
 Sed tamen ut Dominum possis agnoscere Christum,
 Ingenuas artes discito parue puer.
 Hoc illi gratum officium est, hoc gaudet honore;
 Infantum fieri notior ore cupit.
 Quare nobiscum studium ad commune venite,
 Ad Christum monstrat nam Schola nostra viam.

Sinite puerulos venire ad me, & ne prohibeatis eos: talium enim est regnum Dei. Mat. 19. Mar. 10. Luc. 18.

Ipse iubet ad te pueros, ô Christe, venire,
 Atq; hos perpetua morte perire negas.

Ex psalmo 19.

„ Et Deus infantum celebrari gaudet ab ore.

TRES CAUSAE IGNORANTIAE.

- „ Sunt quos ingenium LEVE, sunt quos blanda VOLVPTAS,
 „ Sunt & quos faciunt corda SVPERBA, rudes.
 AND. ALC.

CORN. GALLVS.

- „ Quod NATVRA negat, reddere CVRA potest.
 At,

- „ Quod cultura negat, reddere nemo potest.

Impetus Poeticos, sicut alios motus Heroicos, singulare Dei donum esse.

- „ Humanas superans vires Heroica virtus,
 „ Tales qui motus dat, monet esse Deum.
 Sic etiam ubertas fundentis carmina venæ,
 Esse Deum ostendit, motus & ille Dei est.
 Ergo agnosce Deum, & iusto venereris honore,
 Cùm docti vatis scripta sonora legis.

POETAE LEGENDI, ET ASSIDVA
 imitatione exprimendi.

- Cura sit à teneris, vatum cognoscere scripta,
 Eloquij fontes hos sciat esse puer.
 Horum pectoribus motus Deus indidit acres,
 Sublimemq; dedit Musa canora sonum.
 Verùm non satis est legisse poëmata tantùm,
 Accedat studijs altera cura tuis:
 Vt doctis digitis exempla ediscere certas,
 Cogere & in numeros verba soluta novos,
 Hic labor ingenij vires acuitq; fouetq;,
 Hinc venit elogij copia, forma, nitor.

*Hoc si languescet studium, si ignara iuuentus,
 Non perferre volet tædia longa styli
 Hei mihi quæ clades reliquas iterum obruet artes?
 Barbaries tenebras inuehet atra nouas.*

Artium bonarum inter se, veluti herbarum in medicinis, societas & mixtio.

*Nam velut arcanis sociata viribus herba,
 Pharmaca ceu iuncto fœdere mixta ferunt:
 Sic studijs promptæ quasi conspirantibus artes,
 Humanis gaudent consuluisse bonis.*

IOH. STIG.

Studia nonnunquam remittenda, intermittenda nunquam.

Tempestiua iuuant operosas otia Musas.

AVSONIVS.

*Sunt etiam Musis sua ludicra mixta Camænis,
 Et cessare licet: grato SCHOLA nomine dicta est,
 Iusta laboriferis tribuantur ut otia Musis.*

ELOGIVM TERENTII.

*Comica debetur meritò tibi palma Terenti,
 Tanta etiam paruis gratia rebus inest.*

IN P. OVID. NASONEM.

*Naso dabis veniam, talem te miror amoq̃:
 Ingenium nugis prostituisse queror.*

IOH. STIG.

DIALECTICA MAGNO ADIVMENTO
 est doctrinæ Ecclesiæ explicanda.

*In tenui quamuis noster labor esse feretur,
 Quòd pueris Logices prima elementa damus.*

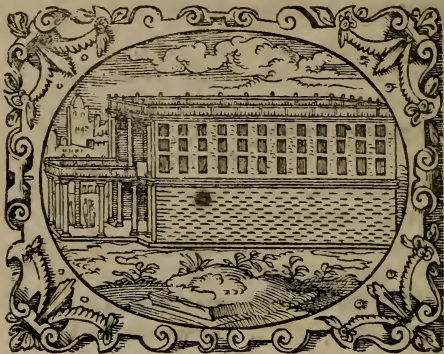
R

Plus

*Plus tamen his operis Ecclesia sacra innatur,
Quàm si de Pario marmore templa struas.*

ELOGIVM DIALECTICES.

IOH. STIG.

Fama fidem fecit, Minoidos atria Creta
 Irremeabilibus plena fuisse dolis.
 Sape quis ambages intrans fraudesq; viarum,
 Nequaquam fallax inde relegit iter.
 Solus at Aegides comitantia fila secutus,
 Dicitur ambiguas isse, redisse vias.
 » Sic nisi te reliquas Dialectica ducat in artes,
 » Semper in ambiguum te trahet error, iter.
 Hac oculis hominum nebulas abstergit, & illos
 Seiuncta à falsis cernere vera docet.
 Hac caput Aonias cupienti efferre per artes
 In dubijs prabet fila sequenda vijs.

*Dum potes & licitum est, hæc arripe fila iuuentus,
 Præbeat ad Musas hæc Ariadna viam.
 Quod si veretua neglexeris indolis illam,
 Nulla tibi Autumni tempore messis erit.*

PRÆMEDITATE LO- QVENDVM.

Aduersus extemporales Rhetores, seu
 subitam dicendi confidentiam.

*Hermogenes voluit laudari, dicere multa
 Quòd subitò posset non meditata prius.
 Atticus orator sed contrà turpe putabat
 Dicere apud ciues non meditata prius.
 Sculpta, inquit, potius recitarem, non modò scripta;
 Causa moram ferret si peragenda reo.
 Ac utinam sapiens placeat contatio multis,
 Fundant ad Gnatum vota q̄, casta Dei.*

ARITHMETICA.

*Omnia sunt numeri, numerosis motibus omnis
 Hic igitur mundus, mundus & alter homo.*

HISTORIÆ EVOLVENDÆ.

*VT nôris quando sese patefecerit ipse,
 Spectari iussit secula cuncta Deus.*

HISTORIÆ SVPPEDITANT EXEM-
 pla Iustitiæ diuinæ.

ὡς κατὰ μὲν πῆρωτ' ἀδίκους, πικραίνε δίκους,
 ἢ δὲ βιοτῷ γεαφὴ δειξέται ἰσορῖα. *id est:*

*Quòd Deus iniustos punit, iustos quòd honore
Afficit: hoc nobis indicat historia.*

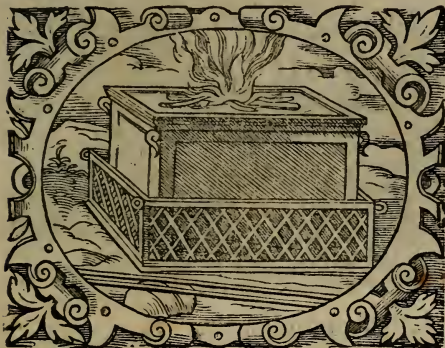
A magnis etiam fortissimisq; viris lectionem poetarum & historiarum semper frequentatam fuisse.

*Terribiles inter lituos sonitusq; tubarum,
Rex Macedùm legit carmen, Homere, tuum:
Fessaq; nocturna cùm membra quiete leuares,
Dicitur hoc stratis supposuisse suis.
Scipio, qui victa meruit Carthagine nomen,
Fregit & Ausonia Punica scepra manu:
Sedulius in medio belli discrimine legit,
Quod Xenophon Cyri nomine scripsit, opus.*

G. S.A.B.

Antc

Ante omnia studiosè discenda & meditata doctrina cœlestis.

ὁ θυσιᾶς ὁ θεὸς μᾶλλον διήτέρας εἶαι ἄλλαις,
ἢ διδασχῆς μελέτη εἰλικρινῆς λόγου.

“

“

Vult adfertores laudum nos esse suarum:

Idq̄, magis postulat, quàm noua thura, Deus.

H. EOB. H.

Quin dociles adhibe dictis presentibus aures:

“

Gratior est ipsi victima nulla Deo.

“

DE DIVINA PAVLI Apostoli eloquentia.

ὡς κε δαιδαλέος τὸν χριστὸν γράφει ἀπελλῆς,
ἐνδεός ὡς παῦλος τῷ δὲ ἐχάραξε λόγῳ.

Non sic Dedaleus Christum pinxisset Apelles,

Vt sacer hunc Paulus exprimit ore pio.

Aliud in Paulum.

*Auguror, & video (longaui cedit patres)
Nescio quid maius prisca Damascus alit.
Qui nunc Tarsiaco prodixit sanguine miles,
Sauluses, exiguo tempore Paulus eris.*

IOH. STIG.

PSALMORVM LECTIO
FREQUENTANDA.

*A*mphion cantu scopulos traxisse putatur,
Et potuisse Orpheus flectere voce feras:
Attamen hos longè Dauidis carmina vincunt,
Quæ mentem è media ducere morte solent.

ALIUD

ALIVD IN PSALMOS.

Ad tria genera Psalmos redigit: ita ut

Alij sint Didascalici & Prophetici:

Alij Precatorii, consolatorii & Eucharistici:

Alij Legales & Historici.

Saxa ferunt vatem traxisse Amphiona cantu,

Vt strueret Thebis mœnia prima suis:

Maius opus fieri Davidis carmine constat,

Qui trahit ad summum pectora nostra Deum:

Nunc servatoris narrat præconia Christi,

I.

Quem canit aeterno de genitore satum:

Nunc aptè gemitus & verba precantia tradit,

II.

Ad summum patrem quæ tua vota vehant:

Nunc iustas vitæ leges, pœnasq; malorum,

III

Et promissa canit præmia magna pijs.

Hæc igitur Cythara est ad tempora qualibet apta,

In manibusq; tibi semper habenda, pijs.

In di-

In dictum Philippi Melanth.

LECTIO & INVOCATIO sunt vberri-
mi commentarij in Psalmos.

IOH. STIG.

- » *Nulla sacros melius docet enarratio psalmos,*
 » *Quam repetens solidas LECTIO crebra, preces.*
 » *Sape lege, & PRECIBVS feruentibus erige pectus:*
 » *Vt tibi qua nescis suggerat ipse Deus.*
 » *Quod nequeunt longis dare commentaria verbis,*
 » *Hoc tibi cum precibus lectio iuncta dabit.*

DE BIBLIIS A LVTHERO IN GER-
manicam linguam translatis.

In linguam nostram studuit transfundere fontes,
Et tantum lucis lectio nulla tenet.

IN LOCOS THEOLOGICOS

PHILIPPI MELANTHONIS, praeconium eiusdem Stigelij.

Pinguis ut aëry, de vertice lapsa Sionis,
 Irrigat humentes copia roris, agros:
 Altus ut egrediens stagnantia littora, Nilus
 Fœtificat largo rura propinqua sinu:
 Sic hoc sparsa libro, vera doctrina salutis,
 A Eternis implet pectora sancta, bonis.
 Explicet inuicti quod sic oracula Christi,
 Nullum hoc in terris sanctius extat, opus.

IN CONFSSIONEM FIDEI CHRISTIANÆ,
 exhibitam Carolo V. Augusto, Anno 1530.

Concurrant inimici omnes licet undiq, hic vnus
 Confutare potest improba dicta, libcr.

IOACH. CAMER.

DE ASTRIS.

Astra testantur Deum esse.

*S*idera dum spectas claro labentia cælo,
 Et signas oculis lumina nota tuis.
 Verè aliquam mentem rebus quæ cuncta gubernat,
 Et quæ nostra vidit facta præesse scias.

EOB. AD SCHONERVUM.

- » *Esse Deum quicumq; negat, mox sidera spectet :*
 » *Sidera qui spectat, iuret is esse Deum.*

PHIL. MEL.

*ἄστρα μὲν αὐτὰ πάλ᾽ δείας σημεῖα θεωροῖας,
 μᾶλλον δὲ ἢ ἄστρον θεώσασιν διδασχῆ.*

*A*stra quidem sunt ipsa Dei certissima signa,
 At doctrina Deum certius esse docet.

IN HYPOTHESES ASTRO-
 NOMICAS.

*N*on ferri casu pulcerrima corpora mundi,
 Verùm mente regi consilioq; Dei:
 Testatur Phæbus, qui certis legibus annum
 Conficit, & notis itq; reditq; vijs.
 Et gratis vicibus lucem noctemq; reducit,
 Et tempestiuè nata calore fouet.
 Temperat & radios, quos excipit humida Luna
 Distinguens annum mensibus ipsa suis.
 Deniq; cuncta suis labuntur sidera metis,
 Naturam proprijs officijsq; iuuant.
 Hac cum suspiciens oculis ac mente notabis,
 Autorem agnoscas & venerere Deum.
 Hic nobis haustum proprio de pectore mentem
 Inferuit, iusti noticiamq; dedit.

Ergo

*Ergo etiam scelerum pœnas hic exigit ultor,
Virtutumq; dabit præmia grata pijs.*

IOH. STIG.

*Ipse regit motus quos conditor addidit astris,
Nec casu atherios sic finit ire choros.*

*Nec vires adimit, quoties errantia cœlo
Astra quasi in synodum iuncta coire finit.*

*Sed precibus motus armatos temperat ignes,
Irati precibus frangitur ira Dei.*

*Ergo hæc signa decet reuereri vt signa futuri,
Adducunt tacitè quod simul ipsa mali.*

*Sed sapere hic nimium, supraq; ostensa vagari
Indicia, hoc vitij est non rationis opus.*

*Vana superstitio mores corrumpit & artes,
Hanc caueas cura qui cupis esse Deo.*

*Qui regit, ipse potest mutare & vertere fatum,
Tu modo qui metuis tristia, funde preces.*

*Astra inclinant, non necessitatem
inducunt.*

*Quamlibet astra regunt homines: regit attamen astra
Noster, qui non vult Stoicus esse, Deus.*

ITEM.

Astra regunt homines, sed Deus astra regit.

G. CRVCIGER.

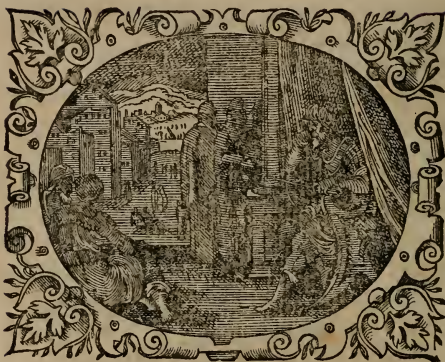
Fata mouere Deus, tollere fata potest.

Item:

Non plus fata tamen, quàm pia vota valent.

EPIGRAMMATA
DE COMETIS.

EX GRAECO.

- » ἐφείς κομήτης ὄσις ἔρανον φέρει.
» *Nulla etas vidit flagrantem impunè Cometam,
Non leue venturum nunciat ille malum.*

IOH. STIG.

*Iam toties nigra tectum ferrugine Solem
Vidimus offensi signa dedisse Dei.
Vidimus & rutilo flammantes crine Cometas
Arguere è cælo funera, bella, famem.*

ΣΩΦΡΩΝΙΣΤΙΚΑ, seu

ETHICA PRAECEPTA, SEU REGVLÆ VITAE, ad honestatem & decus instruentes.

ORA ET LABORA. Subditus esto Deo, & ora eum. Psal. 37.

Subditus esto Deo, mandato munere fungens,
Et spera in miseris & pete, rebus opem.

“
“

EX DICTO IOH. BAPTISTAE.

Non potest sibi homo sumere quicquam,
nisi datum sit ei à Deo. Ioh. 3.

Nvllius est felix conatus & utilis unquam,
Consilium si non detq; iuuetq; Deus.

“
“

*Tunc iuuat ille autem, cum mens sibi conscia recti,
 Mandati officij munera iusta facit.
 Et simul auxilium presenti à numine Christi
 Poscit, & expectat non dubitante fide.
 Sic procedet opus faustum populisq; tibiq;,
 Nauis & aura tua vela secunda uehet.*

- » *Inuictamq; Dei dextram vis nulla repellat,
 » Omnia cogentur cedere prona, Deo.
 » Ipsa etiam, quamuis Adamanti incisa feruntur,
 » Cum petimus, cedunt fata seuera Deo.
 » Nec Deus est Numen Parcarum carcere clausum,
 » Quale putabatur Stoicus esse Deus.
 » Ipse potest Solis currus inhibere volantes.
 » Ipse velut scopulos flumina stare iubet.*

ITEM:

- » *Solares retinet currus & flumina sistit
 » Verus & hic liber cunctipotensq; Deus.*

FINIS HOMINIS, ADEOQUE TOTIVS
humane societatis est agnitio &
celebratio Dei.

Magnum opus est ad quod nos Mens aeterna creavit;
Ut nostro studio notior esse queat.

Ac in nos haustam proprio de pectore mentem
Fudit, & effigiem iussit habere sui.

IOH. STIG.

Vtq; alios alij de religione docerent,
Contiguas pietas iussit habere domos.

Hinc urbes structa, quarum est ante omnia munus
Afferuisse DEO, quam iubet esse fidem.

MAGNA HOMINIS DIGNITAS, QVOD
sit imago & templum Dei.

Singula consultò certos distinxit ad usus,
Cùm templum vellet nos Deus esse sibi.

Divina in CEREBRO radios sapientia spargit,
Cùm verbo mentes luce suaq; regit.

At COR Iusticie domus est, sentitq; dolores,
Cùm punit fontes vindicis ira Dei.

Ad flatuq; Dei purgatum gaudia sentit,
Et vita fruitur non pereunte Dei.

Formatum ad tantos CORPVS cùm videris usus,
Factorem agnoscas & venerere Deum.

Ipsius & templum non labes vlla prophanet,
Pollutum abijciat ne grauis ira Dei.

PRIN-

Vitare peccatum, est vitare occasionem peccati.

Flammæ suborientium cupiditatum pro-
tinus restinguendæ pijs precibus & honestis
laboribus.

Parua initia lapsum, magnas ruinas tra-
hunt.

- » **V** Incere difficile est tentant cum dulcia sensus,
 » Nisi fugias pœna est saeva luenda tibi:
 » Sed fuge teq̄, regi poscas à numine Christi,
 » Offendent quæ non posse nocere putes.

Huc Ouidianum istud simile.

*Vt penè extinctum cinerem si sulphure tangas,
 Viuet & ex minimo maximus ignis erit:
 Sic, nisi vitâris quicquid reuocabit amorem,
 Flamma redardescit quæ modò nulla fuit.*

OCIA DANT VITIA.

*Non ignava decent generosas otia mentes,
Virtutemq; acer durat alitq; labor.*

“
“

Ex Euripide in Phoenissis.

*Si quis malorum gaudeat commercio,
Rogare qualis ipse sit, nihil est opus:
Nam quisq; similis est sodalitij sui,
Vadens ad aucupia cum visco & illice.*

“

Ex Theocrito.

τέτιλιξ μὲν τέτιλιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Formicis gaudet formica, Cicada cicadis.

“
“

De Sedulitate & Iustitia, Germanici
Rythmi matris Philippi.

Wer mehr wil verzehren /
Denn sein Pflug kan creeren:
Der wird zulezt verderben /
Vnd villeicht am Galgen sterben.

Quorum hæc est sententia:

*Si quis de parvis vult plura absumere rebus,
Quarere quàm vigili sedulitate potest:
Is mendicando victum petat ostia pulsans,
Aut feret huic tristem crux laqueusq; necem.*

Ex Hesiodo.

τῆς δὲ ἀρετῆς ἰδεῶτα θεοὶ πορπάροισιν ἔθνησαν.

Virtutem voluere Dÿ sudore pari,

“
“

*Longa via est ac ardua qua perducit ad illam;
Inq; aditu primo longè est asperrima, sed cum
Veneris ad summum facilis incundaq; fiet.*

T

IN AL-

IN ALDVM, & PAVLV M ALDI F.
ET ALDVM PAVLI F. ALDI N.

*Alde, laborum omnium moli in superabilis Atlas,
Parcarumq; adeò vix superate manu:
Humanis namq; exemptus, rediuius in ipso
Primùm idem gnato, moxq; nepote redis.
Aut quasi transcribens Musas hereditibus, viri
Has proprium genti vis decus esse tua.*

P. HEG.

IN ANCHORAM ALDI, ET
CIRCINVM PLANTINI,
Iustus.

*Sacra Aldi fundum valido tenet anchora morsu.
Cui caudam Delphin insinuatq; caput.
Sic Plantine tuus constanter circinus vno
Stat pede, pes circum sedulus alter obit.
Amborum è rigido sunt instrumenta metallo:
Artificem exercet durus utrumq; labor.
Sed Delphin celer est, & gyrat circinus orbem:
Et vincit CONSTANS omnia dura LABOR.*

P. HEG.

Ex Hesiodo:

Optimus qui per se sapit,
Proximus qui per alios,
Infelicissimus qui neq; per se, neq; per alios.

- » *Omnia per sese qui prouidet, optimus ille est:*
» *Proximus ille tamen, qui paret recta monenti:*
» *Sed qui non sapit ipse, nec audit recta monentem,*
» *Inuida ei mentem misero natura negauit.*

HIER.

HIER. VVOLFIVS.

*Hoc vetus est, ridere boni monitoris amorem:
 Dictaq; stulticia ponere cuncta loco.
 Hoc etiam vetus est, ut qui prasagia rident,
 Atroces pœnas corde gemente luant.*

Necessaria facienda.

Amicitia cum paribus iungenda.

*Feceris haud quicquam, nisi quod fecisse necesse est,
 Quamq; dedit norma est vna sequenda Deus.
 Et fugito turbam, nisi cum Respublica poscit
 Congressus modicos: futile turba malum est.
 Nec tibi curabis multos adiungere amicos,
 Rara hæc sunt, candor, gratia iusta, fides.
 At si quos poteris, req; officioq; iuuito,
 Sic tamen, adiutos ne meminisse putes.
 Pracipue verò remis velisq; potentum
 Fucosas fugito cautus amicitias.*

“

“

“

“

“

INFELIX FELICITAS.

In inquieta ingenia fortunam sibi
 ipsis fabricantia.

*Omnia contigerint cum vita commoda multis,
 Firma valetudo, coniunx iucunda, laresq;
 Et ciuilis honos, & pax dulcissima rerum.
 Cur tamen humana mentis furiosa cupido
 Appetit immensum semper sine fine, modoq;
 A Erumnasq; volens fatumq; accersit acerbum?
 Causa est vna, Deum quod rectorem excutit audax.*

IOH. IOVIANI PONTANI.

- „ *Qui ruit ex alto, præceps ruit: ima ruina*
 „ *Nulla est: è summo qui cadit, ille cadit.*

Ex oratione Lycurgi.

- „ *Iratus ad pœnam Deus si quos trahit,*
 „ *Auferre mentem talibus primùm solet,*
Caliginemq; offundit: vt ruant suas
Furenter in clades, sibi quas noxij
Accersierunt vltro consilijs malis.

Iustus vt palma florebit.

- Ocia non animis secura pecunia confert,*
Nec vita tutus, credite, portus erit.
Denique nemo suo, vallum sibi, Marte parare
Contra fortuna iura vicesq; potest.
 „ *Felix ille, Deo quisquis duce fidit, & huius*
 „ *Ambiguum vita lege gubernat iter.*
Hunc pater in dubijs rebus tegit optimus, atq;
Defensum in gremio gestat vbiq; suo.
Vtq; nihil ledunt hyemis mala frigora Palmam,
Illaq; perpetui veris honore viret:
Sic etiam iste malis nescit succumbere victus,
Durat, & in media viuere morte solet.

Imago CHRISTOPHORI, est imago
 Christiani hominis.

- Ista pia mentis formam tibi monstrat imago,*
Qua Christum vera cum pietate colit.
Nam velut in medijs incedit FLVCTIBVS Heros,
Qui non magnum humero sed graue gestat onus:

Sic &

*Sic & multa pios discrimina oportet adire,
 Qui verbum portant, Maxime Christe, tuum.
 Omnia destituunt iustos solatia, nemo
 Auxilium tristi tempore ferre solet.
 Tu quoq; deseruisse tuos, ò Christe, videris,
 Sunt etiam qui te posse iuuare negent.
 Hoc est cur PVERI sis pictus imagine, namque
 Conuenit infirmis ista figura magis.
 Tu quoq; lapsantes interdum deprimis ipse,
 Irasci quoties te sibi velle putant.
 Sustentat tamen, & præbet solatia verbum.
 Ergo ARBOR gressus arida facta regit.
 Hac tamen in florem rursus sese induet arbor,
 Reddet enim iustis præmia digna Deus.
 Ille SENEX lumen qui præfert, doctor habendus
 Errantem vt monitis ritè gubernet, erit.*

GNOMICA MISCELLANEA.

*SENTENTIÆ GRAVISSIMÆ
 de iustitia Dei punientis delicta:
 carmine expressæ.*

Psal. 124. Non permanebit sceptrum impij.
 Sap. 6. Potentes potenter tormenta patientur.

HERODOTVS.

*τῶν μεγάλων ἀδικημάτων, μεγάλαι
 εἰσιν ἢ αἱ πμωεῖαι παρὰ τῶν θεῶν.*

T 3

VALER.

*Lento gradu ad vindictam sui, diuina procedit
ira, tarditatemq; supplicij grauitate compenfat.*

„ *Non habet impietas successus, credite, longos:*
„ *Et mala pro meritis tristia fata manent.*

ALIVD.

„ *Et quamuis secreta diu sunt otia prauis:*
„ *Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.*

ALIVD.

„ *Et semper culpam pœnae comitantur atroces;*
„ *Et si sera, tamen pramia laudis erunt.*
„ *Non vrbs, non regio, non atas vlla seueri*
„ *Iudicij exemplis, non domus vlla caret.*

ALIVD.

„ *Ne dubita, semper delicta atrociam pœna*
„ *Et subitas clades post mala facta sequi.*

ITEM:

„ *Iusta Dei vanas non habet ira minas.*

Verficulus ex statua redditus Pausaniæ duci Spartano, pœnam ipsi denunciâns, cùm in vrbe Byzantio, factus iam superbus & crudelis, filiam primarij ciuis, quam rapuerat, noctu in subita consternatione interficeret. Miserè autem & is vitam clausit: cùm, reuocatus ex Byzantio, eò quòd Persicis rebus studeret, iamq; Ephori eum prehensuri & in carcerem ducturi essent, fugisset in templum Mineruæ: vbi inclusus, fame perijt, & quidem matre Alcithea, quando iam muro fores obstruerentur, primū lapidem locante.

ἔτι χε δίκης ἄσπον, μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ἔθεις.

Pœna luenda tibi est, adfert iniuria damnnum.

A L I V D.

Punitur magnis cæca libido malis.

T I B V L L V S.

Ah miser, & si quis primò periuria calat:

Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

I O H. S T I G.

Ah miseros omnes, quicunq; ad crimina proni:

Vlla putant iustum facta latere Deum.

I D E M.

Magna graues semper comitantur crimina pœnae:

Et mala qui fecit, peius habere solet.

Sæpe bonis malè fit: sæpe malisq; bene.

Sis miser & nulli miserabilis, omnia quisquis;

Ad Djs pro meritis cuiq; venire putas.

ITEM.

ITEM.

*Et plerumq; malis fortuna indulget amica,
Non fauet illa diu, sed fauet illa tamen.*

Eiusdem ferè sententiæ est illud Ouidij distin-
guentis inter EVENTVS & EXITVM.

*Exitus acta probat: careat successibus opto,
Quisquis ab euentu facta notanda putat.*

IN INGRATOS & PERFIDOS.

Cuculus à curruca seu Hypolaide enutri-
tus eandem demum deuorat.

*Nidus humi iacet inter saxa Hypolaidos, in quem
Ignauus Coccyx oua fouenda gerit.*

*Cumq; diu paut cuculum officiosa voracem,
Nec tamen ingluuiem iam saturare potest:*

Tum sibi seruat & soluens mala premia vita

» *Nutricem cuculus deuorat ore suam.*

ALIVD.

» *Ingrato cuculus nutricem deuorat ore,*

» *Et misera pietas officiosa nocet.*

» *Heu mihi quam scelus hoc imitantur saepe volucres,*

» *Pectora quæis Cygno candidiora putes.*

ALIVD.

» *Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benignè est,*

» *Debita pro meritis gratia nulla redit.*

ALIVD.

» *Sunt homines, humeris quos si quis gestet ad urbem*

» *Ausoniam, domiti qua caput orbis erat.*

» *Nec tamen ad portam placidè deponat eosdem,*

» *Gratia prateriti nulla laboris erit.*

i.e. de te Roman usq; de porta e, neq; ali EX HE-

esse deponere, quam gestabit ois
col. upi sem —

EX HESIODO.

Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις καὶ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ.

Vnius ob culpam saepe vrbs dabit integra pœnas. vel:

Sape luunt peccata viri tota vnus vrbes.

“

CLEMENTIA & PLACABILITAS.

ἰλιάδ. ι.

— φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.

— *placido nil pectore maius.*

CVPIDO, seu Κηριοκλέους

Theocriti.

Pungit apis puerum veneris, dum dulcia mella

“

Furatur: sic sunt dulcia mixta malis.

“

DE CALVMNIA

è Germanico.

Acriter attactu pungunt tribuliq; vepresq;

“

At grauius morsu perfida lingua nocet.

“

Malo ego per spinas tribulosve incedere nudus,

“

Vstas quàm falso crimine ferre notas.

“

P. MELISSVS.

DETESTATIO CALVMNIAE.

Qua mala, quas cieat dentata Calumnia fraudes,

Non oculus, lingua aut vna notare potest.

Quin totam hanc linguas, oculos, tinctosq; veneno

Dentes, quin mera vel finge venena; parum est.

Et stulto obloquia, ut mellita obsonia, hiatu

Captamus? meritò hinc qua facimus, patimur.

Ergo Christi ipsis, homicida calumnia, membris

Multa dedit (pudet heu) vulnera, multa dabit.

PE. HEG.

V

ME-

- » Forte merum fortis mulier, rex fortis: at ipsa
 » His veritas est fortior.

INVICTA VERITATIS VIS,

Ex Euripide in Phœnissis.

Ἀπλῆς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἐστίν.

- » Nam veritatis est simplex oratio,
 » Interpretemq; non desiderat v. afrum,
 » Sed ipsa per se viribus valet suis,
 » Mala causa callidis opus habet pharmacis.

Pythagoricum.

πάντα τὰ τῶν φίλων κοινά.

- » Omnia habent inter se communia amici:

Animus donantis respiciendus:

- » Sit modo donantis mens candida, sepe redire
 » Munere pro paruo gratia magna solet.

Ex Plutarcho.

περὶ εὐθυμίας.

ἠδὲ μὲν εἰ τι φέρης, ὀλίγον δ' ἄχθος ἠνδ' ἀποπέπης,

- » Gratum est si dederis, nec succensebo neganti.

IN LIBEROS DEGENERES,

ex Homero ὄδυσ. 6.

παῦροι γὰρ τοὶ παῖδες ἡμοῖσι πατρὶ πέλονται:

οἱ πλέονες κακίαι, παῦροι δὲ τε πατρὸς ἀρείαι.

- » Rara tamen soboles aequat virtute parentes,
 » Plurima degenerat maiorum moribus, atq;
 » Vix ulli cumulant laudesq; decusq; parentum.

Ex Menandro.

Non est voluptas ulla suavior patri,

*Quam temperantem & integrum prudentiâ
De se videre procreatum filium.*

PATIENTIA.

*Qui sapit, ille animum fortuna præparet omni;
Præuisumq; potest arte leuare malum.*

Sperabis omnia optimè, & quæ accident,
qualiacunq; erunt sapienter feras.

M. C. lib. 4. Epist. Fam. 13.

*Optima sperentur, metuantur pessima: sed quæ
Sors tulerit, placido pectore quisq; ferat.*

IOACH. CAMER.

MEDITATIO LEGIS
DIVINAE, SEV FORMVLA
CONFITENDI PECCATA GENERALIS
*iuxta ordinem præceptorum Decalogi,
coram ministro Ecclesiæ.*

Tradita à Philippo in Locis
Theologicis.

DE PRIMO PRAE-
CEPTO.

DEBEREM equidem rectè cogitare de Deo, & firma fi-
de statuere, hunc unum esse Deum creatorem omnium re-
rum, & futurum iudicem omnium hominum, qui se patefecit
dato Verbo suo, & misso Filio. Deberem vero timore ei
obedire, & metuere iram eius & iudicium, vera fide eum in-

uocare propter Filium, & diligere eum, & sentire aliquem grati pectoris motum erga Deum. DEBEREM affici magnitudine misericordia, quòd se nobis patefecit, quòd verè diligit genus humanum, verè vult nos saluos fieri: Deberem Filij benefi-

cij's moueri, quòd pro nobis passus est, quòd dedit Euangelium, quòd promittit Spiritum sanctum gubernatorem & vitam æternam. SED hæc omnia leuius mouent animum meum, quàm debebat fieri: non satis timeo, sæpè dubito, & quadam perpetua dubitatione, frigidius peto bona à Deo, frigidius inuoco, confido interim rebus presentibus, & quero præsidia vitæ, neglecto ordine quem Deus præcipit. Sæpe etiam falsa inuocatione errans offendi Deum, inuocaui homines mortuos, putauit magis ad hanc statuam inuocandum esse Deum aut Sanctum, quàm alibi. Sæpe nunc quoque aberro, ne cogitem de vero Deo, qui se patefecit per Filium, ne cogitem de Filio, & de promissione. Deniq; non ardeo inuocatione, vt oportet.

DE SECUNDO PRAE-
CEPTO.

DEBEREM *Euangelium diligenter discere, celebrare sermone, & ornare exemplis: agnosco autem meam negligentiam in hac re. Imò saepe præt exo priuatæ cupiditati Euangelium. Sæpe meis exemplis & scandalis præbeo occasionem alijs maledicendi Euangelio, aut alieno aliquos: Interdum erravi in aliquo dogmate, & eo errore deformaui doctrinam cælestem.*

DE TERTIO PRAE-
CEPTO.

SÆPE *negligo publicas conciones & ceremonias in die festo, non impeditus alijs causis, & meo exemplo alios abduco: Non ago gratias Deo pro instituto ministerio, pro conseruatione Ecclesiæ, pro conseruatione Prophetiæ & Apostolicorum scriptorum: non adiuuo Ecclesiam precantem pro publico statu in*

cætu, nimis leuiter afficior cura miseriarum communium, quòd inscitia, discordijs, bellis dissipantur Ecclesia & politia, & multorum anima & corpora pereunt, non adiuuo ipse ministerium

Ecclesiasticum meis officijs, non vereor, ut debeo, pios ministros: Interdum eis maledico, & meo exemplo confirmo contemptum aut odium eorum, non soluo eis debitas mercedes, saepe dies festos malè colloco in res turpes, & irrito Deum aduersus multos.

DE QVARTO.

SV M negligens in mea uocatione, in studio, in regenda familia. Sum ingratus Deo pro beneficijs ordinis politici. Interdum irascor iniuste magistratibus, & maledico eis, nec tribuo eis debitam reuerentiam ex animo. Interdum rixas excito contra leges, & uiolo politicum ordinem cum scandalo & aliorũ detrimento, meis stultis tumultibus impedio alia publica negotia necessaria. Non sum intentus, ut in meo ordine me coërceam, &
caueam,

caueam ne turbem communem harmoniam publici status, sum
 ἢ θεογεντικῆς, mea utilitati magis seruiō, quàm publicæ, aut capto.
 occasiones turbandi.

DE QVINTO.

SÆPE

SÆPE incendor iniusta indignatione, & cupiditate vindicta. Adde malas execrationes, quæ ex cupiditate nocendi erumpunt, Moueor emulatione. Doleo alterius potentiam aut auctoritatem crescere, & premere eum cupio: Sum superbus, despicio pares, & me eis anteferri postulo: Sum suspicax, & ex falsis suspicionibus interdum iniusta odia concipio, sero & confirmo discordias, sæpe perfero rumores & sermones, qui sauciant animos & accendant odia, Habeo aliquid lioris & malevolentia, delector obtrectatione. Interdum calumniosè deprauo aliena dicta & facta, non studeo sanare offensiones, & concilia reuoluntates, sino crescere odia priuato liore, vel alia priuata causa, maledico absentibus. Interdum afficio contumelia presentes, impedio inuocationem meam & aliorum, excitatis odijs aut disidijs.

DE SEXTO.

HABEO errantes motus & flammæ varias libidinum, indulgeo oculis & cogitationibus impudicis, contaminatur & corpus.

pus. Hac mala augeo intemperantia & crapula. His incendijs & crapula fastidijs impedio pias meditationes & preces, & accerso beluina feritatem, cumulo mea impuritate iram Dei aduersus me, meam familiam & ciuitatem.

DE SEPTIMO.

FRVOR liberalitate parentum, aut stipendio publico, & non bene colloco, defraudo meos fratres aut alios pauperes, sum iniustus in contractibus, non studeo propter Deum seruare aequalitatem, malignè soluo debita precia, exerceo aucupia pecunia quarenda iniusta, sumo mutuo variis prætexitibus, ac ne curo quidem soluere, retineo res alienas, non sum fidelis & diligens in mandato labore, res vitiosas vendo, res locatas corrumpo.

DE OCTAVO.

NON præsto candorem & veritatem, quam Deus requirit in dictis & factis, admisceo sophisticam consilijs & negotiis

aut doctrina, interdum propugno falsa ex odio, iracundia, aut iniusta pertinacia, aut adulatione, aut metu, in moribus etiam est hypocrisis, simulatione virtutis, aut falsa iactantia.

DENIQUE agnosco me miserum in hac cecitate & securitate, horribiliter negligere iram Dei, & multis modis aberrare ab eius praeceptis, ac multis scandalis alios ledere, & accersere mihi & alijs pœnas, nec posse me magnitudinem ac multitudinem meorum vitiorum aut lapsuum intelligere, sed fateor me meritum esse presentes & aeternas pœnas, ac vero dolore clamo: Tibi tantum sum peccator, coram te malefeci, ut iustificeris, etc. Verè doleo Deum à me offensum esse, & ladi ac pollui Ecclesiam & reliquum genus humanum, & confugio ad Filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum propitiatorem, propter hunc oro, ut Deus aeternus pater Domini nostri Iesu Christi, bonus, sapiens, iudex, & fortis, iram suam à me auertat, & mihi peccata remittat propter Filium, & me sua immensa misericordia
reci-

recipiat, sicut dixit: *Viuo ego nolo mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. Ac polliceor me repugnaturum esse peccato, & nihil facturum contra conscientiam, & oro Deum, ut meregat Spiritu sancto suo, & à vobis tanquam ministro Christi peto, ut vocē Euangelij mihi aunnuncietis, cui credo, & simul Ecclesia promitto, me mores emendaturum esse, & scandala vitaturum.*

MEDITATIO ORATIONIS Dominicæ,

Tradita in locis Theologicis.

Omnipotens, æterne & viue Deus, æterne Pater Domini nostri IESU CHRISTI, qui te patefecisti immensa bonitate, & clamasti de filio tuo Domino nostro Iesu Christo, HVNC AVDITE, conditor omniū rerum & conseruator, cum Filio tuo co.æterno Domino nostro Iesu Christo, regnante tecū, et patefacto

in Ierusalem, & Spiritu sancto tuo effuso in Apostolos, sapiens, bone, misericors, iudex & fortis, PATER NOSTER QVI

ES IN COELIS, qui ades ubiq², ubiq² respicis & exaudis, qui placatus nobis es per Filium, & hoc sacerdote perferente, nostras preces recipis.

**SANCTIFICETVR NOMEN
TVVM.**

Effice, ut verè agnoscaris, ut vera doceantur, per qua gloria tua verè patefiat, ut te rectè inuocent, & colant homines. fac ut vox Euangelij verè & latè spargatur, & rectè accipiatur, & ut multi homines vera inuocatione & obedientiâ Deum celebrent.

ADVENIAT REGNV M TVVM.

Sparsa Euangelij voce, regas etiam nos Spiritu sancto tuo, effice ut verbo tuo credamus, inchoa in nobis Regnum tuum, ut fiamus heredes regni tuî, & destruas regnum Diaboli, horribiliter grassantis in genere humano, & passim homines impellen-
tis ad

tis ad Epicureum Dei contemptum, aut colenda idola, scelerata homicidia, libidines, mendacia & alios furores. Aduersus hæc mala, defende nos æterne Pater domini nostri Iesu Christi, & rege nos Spiritu sancto tuo, sicut dixisti, Effundam de Spiritu meo.

FIAT VOLUNTAS TVA SICVT IN COE-
LO ET IN TERRA.

Da vt omnes obediant tibi in terra, da vt pastores Ecclesia, reges, magistratus, doctores, discipuli, ciues, suo loco singuli officium suum rectè & fideliter faciant, ac omnes tibi obediant, sicut Angeli in cælo tibi obediunt, ac placent tibi: tuum opus est efficere, vt nos miseri, stulti, infirmi, res geramus bonas & salutare, simus organa non iræ, sed misericordiæ, simus viles Ecclesia, non simus pestes ἡ ἀλάστορες. Politia Ezechie felix est te iuante: Politia Sedechia infelix est, quia te adiutorem repellit. Nos non repellimus te, sed vero pectore, veris lacrymis oramus, vt nostras Ecclesias, Doctores, Scholas, Principes, Gubernatores, populum regas, vt aliqua fiant tibi grata: Tu es, qui efficis, vt velimus, efficies etiam vt perficiamus, vt aliqua tibi grata fiant. Nam Diabolus & homines impij magno furore student ingrata tibi facere, confirmant Epicureos furores, idola, libidines, accendunt iniusta bella, efficiunt tristissimas vastitates. Sed ne totum genus humanum frustra conditum sit, ne omnes ingrata DEO faciant, tu Ecclesiam vocasti, & Spiritu sancto tuo trahis, vt bona & grata Deo faciat, sonet veram de Deo doctrinam, audiat, rectè inuocet te, gratias tibi agat, & obediat tibi, multos feliciter abstrahat à Diabolo, pijs & salutaribus consilijs regat alios, tueatur pacem & honestam disciplinam, & in sua quisq; vocatione seu functione, officium suum ritè & feliciter faciat.

PANEM NOSTRUM QUOTIDIANUM
DA NOBIS HODIE.

Da victum, pacem, defensionem, bonam valetudinem, ut labores vocationum perferre possimus, successum in rebus gerendis iuxta vocationem, liberorum educationem, mediocrem tranquillitatem, hospitia, politias honestas, disciplina, iuris & iudiciorum custodes, & non dissipatas seditionibus, laxatione disciplina, aut bellis.

REMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA.

Confitemur & agnoscimus nos circumferre peccata & multiplicem infirmitatem. Si enim diceremus, nos non habere peccata ipsi nos seduceremus, & veritas in nobis non esset. Ideoq; obstrepit nobis indignitas nostra, ac deterret nos à te, Deus, ut trepidantes fugiant te. Sed quia confitentur peccata nostra, fidelis es & iustus, ut remittas nobis peccata nostra, & quia iubes nos petere remissionem, haud dubiè eam petentibus, propter Mediatorem Christum dabis. Per hunc enim recipi nos & exaudiri credimus, scimus hunc Sacerdotem pro nobis interpellare, & hac fiducia ad thronum gratia accedimus. Vis autem & NOS REMITTE DEBITORIBVS NOSTRIS, vis nos agere pœnitentiam, & non perseverare in delictis contra conscientiam, non vis mentem retinere contemptum Dei, nec tales peccatores exaudis. Non enim placent tibi ceremonia & precatioes eorum, qui perseverant in peccatis contra conscientiam. Ideo vis nos excitari ad pœnitentiam & emendare mores.

ET NE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM.

Ne sinas nos pertrahi à Diabolo ad impietatem & ad alia scelera, defende nos contra Diaboli insidias, rege nos tua luce,

inuis

tuis consilijs, nec sin.as nos ruere deceptos nostris erroribus, aut impulsos imbecillitate carnis. Magna & admiranda sapientia & virtus fuit Dauidis, hunc tamen videmus aliquoties impulsus, aliàs à Diabolo, aliàs humanis erroribus ruere. Cùm igitur magna sit infirmitas omnium, tu nos aeternae Pater domini nostri IESU CHRISTI rege, & ostende nobis salutaria consilia in priuatis & publicis negocijs, & confirma corda nostra Spiritu sancto tuo, ut tibi obtemperent, ut simus non organa irae, sed organa misericordiae, & utilia Ecclesiae. Postremò

LIBERA NOS A MALO,

Ab omnibus miserijs & arumnis huius vitae, à peccatis, à tyrannide Diaboli, à scandalis, à calamitatibus publicis & priuatis, ut videlicet cum vniuersa Ecclesia erepta ex praesentibus miserijs, donemur luce, iustitia & vita aeterna, & fruamur dulcissima consuetudine Dei aeterni, & Domini nostri Iesu Christi. Amen.

ALTERA PARAPHRASIS ORATIONIS DOMINICAE paulò copiosior.

Ex commentario Philippi in
Matthæum.

OMnipotens, aeternae, vere & viue Deus, aeternae Pater D. nostri Iesu Christi, conditor caeli & terrae, vna cum Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, & cum Spiritu sancto, Te supplex alloquor, oro & inuoco, ad te confugio, tuam misericordiam & opem veris gemitibus imploro, exaudi me, iuxta promissiones tuas, propter filium Mediatorem Iesum Christum: TV ES PA-

TER

TER NOSTER, *tu vis nobis esse placatus, nos recipere & exaudire propter Filium tuum, quem constituisti pro nobis Propitiatorem. Ingens, verus & ardens amor est Parentum erga natos, propterea vero animi motu ad te Patrem amantissimum confugio, quem fiducia patefacti Filij certò statuo, miranda & paterna benevolentia mihi in omnibus periculis opitulaturum, & diuina consolatione leniturum esse calamitates & arumnas.*

ES ETIAM IN COELIS, *hoc est, es omnipotens, opitulator, & verè ades ubique, respicis & exaudis, vides & iudicas motus ac gemitus cordium nostrorum, estq; tanta tua potentia, ut certò mihi possis opitulari. Certò enim statuo te vnicum, verum, aeternum, omnipotentem, viuum, sapientem, bonum, beneficum, veracem, castum, iustum atq; misericordem DEVM esse, qui te per Dominum nostrum Iesum Christum, resurrectione mortuorum, & alijs miraculis patefecisti, ac verè vis & potes nobis opem ferre, dare vitam & salutè propter Filium tuum, Dominum nostrum Iesum Christum.*

SANCTIFICETVR NOMEN

TVVM.

Ah Domine Deus accende in nobis puram, veram & sanctam agnitionem Nominis tui, da nobis puram & sinceram doctrinam sine corruptelis, ne vel errores amplectamur, vel idololatricos cultus recipiamus; sed effice, ut te verum & vnicum Deum, Patrem Domini nostri Iesu Christi, qui te patefecisti per hunc filium Iesum Christum, ab initio missum ad Ecclesiam, crucifixum & resuscitatum, sanctè agnoscamus, tibi verè credamus, terecè inuocemus, colamus ac celebremus. Custodi nos clementer, ne fanaticis et idololatricis furoribus animi nostri fasantur, tolle Idololatriam & omnes impias opiniones, effice, ut
tu ve-

tu verus Deus rectè innotescas, verè agnoscaris, vera fide inuocaris, colaris & celebreris.

ADVENIAT REGNUM TVVM.

Tu per Ministerium & vocem doctrinae tuae regenera, rege, gubernas nos Spiritu sancto, inchoa in nobis regnum tuum in hac vita, & perfice post hanc vitam, sis in nobis efficax, accende per vocem Evangelij & agnitionem tui, veram fidem, iustitiam et vitam aeternam in cordibus nostris, destrue regnum Diaboli, non concedas Diabolo, ut prestigijs suis nostros animos capiat, & deinde implicatos & irretitos horribiliter impellat et euertat. Habitet ac regnet Iesus-Christus filius tuus potenter & efficaciter, ac mansionem faciat in nobis, sicut ipse promisit inquitens: Si quis diligit me, sermonem meum seruet, et Pater meus diliget illum, & veniemus ad eum, & mansionem apud eum faciemus.

FIAT VOLUNTAS TUA, SICVT IN COELO

ET IN TERRA.

Ah Domine Deus, Tu regas ipse & adiuues tuas functiones, ut omni gubernatione, administratione, vocatione, tua voluntas fiat, id est, ut fiant ea, quae tu mandasti, fiant tibi grata & placentia videlicet, ut concionatores & Ecclesiae ministri rectè, fideliter, sanctèq; doceant, ut Reges, Principes, consules, ac omnes qui praesunt, pijs & salutaribus consilijs constituent, regant ac defendant respublicas, ut Patres Matresq; familias honestè curent suos liberos educari, erudiri & castigari iuxta doctrinam caelestem, ut singuli suo loco officium suum ritè & fideliter faciant, ac maneant omnes adiuncti copulatiq; tibi Deo, tanquam membra viua suo vero capiti, & omnes tibi obediant, nec auulsi discedant & aberrant à vero capite. Tolle omnia scandala gubernationum

I torum

torum, & aliorum qui offendunt tuam Voluntatem. Non concedas ut Diaboli serant falsam doctrinam, spargant inter nos tantos errores & contumeliosos aduersus Deum, quibus homines auellant à Deo, sicut Adam et Euam deceptos abstraxerunt à tua voluntate. Non accendant Diaboli odio tui tyrannides & iniusta bella contra tuam voluntatem, ne sequantur tristissima vastationes Ecclesiarum, interitus disciplina & piorum studiorum iuuentutis.

PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM DA
NOBIS HODIE.

Da nobis omnia corporis commoda, sustenta & proroga nobis vitam, da nobis bonam valetudinem, ut labores vocationum perferre possimus, da victum, cibum, potum, da pacem, mediocrem tranquillitatem, hospitia, politias, coniugia, æconomias, ut soboles foueri & educari possit, protege domicilia, tuguriola et opidula nostra, da commodas tempestates, sæcunditatem agrorū, fruges, annonam, da bonos successus in officijs vocationis, felicitatem in administratione politica & æconomica, successus in cōmunicatione rerū per contractus, in negotiatione, in officio meo, concede paruis meis liberis longa & felicia vitæ spacia, da vires corporis & vigorem ingeniorum, nō sinas in his regionibus, vel Turcicis, vel ciuilibus bellis, vel seditionibus, barbaricam vastitatem fieri, defende casulas nostras, ne incendijs aut alijs cladibus pereant.

ET REMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA, SICVT
ET NOS REMITTIMVS DEBITORIBVS
NOSTRIS.

*Tu Domine Deus non ignoras multiplicia & magna peccata nostra ac tristissimos lapsus, propter quos meritò nos abijceres, re
spueres*

spueres, & auersarieris nostras preces, auxilium & liberationem nobis exhiberes, sed iustas pœnas infligeres. Sed tamen tibi gratum est, quòd agnoscimus & confitemur peccata nostra, nec vis à te descere aut opprimi desperatione. Itaq; iussu Filij tui ad te certa & firma fiducia accedimus, ac petimus ut nobis omnia nostra debita & peccata siue magna siue parua, omnes quotidianas & multiplices labe & infirmitates, propter Mediatorē Christum remittas. Obstrepit quidē nobis indignitas et infirmitas nostra, ut semper trepidantes nostra, nec ad te accedere, nec auxiliū petere audeant, sed quia Dominus noster Iesus Christus Filius tuus ipse iussit peti remissionē, et quidem quotidie peti, ac tu māda sti Filiū tuū audiri, certò quog; statuo te velle nobis omnia peccata, quantacung; sunt, remittere, & sordes nobis cōdonare, nec indignitatē nostrā ac imbecillitatē, sed immensam tuā misericordiam respicere, sicut ipse iurasti, inquiēs: Viuo ego nolo mortē peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat. Vis autem & nos remittere debitoribus nostris, vis in nobis esse iustitiam bonæ cōscientiæ & bonum propositū, ac vis in conuersione deponi delicta contra conscientia, ne indulgeamus odio interno & priuata cupiditati vindictæ, ne scientes cōtra mandatum tuū velimus alios ladere vel opprimere, sed studeamus recōciliatis seu recuperatis volūtatib. offensiones sanare, quantum possumus. Tu ergo nos aterne Pater Spiritu tuo rege & gubernā, ut verè ad te conuertamur, & tuā erga nos misericordiam & amorem agnoscetes, proximo quog; delicta & infirmitates ex animo condonemus.

ET NE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM.

Ne sinas nos mergi, succūbere et opprimi cū tentamur, quādo Diaboli periculū, pestē et exitiū moliūtur corporib. animab. coniugib. & liberis nostris, quando dilacerare Ecclesias et turbare Respu. conātur. Itē cū alij homines cōsilij et incitationib. suis vo-

lunt nos irretire & implicare malis. Item cùm superati propria infirmitate, rapimur & impellimur ad inhonestã vel extitiosa negotia. Non enim nostra sapientia nostrisq; consilijs, sine gubernatione, custodia & ope tua, regere possumus mores & negotia, ac pericula depellere. Nec ulla humana sapientia & vigilantia, par esse tantæ moli periculorum & impedimentorum, nec sufficere potest ad regendam vitam nostram, ad sustinendam vocationem, ad prospiciendas cauendasq; sanctiones & imposturas hominum, ad vincendam deniq; propriam infirmitatē, sine auxilio & protectione tua. Ac in summa: sumus imbecilles & varijs calamitatibus onerati. Quare te inuocamus, & auxilium ac gubernationem tuam imploramus, ac petimus nos regi, protegi, et iuuari à Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, quem misisti, ut sit defensor & custos Ecclesiæ, & qui dixit: Sine me nihil potestis facere. Accende in nobis initia tuæ lucis per spiritum Sanctum, ut ambulemus accuratè, non ut fatui, sed ut sapiētes, ut in vitandis lapsib. intenti ac circumspecti, & in precando ardentessimus. Ne sinas nos pertrahi in laqueos Diaboli, nec succumbere prauis inclinationibus, nec in superbiam, fastum, fiduciamq; nostriruere, nec in tristitiam & desperationem mergi, nec alijs tentationibus, quæ multæ variæq; sunt, opprimi.

SED LIBERA NOS A MALO,

Aeterno & temporali, presenti impendenti, particulari & vniuersali, quod nobis accidere potest, nisi tu Deus auertas. Libera nos propter filium tuum Dominum nostrum Iesum Christū, à peccato, à tyrannide Diaboli, & ab æternis pœnis, nec abijcias nos in sempiternum exitium, cruciandos cum Diabolis & omnibus impijs. Clementer etiam mitigato nobis publicas et priuatas calami-

calamitates, pœnas meritas, ac omnes huius vitæ miserias & a-
rummas, non sinas fieri Ethnicas vastitates, non spurcitiem Dia-
bolicam, non Turcicos furores grassari sinas in genere humano.
Corripe nos Domine, veruntamen in iudicio, non in furore, ne
fortè ad nihilũ redigas nos. Cũq̃ iratus fueris, immensa tuæ mi-
sericordia recorderis. Ac tandem abolito peccato & deleta mor-
te, tu sis omnia in omnibus, & nobis tuam sapientiam, bonitatẽ,
latitiam & vitam, in omni aternitate communices, vt dulcif-
sima consuetudine tua & filij tui Domini nostri Iesu Christi, o-
mniumq̃ angelorum & electorum in aeternum fruamur.

A M E N.

Hac ita verissimè fiant & rata sint: Ac firmissimè statuo, me
propter Christum exaudiri, et certissimè non inanes, nõ inutiles,
nec irritos esse gemitus et clamores meos. Scio enim seuerissimam
& immutabilem tuam voluntatẽ esse, vt te inuocemus, & certò
vis nos propter Filiũ tuum Iesum Christũ exaudire, quã ob cau-
sam & promissiones tuas tradidisti, addito mãdato immutabili
vt credamus quòd velis nos exaudire. Ideoq̃ nõ dubito, quin mi-
hi, quã peto, daturus sis. Oro etiam ardentibus votis, vt hac ini-
tia fidei in me confirmes, quemadmodum trepidus ille,
agnita imbecillitate fidei petit se confirmari:

Credo Domine, sed opem fer diffi-
dentiæ meæ.

T 3 PARA-

*PARAPHRASIS ALIA
ORATIONIS DOMINICAE
breuissima.*

Valentini Trocedorfii.

*Quis est ordo, & quot sunt gradus in O-
ratione Dominica, rerum petenda-
rum? Septem.*

PRIMVS gradus de agnitione Dei & de doctrina, per quam a-
gnitio accenditur.

SECUNDVS, de efficacia agnitionis, & de gubernatione.

TERTIVS, de obedientia in vocatione.

QUARTVS, de victu & sustentatione corporum.

QVINTVS, de remissione peccatorum.

SEXTVS, de auxilio & defensione.

SEPTIMVS, de liberatione, hoc est, de mitigatione praesentium
calamitatum, & de liberatione integra & aeterna.

Pater noster, qui es in caelis. Aeterne Deus, cum nos pro-
pter Filium recipis, & iubes, ut te inuocemus, et promittis te nos
exauditurum: ergo nos obedientes mandato tuo, & confisi pro-
missione tua accedimus ad te orantes: **SANCTIFICETVR
NOMENTVVM.** Da ut te verè agnoscamus & inuocemus, ti-
bi verè confidamus, gratias agamus, ut obediamus, abole idolo-
manias, superstitiones & errores.

Aduc-

Adueniat Regnum tuū: *Abole regnum Diaboli, prohibe ne in nobis dominetur peccatum: Sanctifica & rege nos Spiritu sancto tuo, defende Ecclesiam aduersus Diabolum & organa ipsius, Pontifices, tyrannos & hæreticos, qui nomē Dei extinguere conantur.*

Fiat voluntas tua in terra, sicut in cœlo. *Angeli sancti tibi obediunt, & suum officium faciunt: sic effice, ut in terra omnes homines & doctores suum officium faciant.*

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. *Da pacem, salubritatem aëris, successum in rebus & studijs: prohibe bella, pestilentiam & omnes calamitates.*

Remitte nobis debita nostra, sicut & nos remittimus debitoribus nostris. *Nam horrendā imbecillitatē, & multos immoderatos errores nobiscum circumferimus, & quotidie te grauius offendimus, ignosce & remitte nobis debita nostra propter Christum mediatorem nostrum: & da ut quoq; alijs ex animo condonemus offensas ipsorum.*

Ne nos inducas in tentationem. *Non sinas nos labi in impietatem, sed conserva nos Spiritu sancto, ut fortiter aduersus peccatum, & mundum, & concupiscentiam dimicemus, & duce Filio tuo victoriam obtineamus.*

Sed libera nos à malo. *Libera nos à peccato, morte & alijs calamitatibus, & duc nos in vitam aeternam, ubi fruemur perpetua consuetudine Dei.*

Amen. *Sancte Pater has preces, quas in nomine Filii tui v-nigeniti offerimus, velis esse ratas & efficaces, Amen.*

AD TRI-

AD TRINITATEM

GRATIARVM ACTIO PRO
beneficijs spiritualibus & corporalibus.

Philip. Melanth.

AGO tibi gratias omnipotens, aeternae & viue Deus, aeternae Pater domini nostri Iesu Christi, conditor omnium rerum, & conseruator ac opitulatur, cum Filio tuo coaeterno, Domino nostro Iesu Christo, patefacto in Ierusalem, & Spiritu sancto tuo effuso in Apostolos, quod te patefecisti nobis immensa bonitate, certis & illustribus testimonijs, & quod condidisti & elegisti tibi Ecclesiam perpetuam, & voluisti Filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum pro nobis fieri victimam, dedisti nobis Euangelium tuum, & Spiritum sanctum, remittis nobis peccata, & liberas nos à potestate Diaboli, & à morte aeterna, & das nobis vitam aeternam, & haectenus in hac vita me multis magnis beneficijs donasti, dedisti vitam, victum, doctrinam, pacem ijs locis, in quibus vixi, & mitigasti poenas, quas meritus sum.

AGO tibi gratias etiam Domine Iesu Christe, crucifixae pro nobis & resuscitatae, Emaruel, quod copulasti tibi humanam naturam, passus es pro nobis, &

bi, & resurrexisti, ac redemisti nos, seruas ac defendis Ecclesiam cōtra Diabolos hostes tuos, & das & instauras sapē lucem Euangeliꝝ, remittis nobis peccata, & das nobis vitam aternam, & es Mediator & interpellator pro nobis assiduus, & vis nobis opitulari, sicut dixisti: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos.

AGO etiam tibi gratias Spiritus sancte viuificator, effuse in Apostolos, quod accendis lucem tuam in nostris mentibus, regis, doces, mones & iuuas me consilio, gubernas labores vocationis meae, & sanctificas me ad vitam aternam.

FORMVLA GRATIARVM.

ACTIONIS.

Ioach. Camer.

Omnipotens, aeternae, gloriosissime Deus, Pater domini nostri Iesu Christi, qui cuncta fecisti creastiq; ab initio, & creata conseruas, vnā cum coaeterno Filio tuo Domino nostro Iesu Christo, qui secundum dispensationem seu consilium incarnationis suae Hierosolymis manifestē versatus est: & vnā cum Spiritu sancto effuso in Apostolos: Glorifico, benedico, gratias ago, quod nobis cognitionem tui benignitate immensa praebuisti, bono nuncio nunciato per aeternum sermonem, & filium tuum, pacis, quiq; confirmasti fidem Euangeliꝝ, cum alijs splendidis testimonijs, tum resurrectione mortuorum: & quod acquisuisti tibi populum eximium, Ecclesiam filij tui Domini nostri Iesu Christi, qui bona voluntate tua mactatus pro nobis factus est victima: Et quod donasti nobis spem salutis, & consolationem Spiritus sancti in remissione peccatorum, & à potestate Diabolica redemptione, & liberatione ab aeterna morte, & promisti vitam aeternam seruantibus fidem, & diligentibus te. In praesente autem vita multa, & magna beneficia in nos contulisti: Primum in lucem nobis productis, deinde concessa pace manente in regionibus quas coluimus, & cibi copia conciliata, & tristioribus calamitatibus, pœnisq; innumerabilibus suppliciorum debitorum delictis nostris, aut penitus aduersis, aut placidè mitigatis.

Benedico te, O Christe Iesu, fili Dei viuentis, Domine & saluator, qui Deus es nobiscum propter nos, sermo aeternus, propter nostram corruptam carnem caro factus, quiq; habitasti in nobis: Qui crucifixus, passus, & mor-

tuus es pro peccatis, & resuscitatus, propter iustitiam nostram. Qui liberasti captiuos, & eduxisti in lucem sedentes in tenebris ac umbra mortis, cum apparuisses redemptor, & sol iustitia: Quiq; semper praesto es protegens Ecclesiam tuam, opponendo te hostibus tuis Diabolis, & toti ministerio eorum, neq; sinis extingui veritatis lumen in ipsa, neq; cessas curare, atq; sanare vices & vulnera illius, & restituere collapsa, per remissionem peccatorum, & indumentum immortalitatis: Qui es & permans in saeculum mediator & supplex, & intercessor pro nobis miseris apud patrem aeternum, paratus semper nobis succurrere, & qui nunquam negligendo nos supplantari sinis, neq; praefocari à quibuscunq; exitiosorum temporum casibus.

Benedico te cum gratiarum actione, o paraclete, Spiritus sancte, Spiritus veritatis, qui consedisti super Apostolis: cum non cessas accendere in cordibus nostris diuina cognitionis lumen sacrum, qui me erronem, o munerum gratiaq; largitor, dirigis in vero rationis diuina itinere, docens, intelligentia instruens, commonesaciens, praeciens semper boni quidpiam, & corrigens diffidentia cogitationes peruersas, quae adoriuntur nos, nec non ignauiam modicae fidei: Qui sanctificas nos ad expectationem aduentus Domini nostri Iesu Christi, & hereditatem regni Dei in vita aeterna.

MEDITATIO

MORTIS ET PASSIONIS FI-
lij Dei & gratiarum actio.

Valent. Trocedorfij recitata Anno 1549.

AGo tibi gratias toto pectore Domine Iesu Christe, aeterni Patris Fili co-
aeternae, Emanuel, Redemptor & Saluator noster, quod in mensa misericordiae pro me miserrimo & abiectissimo peccatore coram aeterno Patre supplex factus es. & te ad poenam obligasti: et humana natura in utero Mariae Virginis assumpta, Homo factus es, et tua admiranda obedientia pro mea inobedientia satisfecisti, & λύτρα soluisti: & hac ipsa vespere ante annos 1516, in horto horrendam agoniam sustinuisti, et luctatus es cum nostro peccato, cum tremendo iudicio & ira dei, cum morte & Diabolo: et tanta fuit consternatio, vt pra angore de sanctissimo corpore tuo Cruentus sudor erumperet, atq; δρομοι αίματ, gutta sanguinis largè defluerent in ter-

ram: & spontè in manus hostium te tradidisti, et captus es, vinculis constrictus, afflictus, & verberatus, contumelia & ludibrijs affectus, confictis criminibus rabiose accusatus, flagris & spinis immaniter laceratus: falsa sententia iniusti iudicis ad mortem condemnatus, ad supplicium productus,

tanquam ovis ad lanienam: manibus & pedibus distentis cruci affixus, & in sublime erectus: et extremo agone vrgente, præter acerrimos cruciatu ex laceratione neruorum in tenerrimo corpore tuo, præter horrorem mortis instantis, longè grauiore & inenarrabiles dolores et pauores in te irruerunt, cum Dominus ipse omnium nostrum peccata in te conijceret, et totam molem peccatorum vniuersi generis humani in te grassari iuberet: cum diuinitas se subduceret, aded vt nullam prorsus consolationem sentires, & à Deo te desertum esse gemeres, imò etiam ira Dei aduersus peccatum in te effunderetur: vbi verè pro nobis factus es maledictum, vt nos à maledictione & condemnatione legis liberati, per te consequeremur benedictionem Abraha: & ne quid deesset ad summos dolores hostes inmani rabie addiderunt virulentos sarcasmos: cumq; Sol præter natura ordinem lucem suã subduceret, terra tremore concuteretur, & durissima petra sine vlla humana vi disiliirent, ac cœlo & terra contremiscente, tota natura huius tanti supplicij conspectu exhorrescente, inter clamores & preces animam tuam in manus æterni Patris, hoc ipso die circa horam nonam commendans exprirasti: atque

que ita summus Pontifex noster in sul lini ara pro nobis teipsum obrulisti hostiam Deo, in odorem suauitatis: & per sanguinem proprium in sanctum sanctorum ingressus, redemptionem aeternam nobis parasti, & vnica oblatione tua consummate in aeternum reconciliasti omnes sanctos: & ministerium in Ecclesia constitutum conseruas, subinde instauras, & per illud es efficax, & per vocem Euangelij et Sacramenta nobis impertis beneficia mortis tuae, remissionem peccatorum, imputationem iustitia, Spiritum sanctum & hereditatem vitae aeternae: & perpetuo es noster propugnator aduersus portas inferorum, & iugiter pro nobis intercedis apud aeternum Patrem, & es perpetuus noster opitulator: & voce publica ad te vocas, & amantissimè inuitas omnes: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, ego reficiam vos.

Peto à te, Domine Iesu Christe ardenti gemitu, iuua & rege me Spiritu sancto, vt amplitudinem misericordiae tuae & beneficiorum tuorum subinde magis magisque intelligam, & vera fide accipiam: auge in me fidem, & me iuua, vt in confessione constanter perseuerem, et vera gratitudine te confiteri celebrem.

Serua Ecclesiam sanguine tuo precioso redemptam, & perpetuo da nobis Doctorem ad iustitiam, effunde nobis imbrem temporaneum & serotinum, & serua in ministerio incorruptam vocem Euangelij, serua hospitium Ecclesiae & recta studia doctrinae. Et da nobis panem *ἐπιβίον*, hoc est, nutriendum corpora, & pacem. Et quia ad hoc apparuisti, vt opera Diaboli destrueres, reprime & depelle dirum hostem Diabolum, per sua organa immaniter grassantem aduersus Ecclesiam.

Ora pro nobis aeternum Patrem, vt nostri misereatur, et mitiget calamitates, & poenas, quas meriti sumus; & in ira iustissima immensa misericordiae suae recordetur: & Spiritu sancto tuo consolare & confirma omnes afflictos, qui in suis arumnis in nomine tuo aeternum Patrem invocant. Adiunge nobis tuos Angelos custodes, & effice nos organa misericordiae, & iuua, vt aliqua tibi grata per nos fiant: Vt nomen tuum & aeterni Patris, &

Spiritus sancti vera agnitione, inuocatione & obedientia.

inter nos sanctificetur: Veniat regnum tuum, &c.

A. M. E. N.

Z 5

INVOCATIONE

INVOCATIONIS PIAE FORMVLA, RE-
 citationi Symboli, Orationis Dominicæ & Psalmorum
 certorum cotidie adiungenda: quam & Phil. Mel.
 tum aliàs frequenter, tum sub mor-
 tem vſurpauit.

OMnipotens aterne, viue & vere Deus, conditor cæli & terra, & ho-
 minum, vnà cum Filio tuo coaeterno Domino nostro Iesu Christo, cru-
 cifixo pro nobis & resuscitato, & Spiritu tuo sancto, casto, viuo & veraci,
 sapiens, bone, misericors, & iuste Deus, liberrime, caste & fidelis opitulor,
 dator vitæ & legis, qui dixisti: Viuo ego, nolo mortem peccatoris, sed vt con-
 uertatur, & viuat. Item: Inuoca me in die tribulationis, & eripiam te:
 Confiteor tibi me miserimum peccatorem, multis peccatis obnoxium esse,
 & sancta tua præcepta multipliciter violasse, ac doleo toto corde quòd offen-
 di te, miserere mei propter Filium tuum dilectum, Dominum nostrum Ie-
 sum Christum, pro nobis crucifixum, mortuum & resuscitatum, ac remitte
 mihi omnia mea peccata, & iustifica me per & propter IESVM CHRIS-
 TVM Filium tuum, $\lambda\omicron\gamma\omicron\nu\chi$ $\epsilon\iota\lambda\omicron\nu\alpha$ $\sigma\tilde{\iota}$ $\alpha\dot{\iota}$ $\delta\iota\omicron\nu$, quem voluisti pro nobis fie-
 ri victimam, mediatorem, redemptorem, liberatorem, & salua: orem, miran-
 do & inenarrabili consilio, & immensa sapientia & bonitate, & sanctifica
 me Spiritu sancto tuo, casto & verace, vt te omnipotentem & verum De-
 um, conditorem cæli & terra, & hominum, æternum Patrem Domini no-
 stri Iesu Christi, & Filium tuum Iesum Christum, verbum & imaginem tu-
 am æternam, & Spiritum sanctum, veracem, castum & viuum Paracle-
 tum, verè agnoscam, tibi verè credam, obediam & gratias agam, te verè
 timeam & inuocem, & benigno tuo conspectu in æternum fruam, tibiq; in
 æternum seruiam. In te Domine speraui, non confundar in æternum, in ius-
 titia tua libera me. Conuerte me Domine ad iustitiam & vitam æternam,
 Redemisti me Domine Deus veritatis. Protege ac rege clementer Ecclesiam
 nostram ac politias & hanc scholam. Da eis pacem, piam & salutarem gu-
 bernationem, rege & defende nostros Principes & Magistratus, collige &
 serua tibi æternam Ecclesiam in his regionibus, sanctifica & copula eos Spi-
 ritu tuo sancto, vt vnum sint in te, in vera agnitione & inuocatione Filij tui
 Domini nostri Iesu Christi, per & propter Filium tuum Dominum nostrum
 Iesum Christum, pro nobis crucifixum, mortuum & resuscitatum.

Omnipotens

OMnipotens, aeternae Fili Dei, Domine Iesu-Christe, propiciator & saluator, verbum & imago aeterni Patris, mortuae pro nobis & resuscitate, toto pectore tibi gratias ago, quod humanam naturam assumpsisti, & mihi Redemptor factus es, & quod in carne passus es, & ex morte surrexisti, ac intercedis pro me apud aeternum Patrem. Oro te, respice me & miserere mei, quoniam vnicus & pauper sum ego, adauge in me lucem fidei per Spiritum tuum sanctum, & sustenta me in infirmitate mea, rege, descende & sanctifica me. In te DOMINE confido, non confundar in aeternum.

OMnipotens Spiritus sancte, verax, caste & viue consolator, illumina, rege, sanctifica me, confirma fidem in anima mea & corde meo, effice in me certam consolationem, sustenta & gubernata me, vt inhabitem in Domo Domini omnibus diebus vitae meae, vt videam voluptatem Domini, & in aeternum sim & maneam sanctum Dei templum, & Deo in omni aeternitate gratias agam, & in aeterna caelesti Ecclesia & congregatione eum celebrem & laudem, Amen.

ALIA INVOCATIONIS FORMULA.

OMnipotens, immortalis, aeternae Deus, viuens & regnans sine initio & sine fine, pater Domini nostri Iesu Christi: Qui declarasti te nobis benignitate immensa, & locutus es de filio tuo Domino nostro Iesu Christo: Hic est filius meus dilectus, ipsum audite, factor & creator vniuersorum, saluatorq; & protector, vnà cum coaeterno filio Domino nostro Iesu Christo. Qui declaratus est & cognitus Hierosolymis, & tecum regnat semper, vnà cum Spiritu sancto effuso in Apostolos: Sapiens, misericors, liber, iustus, fortis, sanctus. Qui dixisti: Viuo ego, Ego Adonai Dominus, non volo mortem peccatoris, sed conuertere impium à Via sua et ipsum viuere. Et rursum: Non volo mortem impij, sed vt auertatur a via sua mala. Et rursum: Inuoca me in die afflictionis, et eripiam te, & glorificabis me: Oro te, qui vnus es verus Deus, miserere mei, propitius redditis propter filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum. Quem benigna voluntate tua fecisti victimam & hostiam pro peccatis, & mediatorem atq; intercessorem solum: Sanctifica, gubernata, dirige manu tua, emenda omnes vires animae & illumina cor meum accendens in hoc ignem intelligentiae, per Spiritum tuum sanctum, vt
eluceat

eluceat in me cognitio tui vera, & fiducia in te, cum inuocatione continua, & fide infracta, & intenta gratiarum actione, cum obedientia non disceptante seu dubitante, et non simulata humilitate. Praeses sis, protegens & potentem manum tuam extendens supra Ecclesiam tuam semper, secundum promissionem, quam dixisti. Istud eius testamentum seu pactum: spiritus meus qui est super te, & verba, quae dedi in os tuum, nunquam deficient ex ore tuo, & ex ore seminis tui: Facito ut luceat semper lux Euangelij in nobis. Corroboranos in veritate docens & custodiens sinceram mentem nostram, & animam totam, ne elidamur vnquam veluti in Syrtes quasdam dementiae Epicureae, aut alias quascunq; furiosas opiniones & absurdas nugas. Doctrinam autem communem in Ecclesia conserua puram & illabefactam, & protege status publicos qui conciliant hospitium in terra Ecclesiasticis coetibus. Resiste aduersarijs semper, pro miseris nobis tuis ouiculis pugnans cum lupis & leonibus insidiantibus saluti nostrae, fugato & auertito spiritus omnes immundos, mandaces, homicidas, impios, contrarios Christo, & hostes Dei, neq; patiaris nos vnquam rapi ex manibus Christi tui.

O CHRISTE IESU filij Dei viuentis, Deus verus, verbum & imago aeterni patris, & resplendentia gloriae ipsius, qui homo factus es pro nobis, & passus carne, crucifixus, & viuificatus spiritu, qui resurrexisti & assumptus in caelum regnas vna cum patre omnipotente sedens e dextris ipsius, ut des dona hominibus, intercedas, quaeso, pro nobis, & medium te semper interponas ad patrem. Qui dixisti: Venite ad me omnes laborantes & onerati, & quietem vobis tribuam. Etiam intercedas pro me ad patrem tuum, & sanctifices me spiritu sancto tuo, quem misisti, quem admodum promiseras, paracletum & tutorem, cum ipse nihilo minus praestò sis & custodias tuos, secundum id quod dictum est: Non dimittam vos orbos? Miserere mei semper pro me intercedens. Dirige me ductor itineris, & largitor integritatis, per sanctum Spiritum tuum, & propulsa omnem impressionem diabolicam, quae per impia mendaciloquiū & vana mentis loquacitatem impellit nos, ut alidamur ad impuritatem & contaminationem sanguinis, & alienemur in peruersitate à sola saluifica veritate tua. Spirituum enim ista sunt opera amantium mendacia, & fraudulentorum, & impura petulantia cadibusque gaudentium, qui incolae sunt tenebrarum atq; caliginis. Tu vero, O CHRISTE, fili Dei, venisti ut solueres opera ipsorum.

O Paraclete Spiritus sancte Deus, quem credimus in Apostolos diuinitus esse

tus esse effusum manifesta specie, & promissum scimus Ecclesia à Christo saluatore filio Dei, ad accendendam in ipsa ardentem inuocationem eius quò verè est Deus, & illustrem cognitionem veritatis, secundum hoc quod scriptum est: Effundam supra domum Dauidis Spiritum gratia & miserationum, & secundum testificationem beati Pauli: Quòd Deus effuderit sanctum Spiritum in nos opulentiè per Iesum Christum saluatorem nostrum. Excita, quaeso, in cordibus nostris fidem firmam & efficacem, & sensum exquisitum misericordiae, quam nobis Deus pater aeternus promisit per filium suum Dominum nostrum Iesum Christum. Fias etiam nobis paracletus & aduocatus bonus in omnibus cogitationibus & actionibus, adiuuans nos & eripiens ex periculis, in qua incidimus in hoc mundo. Moueto & corda nostra potentia gratia tua, vt debita obedientia studio aeternam patrem, & filium saluatorem, & te sanctum Spiritum paracletum colentes veneremur, vnum solum, omni veneratione colendum & adorandum Deum, Amen.

ALIA EIVSDEM,
PRO DEFENSIONE ADVERSVS IN-
fidias & tyrannidem Diaboli.

OCHRISTE IESV Saluator generis humani, tuere nos, custodiens
& providens, ne quando abstrahamur abs te cor reпти à Diabolo, & de-
feramur

feramur in abyssum impietatis, animum aduertendo ad mendaciloquia, aut polluendo nos quibus, unq, sceleribus, aut impuris facinoribus. Illumina corda nostra, & dirige mentes, ne vnquam euertamur, siue decepti opinione, seu lapsi infirmitate. Tu nosti quanta sit imbecillitas natura nostra, sis igitur supplex pro nobis ad aeternum Deum patrem, placatum ipsum intercessionem tua, vt gubernetur diuinitus mens & omnes vires anima nostra, in laudabili animi sententia rectè beneq, & vtiliter consulamus de omnibus publicè & priuatim. Adde & robur cordibus nostris, vt valeant sequi sancta mandata tua, & obedire salutari verbo tuo, vt permaneamus ij, qui non sint ira, sed misericordiae vasa, ad gloriam Dei & vtilitatem Ecclesiae tuae. Libera nos à Diabolica tyrannide, & ex captiuitate peccatorum, & ex omnibus malis ac miserijs, & quaecunque causas dant sollicitudinis huius vitae, & ex scandalis publicè priuatimq, orientibus, vt liberari ista vita degenda infelicitate atque prauitate, assequamur Gratia tua diuinum donum: Sapientiam, iustitiam, & sanctificationem, & tandem hereditatem adipiscamur beatam vitam sempiterna, assumpti in conclauia seu mansiones caelestes ad te, vbi viuamus semper in gaudio superante omnem sensum in terris hominum, vnà cum sanctis vniuersis, apud patrem aeternum, & te coaeternum filium, Dominum nostrum, & Sanctum Spiritum: cui vni soli, aeterno, immortalis, forti, misericordis Deo, honor, gloria, potentia, robur sit in secula seculorum, Amen.

PRO CONSERVATIONE ECCLESIAE, Status Politici & Oeconomici.

O AETERNE Deus, propter dilectum Filium tuum, & vt innotescat & illustretur gloria tua, recordare immensa misericordia tua in ira iustissima, serua nos cum Ecclesia & in Ecclesia tua, non seruas terram Anathemate, non finas fieri infinitam vastitatem, aut Turcicam & Cyclopicam barbariem in his regionibus, serua tu bonum regimen politicum, salutarem statum Ecclesiae, publicam disciplinam sanctitatem, protege familiolas nostras, fac eas vasa misericordiae, da eis victum, successus in officijs vocationum, & cetera bona corpori necessaria.

utiliter quandoq; seruire valeamus, Per Christum Iesum Dominum nostrum, Amen.

ALIA, PVERORVM DISCENTIVM.

GRatias agimus tibi aterne fili Dei Iesu Christe, quòd nos ad societatem Veræ doctrinæ & Ecclesiæ tuæ vocaueris: quòdq; ex ore lactentium & infantium laudem tuam perficere digneris. Velis tu nos facere vasa & organa misericordiæ tuæ, & non iræ: Vt aliqua à nobis tibi grata fiant. Vtq; ad sanctissimam pueritiæ tuæ exemplum, atate, sapientiæ & gratiæ apud Deum & homines proficiamus: AMEN.

FORMA

CONFITENDI ET PRECANDI GENERALIS, à Phil. tradita in Chronicis.

OMnipotens, aterne, viue & vere Deus, a terre, & vnice pater Domini nostri Iesu Christi, qui vnà cum filio tuo coaeterno Iesu Christo et Spiritu tuo sancto creasti cælum et terram, & homines, et alias creaturas, sapiens, bone, verax, caste, iuste, iudex, liberrime & misericors, diligens & exaudiens nos, qui dixisti, *Viuo ego dicit Dominus, Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur et viuat, Confiteor tibi me miserum peccatorem esse, & doleo quod offendi te, ac supplex oro, vt miserearis mei, remittas mihi omnia peccata mea, & me iustifices, & salues per & propter filium tuum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, quem voluisti pro nobis esse victimam, & μεσίτην & ἱκέτην, miranda sapientiæ & immensa bonitate, & sanctifica me Spiritu tuo sancto, viuo, casto & veraci, Collige inter nos Ecclesiam, & eam gubernas, Da Ecclesiæ politias honestas et tranquillas, da nobis victum, vires corporis, rege studia doctrinarum, fac me vas misericordiæ, nec sim vas iræ. Mitiga pœnas publicas & priuatas propter filium tuum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM & εὐσεβείαν & ἀρετὴν ἡμῶν, & propter tuam gloriam, vt te in tota aternitate celebremus, & tibi gratias agamus,*

Amen. Credo DOMINE, opem fer imbecillitati meæ. Sicut dixit

Dominus noster IESVS CHRISTVS: petite

& accipietis.

LOCORVM ALIQVOT SCRIP-
*ptura sacra illustrium paraphra-
 sis Philippica.*

INDEX.

GENES. 1.	S	Piritus Domini FOVEBAT aquas. fol. 1	
2		Hæc nunc os ex osibus meis	122
15		Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam.	43
32		Minor sum Domine cunctis miserationi- bus tuis, & veritate tua.	23
47		Dies peregrationis meæ pauci & mali.	100
49		Non auferetur Sceptum de Iuda, & dux de foemore eius donec veniat SILOH.	15
Exodi 3.	E	GO SVM qui SVM.	17
1. Paral. 17.	A	spectisti me in forma hominis, qui es in excelsis IEHOVA DEVS.	14
2. Paral. 20.	C	ùm nescimus quid agendum sit, oculi no- stri ad te Deus attolluntur.	19
Pfal. 39.	Q	uàm nihil nisi vanitas omnis homo.	101
46	N	on timebimus etsi turbabitur terra, & ruant mentes in medium mare.	39
51.	E	xpiabis me Domine hyssopo.	7
127.	N	isi Dominus ædificauerit domum.	105
133.	E	cce quàm bonum.	117
Esaia 49.	N	unquid obliuisci potest mulier infan- rem suum, vt non misereatur filio vteri suis;	90
Zachar. 12.	E	ffundam super domum Dauid spiritum gratiæ & precum.	2

MARCI 9.	Credo Domine , opemfer incredulitati meæ.	6
Ioh. 3.	Non potest sibi homo sumere quicquam, nisi datum sit ei à Deo.	149
17.	Sit dilectio tua in eis, qua me diligis, & ego in eis.	8

FORMULARVM INVOCATIONIS præ, Index.

P RO Agnitione Dei & dono Spiritus S. precatio.	1
Pro Angelorum ministerio gratiarum actio.	32
Pro Beneficijs Dei in nos cotidianis, grat.	23
Ante Cibum prec.	24
Acibo sumto.	25.26
Cubitum euntis.	28. & inde
Cananæ matris prec.	7
D ECALOGI meditatio & formula confitendi generalis.	
190	
Vt Dilectio Dei in nobis maneat.	8.
P RO ECCLESIAE conseruatione & puritatis doctrinæ, precatio.	5
Ecclesiæ vagientis prec.	18
Contra Ecclesiæ hostes prec.	10
Pro Ecclesiæ & scholarum hospitij.	ibid.
Εὐλογία ἱερατικῆ.	29
Pro Fidei incremento.	6
Gratiarum actionis formula ad Trinitatem.	177. & inde.
Incarnationis filij Dei meditatio.	13.14.15.16. & inde.
Ingredientis templum prec.	27
	INVOCATIONIS

INVOCATIONIS forma ad Trinitatem.	9
Ex Ludo reuertentis, prec.	27
In Morbis & calamitatibus prec.	21
Mortis & passionis filij Dei meditatio.	179
Pro Nauiculæ Christi gubernatione.	II. & inde.
ORATIONIS Dominicæ meditatio & paraphrasis. fol.	
30. 163. 167.	
in Periculis & difficultatibus.	19
pro Pœnarum mitigatione.	183
in Profectionibus & negotijs.	22
pro Remissione peccatorum.	7
pro Studiorum gubernatione, successu & fructu.	3. 27.
& inde.	
Pro Vitæ totius gubernatione.	24. 39. & 40
Vt vnum simus in Christo.	9

*ALLEGORIAE, SIMILIA ET
Imagines venusta Epigrammatis à
Philippo expressæ.*

A Mphionis & Orphei Musicorum excellentiss. ad Dauidem.	134
Animalium quatuor in Daniele: ad Monarchias seu summa imperia.	62. & inde.
Cananæ matris: ad Ecclesiam horum temporum.	7
Christophori: ad quemlibet pium.	148. & inde.
Colossi seu statuæ ex Daniele: ad Monarchias.	62. & seq.
Consecrationis victimarum per impositionem manuum: ad Filium Deum. Summum Sacerdotem & victimam: tum etiam ad ministros Verbi Dei omnes.	52
	Cuculi

I N D E X.

Cuculi deuorātis nutricem currucam seu Hypolaidem: ad alumnos ingratos & perfidos.	152
Embryi seu foetus nondum editi: ad genus humanum non renatum.	15.16
Fili Ariadnes: ad Dialecticam.	129. & inde.
Halcyoniorum: ad Ecclesiam.	80
Imago Iustiniani Imperatoris, declaratur.	109
Lazari: ad quemlibet pium.	21
Mosis abditi in cauerna rupis, videntisq; posteriora Dei prætereuntis: ad Ecclesiam.	41
Mosis remittentis inter præcadum manus: ad Ecclesiam & intermissionem precum.	43
Nauiculæ: ad Ecclesiam.	18
Niduli & pullorum: ad Ecclesiam.	
Pardalis: ad Alexandrum Magnum.	65. & inde.
Præsepiorum Christi: ad Eccl.	90
Pharaonis: ad Tyrannos & persecutores Eccl. 48. & seq.	
De eo, quod Pastoribus annūciarint primū Angeli na- tum Christum.	98
Sagittæ seu iaculi: ad impetus heroicis & successus, qui præstantibus viris dantur diuinitus.	108
Sanguinis Martyrum & Seminis: ad Christum.	61
Sculpturæ & imaginum Siciliæ: ad officia docentium.	97
Secundarum seu Chorij: ad filium Dei in cruce penden- tem.	15. & inde.
Speculi impoliti: ad rude & literis nō exultū ingeniū.	127
Statuæ mutilatæ capite: ad eum cui ad reliquas virtutes deest pudicitia.	120
<i>σοφῶν: ad φιλανθρωπίαν Dei.</i>	124 127
Trium puerorum in fornace ardenti: ad cōseruationem Ecclesiæ.	5.

RERVM RELIQUARVM MEMO-
rabiliū Index.

A.

A ^{Bel.}	fol. 54
<i>Absolonis in patrē impietas & exitus.</i>	44
<i>in Alexandrum magnum.</i>	65
<i>Amicitia cū paribus iungenda.</i>	147
<i>Angelorum ministerium.</i>	33
<i>Animarum piarum querela de Tyrannis.</i>	37
<i>Arithmetica.</i>	131
<i>Artium bonarum inter se, veluti herbarum in medicinis, societas & temperatio.</i>	129
<i>Astra inclinant, non necessitant.</i>	137
<i>de Astris.</i>	139
<i>in Astronomicas hypotheses.</i>	138
<i>Atrocita delicta atrocibus pœnis puniri.</i>	150'151

B.

B <i>ellerophon accipit à Pallade frenum aureum regendo Pegaso</i>	110
<i>Bellorum finis.</i>	ibi.
<i>in Bibliorum Germanicam versionem Lutheri.</i>	136

C

C <i>Alumnia.</i>	153
<i>Caroli V. prudens contatio, & in victorijs moderatio.</i>	86

<i>Castitas.</i>	118
<i>Clementia & placabilitas.</i>	153
<i>Christo triumphatori.</i>	59
<i>Christophori imago.</i>	148
<i>in confessionem Augustanam.</i>	137
<i>de Coniugio.</i>	121
<i>Concordia.</i>	116
<i>de Cometis.</i>	140
<i>Commentarj optimi psalmodum lectio & inuocatio.</i>	136
<i>Consecratio victimarum per impositionem manuum.</i>	52
<i>Consolatio vera in obitu piorum hominum.</i>	102
<i>in Crapulam & ebrietatem.</i>	124
<i>cuculus deuorat nutricem currucam.</i>	152
<i>Cupido κρηγιον κλέπτης.</i>	155

D.

D <i>Anielis socij in fornacem coniecti.</i>	5
<i>Dialectica elogium.</i>	129
<i>Doctorū Ecclesie officium. 50. 76. 98</i>	
<i>Doctrina cœlestis studium.</i>	133
<i>Doctores linguam suam Deo commendant.</i>	99

E.

E <i>ccllesia mater & patria filiorum Dei.</i>	85
<i>Ecclesia in terris cum Christo suo exulat.</i>	Bb

I N D E X.

<i>xulat.</i>	88	Henricus Sudphanienſis à Ditmar-	
<i>Eccleſia inter confuſiones imperio-</i>		<i>ſijs martyrio affectus.</i>	59
<i>rum durabit.</i>	89	<i>Heroes præſtantiſſimi in ipſo atatis</i>	
<i>Eccleſia non regitur humanis con-</i>		<i>ſlore ſucciſi, vt Achilles, Pirrhus,</i>	
<i>ſilijs.</i>	88	<i>Alexander Magnus, Carolus Bur</i>	
<i>Eccleſia Sol & viuificator filius Dei.</i>		<i>gundus, Mauricius.</i>	71
81		<i>Historiarum ſtudium.</i>	131
<i>Eccleſia hōſpitia & halcyonia.</i>	185	<i>Historia ſuppeditant exempla iuſti</i>	
<i>Eccleſiæ ciuem eſſe ſummum decus.</i>		<i>tia diuinæ.</i>	ibi.
86		<i>Homo imago & templum Dei.</i>	143
<i>Eſaia exitus & martyrium.</i>	55	<i>Hominis & humanæ ſocietatis finis.</i>	
<i>inter Euentus & exitum diſtingui</i>		107.143	
<i>oportere.</i>	152	<i>Hominum tres gradus.</i>	146
<i>ἐὐθυνασία.</i>	103		

F.

D E Fide iuſtificante.	93
<i>Fidei vacillantis exemplum.</i>	42
<i>Filius Dei lapis abſciſſus ex monte.</i>	
64	
<i>Filius Dei ἀβγ & ſemper adfuit pa-</i>	
<i>tribus.</i>	92
<i>ad Fortitudinem adhortatio Tirt.ii.</i>	
111	
<i>Franciſcus rex Gallie captus ad Ti-</i>	
<i>cinum.</i>	69
<i>de Friderico Sapiente electore.</i>	70
<i>Fridericus rex Danie.</i>	83

G.

G ermaniæ limites.	68
<i>Guſtus vitæ et gloriæ aternæ.</i>	39

H.

H elice & Buraciuitates ſubmer-	
<i>ſæ.</i>	67

I.

I ehoua.	13
<i>Ignorantia tres cauſæ.</i>	128
<i>Impoſitionis manuum ritus & ſigni-</i>	
<i>ficatio.</i>	52
<i>Incarnationis Filij Dei meditatio.</i>	
13.14.15.16.17	
<i>Ingenium ſine doctrina.</i>	127
<i>Infelix felicitas.</i>	147
<i>Inſtitutio recta.</i>	127
<i>Innocentia optimum aduerſus inui-</i>	
<i>dentiam remedium.</i>	116
<i>Iningratos & perfidos.</i>	152
<i>contra Intermiſſionem inuocationis.</i>	
43	
<i>Iohannes Baptiſta.</i>	34
<i>Iohannes Baptiſta præcipuas doctri-</i>	
<i>næ Chriſtæ ian partes complexus</i>	
<i>eſt.</i>	57
<i>de Iohanne Friderico Conſtante ele-</i>	
<i>ctore.</i>	70

Iohan.

I N D E X.

Johannes Eccius sophista.	72
in Iulianum Apostatam.	50
Iustiniani Imperatoris imago.	109

L

L eges humana & reuerentia legum.	113
Lex Dei.	ibi.
Lex talionis.	114
Leporum ad leones concio.	61
in Liberos degeneres.	ibi.
in Liberos frugi & laudatos.	154
Loquendum premeditatè.	131
in Locos communes Philippi.	136
in Luxum & profusiones.	125.

M.

M aria & Elizabetha cõgressus.	36
Maria & Marbta	82
de Mar: Luthero.	72.73
de Mauricio duce Saxonie electore.	71
Mediocritas & sancta Μαλακία.	120
Metallica Vena.	26
Monarchiarum imagines.	62
Mors Christi vita piorum.	104
Moses feriens petram & dubitans.	42.
orans.	43
Videns posteriora Dei.	41
Musarum exilia & migrationes.	80

N.

N auicula Christi.	11.12
Necessaria facienda.	147

O.

O ccasio donum Dei.	21
in Ocium & desidiam.	146
in Ouidium.	129

P.

P arientium & præliantium colatio.	123
in Pharaonem.	48
Patientia.	155.95
Pauli Apostoli eloquentia.	133
in Paulum Apostolum.	58
Pausania facinus & exitus.	124
de Philippi Melanthonis vita, studijs, laboribus, periculis & morte.	74
Piorum mors Tyrannorum bellaria.	57
Poeta legendi & imitandi	128
Poeticos impetus à Deo esse.	128
Publica mala sunt priuata singulorum.	112
Pueri magna pars Ecclesie.	126
Pudicitia.	119
Puerorum inuitatio ad scholas.	126
Premia rectè docentium.	61
de Prodigijs.	67
Præsepe Christi.	16. & inde
Prophetarum officij tres partes.	95

I N D E X.

Primitiarum & decimarum vsus.	Sarepta.	52
33	in Saulem regem.	47
Psalmorū lectio frequentanda.	Simsonis exitus.	46. & inde
Psalmorem tria genere.	Sulphur & hydrargirus prima semi- na metallorum.	26.
	Synodus prima noui testamenti.	35.
Q.	& inde.	
Q uod non capit Christus, rap- itificus:	Spiritus S. efficax per Verbum.	2
	Spiritus S. accendit motus legi Dei congruentes, & tales qualis ipse est.	ibid.
R.	in Stephanum.	58. & inde
R anarum & murium pugna.	Sophistica peruersitatis detestatio.	
112	100	
Regula vita.	Spes.	155
141. & inde		
Regna à Deo dantur & auferuntur.		
49. 50	T.	
pro Remissione peccatorum.		
in Rosas pictas.	T heba Bæotica.	66.
	Theba Aegyptiaca.	ibid.
S.	Terentij elogium.	129.
S anguis martyrum semen Christi- anorum.		
61	V.	
de Sedulitate et iustitia.	V eritatis inuicta vis.	154
145	Vir bonus publicum bonum.	108
Sibaris à crotoniatis deleta fundi- tus.	Vita hominum labor & dolor.	100
68.	& inde.	
de Siclo.	in Vitam alicam.	116
97	Vulgus regitur exemplis eorum qui presunt.	113.
Statua Iunonis Sibaritica vomens Cruorem.		
67		
σεργη.		
127		
Sacerdotum leuiticorū officia tria.		
98		

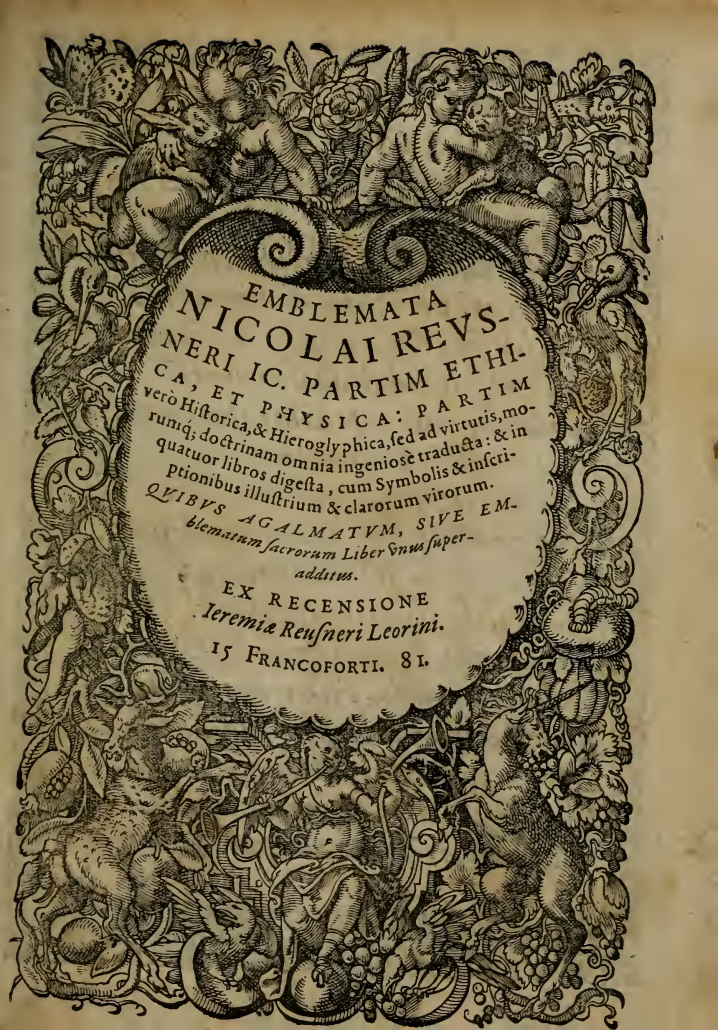
F I N I S.

IMPRESSVM FRANCOFORTI AD
Mœnum, apud Iohannem Feyrabendt, impen-
sis Sigismundi Feyrabendt.

M. D. LXXXIII.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

EMBLEMATA
NICOLAI REUS-
NERI IC. PARTIM ETHI-
CA, ET PHYSICA: PARTIM
verò Historica, & Hieroglyphica, sed ad virtutis, mo-
rumq; doctrinam omnia ingeniosè traducta: & in
quatuor libros digesta, cum Symbolis & inscri-
ptionibus illustrium & clarorum virorum.
QUIBUS AGALMATVM, SIVE EM-
blematum sacrorum Liber vnus super-
additus.

EX RECENSIONE
Ieremia Reusneri Leorini.

15 FRANCOFORTI. 81.

AD LIBRVM.
DE D. IOANNE FI-
CHARDO IVRISCON-
SVLTO, V. CL.

Quid tantum, Liber, ire concupiscis
Foras? nec metuis malignorum
Ronchos, nec mala probra Zoilorum?
Aut vulgi inuiduli allatrationes?
Quòd vilem citò raptus in tabernam,
Oliuas madida teges papyro:
Aut thuri, piperiq; quòd cucullos,
Aut scombris tunicas dabis molestas:
Ni vindex tibi sit bonus paratus,
Cuius auribus Atticis proberis.
Quæris, quis? tibi magnus ille vindex
Sit doctus, moneo, Fichardus: usquam
Quo nil candidius, benigniusq;
Aut exactius est, politiusq;
Cui si quis placet, omnibus placebit:
Illo vindice, Zoilus quiescet.

AD

AD ILLVSTREM,
ET GENEROSVM DOMI-
NVM, DOMINVM ADAMVM A
DIETRICHSTEIN, BARONEM AD
Hollenburg, & Finckenstein, &c. Sacratissimi
Imperatorij Palatij præfectum, & Con-
siliarium S. Cæs. Maiest. in-
timum, &c.

Jeremia Reusneri Leorini Præfatio.

DVO SVNT vincula societatis
humanæ: ratio nimirum, &
oratio. Quarum illa est men-
tis quasi lux quædã, lumenq;
vitæ: hæc verò interpres, in-
dexq; rationis; & morum in
animo reconditorum veluti effigies quædam,
& simulacrum: vtrâque autem benè adhibita,
fit perfecta virtus: quæ nominatur ritè sapien-
tia: quæ vna est custos hominis, & procreatrix;
rerumq; omnium in vita moderatrix: qua ni-
hil à Deo immortali vberius, aut præstabilius
hominum generi datum est. Sed instrumenta

EPISTOLA

quidem rationis, orationisq; perficiendæ, & quasi adoleſcendæ, nulla habemus alia meliora, quàm vitæ, morumq; præcepta ſalutaria, & exempla: quæ non ſolum animos hominum concitant cohortatione ſua ad ſtudioſum cognoscendæ, percipiendæq; virtutis: quæ ſumma eſt ſapientia: verùm etiam lumina orationis, & velut oculi ſunt quidam eloquentiæ: cuius ſanè rei magnæ, & glorioſe, quantulumcunque poſſederis, fuiſſe participem, non minima laus putanda eſt. Quo in genere cùm alij excelluerunt Philoſophi, & oratores: tum verò maximè Poëtæ omnium temporum: qui non modò aliorum ſapienter dicta, ſed & rectè facta quàm plurima literarum monumentis prodiderunt: quæ à primis ſtatim annis cognoscerent adoleſcentes, vt ijs aliquando viri iam facti vterentur in conſultatione, ac deliberatione rerum maximarum: quod Aefchines monet in oratione ſua contra Cteſiphontem. Ex quo non immeritò Poëſin nominat Strabo primam

DEDICATORIA.

primam Philosophiam, solamq; sapientiam: quæ vitæ sit dux quædam, & magistra morum: & virtutis indagatrix, expultrixq; vitiorum: omniumq; actionum, & affectionum modera- trix: cuius doctrinæ tantò maior sit commen- datio, quãtò ea maiore cum voluptate, & sua- uitate coniuncta est: in quo non minima eius laus posita esse videtur. Scitum enim Horatia- num illud est:

*Aut prodesse volunt, aut delectare poëta:
Aut simul & iucunda, & idonea dicere vita.
Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci;
Lectorem delectando, pariterq; monendo.*

Sic Socrates diffidium illud mentis, linguæ- que vehementissimè execrabatur. Neque illud profectò iniuria. Nam vt Musica eò magis pla- cet, quo dulcior est, & suauior: sic oratio eò maiorem vim habet ad animos hominum re- tinendos, quò conditior est lepore, & festiui- tate quadam, voluptateq; amœnior. Præclare ergo idem Horatius:

E P I S T O L A

*Non satis est pulcra esse Poëmata : dulcia sunt :
Et quocunq; volunt, animum auditoris agunto.*

Verùm enim uerò haud scio, an quicquam ad voluptatem, & delectationem animorum conciliandam aptius sit, aut accomodatius: quàm pictura cum Poësi coniuncta: quarum artium mutua quædam, & naturalis est cognatio, atque conspiratio: quæ duo præcipuos sensus in homines mirificè capiunt, atq; afficiunt. Nam ut oculi pictura, ita aures tenentur cantibus: vereq; dici potest, Poësin esse picturam loquentem; picturam autem mutam poësin.

Ex hoc genere sunt Emblemata: in quibus, præter rerum maximarum symbola, & argumenta, artes illæ duæ germanæ quodammodo, & cognatæ, mirabili quodam nexu inter se colligatæ, copulatæq; sunt: pictura nimirum, & poësis: quarum vna interpretatur alteram: & cum singulari quadam voluptate, optimam & viuendi, & dicendi rationem demonstrat. Siquidem in his sunt, præter egregia vitæ, morumq;

DEDICATORIA.

rumq; præcepta, & exempla, vt Lucilius ait,
*Tam lepidè lexes composta, vt tessera omnes
 Arte, pauimento, atq; emblemate vermiculato.*

Quare nemini mirum videri debet: tot præ-
 stantes, ac eruditos viros omnibus ætatibus
 hoc scribendi genere tantopere fuisse delecta-
 tos; in quorum numero sunt And. Alciatus,
 P. Costalius, B. Anulus, Achil. Bochius, Cl. Pa-
 radinus, Th. Beza, Ioan. Sambucus, Adr. Iu-
 nius, & alij nonnulli: quorum præclara ingenij
 monimenta mandata literis exstant, ad memo-
 riam posteritatis sempiternam. Fuit verò ho-
 rum studiorum non infelix, vt ego arbitror,
 aut imperitus imitator, atque æmulus Nico-
 laus Reusnerus Iureconsultus: frater meus Ger-
 manus: qui inter alia infinita opera sua, in o-
 mni genere doctrinæ hætenus elaborata: li-
 bros aliquot Emblematarum composuit: idq;
 horis succisuis potissimum: vt & ocium suum
 literarium, quum à negotio vacaret, rectè col-
 locaret; & studia sua grauiora hoc veluti con-
 dimento

EPISTOLA

dimento temperaret. Quanquam autem nolo de his arroganter quicquam pronunciare: neq; etiam disputare volo: vtrū Emblematum nomine. censeri omnia debeant; quæ ex Poë-
matis ipsius (quorum libri **xxiix.** in lucem Basileæ nunc prodeunt) in hunc ordinem à me sic digesta sunt: tamen pleráque fatis concinna, & festiua, omniq; lepore, ac venustate, & præsertim doctrinæ gravitate conferta: & nisi fallor, luce, memoriaq; digna esse spero, vel planè potiùs confido. Neque ego sanè multum vereor aliorum obrectationem, & invidiam: cuius mores esse ait Martialis: præferat antiquos semper vt illa nouis. Nam, vt Naso canit, scripta placent à morte ferè: quando scilicet inuidia supremo fine domatur, vt Flaccus monet. Quod verò ad nomina apposita attinet: nemo hoc ambitiosè factum interpretetur: quippe quæ aut patronorū, aut præceptorum, aut denique amicorum sunt compellationes quædam, atque commonitiones: animi grati,
memo-

EPISTOLA DEDICAT.

adhuc, & superstitem in animis hominum re-
cordationem nulla vnquam delebit obliuio.
Accipe itaq;, Illustris Baro, librum hunc, qua-
lemcunq; vides, æquo & benigno, vt soles, a-
nimo: & gratia, auctoritateq; tua, quantum
potes, tuere: & virtute, bonitateq; tua, ad salu-
tem hominum, & incolumitatem Reipubli-
cæ, magna cum felicitate, & iucunditate
quàm diutissimè perfruere. Vien-
næ Austriae. Cal. Sextil.

M. D. X X C.

NICO-

NICOLAUS REVS-
NERVS, IEREMIAE
REVSNERO, GERMA-
NO SVO S. D.

QUOD toties à me contendis in literis tuis: vt mea tibi scripta mittam: & in his præcipuè Emblematum meorum publicandorum veniam tibi dari postulas: facis tu quidem amantur, vt debes: & nimium fortassis de me sentis honorificè, quàm debes. Verùm nō parum ego vereor, quomodo hoc alij accipiant: ac immò potius vereor, ne in partem accipiant deteriorem: propterea quòd nimium amem, & admirer mea: quodq; confidam manare poëtica mella me solum, mihi pulcrum: vt Flacci verbis vtar.

Enimuerò non ignoro, verum esse, quod M. Tullius scribit: neminem vnquam aut oratorem, aut poëtam fuisse: qui sibi non optimus videretur: & in hoc genere nescio quo pacto magis, quàm in alijs, suum cuique pulcrum esse: adeoque sibi vnumquenque esse solere: quod sibi fuit olim Suffenus ille Catullianus, aut Metius Horatianus: dum mala delectant sua quenq;, aut deniq; fallant. Sed quoniam tamen ita te omnino velle intelligo: & quoniam ita tecum volunt alij: quorum ego iudicium prudens, & limatum, non agnosco quidem, sed veneror: age iam non repugno amplius

P R Æ F A T I O .

Voluntati tuæ: & quod vis, & quod alios tecum velle video; libenter equidem concedo: sed ea tamen lege, ac conditione: vt quam ego culpam vereor, tu sine me solus præstes: si quidem res aliter cedat, quàm tua fert opinio. Sin verò assequaris, quod vis: laudem scilicet, & commendationem hominum (Quanquam quæ magna esse laus, & commendatio potest tantilli laboris, & operis?) non modò in societatem eius spontè te admittam: sed totam esse tuam, & propriam, quantacunq; fuerit, libenter patiar.

Tota igitur culpa, totaq; laus, quæcunq; futura est, omnino futura est tua: ego me quicquid postea acciderit, extra omnem culpam, causamq; pono. Sed amo tamen te ob studium erga me tuum, & amorem fraternum: multoq; magis ob spem de te conceptam industriæ, atq; virtutis in iuuanda olim, ornandaq; Re- pub. Christiana: quam, vt confido, non fallas: & ne fallas, maiorem in modum te hortor, atq; oro De libris in iure ciuili scriptis aliàs: nunc scribendi ocium non habeo. Vale, & Sambucum, Fabriciumq; , singulares viros, meis verbis diligenter saluta. Prid. Non. Quintil.

M. D. LXXIX.

AD CL.

AD CL. V. IOANNEM
FICHARDVM IVRISCON-
SVLTVM, ET CONSILIARIVM
Reip Francofortensis.

Quod tanto studio geris meas res:
Sigismundoq; librario perito
Commendas teneros meos libellos:
Nec leui mihi pumice expolitos:
Prudentissime Juris Antecessor,
Musis care, & Apollini, FICHARDE:
Quodnam munus ego tibi vicissim,
Quas grates cupiam referre, quaris?
Non aurum, nec opes tibi rependam:
Non que magna solet putare vulgus,
Quod possum, nitidissimis libellis
Intexam tibi gloriam perennem:
Quam nec sera dies, nec annus unquam,
Aut venti rabies, edax nec imber,
Nec consumere fors queat maligna:
Versu nomen erit tuum perenne.

IN EMBLEMATA
NICOLAI REVSNERI
IURISCONSULTI
EPIGRAMMATA.

Hieronymi Wolffij Oetingensis.

Ornamenta domus Emblemata docta putantur :
Progeniem procerum, stemmata clara iuuant.
Arte Polycleri fastosa palatia gaudent :
Est & Apellea laus celebrata manus.
Hac tibi Reusnerus, Musis, & Apolline dextro,
Dona dat in triplici conspicienda libro.
Quid non ingenij felix industria prestat?
Premia pro meritis quæ satis ampla ferat?

EIVSDEM.

Εἰκόσι, κὶ γενεαῖς ἐμβλήματα καλὰ προσήλθε:
Οἷς ὀπκοσμῆσαι δώματα λαμπρὰ, θεμῖς.
Ἔστι ἢ κὶ φρένας ἐυφραίνειν πυκινῶσιν ἐφεθμῶς:
Ὀμμασι, κὶ ψυχῶς ἠδὲ γέγηθε βίβλω.
Ἀλλὰ σὺ, Νικόλεως Ρωσνήρε, τοσαῦτα μογήσας,
Δόξαν ἀείμνησον σαῖς χαίτεσσ' ἔπορες.
Εἰσὶ βροτῶν πολλοὶ μὲν ἀγνώμονες, ἠδ' ὑπερέπται:
Ἀλλὰ παρ' ὀφειγίνοις ἔσσειαι ἀθάνατο.

ID EST,

EPIGRAMMATA.

ID EST,

Interprete Joanne Ortelio.

P*Utera vides pulcris Emblemata iuncta figuris:
Quis exornari splendida tecta decet.
Qua dum praeceptis argutis pectora formant:
Exhilarat mentes hic, oculosq; liber.
Quem quia conscribis multo, Reusnere, labore;
Aeternam laudem Gratia magna dabit.
Sint licet ingrati multi, nimiumq; superbi:
Tu decus à grata posteritate feres.*

IOANNIS POSTHII MED.
ET POE. LAVREATI.

Ad Joannem Fichardum Jurecons.

Poëtarum Mecœnatem. V. CL.

T*Enoua rumor ait Leorini Emblemata vatis
Clausa tenere tua, magne Ficharde, domo.
Ne, rogo, ne longis patiare sepulta tenebris
Illa iacere: moram tolle age, pande fores.
Et citò Chalcographam fac multiplicata per artem,
Eois siant cognita, & Hesperijs.
Hoc ego te, mecum hoc culti, tua cura, Poëta,
Hoc Musæ, & Charites, Phœbus & ipse rogant.*

P A V.

EPIGRAMMATA.
PAVLI MELISSI SCHEDII
FRANCI, P. L.

*V*ermiculata recens sculptis Emblemata solers
In medium profers, ô Leorine, typis;
Quæq; viri gestant clari conformia rebus;
Symbola non vanis pingis imaginibus.
Quam mea mens operis quodcumq; est cernere gëstit,
Quam legere id pati carmen auent oculi.
Nam dum perpendo mecum, quæ, qualia, quòt ve
In lucem edideris scripta disert a prius:
Ars, labor, ingenium non absore iam modo natis
Creditur: vt verè dicere Musa queat:
Ars grauis artifices, industria naua laborem,
At labor exercet strenuus ingenium.

Patauij v. Eid. Ian.

M. D. X X C.

NICODEMI FRISCHLINI
ALEMANI, POETAE ET
Com. Pal. Cæs.

*V*tpictor varijs ornata coloribus ora
Circumdat violis, textilibusq; rosis,
Aut alio decorat pictos emblemate vultus,
Luceat vt gemmis cincta figura suis:

Sic etiam

EPIGRAMMATA.

*Sic etiam docta præstantes arte poëta;
 Illustrant varijs carmina culta modis.
 Ne quid inornati sapiens oratio prodat:
 Vocibus apta suis, sensibus apta suis.
 Quisquis es, & vocum variato emblemate gaudes
 Pingere sermonis verba ministra tui:
 Hunc cape mirifica decoratum ex arte libellum:
 Auspice Reusnero quem tibi Musa dedit.*

HENRICI PORSCHII,
 V. CL.

Audijt arte sacras Reusnerum pandere leges:
 Et penetrasse fori mystica iura Themis:
*Audijt & Pallas doctos hunc pangere versus:
 Et studio summis vatibus esse parem.
 Lis agitata deas inter sine iudice pendet:
 Illa suum dicit, dicit & ista suum.
 Quum Phæbus: Tu Pallas (ait) prognata Themiste,
 Reusnero es mater, mater & ipsa Themis.
 Hinc ego vota probans: Nempe est excellere in arte
 Alterutra magnum, maius utraq; decus.*

Ex Constantinopoli, quæ est
 noua Roma, in Thracia.
 Kal. April. M. D. XXC.

C

IOAN-

EPIGRAMMATA.

IOANNIS ORTELII CY-
GNOCOMAEI.

SIrerum sensus, moresq; Emblemata produunt:
 Pulchrius hoc libro quaso quid esse potest?
 Fallor? an hunc latebris natura prodidit imis
 Hermes? an hoc genius doctus acumen habet?
 Nam dubium, monstrét ne libro natura figuras?
 An hoc natura conferat ipse liber?
 Macte animo, Reusnere: mori tua Musa nequibit:
 Ni prius & mundi commoriatur opus.

EIVSDEM.

ET tenebras pariunt, lumenq; Emblemata rebus
 Addunt: & dulci tedia melle fugant:
 Quae studijs sunt iuncta bonis: dum semina produunt
 Natura: viuis signa profunda Dei.
 Nam tenebris arcent vulgus: sed lumine rerum
 Enodant causas, melleq; amara leuant.
 Sic prodesse volunt, & delectare: nec unquam
 Doctrina fieri sacra profana sua.
 Quae tria dum Reusnerus habet: naturane, dices,
 Artem maiorem sentiet, anne fidem?

EIVSDEM.

SIDiuos aequant, nocuae qui pabula glandis
 Corporibus mutant utiliore cibo:

EPIGRAMMATA.

*Dic, è natura menti qui pabula promit
Virtutum, poterit nonne referre deos?*

EIVSDEM.

*S**natura docet, quid virtus, quid sit honestas:
Si fera, qua vis sit numinis, ipsa probat:
Talia qui spernit, nec diuùm iussa veretur:
Dic, quonam talis debeat esse loco?*

MATTHAEI FROBENII
LEORINI.

*Q**ualis vere nouo per apricos sedula campos,
Qua de laude suum nomen Alauda gerit:
Cantat, & ad cælos alis cum voce leuatis,
Dulcisono mitem pronocat ore Deum:
Mox se demittens homines monet arua colentes,
Addictos dominis esse decere suis.
Talis Reusneriam Musa per omnia vatis.
Regna volat: quotquot magnus hic orbis habet.
Dum superùm laudes, & regum fortia facta
Semideùm celebrat carmine ritè suo:
Aut dulci flectit populos modulamine cantus:
Officij memores & monet esse sui.
Sit cura superis, sit regibus, opto, virisq̃,
Principibus, meriti tam benè vatis honos.*

EPIGRAMMATA.
MICHAELIS FENDII
MONHAEMII.

ITe Poëtarum scriptis haud laude minores,
Quos olim vidit Martia Roma, libri.
Auctori cumulate decus: quacunq; per orbem
Vnda Caballini fontis amœna fluit.
Nam neq; vos pueris statuet legisse magister
Pœnam: iudicio non prohibente senum.
Nec grauis in templo fietis sarcina mystæ:
Nec si quæ studijs apta puella vacat.
Quin auidè vos turba leget non casta: cynædis
Suaue pudicitiam conciliabit opus.
Quod geritis, qui sacra docent, tenerumq; pudorem,
Non aliud debent nomen habere libri.

IOAN-

IOANNES SAMBV
CVS, CAES. HISTO-
RICVS.

*De N. Reusneri Emblematum &
Agalmatum opere.*

AD LECTOREM.

Non modò Reusneri semper monimenta probaui:
Quem Musa, Phæbus, Spiritus intus agit:
Quem penes arbitrium Graia, Latiaq; Camæna,
Historia, Iuris, Philosophûmq; schola:
Sed mage tot miror Genium volitasse per hortos:
Tot noctes, tot & hunc euigilasse dies.
Cui tales numeros, pandunt sua sacra sorores:
Cæsaris is meritò spernit, & orbis opes.
Quis Didymus nostrum superet $\chi\alpha\lambda\kappa\acute{\epsilon}\nu\epsilon\sigma\tau\omicron\upsilon\alpha\delta\omicron\alpha?$
Aercus extabit totus, & athereus.
Nunc etiam profert emblemata, agalmata rara:
Quis Italis certet, Teutona vincat opus.
Quid non tentauit, quòd non perfecerit arte,
Aut cui non limam spontè adhibere queat?
Quid iuuat inflatos sua carmina bibliothecis
Supprimere, atq; usum velle negare foris?
Legitimi veniunt scriptis, dum promis, honores:
Fronteq; si rigidis stent, pateantq; notis.

EPIGRAMMATA.

*Hunc verò studium, labor, & patientia firmant :
Crescet honos calamo, crescet opima quies.
Pro ingenio, meritisq̄, viro, sudore paratis
Tandem reddantur premia digna precor.
Seu Stoam, lector, Platani seu diligis umbram :
Sis sis Harpocrates, hunc reticere nequis.
Ergo Gigantæo victori tu Herculis addas
Exuvias : par sit nomini utrunq̄, decus.*

IEREMIAS REVS
NERVS LEORINVS.

DE EODEM OPERE AGALMA-
tum, & Emblematum.

Librorum Didymus fuit belluo; Bibliolachas
Qui dictus hinc passim fuit :
Quingentos ter mille libros quòd in orbe reliquit,
Grammaticus instructissimus.
Dictus & ob studium Chalcenterus, atq̄, laborem ;
Ceu viscera iactans area.
At tu non minor es Didymo, studio, atq̄, labore,
Et tot librorum copia :
Quos in luce videt clara Sol, atq̄, videbit
AEuo deinceps postero.

Quàm

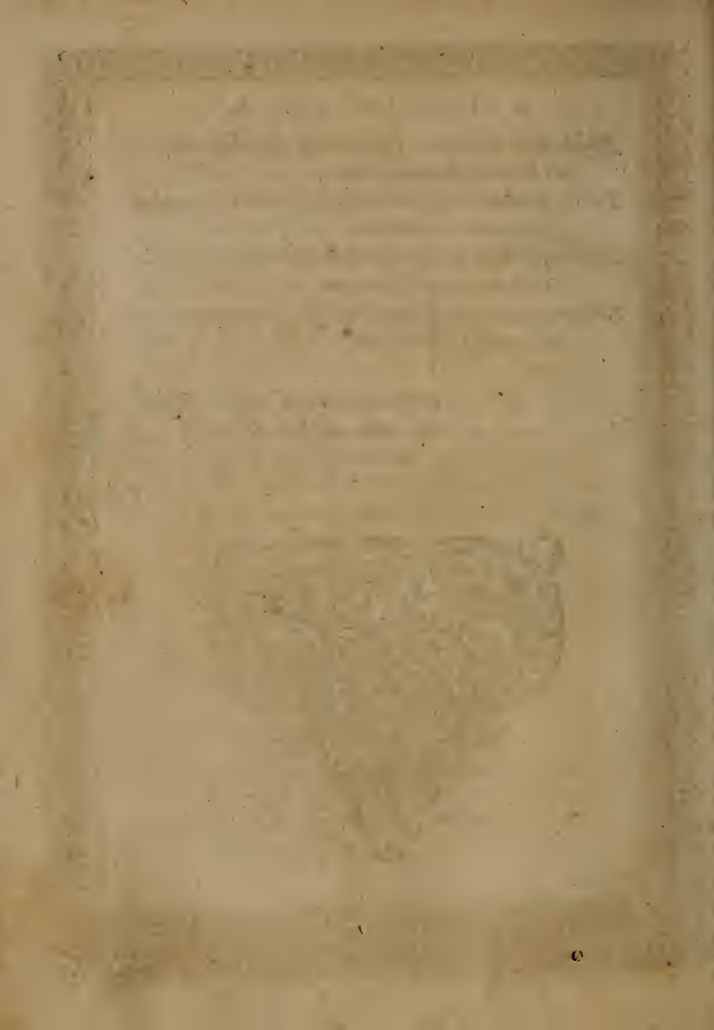
EPIGRAMMATA.

*Quàm benè Sambuco Chalcenterus alter haberis ;
Et Bibliolachas maximus :
Tantò equidem Didymo (me iudice) maior habendus :
Quò maior, & peritior
Iurisconsultus, vates, Sophus, Historicusq̃,
Et Rhetor es, & Theologus.
Scribere qua non me fratris studiosa voluntas ;
Sed veritas cogit potens.*

Viennæ Austriæ Cal. Decembr.
M. D. LXXIX.

DE

I
NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER PRIMVS.

ΣΤΗ ΔΥΩ ΕΡΧΟΜΕΝΩ.
Non absque Theseo.

EMBLEMA I.

*Ad Diuum Rudolphum Secundum
Casarem Romanum.*

Sidera fulcit Atlas, humeros oneratus Olympo:
 Hercule supposita sidera fulcit Atlas.
 Sic te supposito Caesar, velut Hercule, grande
 Sustinet immensi nunc Pater orbis onus.
 Affer opem fesso, diuine Rudolphe, parenti:
 Mox humeros cælo suppositurus Atlas.

Cura deum reges.

EMBLEMA II.

*Ad D. Ernestum Archiducem
 Austriam.*

A Ioue sunt reges: Ioue nil sublimius alto:
 Sponte sed hic ius dat regibus ipse suum.

Quos

*Quos regere imperio populos, & regna tenere
 Mandat; & in terris munus obire suum.
 Consilijs animos sapientibus instruit aptos:
 Et virtute pares Dijs, & honore facit.
 Semper & in medio consistens agmine Diuūm;
 Ius, æquūq; bonum, iustitiamq; docet.
 Addit opes regnis validas, gazasq; beatas:
 Et maiestatis dat decus omne sua.
 Fallor? an hinc reges magnos diuinus Homerus
 Discipulos magni credidit esse Iouis.*

D 3

Virtutis

Virtutis comes gloria.

EMBLEMA III.

*Ad D. Maximilianum, Maximil.
Ces. F. Archiducem Austriam.*

*Q*uid tibi cum Musis, Alcide magne, togatis?
 Græcia quando una voscolit ade potens.
 An quòd prima duces Musarum cura potentes?
 An Musæ quòd sint proxima cura ducum?
 Sic est. nanque ducum cantant Musæ inclyta facta:
 Retribuunt Musis præmia digna duces.
 Crescit honos regum Phæbeo carmine: Phæbi
 Regali rursus munere crescit honos.

Alterius

*Alterius sic poscit opem res altera: felix
Publicares, in qua fulget utrumque decus.*

Consilio dux, miles exemplo.

EMBLEMA IV.

*Ad D. Fridericum, Com. Palatinum,
& Ducem Boiorum.*

Sit dux consilio, sit dextra miles, & armis:
Principis excelsi qui velit esse loco.
Parua foris sunt arma: manus vis nulla potentis,
Consilium si non est, ratioq; domi.
Namq; labat mentis prudentia, viribus expers:
Mole sua vires ceu, sine mente, labant.
Quòd si mens non deficiat prestabile robur
Consultrix: nihil hac fortius esse potest.

Sphinx

*Sphynx docet hoc, templi custos: qua virginis ora,
 Qua pennas volucris, crura leonis habet.
 Consilium virgo, robur leo signat: at ala
 Magnanimum volucris fert super astra ducem.*

Sceptrum regni, virtus amicorum.

EMBLEMA V.

*Ad D. Adamum à Dietrichstain,
 Lib. Baronem, & Palatij Casarei Praefectum
 supremum.*

Sceptrum principis, & columna regni
 Consultor bonus est, & integellus:

Et pru-

Et prudens animo, & peritus arte.
 Qualem te merito tuo vocamus,
 O cor Cæsaris, ô & os Adame.
 Nimirum omnia cernit haud vir vnus:
 Multis multa oculis videre regem,
 Multis multa loqui subinde linguis,
 Multis auribus vtier necesse est
 Cordatorum hominum, atq; candidorum.
 Sic princeps Agamemnon ille Graiũm
 Aiaces sibi non decem, sed vnum
 Optat Nestora: tunc breui potiri
 Troia posse suos putat Pelasgos.
 Sic rex Persidis inclytus Darius
 Tot optat sibi Zopyros: quot essent
 Mali granula Punicæ. nec illo
 Contentus; sibi Zopyrum fatetur
 Millies Babylone cariorem:
 Et suis sibi cariorem ocellis.
 O vocem lepidam, aureisq; regum
 Ad palatia litteris notandam.

E

M M-

N. REVSNERI
 ΣΤΜΒΟΤΑΟΣ ΙΕΡΟΝ ΧΡΗΜΑ.
 EMBLEMA VI.

*Ad D. Sigismundum Vieheuserum, Cas.
 Consiliarium, & Sacri Rom. Imperij Procan-
 cellarium.*

Qua fulgens titulis, & maiestate verenda,
 In circo patrum pulcra corona sedet:
 An non concilium repraesentare deorum
 Cernitur, aut regum, semideumq; ducum?
 Censuit hoc olim Cyneas; visog; Senatu,
 Quot patres, reges Roma tot (inquit) habet.
 Talis Alexandri quondam fuit ampla Seueri
 Curia: quum Latij sceptrabata tulit:

Bissenos

*Bissenos consultores, iurisq; peritos
 Consilijs voluit semper adesse suis.
 Et tu regis habes formam: cum Casare magno
 Concilium quoties nunc Sigemunde colis:
 Et tua te regno prudentia digna, fidesq;
 Acceptum superis, Caesaribusq; facit.*

Solanimi, virtus.

EMBLEMA VII.

Ad D. Philippum Edouardum Fuggerum, Com. Kirchberga, & VVeiffehorna.

*Sol, oculus cæli, radijs illuminat orbem:
 Et Phæbe noctem disycit alba nigram.*

E 2

Sol

Sol animi virtus sensus illuminat agros:
Et tenebras mentis discutit alma fides.
Si menti virtus, virtuti præuia lucci
Pura fides: nihil hoc clarius esse potest.
Aurea virtutis species, fideiq;, l'hilippe,
Præradians, cælo sic tibi monstrat iter.
Scilicet hic vitæ Sol est, & Lucifer vnus:
Hæc Phæbe, noctem qua fugat igne suo.
Quæ dum mente vides arrecta lumina: mundi
Impanidus tenebras despicias, atq; metus.
Sol magno, Phæbeq; micent, & Lucifer orbi:
Dum tibi sic virtus luceat, atq; fides.

ΦΤΑ

Ad D. Jacobum Fuggerum Com. Kirch-
berga, & Vveiffchorna.

Cœlum quando petit leui volatu
 Ales regia, lucidas per auras:
 Fixos lumine Solis haud ocellos *in hoc capite in pueris*
 Flectit: sed radijs suis penetrat
 Phæbum cominus intuens serenum:
 Et sic visum acuit suum, iuuatq̄:
 Quum visum volucrum fatiget idem
 Sol splendens, hebetetq̄, caterarum.
 Sic in te generosa mens resulget,
 Claris ortu parentibus, Iacobe:
 Quando semine languet haud paterno

*Virtus infata: sed magis magisq̃
 In te viuida, & efficax virescit:
 Dum non à nitidis hebes reclinas
 Maiorum radjs tuos ocellôs:
 Mentis celsiùs explicans sed alas,
 Pulcro vertice tangis astra cœli.
 Maçte ô laude, Iacobe, maçte tanta:
 Felix es ter, & ampliùs: beati
 Quem tot Dycumulant bonis: perennis
 Laus nullo tua conticescet auo.*

Ditat seruata fides.

EMBLEMA IX.

*Ad Joannem Cratonem a Cratoneim,
 Medicum, & Consiliarium Cæsarem.*

Castà

*C*asta Fides regnis potior, fulgentibus auro:
 Perpetua gaudent numina sancta fide.
 Sustinet hanc Honor: & Verum parit: omine fausto
 Nutrit Amor: Fidij ceu simulacra docent:
 Quem prisca coluere deum pietate Quirites:
 Inq. Quirinali constituere iugo.
 Rebus in aduersis opus est, pariterq. secundis
 Seruata, felix si cupis esse, fide.
 Consilium cui sancta fides dedit utile; passim
 Huic honor, & populi conciliatur amor.

Pax dulcis alumna consilij.

EMBLEMA X.

Ad Joannem Hegemüllerum Consil. Cæs.

Pax

Pace frui donec licet, optat atq, quiete :
 Consilijs sanis sit locus, atq, bonis.
 Accipiat ne quid damni Respublica : belli
 Si cito tempestas ingruat inde fera.
 Tunc consultores prudentia saepe relinquit :
 Et cum fortuna mens, animusq, cadit.
 Nempe quies hoc Iustitiae vult filia sancta :
 Quae claves belli, consilijsq, gerit :
 (Pindarus ut cecinit vates) aperire Senatus
 Aptum forum : Martis claudere prompta fores.

I. C. P.

Quam multa, Pindare, dixeris pulcerrima :
 Hoc pulcrius tamen est nihil :
 Iustitia amabilis quies quod nata sit.
 Nam quid quiete iustius ?
 Sed additum quam nam hoc fuit sententia ?
 Hanc omnium optimam deam,
 Gerere senatus, atq, bellorum manu
 Claves potente ferreas ?
 Nempe hoc ait : deliberationibus
 Quietis danda tempora :
 Ut turbulenti forte si ingruant dies,
 Consilia iam praecepta sint.
 An verius ? sensisse claves Pindarum
 Quietis has, & ocij,
 Senatum apertum, & consili facere fores,
 Belliq, postes claudere.

Altera

Altera Caduceum, altera hastam.

EMBLEMA XI.

Ad Pancratium Stibarum à Putenheim, Eq. Francum.

Quando Gephyraeos infestat Marte Tanagra:
 Armorum studijs vrbs, opibusq; potens:
 En Caduciferum mittunt, pacemq; rogantem:
 Armata iuuenum pone sequente manu.
 Quò quis viribus est, armisq; potentior hostis,
 Hoc magis armatas vult quoq; ferre preces:
 Pacem orare manu: praefigere puppibus arma:
 Cogere vi, precibus si locus esse nequit.

F

Imperat,

*Imperat, iratus quoties rogat hostis : at hostem
Qui rogat timidè, spontè negare docet.*

Thyestæa cœna.

EMBLEMA XII.

*Ad Hartmannum Hartmanni Eppin-
genum, Conf. Pal. Septemuir.*

Quis nescit mensas diras, & prandia sævi
Tereos? aut cœnas, crude Thyestæ, tuas?
Tres Atræus natos epulandos dat tibi frater:
Coniux huic natum pro dape mactat Itym.
Sic Asia quondam Selymus, Scythiaq; tyrannus,
Mactato natis gaudia fratre facit.

Sic

*Sic Solimannus atrox, nati dum strangulat ora
 Alterius; reliquis prandia fœda parat.
 O scelus, ô facinus crudeli morte piandum:
 O epulum, Phœbi lumina clara fugans.
 Sic onager catulum, riuali cœcus amore
 Castrat: & absumptis testibus ore, necat.*

Paruis diues concordia rebus.

EMBLEMA XIII.

*Ad Nicolaum Cisnerum, Iurisc. & Cu-
 ria Imperialis Senatorem.*

Paruas auget opes felix concordia: magnas
 Ceu dissipat discordia:

*Qua non est grauior pestis, neq; fœdior vlla
In orbe, vel nocentior.*

*Si nec laua iuuat dextram, nec dextera lauam,
Se destruunt amba manus*

*Ipsas: omne perit decus, & vigor omnis, & omnis
Species honesti corporis.*

*Non vis regnorum, non diues copia rerum
Sic vsquam constat diu.*

*Cessat enim labor, & virtus, & gratia: cessat,
Concordiæ foror, Fides.*

*Publica res, priuata salus, ars deniq; cessat:
Quæcung; sunt recta, & bona*

*Cuncta iacent: pereunt discordi cuncta duello:
Et mole sic ruunt sua.*

Micro-

Microcosmus homo.

EMBLEMA XIV.

*Ad Georgium Tradelium Jurisc. &
Consiliar. Reipub. Augustana.*

Parus quisq; sibi mundus, nam continet omne
 Vnus homo, magno quicquid in orbe vides.
 Mens cælo, corpus terra par esse videtur:
 Partibus his constat mundus uterg; suis.
 Illa quidem aetherea est: hoc est terrestre: sed ambo
 Tandem ortus repetunt spontè soluta suos.
 Lux, & vita comes mentis: sed mors, tenebraq;
 Assuela perpetuus corporis esse solet.

*Quid? quod mundus habet varijs animalia formis
 Magnus: at hæc parvus non minùs orbis habet:
 Formicas, asinosq̄s, canesq̄s, ferosq̄s, leones:
 Et quotquot passim terra, vel æther alit:
 Quos aut sedulitas iuuat, aut ignauia vitæ:
 Aut morum feritas, ingluuiessq̄s, vorax.
 Sola quidem probitas hominis decus omne tuetur:
 Qui colit hæc, hominum dignus amore coli.*

Ars victrix naturæ.

EMBLEMA XV.

*Ad Matthæum Laymannum Jurecos.
 & Cons. Reip. Augustanæ.*

Naturam

Naturam domat ars magistra. cernis,
 Pictō quod iuga delicata collo
 Pardus sustinet: improbaq; tigres
 Indulgent patientiam flagello:
 Securiq; timent manum magistri.
 Sic vsus, leo sic domatur asper:
 Quem tractasse manu sua virili
 Primus dicitur Hanno Pænus olim.
 Sic ergo cicurantur arte docta
 Tigris, pardalis, vsus hîc, leoq;
 Et non arte potest homo magistra,
 Humanus sit vt, effici, bonusq;

Ratio

Ratio præsit: appetitus obtemperet.

EMBLEMA XVI.

*Ad Franciscum Hotomannum Ju-
risconsultum.*

Seffori si paret equus, si cymbula nautæ:
Fit compos voti rector uterq; sui.
Si præest ratio, morem gerit inde voluntas:
Copia virtutis iam tibi magna datur.
Sape sed imperium rationis cæca voluntas
Excudit: in dominum facta proterua suum:
Sessorem ceu victor equus, frenisq; repugnans
Deijcit; & nautam seu a procella maris.

O quan-

O quantum est animos regere, & frenare feroces:
 Quodq; videt mens, & quod probat, omne sequi.
 Quicquid agis, sit mens tibi dux, ratioq; magistra:
 Nam sine mente bonum cernere nemo potest.

Cælo Musa beat.

EMBLEMA XVII.

Ad Joannem Fichardum Jurisc. & Con-
 sil. Reipub. Francofortensis.

Dum tenet anguicom a sopor altus membra Medusa:
 Callidus huic Perseus eripit ense caput.

G

Aliger

*Aliger hinc oritur de sanguine Pegasus: unco
 Bellerophonæas qui pede fodit aquas:
 Quas Musæ, quas Phæbus amat, Pallasq; Minerva:
 Et vatum releuat quis sacra turba sitim.
 Barbariem virtus dum conficit ense, Ficharde;
 Tot fœtam vitijs, criminibusq; feram:
 Fama fugax pennis generosis prodit in auras:
 Continuo volitat clara per ora virum:
 Peruigil & Musas, Phæbumq; sacramq; Mineruam
 Concitat: & vatum carmina docta petit.
 Quem Musæ, quem Phæbus amat, Pallasq; Minerva;
 Quem celebrant vatum carmina, morte caret.*

ΠΟΝΟΣ

ΠΟΝΟΣ ΕΥΚΛΕΙΑΣ ΠΑΤΗΡ.

EMBLEMA XIIIX.

*Ad Dauidem Peiferum Jurecos. &
Consil. Saxon. Septemuiralem.*

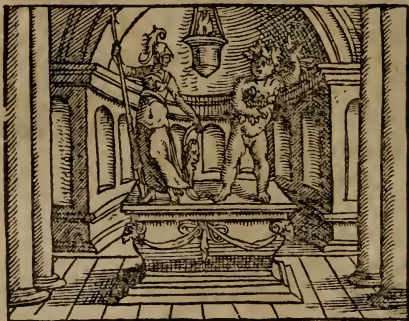
F*elicitatis mater est Industria:
Laborq; Gloria pater.
Si nescis, hoc Amalthea cornu docet,
Plenum beata copia.
Cornu bouis, laborem signat asperum.
Nam bos laboriosus est.
Latam bonorum pollicentur copiam
Fructus, quibus cornu scatet.*

*Nimirum hoc olim victor abstulit Hercules,
 Pomis repletum Naiadum,
 Et floribus: magni laboris premium:
 Achelouium truncans caput.
 Fortuna pro quo nunc hoc, & Genius bonus.
 Vtring, cornu sustinent.
 Qui sedulo laborant, his ambo fauent:
 Cornuq; donant Copia.*

Pulcritudo ciuitatis, Concordia.

EMBLEMA XIX.

*Ad Mattheum Vvesebecium Ju-
 risconsultum.*

*Quam spectas, est mater opum Concordia: templum
 Camillus olim cui sacrauit splendidum.*

Craterem

Craterem fert dextra manus, cornuq³ sinistra,
 Pomis, & odoro flore plenum, Copia.
 Punica mala Dea dependent vestibus: astat
 Vtring³ cornix, sacra avis Concordia.
 Nimirum regni vis est Concordia sancta:
 Et pulcritudo ciuitatis maxima:
 Cui comes est pleno diues bona Copia corau:
 Et Pax, & alma Quies, Iustitia filia.
 Bacchus adest, & flaua Ceres, & opima Voluptas;
 Adsunt Opes, & Firmitas, & Sanitas.
 Vnita virtus valet.

EMBLEMA XX.

Ad Joan. Georgium, & Guilhelmum
 à Rotenhan, Eq. Francos.

S i frater cum fratre, via spatiatur in vna:
 Et lapis ante pedes inter vtrung^s iacet:
 Circumeunt vnà lapidem, pro more Pelasgo:
 Obliquantq^s simul frater vterq^s vias.
 O quantum est animis concordēs viuere fratres:
 Quod vult vnus, vt hoc mox velit alter idem.
 Nempe cauent: sensus offēsiō ne qua propinquos
 Distrabat: aut temeret lis inimica fidem.
 Si, velut ad lapidem, hic offēdit: respuit ille
 Offensam fratris, dissimulatq^s sui.
 Pro noxa, non noxa datur: sed gratia duplex:
 Et venia suus est, officioq^s locus.
 Sic virtus vnita valet: fortunaq^s fratrum
 Incolumis, mens hīc dum manet vna, manet.
 Sic, nisi seiunctos, triplici cum corpore fratres
 Alcides nequijt vincere Geryonas.

Concor-

Concordia nutrit amorem.

EMBLEMA XXI.

*Ad VVolfgangum Christophorum à
Rotenhan, Eq. Francum.*

S It quamuis grandis, lapis integer innatat undis
Tyrrhenus: fractus sidit, & ima petit.
Sic genus humanum concordia sustinet alma:
It pessum, lis si dissociare velit.
Lis odium generat: concordia nutrit amorem:
Ceu sociam vitem Palladis arbor alit.

N. REVSNERI

ΑΞΕΝΟΣ ΞΕΝΟΣ.

Hospes, vt hostis.

EMBLEMA XXII.

*Ad Andream Duditium, Senato-
rem, & Oratorem Casareum.*

T*Hræcius Musas inuitat spontè Pyreneus:
Parnassi quando splendida templa petunt:
Fallaciq; Deas vultu colit hospes, vt hostis:
Nam parat his damnum, vimq; Tyrannus atrox.
Continuo sumptis cætus sacer effugit alis:
Sublimis tectis hic cadit, atq; perit.*

Sæpe

*Sæpe fugat doctas Martis vis improba Musas:
Semper habent tutum rursus in orbe locum.
Cur? quia sunt tuta magnorum numine Diuum:
Quos celebrant numeris, carmine, voce, chely.
O pereat, quisquis Musas furialiter odit:
Quiq; bonis non vult artibus esse locum.*

Mensura sui optima.

EMBLEMA XXIII.

*Ad Cyprianum Leouitium à Leonicia,
Mathematicum.*

A *Spicis, ut durum; plenumq; labore viator
Carpat iter: nimium lassus utroq; pede.
Cur? non robur abest, non vis in corpore magno:
Sed pede maior hic est calcens, ille minor.*

H

Alter

*Alter subuertit malè calceus; vrit eundem
 Alter: vix benè iam, quò gradiatur, habet.
 Metiri se quemq; suo modulo, ac pede verum est:
 Mensuram fas est noscere quemq; suam.
 Omnia quum dono tibi sint concessa deorum:
 Si tua metiris pondera, ferre potes.
 Quod satis est, si certus habes, nihil ampliùs opta:
 Sorte q; contentus viue, valeq; tua.*

Multa multùm legenda.

EMBLEMA XXIV.

*Ad Joan. Thomam Freigium iure-
 consultum.*

Mercurij

Mercurij si quis subit antrum doctus amœnum:
 Quo cuiusq; boni copia magna datur:
 Pauperiem fugiens miseram, tristesq; labores;
 Fert utraq; manu commoda multa domum.
 Musarum doctos qui versat sæpe libellos:
 In quibus ars, virtus, ingeniumq; latet:
 Fit sapiens, doctus, diues, bonus, atq; beatus:
 Fit clarus fama, dignus honore senex.
 Mercurius tot opes donat venientibus ultrò:
 Haud vacuum quenquam passus abire foràs.
 O miserum, quem non auctores cura legendi
 Afficit: & qui non hæc bona spontè rapit.

H 2

Musa-

Musarum, & Gratiarum copula.

EMBLEMA XXV.

Ad Hieronymum VVolfium V. C. L.

Mercurium Baccho, Charites coniungere Musis,
 Ars magna, magna virtus:
 Ingenij laus experientis magna putatur.
 Potes hoc utrumq, VVolfi,
 Mercurium socias Baccho: si quando lepores
 Vino, salesq, mifces:
 Suauibus, & doctis oblectans pectora dictis
 Sodalium bonorum.

Commi-

*Commisce Musis Charites: tot quando libellis,
Quos laudat omnis etas,
Ingenij lenocinium, geniumq; beatum
Aspergis eruditis.
O os dulce viri: sapiens o pectus amici:
O copulam suauem.*

ΟΥΡΩ Κ' ΕΙΡΕΣΙΗ.

Vento, ac remigio.

EMBLEMA XXVI.

*Ad Theodorum Zuingerum Medi-
cum, & Philos. C.L.*

H 3

Qui

*Q*ui Venerem concha tranquilla per aquora ducit
 Piscis: & est ratium fidus ubiq; comes:
 Pompilus ille sacer (dictus quog; Nautilus idem;
 Quòd secet aquoreas, more triremis, aquas)
 Si mare compositum fuerit, pede labitur equo:
 Et, quò vult, velis, remigioq; venit.
 Cauda dat huic clauum: remos dant brachia: vela,
 Membrana: quoties aura secunda fauet.
 Quòd si tristis hyems, & non tractabile cælum
 Forsan adest: hausta se quog; mergit aqua.
 Mundus hic est magnum mare: sed maris incola tanti
 Est Sophus: interpres & sacer ille deum:
 Qui quòd amans Sophia sancta diuinus habetur:
 Sic Venerem concha per freta longa vehit.
 Ipse simul ratium comes, & fabricator in alto:
 Dum cætus hominum temperat arte sua:
 Moribus, & sanctis dum fundat legibus vrbes:
 Ac, quo vita modo sit peragenda, docet.
 Quàm benè conueniunt tibi symbola talia: nomen
 Grande Sophi vita qui, Theodore, refers.
 Dÿ faciant, vt remigio, ventisq; secundis,
 Quicquid agis, dextro numine, semper agas.

O vita

O vita misero longa.

EMBLEMA XXVII.

Ad Hugonem Donellum Jurisconsultum.

H*Fu quantus dolor est, inuita viuere vita:
 Velle mori semper, sed neg, posse mori.
 Felici breuis illa quidem, sed longa misello
 Pæna datur; si quis viuuit in orbe diu.
 Quid? miseram satis est tolerabile viuere vitam:
 Si modo nos vita spes melioris habet.
 Cui mortis pænas non hic mors altera finit,
 Infelix. semper maxima pæna mori.
 Sic inconsumptum Tityi, semperq, renascens,
 Sapius vt pereat, non perit omne iecur.*

*Ad Raymundum Pium Fichardum,
Ioan. F. Iurifconsultum.*

Melle soporata dux Troius obicit offam
Cerberæis portis, Elysiumq; subit.
Igniuomum sopit medicat a fruge draconem,
Auratæ Iason vellere diues ouis.
Anguicomæ Perseus superator Gorgonis, aureo
Alipedem freno Palladis urget equum.
Mulum vis animi, sed plus sapientia præstat:
Quæ cum consilio cuncta, modoq; gerit.

Quem

*Quem ratio, non ira mouet, Dijs proximus ille est:
 Plus ratio, stulto robore, recta valet.
 Mole sua, vis consilij sese obruit experts:
 Cui pectus sapit, hic utilis esse potest.
 Sic tu, sic pater ille tuus, Raymunde, magistra
 Consulitis patria dum ratione simul:
 Magnum equidem praestatis opus. sapientia par est
 Non vi velle magis, quam ratione regi.*

Manet immutabile fatum.

EMBLEMA XXIX.

Ad Paulum Melissum Schedium

Eq. & Com. Pal.

I

Et ne-

ET necis, & vitæ manet immutabile fatum:
 Maximus in cælo quod regit ipse Deus.
 Scilicet hoc monet ista bilanx, è nubibus altis
 Quam librat iusto pondere dextera Dei.
 Quæ fiunt, fiunt sati sic lege perenni:
 Cui duro clausæ stant adamante fores.
 Subiacet huic rex, & grex, subiaceatq; necesse est:
 Et ratio fatum vincere nulla potest.
 Nam semper certum, & inenitabile fatum est:
 Et summis mutat, quum libet, ima Deus.
 Seruis dat regnum, captiuis sæpetriumphum:
 Atq; premit reges, attenuatq; duces.
 Sic fatum nemo, fatuus nisi corde, Melisse
 Spernat. nam quod vult, hoc facit omne Deus.

Deo,

Deo, Reipub. amicis.

EMBLEMA XXX.

*Ad Joannem Reymannum Jureconf. &
Cancellarium Episc. Vratislauiensis.*

Primùm DEO, REI deinde PVBLICAE,
 Posthac AMICIS viue, dum viuis, tuis.
 Nam vita mancipio datur nulli sua:
 Nec vita, sed mors est, modo viuens sibi.
 Sic mellis haud generat sibi fauos apis:
 Sic vellerum fert haud sibi fructus ouis:
 Nec educat soli sibi pullos auis.
 Quod viuit, hoc homini; aſt homo viuit Deo:
 Alter cui Deus manet Respublica:
 Constans amicus velut homo est homini Deus.

De eodem Symbolo.

*Vt viuas benè, viue Deo, patriâq̄, & amicis
 Vtilis: haud vera est viuere vita sibi.*

Fidei cotricula, crux.

EMBLEMA XXXI.

*Ad Gualtherum Drechselium Jurecos.
 & Cancellarium Palatinum.*

P*astinat haud semper, nec arat, nec consêrit agrum:
 Quem colit, & victum comparat vnde sibi.
 Si maturuerint, fruges metit, horrea complet
 Rusticus: & fructus condit vbiq̄, novos.*

Tribula

Tribula mox grana terens, baculoue, rotæue
 Colligit: & panes pinsit at inde bonos.
 Cultor agri, Deus est: ager est, Ecclesia: semen,
 Sermo sacer: mystes semina condit humo.
 Crux, & fors misera est felix tritura piorum:
 Quos, ceu cotricula, sic probat vsq; Deus.
 Frumentum, fidei constantia: panis, aluntur
 Quo sancti, aterna est gloria, vita, salus.
 Qui sapit, & panem vitæ desiderat almæ:
 Se tritrandum spontè dat hercle Deo.
 Fert, quæ ferre iubet Deus, & fert pectore latus:
 Atq; sua constans in pietate manet.

De eodem.

Quod grano plostrum, quod ferro lima, quod auro
 Fornax; hoc homini crux solet esse pio.

T H. B. VV.

Quod duro lima est ferro, messiq; flagellum,
 Auro quod ignis est rudi:
 Hoc tibi, si sapias, crux est, licet aspera: quisquis
 Cælum Deo petis duce.

Mala bona.

EMBLEMA XXXII.

*Ad Huldricum Sizingerum Consilia-
rium Casareum.*

Sanctorum status est duplex: crucis vnus; honoris
Alter: dolores hic dat, ille gaudia.

Gaudia fert nemo, nisi qui fert ante dolores.

Qui è nuce nucleum esse vult, frangit nucem:

Cortex quam geminus tegit: ex his vnus amarus,

Lacrymas ciet: durus sed alter, nucleum

Intus alit, dulcem satis, acceptumq; palato.

Sic cœlicæ sis particeps vt gloria:

Perfer, & obdura casus constanter in omnes:

Crux est piorum gloria, & victoria.

Semen

Semen Ecclesiæ, sanguis piorum.

EMBLEMA XXXIII.

*Ad Petrum Agricolam Consiliarium
Palatinum.*

Qui tenet aternis Amaranthus nomen ab herbis:
 Aeternum capiti det decus, opto, meo.
 Cur? flos pulcer, amœnus, odoros, amabilis: æstu
 Languidus haud ullo Solis, & igne perit.
 Decerpi manibus gaudet, rursumq; vivescit:
 Decerptusq; semel latior inde redit.
 Quòd si Phœbeo nimis aruit igne perustus:
 Sparsus aqua vitæ redditur usq; nouæ.

Si nescis,

*Si nescis, monstrat flos hic, sit qualis in orbe
 Cætus, qui Christi numina magna colit.
 Pressa malis quamuis Ecclesia sæpe laboret:
 Lucet in arumnis illius omne decus.
 Mille p̄j redeunt è gutta sanguinis vna:
 Quæ de mactato martyre fusa cadit.
 Quid quod vita datur sanctis cum morte peremptis?
 Qui moritur Christo, viuit, & haud moritur.*

Frater ne defere fratrem.

EMBLEMA XXXIV.

Ad Hauboldum Flattacherum Reipub.

Ratispon. Camerarium.

Quis

*Q*uis nescit geminos, concordia sidera, fratres?
 Qui duo corporibus, mentibus vnus erant.
 Castor eques, polluxq; pugil: de gente deorum
 Ambo: pares anxis: laudibus ambo pares.
 At quum Lynceo traiectus pectora telo;
 Mortifero Castor vulnere pressit humum:
 Vltor adest pollux, & Lyncea perforat hasta:
 Quamuis huic Idas auxiliator adest.
 Supplicat inde Ioui lacrymans: pro fratre laborat
 Castore: quem secum viuere posse rogat.
 Quis putet? in cælo cum Dijs sine fratre recusat
 Viuere: dimidia parte superstes adhuc:
 Dimidium cum fratre suo communicat animum:
 Incola nunc cæli, nunc cupit esse soli.
 O amor, o pietas. Nimirum dicitur in nos
 Fabula: quos fratres hic facit vna fides.
 Quos, veluti Lynceus alter, dedit efferus hostis
 Exitio: mendax nempe, vetusq; draco.
 At tu, Christe, cui cælum sublime patebat;
 Frater amas dici noster, & esse pius.
 Partiris vitam nobis, partiris Olympum
 Largus: & alterna nos statione locas.
 Nascendo moreris: moriendo viuus: & vltor
 Sub pedibus calcas Tartara taca tuis.
 Salue, nate Deo, frater dulcissime salue:
 Communem placa tu prece quaeso patrem.

Vicit iter durum pietas.

EMBLEMA XXXV.

Ad Georgium VVirthium Med. Car. V. Imp. cog. suum.

Cernis, vt è scopulo, percussus amore maritus
 Coniugis, in vasti spontè profunda maris
 Se iacit; obtestans piratas voce, manuq; ;
 Capitulo liceat quo simul esse sibi.
 Impetrat, & secum nuptiam sic liberat: indo
 Stipator meruit principis esse sui.
 Scilicet è caelo sic te iacis in mare mundi
 Christe; latrocinij, supplicijq; memor
 Primaui: serues vt, libertateq; dones
 Sponsam; qua sancta te colit vna fide:
 Et mox caelesti tecum regione locata;
 Harebit lateri pura, decensq; tuo.

*Onos felices, ô terq̄, quaterq̄, beatos:
Quos tanto studio curat, amatq̄, Deus.*

V. D. M. I. AE.

EMBLEMA XXXVI.

Ad D. Christophorum, Duc. VVirtebergicum, & Tecc.

Per mare Christophorus fert Christum, robore nixus
Arboris: & fax huic prauia monstrat iter.
Per mundum, verbi cœlestis robore fretus,
Astra petit, Christum qui profitesur, homo.

Fons lucis, Christus : fax sunt, oracula sancta:

Indicium dubie, sollicitaq; via.

Quam quia tu sequeris per mille pericula, Princeps

Inclyte : Christophori nomen, & omen habes,

Scilicet vt VERBUM DOMINI manet omne per auum:

Sic nescit pietas, & tua fama mori.

Viue memor læthi.

EMBLEMA XXXVII.

Symbolum D. VVolfgangi Com. Palatini, & Duc. Boiorum.

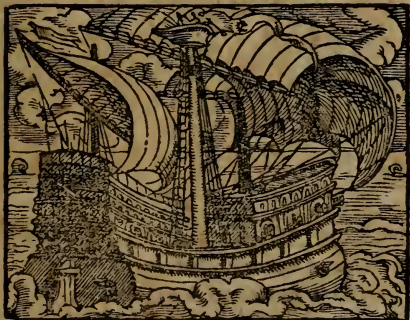
Quid

Quid, formosè puer, sic mortis imagine gaudes?
 Quid mortis facies, quid breuis hora notat?
 Viue memor lethi: viues pius: hora suprema,
 Semina nequitie languidiora facit.
 Viue pius: moriere pius: viuesq; beatus
 Post mortem: vita mors via sancta noua est.

Christus meum asylum.

EMBLEMA XXXIIX.

*Symbolum D. Philippi Ludouici, Com.
 Palatini, VVolfg. F.*

Seu morior, seu uiuo, meum sit Christus asylum:
 Fortuna Christus portus, & aura mea.
 Ille mea mentis spes, & fiducia sola:
 Pendet ab hoc vno iam mea certa salus.

*Anchora sit fidei signum, sub imagine Christi:
Sistere qua tutum littore sola potest.*

Deum time : Regem honora.

EMBLEMA XXXIX.

*Symbolum D. Othonis Henrici Secundi,
Com. Palatini Rhenani.*

Astra Deo nil maius habent : nil Casare terra:
Sic Casar terras, ut Deus astra regit.
Casaris in populos tantum, regumq̄ : sed ipsos
Caelitis in reges est Iouis imperium.
Nam regum rex est, posita est cui regia caelo:
Possidet imperij Casar in orbe thronum.

Primus

*Primus honor superis debetur: regibus alter,
Quos voluit diuūm nomen habere Deus.*

I. M. I.

Omnia quae latè tenet orbis, & arduus aether,

Vnus habet trino numine cuncta Deus.

Hic caelum nato dedit, & corda addita caelo:

Sed uitis hominum terrea regna dedit.

Ergo potestatis sancta parere necesse est:

Sunt sua Caesaribus, sunt sua danda Deo.

Principibus debetur honor, censusque, timorque;

Cordis amor puri, vota, fidesque Deo.

Hæc dno quum mandant diuersos numina cultus:

Primus honor Christi, Caesaris alter erit.

Fortitudo, & laus, & salus mea Dominus. Psal. I 18.

EMBLEMA XL.

Symbolum Nicolai Reusneri Iuriconsulti.

Optima

Optima res, laudare Deum: laus cœlitus illa,
 Et cum laude fides vera, salusq̄ datur.
 Sit leo virtutis, frons laudis, cruxq̄ salutis
 Sit nota: quis Iuda dux Leo Christus ouat.
 O par sit laudi tanta vis, atq̄ facultas:
 Me scio perpetua posse salute frui.

DE EODEM.

Quod te laudo, Deus: quod per te uiuo redemptus:
 Non opis humana, numinis omne tui est.
 Tu mea laus, mea certa salus, mea magna potestas:
 Quid reliquum? quod sum, sit, Deus, omne tuum.

NICO.

EMBLEMATVM. LIB. II. 55

NICOLAI REVSNE,
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER SECVNDVS.

ΩΣ ΗΔΥ ΧΡΗΣΤΟΤΗΣ ΣΤΝΕΣΗ
κεραμμένη.

EMBLEMA I.

*Ad D. Richardum Streinium Baro-
nem Schuarzenaniam, Conf. Cæsaris.*

Quò quis doctior est, hoc est humanior: & quò
Indoctor, hoc morosior.

L

Artibus

*Artibus ingenuis mollescunt pectora: morum
 Ferit as fugit insolentium.
 Quid? sine doctrina nihil est laudabile: nec vir
 Magnus sine hac quisquam fuit.
 Summum equidem heroem, materni lactis, Achillem
 Penuria, quondam ferunt
 Sæpe leonina pastum creuisse medulla:
 Fidem rei nomen facit.
 Ecqua leone fera est generosior? ecqua medulla
 Est osium, esca dulcior?
 Sic ad spem nemo virtutis creuerit alta,
 Sine pabulo hoc heroico.
 Te, Streini, magnum facit ars, doctrinaq; magna:
 Et par huic humanitas.
 O dulcem nexum tanta virtutis, & artis:
 O temperamentum bonum.*

Equus

Equus Sophocleus.

EMBLEMA II.

Ad Joannem Sturmium.

S It licet annosus, longoq; infirmior auro,
 Assuetus circo vincere, fortis equus:
 Ingentes animos haud ponit, laudes avarus:
 Arrectisq; ferox auribus usq; micat.
 Sic vires animi nondum tibi tarda senectus
 Debilitat: constat qui fuit antè vigor.
 Dum vires ultra, Sturmi, sortemq; senecta,
 Magnanimus sequeris Musica castra Gigas.

L 2

Primus

*Primus in his dux, & miles, nos spontè sequentes
Exemplo fortes sic facis esse tuo.*

*Maçte animi, diuine senex; longumq; per auum
Viue: Sophoclei nomine dignus equi.*

Gloria Crocodilus.

EMBLEMA III.

*Ad Ioannem Sambucum, Cesaris
Historicum.*

T*Erribilis profugum sequitur Crocodilus: & hostem
Aduersum, tanquam territa dama, fugit.*

L 3

Gloria

*Gloria sectantes odit, refugitq; fugaces
 Persequitur tacito clam properata pede.
 Ambitio pectus miserum leuis vrit: at alta
 Virtutis comes est gloria, laus, & honor.
 Ponè sequens sic te beat ardua gloria cælo:
 Sambuce, Aonia fama, decusq; lyra.
 Et tuus ex merito te splendor, honosq; tuetur:
 Gloria nec mendax te, titulusq; iuuat.
 Laudari maus animo, quàm voce: fauoris
 Dum laudem veri, quàm licet, vsq; petis.*

TH. B. VV.

*Niliacus qualis serpens fugientibus instat:
 Instantes fugiens quanlibet ante ferox:
 Sic vetus ille draco, saeuus mortalibus hostis,
 Tereprimente fugit, te fugiente premit.*

L 3

Victrix

N. REVSNERI

Victrix casta fides.

EMBLEMA IV.

Ad Dauidem Chytraum.

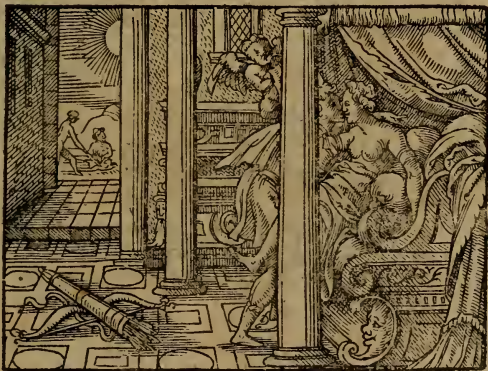
Casta pudicitia defenstrix bellua: cornu
 Vnum qua media fronte, nigrumq³ gerit:
 Thesauros ornans regum, preciumq³ rependens:
 (Nam cornu praesens hoc leuat omne malum)
 Fraude capi nulla, nulla valet arte virorum
 Callida: nec gladios, nec fera tela pauet:
 Solius in gremio requiescens spontè puella:
 Faeminea capitur, victa sopore, manu.

Mens

*Mens studiosa Dei, studiosa pudoris honesti:
 Dum rectum vitæ carpere gaudet iter:
 Nil curat fraudes hominum, nil verba malorum:
 Nec timet hostiles debilitata metus:
 Solius credit domini se spontè fauori:
 Inq̃ deo requie vult meliore frui.
 Felix, qui vitæ spem certam ponit in vno,
 Mortuus, & viuus, tempus in omne Deo.*

Casti placent superis.

EMBLEMA V.

*Ad Abrahamum Mannam Anti-
 stitem Lauinganum.*

Porphy-

Porphyrío magnific nomine dicta Gigantis:
 Pulcra quidem specie, sed fluuialis auis:
 Casta pudicitia vindex: si mæcha sit vxor,
 Pectore mæsta dolet, præq; dolore perit.
 Turpia quisquis amat furtiui gaudia lecti:
 Et quæ non vni seruit amica viro:
 Se negat esse hominem: peiorem scilicet, est quàm
 Bellua mentis in ops, quæ ratione caret.
 Casta placent superis: & certo fœdere, lecti
 Alterius metuens, & sine labe fides.
 Talis Bellerophon es, talis nempe Iosephe:
 Pro castis thalamis promptus uterq; mori.

Dypro-

Dij prohibete nefas.

EMBLEMA VI.

Ad Martinum Rulandum Medicum.

Felle caret, viuitq; diu: sit is, atq; laborum
 Fert patiens tergo grande Camelus onus.
 Filius haud matri, nec fit sua filia patri
 Coniux: casta fides obstat, amorq; pius.
 Si cogas, furit hic, fædog; repugnat amori:
 Si non desistas cogere: nullus eris.
 Oedipe, tuq; Nero, qua vos dementia cepit,
 Polluit haud sanctum si fera casta torum?

Ad Philippum Hailbrunnerum
S. Theol. D.

*S*ppositum cuculi factum Curruca canora
Educat, in fraudem, perniciemq. suam:
Creuerit hic, pullis genuinis praeipit escam:
Et matrem rabido denorat ore suam.
Sancta Dei fouet innumeros Ecclesia fetus:
Pro meritis cui non gratia digna datur.
Namq. potestatem nacti plerunq. maligno
Dilacerant matrem corde, necantq. piam.
Omnia sunt ingrata: nocet, fecisse benignè:
Pro precio damnnum, qui benefecit, habet.

ΓΕΝΟΙΟ, ΟΙΟΣ ΕΣΣΙ.

EMBLEMA IIX.

*Ad Laurentium Ludouicum
Leorinum.*

*C*allida, & (ut perhibent) humana vocis hyana
 Aemula: compellat nomine quemq, suo:
 Alternatq, vices Veneris: nunc foemina, nunc mas:
 Et tantum constans in leuitate sua est.
 Qui leuis est, mentiq, sua contraria dicit:
 Et nunc esse bonus, nunc studet esse malus:
 Alternatq, fidem: figens ius, atq, reficens
 Protinus: hic niger est, hunc Ludouice fuge.

M 2

Qua-

*Qualis Cliniades olim fuit Attide terra:
 Cui par haud Protheus mobilitate fuit:
 Iam socius Sparta, iam mauult fidus Athenis
 Viuere: Vertumno natus & ipse malo.
 Cum pietate, fide cum sancta ducere qui vult
 Acuum: sit constans, propositiq; tenax.
 Magna quidem strepitus dementes respuit incus:
 Sic mens scit quamuis vim generosa pati.
 Degeneres animos leuis inconstantia semper
 Arguit: at pietas firma, timore vacat.*

Cedite

Cedite fatis.

EMBLEMA IX.

*Ad Joannem Schneideuinum Ju-
risconsultum.*

Quadrupedum quum sit Leo rex, dominusq; ferarum:
Ad Galli cantum cur, strepitumq; fugit?
Telluri. Diuum matri, sacer est leo: Marti
Gallus, qui Solis prouocat ore iubar.
Sic vim diuinam metuit terrena potestas:
Cui refragari fasq;, piumpq; vetat.
Plus valet humano diuinum robore verbum:
Et ratio superos vincere nulla potest.

*Sit quamuis ferus, & violentus, atroxq; tyrannus:
 Ipse fuga meminit spontè, nuente Deo.
 Immensa est, nec habet finem diuina potestas:
 Quicquid ubiq; vides, subiacet omne Deo.*

Nil Christo triste recepto.

EMBLEMA X.

*Ad Hieronymum Haunoldum
 Medicum.*

PRadatur pullos, pedibusq; euiscerat uncis
 Miluus edax: si quos deuius error agit.

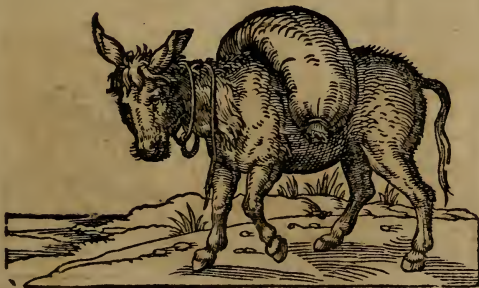
Colligit,

*Colligit, & fides tegit hos gallina sub alis:
 Gloccitu matrem testificata piam.
 Terribilis Sathanas sanctos affligit, & angit:
 Et quacunq; potest arte nocere, nocet:
 Protegis alarum quos, Christe, potente sub umbra:
 Et sauo tutos solus ab hoste facis.*

Omnia vincit amor.

EMBLEMA .XI.

Ad Justum Lipsium.

Sanctus amor sobolis: pietas & sancta parentum:
 Fortes ex timidis reddere saepe solet.

Quid

*Quid magis est asino timidum? quid fortius igne?
 Præsensit pullos si trepidare malo:
 Per flammæ asinus currit, penetratq; per ignes:
 Quò seruet fœtus, eripiatq; suos.
 Quid faciant homines, facit hoc si bestia, Lipsi,
 Quos superis æquat mens, ratioq; Dÿs?*

Cæcus amor prolis.

EMBLEMA XII.

Ad Vitum Vviggium Iuriconsultum.

S *Imia simiolos edit si fœta gemellos:
 Protinus haud cura nutrit vtrung; pari.*

Ponè

*Ponè latus matris semper, quem negligit, heret:
 Quem fouet, hunc vltis gestat vbiqꝫ suis:
 Dumqꝫ fouet gremio, nimium complexa premendo
 Enecat: indigno fœtus amore perit.
 Spretus at incolumis manet ille: diuqꝫ superstes,
 Fit demum matri carior inde sua.
 Cacus amor prolis: nimium qui amat, odit iniquus:
 Et secum celeri morte perire facit:
 Dum nimis impatienter amans, vitium omne benignus
 Approbat: & rectum, quod facit omne putat.
 Blandus amor patrum, matrumqꝫ domestica cura,
 Corruptit natos, quos genuère, bonos.
 Esse foris præstat iuuenem: tolerare labores:
 Viuere deliculum quàm sine laude domi.*

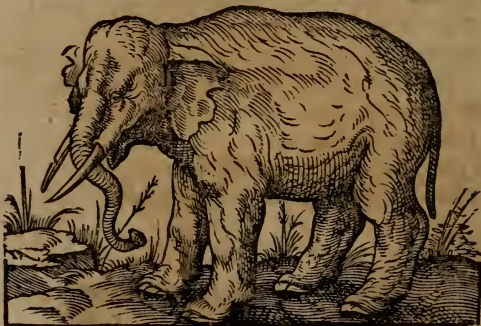
N

AXAPIZ

Odit amans nimium.

EMBLEMA XIII.

Ad Henricum Husanum Iurisconsultum.

Dum spectat pullum serobe captum: raptus amore
 Fertur ad hunc Elephas, ferre paratus opem:
 Sic in precipites fossas, urgente ruina
 Voluitur: & perimit se, catulumq; suum.
 Plus nocet immoderatus amor plerunq; parentum:
 Quàm prodest: quando nescit habere modum.
 Quid cupiat, scit amans: sed quid sapiat, malè sanus
 Haud videt: & vitium sic quoq; cecus amat.

Sit

*Sit mens, & ratio dux semper amoris honesti:
Si non est ratio dux; furor, haud amor est.*

Pro lege, & grege.

EMBLEMA XIV.

Ad Balthas. Gutelerum Medicum.

PArthenopes rex Alfonso sapiensq₃, bonusq₃,
Pinxit honorata te, Pelecane, manu:
Rimantem rostro transfixum pectus acuto:
Sanguine sic pullos viuificare tuos.
Pro grege sic, pro lege mori fas est quoq₃ regem:
Et populis vitam reddere morte sua.

*Morte sua vitam ceu Christus reddidit: atq̄
Cum vita pacem, iustitiamq̄, p̄ys.*

Pelecani Profopopœia.

*Pro grege, pro sancta fundet rex lege cruorem:
Sic vitam pullis sanguine reddo meo.*

ΑΝΤΙΠΕΛΑΓΓΗΣΙΣ.

ΕΜΒΛΕΜΑ ΧV.

Profopopœia Ciconia.

E *Xulego bruma, tepidiq̄, Ciconia veris
Aduena: pasco senem grata, seroq̄, patrem.*

Mirum,

Mirum, si vinco, sancta pietate, capaces
Mortales mentis, cum ratione, sacra.
Absalo persequitur patrem quòd Marte Dauidem:
Ludit & opprobrijs te, Noha sancte, Chamus.
Tullia quòd violat sanctum pietatis amorem:
Patria carpento vecta per ora ferox:
Sancta placet potiùs pietas Aeneia: patrem
Fert humeris, carum pondus, ab igne suis.
Sanctus amor fratrum Cleobes placet, atq; Bilonis:
Ambo trahunt matrem curribus, instar equum.
Quid loquar Aetnæos fratres? magnumq; Cononem?
Quaq; suo pavit lacte Cimona patrem?
Et meritò pietas homini tutissima virtus:
Flamma vorax cui sic cedit, & vnda rapax.

N 3

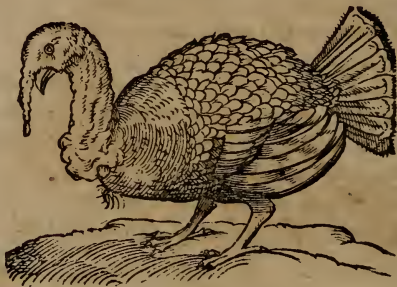
Heu

Heu cadit in quenquam tantum scelus.

EMBLEMA XVI.

In Altkram.

D*Vm cineres, Meleagre, tuos ad busta sorores
Collacrymant: Syrias mox abeunt in aues.
Fratris adhuc nomen retinent: planguntq̄, gemuntq̄:
Matris & accusant voce querente nefas.
Mens ubi materna est? ubi sunt pia vota parentum?
Vitam, cui dederas, est scelus eripere.*

ΧΡΗΣΙΣ

Ad Valentinum Erythraum.

Surripit oua salax perdix aliena: fouensq;
 In nido, pullos educat inde novos.
 Pullus at euectus nutricem deserit ultro:
 Cantantis pendens matris ab ore sua.
 Condit auarus opes, defessoq;, incubat auro:
 Per fas, atq;, nefas condit auarus opes.
 Vnde habeat, nihil is curat: sed oportet habere:
 Et citò vult fieri diues, inopsq;, manet.
 Nam mors aut vilem redigit communis ad assem:
 Eripit aut partes turpe tribunal opes.
 Magnis parta malis, pereunt maiore dolore:
 Quod dat cuiq;, Deus, forsq;, benigna, sat est.

Voluptas

Voluptas esca malorum.

EMBLEMA XIIIX.

In Epicurum.

C*Ur odio sus est, Elephas, tibi? sensus acutus
 Quum mihi sit, cæni lador odore graui.
 Quorsus? ut ingenio certent, virtuteq; mecum:
 Et rectè sapiant, & benè semper agant:
 Sic homines escam doceo vitare malorum:
 Qua pascis mentem, Sus Epicure, tuam.*

Abstinuit

Abstinet Venere, & Baccho.

EMBLEMA XX.

Ad Henricum Stephanum.

S Aeuaferox^q, licet, posito Panthara Lyao
 Ebria, captiuas dat sine lite manus.
 Quem Mars haud vincit ferro: sine robore vincit
 Compedibus Bacchus saepe, Venusq^z suis.
 Crine potens Simson, inuictus robore quondam,
 Pellicis infamis victus amore perit.
 Magnus Alexander, dux insuperabilis armis,
 Occidit Herculeis haustibus ante diem.

O

Anni-

*Annibal à Latio superatur milite Pœnus:
 Assiduo luxu languidus, atq; mero.
 Plus venus, & vinum, quàm vis, ferrumq; nocere
 Sape solet: medium qui tenet, ille sapit.*

ΤΣ ΔΙΑ ΡΟΔΩΝ.

EMBLEM A XXI.

Ad Joannem Lauterbachium. P. L.

Quem mala frans agit, & veri ignorantia cecum:
 Cui placet omne malum, displicet omne bonum:
 Qui sacra virtutis spernit precepta: sibiq;
 Peccandi finem ponere nescit homo:

Non

*Non homo, sed sus est: cui limpida displicet vnda
 Fontis: & ante pedes vniopulcra iacens.
 Quin & amaracinum fugit, unguentumq;: rosasq;
 Calcat humi, cæno Sus, & amica luto.
 Quem iuuat illuuijs scelerum, factoraq;: malorum:
 Musarum caueat pulcra roseta sequi.
 Fædus enim Musis est cum virtute perenne:
 Qui bona, quæ scit, agit sedulus, ille placet.*

Merces anguina.

EMBLEMA XXII.

Ad Matthæum Frobenium Leorinum.

Frigore confectum quem rusticus inuenit, anguem
 Imprudens sotum recreat ecce sinu.

*Immemor hic miserum lethali sauciat ictu:
 Reddidit hic vitam; reddidit ille necem.
 Si benefacta locas male, simplex mente, bonusq̃;
 Non benefacta quidem, sed malefacta putat.
 Ingratis seruire nefas, gratisq̃, nocere:
 Quod benè fit gratis, hoc solet esse lucro.*

Incerta pro certis amplecti stultum.

EMBLEMA XXIII.

In Captatorem.

*Q*uam gerit, effigiem carnis cum spectat in undis:
 Et verè carnem, quod fuit umbra, putat:
 Captat, & incautus patulo canis appetit ore:
 Sic se cum damno decipit ipse suo.

Ridicu-

*Ridiculum: captando canes imitatis, aure:
Fas ergo sortem te quoq; ferre canum.*

Ense recidendum.

EMBLEMA XXIV.

Ad Georgium Obrechtum Iurisconsultum.

Corniger è latebris serpentem protrahit atrum
Cervus: & enectum protinus ore vorat.
Tollere cade malos, ferroq; domare nocentes;
Iudicis est virtus magna, ducisq; boni:
Qui finem statuit cupidinis, atq; timoris:
Et rectum paruo tramite monstrat iter.
Culpam pœna premit comes: immedicabile vulnus
Chirurgus ferro sanat, & igne, bonus.

*Parcere si cupit huic; iam pars sincera trahetur:
 Tristia supplicium crimina triste decet.
 Crimen vbiq; frequens, si laudi noxia iuncta est:
 Tunc virtus, & honos, resq;, salusq; perit.*

Summum ius, summa crux.

EMBLEMA XXV.

*Ad Simonem Ostermannum Ju-
 risconsultum.*

Ponte super tenui transgressa capella capellam:
 Obuia quando aliter cedere neutra potest:
 Præterit, atq; viam sic inuenit arte: negatam
 Natura: pontem circumit vnda rapax.

Multa

*Multa suo multis prestat concedere iure:
 Quam frustra lites velle, forumq; sequi.
 Nam pro iure suo licet haud agere omnia cuiquam:
 Lis litem, noxam noxa subinde parit.
 Sic Alcibiades in litem rite vocatus:
 Clam sese celat, iudiciumq; fugit.
 Sis equus, quantumq; potes, fora tristia vita:
 Dimidium toto plus aliquando puta.*

Boni pastoris est, tondere pecus, non
 deglubere. *Salust. in Tiberio*

EMBLEMA XXVI.

*Au Alexandrum Hunlinum fu-
 risconsultum.*

Captat

*C*aptat aues auceps nido: sed matre relicta:
 Qui tandem pullos sperat habere novos.
 Pastor oves tondet: quas si deglubere tentet:
 Amplius haud lanam, lacq̄, serumq̄ dabunt.
 Amputat arboreas frondes radice colonus
 Illaesa: noua qui crescere ligna cupit.
 Subiectos princeps bonus haud exugit iniquis
 Censibus: incolumes qui studet esse suos.
 Namq̄ quod ex lacrymis oritur, nil fædius auro:
 Qui gentem ditat, rex quoq̄ diues erit.
 Certus apud populum census, possessio certa:
 Si sit opus, largas semper habebit opes.
 Certa ducum pestis, regnorum certa ruina:
 Si fidos onerent magna tributa viros.
 Splene velut tumido, tabescit corpus: iniquo
 Sub duce, sic populi quaestus ubiq̄ perit.

Cum

Cum laruis luctari nefas.

EMBLEMA XXVII.

Ad Joannem Ortelium Cygnocomam.

Quam mortalis homo sit: functos morte, nec ore
 Ladere, nec scriptis, opprobrijsq; decet.
 Mortalis Theseus, sortis memor, ossa suorum
 Et lauat, & tumulo condit, humoq; tegit.
 Debilis est animi, cum laruis belligerari:
 Insultare bonis post sua fata viris.
 Sic magni quondam superatum robore Achillis,
 Quisq; petit telis Hectora lixa suis.
 Sic catuli mordent extinctum cade leonem:
 Telaq; sic caso quisq; cruentat apro.

P

Dijme-

*Dij melius: benè nos meritis benè dicere fas est:
Grande nefas tumulos est violare sacros.*

Firmamentum familiæ vxor.

EMBLEMA XXIIIX.

*Ad Gregorium Bersmannum Poëtam,
& Philosophum.*

C*ernis, ut obliquo funem vir torqueat oeno:
Quorabidam pascit turpis asella famem.
Sedulitas quorsum prodest, & cura mariti:
Prodiga si coniux est sine fruge domi?
Non minor est virtus, quam quærere, parta tueri:
Hoc opus esto viri: coniugis istud opus.*

Magnum

*Magnum vectigal, uxorem viuere parcè:
Semper habet, semper qua sibi deesse putat.
Seruat fida domum coniux, & censibus auget:
Paulatim magnas prodiga carpit opes:
Quodq; magis miserum est, vrit sine torre maritum:
O pereat, gaudet ladere si qua virum.*

Labor omnia vincit.

EMBLEMA XXIX.

Ad Nicolaum Fritschnerum Leorinum.

Q*uesti formica tenax, patiensq; laborum:
Exemplo frugis nos monet esse suo.
Paruula, vere nouo, flores apis ingerit alueo:
Compleat ut dulci sedula melle fauos.*

*Arguta texit sublimis aranea telam:
Et leue deserta sub trabe nectit opus.
Quid faciant homines? faciunt si talia vermes:
Qui piger est, nihili vir solet esse nimis.*

Res amicos inuenit.

EMBLEMA XXX.

Ad Jacobum Cellarium Augustanum.

Q*uantum quisq; sua numorum possidet arca:
Tantum habet & fidei.
Magnus eris, si diues eris: dat census honores,
Census amicitias.
Ecquis enim sterilem non aspernatur amicum,
Qui sit egens, & inops?*

Magna-

*Magnarum possessor opum, benè notus amicos
 Possidet innumeros:
 Indelibat as, cui dum fortuna secunda est,
 Quisq; tuetur opes:
 Sin mala; iam solus fuerit, comitum agmine multo
 Qui modo cinctus erat.
 Sic rare veniunt ad sordida tecta columba:
 Agmina granifera,
 Horrea sic nunquam formica ad inania tendunt.
 Vtilitate probat
 Vulgus amicitias. ubi opes, hìc cernis amicos:
 Pauper ubiq; iacet.*

Simplicitas veri sana.

EMBLEMA XXXI.

Ad P. Melissum Schedium P.L.

Albo candidius quid est olore,
 Argento, niue, lilio, ligustro?
 Fides candida, candidiq, mores,
 Et mens candida candidi sodalis.
 Te Schedi niueam fidem Meliss,
 Moratum benè, candidamq, mentem
 Possidere sodalis integelli:
 Ligustro niueo nitentiozem:
 Argento niueo beatiorem:
 Albis liliolis fragrantiozem:
 Cygnis candidulis decentiozem:
 Armorum niueus docet tuorum
 Cygnus: liliolis decorus albis:
 Phæbea redimitus ora lauro.
 Albo candidior cygnus ligustro:
 Argento preciosior beato:
 Cui nec par eboris decus, nec auri,
 Nec gemma valor est, nitorq, pulsera:
 Et si pulcrius est in orbe quicquam.

Alscr-

Alternis facilis labor.

EMBLEMA XXXII.

Ad Valentinum Forsterum Iuriconsf.

Alcedo, medio bruma cum frigore natas
 Credit aues pelago, nidificatq; vago.
 Tunc freta nec ventis agitantur strata, nec undis:
 Bis septem, volucris dum fouet oua, dies.
 Sirius exortus facit Alcedonia Musis:
 Iustitio tristi nunc fora clausa manent.
 Fætificant bruma volucres. æstate licebit
 Carmina nos misso fingere blanda foro.
 Manè sub auroram, quum spirat Etesia flabra
 Eurus: & alma gerit spicea ferta Ceres:

*Fas haud mersari nos iam ciuilibus vndis:
Aethereis virgo donec aditur equis.*

Ingenium si intenderis, valet.

EMBLEMA XXXIII.

Ad Nicolaum Vigeliū Iurisconsultum.

F*It melior, fit limpidior fons saepius haustus:
Purgatus dulces ei aculatur aquas.*

*Aera nitent usu: splendent core metalla:
Ceu splendet crebra vomer adactus humo.
Sic labor ingenium, mentem sic excolit usus:
Sic mores studio conuenienter ennt.*

*Tetra sed ingenium corrumpunt ocia doctum:
Ceu capiunt vitium, ni moueantur, aqua.*

*Ceu positum ledit rubigo scabra metallum:
Corruptusq; perit vomer inerte situ.
Qui sapit, exercet studium, perceperit artem
Quamlibet: ingenium cura, laborq; iuuat.*

Cura sapientia crescit.

EMBLEMA XXXIV.

*Ad Christophorum Schillingum
Francofenium.*

*Sive volat, Palamedis auis, grus, sive quiescit:
Arreptum lapidem gestat ubiq; pede:*

2

Perui-

*Peruigilis signum cura, mentisq̄, sagacis:
 Cessantem in vitium ne malus error agat.
 Odi homines ignaua opera, vigilanteq̄, lingua:
 Stat vigili virtus firma labore diu.
 Scilicet ars vsu, cura sapientia crescit:
 Materiem vitij dat diuturna quies.
 Qui felix, & qui prudens vult esse, laboret:
 Commoda Diij vendunt cuncta labore graui.
 Sic & Aristoteles fertur plerunq̄, lapillum
 Peruigil in somnis sustinuisse manu.
 Segnitiam fugiat, studij qui flagrat amore:
 Ignauas odit fors q̄, Deusq̄, preces.*

Aliud.

*Somno Stagivites vacaret ne nimis:
 Ad lectulum peluim locabat aream:
 Manuq̄, sustinens lapillum dextera,
 Mox decidentis excitabatur sono.
 Quicumq̄, discendi flagrat cupidine,
 Sopore solui non sinat se languido.*

ZENON

*Ad Henricum Paxmannum
Medicum.*

*Q*uis putet? è puro Gryps nidum construit auro:
 Occupat & celsæ rupis in arce locum:
 Solus aues vincit cunctas qui naribus uncis:
 Quem leo, quem tigris, quem paucæ acer eques.
 Cuius ut è nido sub rupem decidit aurum:
 Accola finitimi quod legit Indus agri:
 Sic quos heroas mundi, rerumq; potentes,
 Sublimi magnus vult Deus esse loco:

*Imperij tuantur opes, ceu munera Diuûm:
 Participes alios vt simule esse velint:
 Prasertim sanctæ pietatis, & artis alumnos
 Ingenuæ: per quos regna, domusq; vigent.
 Diuitis hæc auri virtus est vna: benigna,
 Qui profunt alijs, mente iuuare bonos.*

Vnica semper auis.

EMBLEMA XXXVI.

*Ad Christophorum Herdesianum
 Iuriconsultum.*

*Quæ thuris lacrymis, & succo vinit amomi:
 Fert cunas Phœnix, busta paterna, suas.*

Vnica

*Vnica semper auis : pater, & sibi filius ipsa:
 Morte sua vitam dat sibi sola nouam.
 Nam quoties super orbe decem iam secula vixit:
 Supremi moriens nascitur igne rogi.
 Sic Christus vitam sibi reddit morte, suisq;
 Christicolis : sibi quos iungit amore pari.
 Verus homo, verus Deus vnus, & arbiter aui:
 Lumine qui lustrat, numine cuncta fouet.
 Felix, qui Christo per sancta lauacra renatus:
 Amne sacro vitam dum rapit, amne capit.*

TH. B. VV.

*Phœnicem (si vera ferunt) mors ipsa refingit:
 Huic sit vt vnus aui vit aq;, morsq; rogus.
 Ite ò carnifices : sanctorum sancta cremate
 Corpora : quos vultis perdere flamma parit.*

23

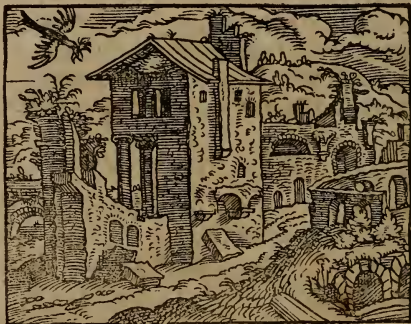
Fide,

Fide, sed cui, vide.

EMBLEMA XXXVII.

Ad Georgium Frobenium Juris-
consultum.

S*ub tectis hominis, prænuncia veris, hirundo*
Nidificans: homini non habet usq; fidem.
Par vitium cunctis, & nulli credere velle:
Sed medium sapiens inter utrunq; tenet.
Fide, sed ante vide, cui tutò fidere possis:
Et quia non tutum est fidere, fide Deo.

Renoua-

Renouata iuuentus.

EMBLEMA XXXIIX.

*Ad Philippum, Ioach. F. Camerarium
Iurisconsultum.*

A Lituūm regina potens, & fulminis expers:
Sola aquila est summi fida ministra Iouis.
Quæ si longæua nimium sit tarda senecta:
Flumine se liquido terq̄, quaterq̄, lauat:
Subuolat hinc, Solisq̄, capit de lumine lumen:
Et renouat pennas, membraq̄, fessa sibi.
Qui pius est, sacro lustratus fonte salutis:
Fulmineo nunquam laditur igne Iouis.

Namq̄,

*Namq; fide certa numen cœleste tuetur:
Sollicit atq; suo lumine lumen heri.
Sol est iustitiæ Christus, vit atq; perennis:
Quem qui corde videt simplice, saluus erit.*

Poëtice germana Oratoriæ.

EMBLEMA XXXIX.

Ad Nicolaum Rudigerum Pifouernatem.

*Q*uis nescit geminas quondam, Pandione natas,
Germanas, in aues auoluisse vagas?
Aedes una subit Progne: petit altera silvas
Tristis, & indignum flet Philomela nefas.

Sic ge-

*Sic geminas artes nemo negat esse sorores:
 Quas bonus orator, quas ve Poëta colit.
 Scilicet ars vatum silvas, lucosq; frequentat:
 Cum Musis quos Dÿsspontè, Deaq; colunt.
 Eloquij virtus est urbis alumna, foriq;
 Pacis fida comes semper, amica toga.
 Quid restat? quantum Philomela cedit hirundo:
 Tantum vox vatum plus valet eloquio.*

Sat citò, si fat benè.

EMBLEMA XL.

Ad Christianum Egenolphum P. L.

R Parturit

P Arturit ingentem prolem bos Luca: per annos
 Fæta decem: parit hinc nobile dentis ebur:
 Clarius argento nino, canoq; ligustro:
 Quod dat fulcra toris, & simulacra Ioui.
 Post hyemem nonam, nonam post deniq; messem
 Quæ sunt cæpta, diem scripta videre placet.
 Sic tutum est: quando nescit vox missa reuerti:
 Corrigit, haud fædat multa litura librum.
 Sic lambit catulos informes vrsa: suaq;
 Pullos viuificat sic leo voce nouos.
 Cum Ioue Mnemosynè noctes cubat vsq; nouenas,
 Musarum sobolem sic paritura nouem.
 Quod citò fit, perit hoc citò: nixa repentè catellos
 Dum properat, cacos sic parit hercle canis.

NICO-

EMBLEMATVM. LIB. III. 105

NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER TERTIVS.

Actas aurea.

EMBLEMA I.

*Ad D. Hermannum Comitem à no-
ua Aquila.*

R 2

Aurea

A Vrea Saturno quondam sub rege fuerunt
 Secula: ceu vatam Musa recenset anus.
 Cur? virtus, probitas, equum, rectumq̄,
 Et ius, & pietas floruit, atq̄ fides.
 Per se quando cibos tellus in arata creavit:
 Et mel, & nectar, lacq̄, merumq̄, dedit.
 Pax fuit, haud bellum: nec hyems, sed perpetuum ver:
 Nullus ubiq̄ labor: nullus ubiq̄, timor.
 Ferrea nunc atas agitur, dominata tyrannis:
 Sic fera, sic verè ferrea turba sumus:
 Quando nocens ferrum, ferroq̄, nocentius aurum
 Prodiit: & secum ferrea bella tulit.
 Iam virtus, probitas, equum, rectumq̄,
 Et ius, & pietas exulat, atq̄ fides.
 Iamq̄, cibos vix, ac ne vix dat terra coacta:
 Fellis amaritie plena redundat humus.
 Iam pro vere gelu longum, pro pace duellum:
 Magnus ubiq̄, labor: magnus ubiq̄, timor.

Ætas

Aetas argentea.

EMBLEMA II.

*Ad Bartholomaeum Vielserum Patr.
Augustanum.*

*S*ub Ioue pigra quies, in durum versa laborem:
 Materiam morbis saepe, malisq; dedit.
 Tunc homines caepere domos, & tecta subire:
 Scissa dedit fructus vomere terra suos.
 Tunc fulmen caepit regale, & fulmine digna:
 Tunc breuior subita mortis aperta via est.
 Sicruit in peius mortalis vita: sed omni
 Qui se fortuna prapararat, ille sapit.

R 3

Vinum,

Vinum, sanguis terræ.

EMBLEMA III.

*Ad Theodorum Zuingerum Medicum,
& Philosophum.*

Contemptrix superum, monstrosa propago Gigantum:
 Ausa Iouis quondam Marte subire domum:
 Fulmineo turbata cadit Iouis igne: sed albas
 Protinus in vites ossa sepulta migrant.
 Fit vinum, sanguis: terra bibit ergo cruorem:
 Qui bibit immodicum, te duce Bacche, merum:
 Sanguineas bibit cades, & bella cruenta:
 Et lites notas, exitiumq. suum.

Hinc

*Hinc Pharios legimus reges, nec vina bibisse:
 Nec Dijs, quum facerent sacra, litasse suis.
 Sic & Alexandrum, de sanguine nata Gigantum,
 Androsydes Magnum ponere vina monet:
 Quòd, velut est homini lethale cicut a venenum:
 Sic nimio moritur pota cicut a mero.*

HÀC virtutis iter.

EMBLEMA IV.

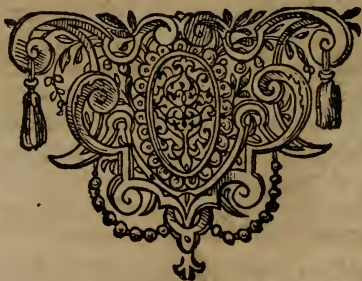

*Ad Vitum Ortelium Vinshemium
 Medicum.*

Aequora

A Equora dum mulces posito Neptune tridente:
 Lataq; dum Triton littora voce replet:
 Iam venti ponunt: iam cessant nubila cælo:
 Inq; suos redeunt flumina magna sinus.
 Surgit humus: crescunt loca, decrescentibus undis:
 Moxq; solum profert gramina, silua comas.
 Solus cum sola superest homo coniuge Pyrrha
 Deucalion: hominum factor in orbe nouus:
 Parnassi quos arx umbrosi celsa tuetur:
 Dum scelerum pœnas cætera turba luit.
 Musarum iuga summa petat sic crimine liber:
 Cui virtus, & laus, & bona fama placet.

Mille

Mille hominum species.

EMBLEMA V.

Ad Petrum Albinum Niuemontium.

D*Vm genus humanum reparat cum coniuge Pyrrha
Deucalion: sortes poscit, aditq; Themis.
Illa caput velare monet: tunicisq; recinctis
Frigida post tergum mittere saxa manu.
Parua mora est: utriusq; volant post terga parentis:
Paulatimq; anima mollia saxa calent.
Nam maribus nudas ostendit Pyrrha puellas:
Quos format iactu vir, reparatq; suo.*

S

Inde

*Inde genus durum sumus, experiensq̄ laborum:
Felix, naturam qui superare potest.*

Sperne voluptates.

EMBLEMA VI.

Ad Joan. Schofferrum Æmylianum.

D*Vm mouet iniustum Phineus in Persea bellum:
Multaq̄ fert hostis vulnera, multa facit:
Gorgone cum socijs visa stupet illicò: tandem
Sic lapis immotus fit, rigidusq̄, silex.
Falladis armatus clypeo, cui nobilis heros.
Mercurij Perseus amputat ense caput.*

Si nescis,

*Si nescis, hac est Gorgo damnosa voluptas:
 Illecebris nimium blanda, potensq; suis.
 Qui sapit, auertit vultus hinc sponte modestos:
 Si videt hanc stultus, ceu lapis, inde riger.
 Quem Mars non astu vincit, ferroq; voluptas
 Inuictum vincit saepe maligna virum.*

Vitæ sapientia custos.

EMBLEMA VII.

Ad Reinerium Solenandrum Medicum.

S Tratus humi Python Pbæbi iacet ecce sagittis:
 Terribilis serpens corpore, & ore minax.

S 3

Qui

Qui modo pestifero pressit tot iugera ventre
 Iam cinis, & puluis, iam nihilesse potest.
 Pythia iam celebret securo Gracia corde:
 Laurea victoris cingat honora caput.
 Prima docens rectum, custos sapientia vitæ est:
 Cum vitijs, morbos pellit, & omne malum.

Vigilandum medico.

EMBLEMA IIX.

Ad Joannem Hermannum Medicum.

Cur tibi trux anguis sacer est, Asclepie magne?
 An quod fert medicam sapius anguis opem?

An quod

*An quod & in somnis velut est, & peruigil anguis,
 Peruigiles medicos sic decet esse bonos?
 Sic puto: sic te Roma colit, sub imagine tali:
 A saua per te libera facta lue.
 Insula templa videt circumflua Tybridis altis
 Iuppiter hic magnus proxima sana tenet.*

Ne quid nimis.

EMBLEMA IX.

In Criticum.

L Ernaam, turba capitum centuplice quondam
 Terribilem, creuisse ferunt per damna subinde:
 Et geminas vires reparasse, impunè reuissim,
 Quam tandem Alcides ferro, & face contudit, hydram.

*Fœcundum omne malum est : fœcundo vulnere semper
 Fertile. si fibras omnes rescare malorum;
 Si nauos omnes, si vis errata notare
 Cuncta malus : caput excetra fortasse secabis:
 Proq̄ vno vitio, vitium lucrabere duplex
 Crudelis nimium exactor, censorq̄, seuerus:
 Qui rectum esse putat, vitijs ignoscere nullis.
 Vnicuiq̄, dedit vitium natura creato.*

Quisque suos patimur manes.

EMBLEMA X.

Ad Hieronymum Arconatum Leorinum.

Nocte

Noste fata Stygia, furia tres: dira Megara,
 Tristis & Alecto, Tisiphoneq; furens:
 Sunt specularices scelerum, vltlicesq; malorum:
 Quod suadent, mulctant protinus omne nefas:
 Inspirantq; graues animos, rabiemq; metumq;
 Menti, non membris vulnera dira ferunt.
 Scilicet hæ colubra sunt, hæc flagella, facesq;
 Mens hominis requie quum nequit ægra fruï.

Tria animi monstra.

EMBLEMA XI.

*Ad Christophorum Reusnerum FR.
 Germanum.*

Qua

*Q*ua Strophades habitant Harpyia: tristis Aello,
 Ocypeteq; ferox animis, & dira Celano:
 Sunt auda volucres: fraudantes Phinca mensis
 Appositis olim: contactuq; omnia turpi
 Fœdantes: & non tantum adibus eijcientes.
 Quem redimunt tandem iuuenes, Aquilone creati,
 Prestantes animis, Calais, Zethesq; superbis:
 Aurea cum Minyis dum vellera, Phasis ad undas,
 Per mare non notum, prima petiere carina.
 O quam difficilis res est, & plena pericli,
 Inuidamens, & auara, superbaq;: monstra domantur
 Quasi non virtute animi, probitateq; vita:
 Cum fama, res atq; fides mox interit omnis.

Macerat

Macerat inuidia.

EMBLEMA XII.

*Ad Christophorum Vuolsium An-
namontium.*

Polypus exstimulante fame sua brachia rodit:
 Sub brumam præda deficiente sua.
 Inuidus alterius rebus macrescit opimis:
 Et telis sese conficit ipse suis.
 Ferrugo rodit ferrum, lignumq; teredo:
 Et tineæ damno vestibus esse solent.
 Liuor edax videt ingratos; carpitq; videndo
 Successus hominum: carpitur ipse simul.

T

Sine-

*Sinescis, haec est Matrea bellua turpis:
 Quae seipsam comedit, suppliciumq; suum est.
 Opereat, quisquis praestantibus inuidet ausis:
 Utq; latens ima vipera serpat humo.*

Liuor, iners vitium.

EMBLEMA XIII.

Ad Nathanem Chytraum P. L.

D*vm lymphas turbat Latona rustica turba:
 Et vetat exiguo rore leuare sitim:
 Indignata Dea est meritò: potumq; vetantes
 Ruricolas, ranas protinus esse iubet.*

Colla

*Colla tument : albet venter : vox rauca coaxat :
Terga caput tangunt lubrica : spina viret :
Liuor, iners vitium, mores non exit in altos :
Et stolidos animos, degeneresq̄, notat.*

ΑΓΑΜΟΣ ΓΑΜΟΣ.

EMBLEMA XIV.

In Prognen.

*Q*uid, Progne, credis Germanam stulta Tyranno?
Sic committis ouem credula nempe lupo.
Sic te, Germanamq̄, tuam malè prouida perdis:
Atq̄, tuo cumulas crimine crimen heri:

T 2

Quum

*Quum luges non sic lugenda fata sororis:
 Et mactas natum, dilaniasq; tuum.
 Cum truce difficile est uxorem habitare tyranno:
 Quem cruor, & cædes, bellaq; sola iuvant.
 Plus valeat pietas in amore, fidesq; iugali:
 Quàm questus, & opum perniciosus amor.*

Mala causa filenda.

EMBLEMA XV.

*Ad Joan. Fridericum Hainzelium
 Patr. Augustanum.*

D*um cultus superum spernunt, festumq; profanant:
 Et leuibus fallunt tempus, opusq; iocis:*

Protinus

*Protinus in volucres abeunt Mineides has; quæ
 A sero verum vespere nomen habent.
 Iamq̄ petunt tenebras, & Solis numina vitant:
 Tecta frequentantes fumida, nocte volant.
 Mordere os hominem, quàm turpia dicere, præstat:
 Luce sacra solum mens vacet, osq̄ Deo.*

Ama quod fœmina debes.

EMBLEMA XVI.

Ad Martinum Zeidlerum Juriscons.

S*Upposuit lasciuia femur quòd turpe parenti
 Nyctimene, lucem, noctua facta, fugit.
 Conscia sic culpæ, celat miseranda pudorem:
 Et latet in tenebris, sletq̄, gemitq̄, nigris:*

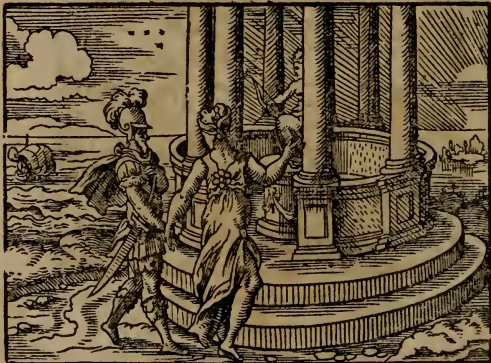
T 3

Quam

Quam fugiunt & aues, & pellunt athere toto:
 Nec reperit tutum pulsa repulsa locum.
 Imperat heu quoties menti furiosa libido
 Fæminea: rectum nescit habere modum.
 Qua semel amissi rupit si frena pudoris:
 Mentem furens caca perpetrat omne nefas.
 Quod licet, ingratum est: quod non licet, acrius urit:
 Semina nequitia frangere nemo potest.

Credula res amor est.

EMBLEMA XVII.

Ad Quirinum Austriacum Teublicium.

Prima

Prima Venus iuueni Pagasæo donat Iynx:
 Colchidos hac primus conciliatur amor.
 Credula res amor est: blandumq; libido venenum:
 Quò lubet, hæc homines noxia torquet Iynx.
 Si quis amat, quod amare nefas est, turpiter ardet:
 Mens perit huic, simul huic resq; fidesq; perit.
 Si sapias, illecebras fuge turpis amoris: iynge
 Tam sæda decet haud cor iuuenile trahi.

Aliud.

Iynx amoris, & voluptatis nota est:
 Quæsit a philtris: fortè quòd quòuis agat
 Antè, & retrorsus colla in orbem liberè.
 Sic & voluptas corda agit mort alium:
 Mirumq; torquet in modum, quoquò lubet.

Eides

Fides Deo sacrificium maximum.

EMBLEMA XXIIX.

Ad Jeremiam Reusnerum Germanum.

D*Vm iaculo Atrides transfigit in Aulide ceruam
Ignarus: nimium lesa Diana furit.
Indignata mari ventos immittit, & undis:
Semit hyems: pestis seua moratur iter.
Sanguine virgineo placandam virginis iram
Consultus Calchas protinus esse monet.
Stat virgo castum iam profusura cruorem,
(Quis putet?) ante aras Iphigenia sacras:*

Victa

*Victa Dea est. nam supposita, pro virgine, cerua,
 Sacra probans: sacris proficit inde suis.
 Non fibra pecudum, non placant exta Tonantem:
 Sed, quæ sit simplex, & sine labe, fides.*

Vltorem vlciscitur vltor.

EMBLEMA XIX.

Ad Andream Jociscum Thallorium.

Contemptor ferri, nulloq; forabilis ictu:
 Cum forti confert Cygnus Achille manum.
 Vulnus erat nullum: sanguisq; in corpore nullus:
 Quamuis immiti casus ab hoste foret.

V

Parua

*Parua mora est: victor curru fremebundus ab alto
 Defilit: & Cygnum cominus ense petit:
 Cedentemq; sequens instat, turbatq;, ruitq;:
 Faucibus elisis eripit inde animam.
 Contulit in volucrem corpus Deus equoris albam:
 Mortuus, & viuus nomen oloris habet.*

Seipsum vincere, maxima victoria.

EMBLEMA XX.

Ad Albertum Stibarum, Eq. Francum.

Fortis, & inuictus victor, Telamonius Ajax:
 Qui ferrum vicit toties, ignemq;, Iouemq;:

Quiq;

*Quis, tot egregios heroes vicit, & armis
 Perdomuit toties: vna nunc vincitur ira:
 Inuictumq; virum vincit dolor, atq; cupido.
 Sic nemo Aiacem potuit superare, nisi Ajax:
 Dum nimis impatiens, grauioris morte, repulsa:
 Lethiferum condit sua per praecordia ferrum.
 O quantum decus est, se vincere posse per iram:
 Maxima, si nescis, victoria vincere seipsum est.*

Musicae, & Poëticae vis.

EMBLEMA XXI.

*Ad Dauidem Nephelithum Ma-
 thematicum.*

V 2

Terri-

Terribiles Orpheus tigres, rabidosq; leones,
 Et volucres cantu leniūt, atq; feras.
 Saxa sono blanda mouit testudinis alter
 Amphion: Thebas dum struit absq; manu.
 Scilicet agrestes animos, hominesq; feroces
 Mollit: & populos imbuit arte rudes:
 Quos blanda flexit prece comiter, eloquioq;
 Et quos ius docuit, iustitiamq; sequi.
 Musica sic multum, multum diuina Poësis,
 Concentu numeris conueniente, valet.
 Si vox est, canta: genius si, carmina salta:
 Commoda sed vitæ carmina, grata Deo.
 Carminibus mentes, mulcentur cantibus aures:
 Fontibus atherijs utraq; vena fluit.

Maior

Maior post ocia virtus.

EMBLEMA XXII.

*Ad Paulum Constantinum Phrygi-
nem Medicum.*

D*Vm rapidus torret sitientes Sirius agros:
Et Sol Herculei terga leonis habet:
Ingenij vires recreare, labore remisso,
Me iuuat: & modica, Paule, quiete frui.
Quod caret alterna requie, durable non est:
Membra quies renouat, fessaq; corda leuat.
Sic ferus Alcides clauam posuisse cruentam
Fertur: & inuicta fusa tulisse manu.*

V 3

Nec

*Nec sapiens semper fuit, aut facundus Vlysses:
 Errantes tenuit per mare seperates.
 Bella nec assiduè gessit violentus Achilles:
 Sed cithara lusit sæpius, atq; lyra.
 Tempestiua graues lenat intermissio curas:
 Attenuat nimius corpora fracta labor.*

Aurora Musis amica.

EMBLEMA XXIII.

*Ad Jacobum Monauium Patr.
 Vratislaviensem.*

Lutea

L Vtea dum Cephalum tenebris Aurora fugatis
 Manè videt laqueos tendere saepe feris:
 Quamlibet inuitum, rapit: impatiensq; maritum
 Deperit: & donis hunc, opibusq; beat.
 Quisquis amat Musas, Auroram diligit ille
 Peruigil: & studijs, mane rubente, vacat.
 Nam Musis aurora sacris Dea fertur amica:
 Dum cerebrum, sensus, mens, ratioq; viget.
 Sic homo doctrina, sic vsu crescit, & arte:
 Quam census, vitæ quam comitatur honos.
 Infelix, quicumq; piger sic stertere manè
 Sustinet: & somnos gaudia magna vocat.
 Qui viuit, vigilat: mors est velut altera, somnus:
 Pro lucro damnum cui placet, inde feret.

Improba

Improba Siren desidia.

EMBLEMA XXIV.

*Ad Vuolfgangum, & Carolum Rech-
lingeros, Patr. Augustanos.*

PER varios casus, per tot discrimina rerum,
 Dum longas Ithacus itq̄, reditq̄, vias:
 Sirenum voces, & Circes regna relinquit:
 Blanda nec Atlantis tunc remoratur iter.
 At socijs Circe dum pocula fœda ministrat:
 Excors, & turpis sus fit hic, ille canis.

Quid

Quid monet hoc, Vuolfgange, rogas, & Carole? fratrum
 Par benè compositum, pectora cara duo.
 Si vos laus, & fama iuuat: virtutis amore
 Difficiles pigeat ne superare vias.
 Si nihil infesti durus vidisset Vlysses:
 Fortè magis felix, at sine laude foret.
 Sed blanda mortes Circes, & gaudia dira
 Sirenum, celeri sunt fugienda pede:
 Nempe libido furens, & non concessa voluptas:
 Scilicet hæc homines efficit vsq; seras.
 Quam circum volitat nigris infamia pennis:
 Et dolor, & si quid tristius esse potest.

X

Forma

Forma viros neglecta decet.

EMBLEMA XXV.

Ad Matthaeum Ehemium P. Augustanum.

S Almacidis qui fonte lauat vir, semiuir exit:
 Mollescit tactis illicò corpus aquis.
 Quisquis defidiam sectatur, luxuriamq;
 Qui laurè comedit, qui lauat, atq; bibit:
 Qui singit vultus, ornatq; subinde capillos
 Ad speculum: captans sic simulacra sui:
 Nec sua cum duris sudoribus ocia miscet:
 Nec, quod agat semper, quodq; sequatur, habet:

Deniq;

*Deniq; qui se stultus amat : sine corde virili
Semimarem meritò dixeris esse virum.
Forma viros neglecta decet : cultusq; virilis
Legitimum finem conuenienter amat.*

Nosce teipsum.

EMBLEMA XXVI.

*Ad Georgium Henricum Stibarum,
Eq. Francum.*

D*vm sibi quisq; placet, nimium sibi credit : & audet
Se supra sortem tollere quisq; suam:
Nec se, nec sua noscitur iners : alioq; superbus
Spernit : & est vitij cacus amore sui:*

X 2

Vlrix

*Ulrix semper adest Nemesis: stupor occupat illum,
 Atq; pudor: sua qui, seq; superbus amat.
 Sic quondam liquidis vultus speculatus in undis
 Narcissus: nimium dum placet ipse sibi:
 Liquitur, insanog; sui tabescit amore:
 Et sensim tecto carpitur igne miser.
 Sola dolens huic commoritur resonabilis Echo:
 Spret a olim: iam nunc vox, sonas, aura, nihil.*

Tecum habita.

EMBLEMA XXVII.

In Actalum.

Circuit

Circuit horrentis dum pelle leonis a sellus:

Turpiter exutus, fusteq; casus abit.

Marsya, dum propria non vis in pelle quiesse:

Phæbeis digitis excoriatus obis.

Sic elephantina quoniam Thraso pelle superbit:

Stultitia arguitur proditor ipse sua.

Si sapis, esse tua contentus sorte memento:

Intra fortunam discite manere tuam.

Quem natura locum tribuit, satis esse putato:

Si, quod habes, non vis, iam miser esse potes.

Nam quid habes, quod non habeas quoq; munere Diuûm?

Et quò plura negas tu tibi, plura feres.

X 3

Inter

Inter vtrunq; tene.

EMBLEMA XXIIIX.

Ad Danielem Hermannum Borussum.

*S*ubvolat ad cœlum ceratis Dædalus alis:
 Sic labyrintho tutus ab hoste fugit.
 Icarus it comes huic puer: inter vtrunq; volare
 Quem monet, & media tutius ire via.
 Celsior it, pennisq; puer labentibus orbis
 Fatales proprio nomine signat aquas.
 Qui se non noscit, sed concipit æthera mente:
 Et supra sortem qui nimis alta sapit:

Maio-

*Maioresq; suo pennas extendere nido
Gaudet; & à media flectere sepe via:
Sentiet Icarium fatum: sublimibus ausis
Excidet: & vitam claudet in orbe miser.*

Quò non liuor adit?

EMBLEMA XXIX.

Perdicis Profopœia.

*Q*ua profunt alijs, ars, virtus, ingeniumq;
Me miserum misera nempe dedere neci.
Dadalus artificem dextram sabei inuidet eheu:
Et me precipitem Palladis arce iacit.

Sed

*Sed benè, Palladia quod seruor numine dextra:
Perdicem me sic illicò fecit auem.*

Homo homini lupus.

EMELEMA XXX.

Ad Hieronymum Reusnerum Leorinum.

Lyncus rex Scythia ferus, Arcadiaq; Lycaon,
Quàm benè nomen habet, saeuus uterq;, lupi.
Pæna fit hac sceleris: namq; hospes, ut hostis, uterq;
Dum parat hospitibus damna, fit inde lupus.
Aut homini Deus est homo: si bonus: aut lupus hercle,
Si malus: ò quantum est esse hominem, atq; Deum.

Quid

Quid non ebrietas designat? *Horat.*

EMBLEMA XXXI.

Ad Joannem Posthium Med. & P. L.

L *Vxus, dulce malum, iucunda fallere fronte:
 Appositam mortem luxus habere solet.
 Ingluuiēs, res fœda, vorax; res crapula turpis:
 Sobria vita pios, mensaq̄ parca decet.
 Non sic Aetna grauis, non sic Vulcania tellus
 Aestuat: ut nimio cor iuuenile mero.
 Scilicet inflammant vitales vina medullas:
 Et furiant mentes, ingeniumq̄ premunt.*

Y

Quid?

*Quid? quod nequitiam pariunt, & crimina magna:
 Hinc pudor, hinc probitas, hinc metus omnis abest.
 Quid cades, rixasq; loquar? quid deniq; morbos?
 Crapula quos cerebro, ventriculoq; parit.
 Discite mortales vino moderatiùs uti,
 Atq; cibo: superis vita modesta placet.*

Medio tutissimus ibis.

EMBLEMA XXXII.

*Ad Joan. Fridericum VVelferum,
 Patr. Augustanum.*

Pulcra

Pvlcra magistratus species, & forma regendi:
 Sed res sollicito plena timore manet.
 Non horroꝝ, aſt onus eſt: pœnam pro munere poſcit
 Neſcius, affectat qui ſibi regna dari.
 Namq; grauis res eſt, & eget moderamine certo:
 Crebra per inſidias, per mala mille via eſt.
 Nec plebem regere eſt in promptu: ſape repugnat
 Stulta: ſub imperio dum putat eſſe graue.
 Si neſcit rex, quã commiſſas fleat habenas:
 Nec medium prudens, inter vtrunq; tenet:
 Siq; libet ſtimulis, quàm loris fortius vti:
 Iam ſubito caſu, cum Phæthonte, ruit:
 Qui dum flammiferos Phæbi premit inſcius axes;
 Mergitur Eridani, fulmine fuſus, aquis.

T 2

Crefcit

N. REVSNERI
Crescit amor numi.

EMBLEMA XXXIII.

In Auarum.

Crescis, & Attalico domus alta renitet ab auro:
Corrasasq; colis, numinis instar, opes.
Nec satis hoc, animam lucris quog; vendis iniquis:
Mercando solers excutis omne solum:
Exanimisq; metu vigilas, trepidasq; pauore:
Multaq; possideas quum bona, plura cupis.
Sic quondam sitiens fugientia flumina captat
Tantalus: & posita continet ora dape.

Sicq;

*Sicq̃ Midas tacto rex discruciatur ab auro:
 Dum sua Pactolo flumine membra lauat.
 Nec metuis (quanquam metuis permulta) quod haeres
 Mox male quasitas puluere vertet opes.
 Tutius est modica contentum viuere sorte:
 In laetis mentem rebus habere piam:
 Praesentisq̃ Dei venerabile numen amare:
 Si nescis, cunctas res ea vincit opes.*

Rex suus reginae placet.

EMBLEMA XXXIV.

Ad Bartholomaeum Reusnerum Medic.

T 3

Classe

C Lasse petit Delphos Ceyx, Trachinius heros:
 Dijs oblaturus munera grat a suis:
 Tempestas oritur maris ingens, atq; procella:
 Quò maneat, coniux terq; quaterq; rogat.
 Fida viri coniux, & lecti gloria rara.
 Sed frustra, pietas debita suadet iter.
 Sic abit ille quidem: medijs sed mergitur undis:
 Fluctibus, & ventis quum furit ira maris.
 Alcyonen pius ingeminat sine fine maritus:
 Ceycemq; vocat non minus ipsa suum:
 Proq; viri, superis facit irrita vota salute:
 Thurag; fert casta relligiosa manu.
 Ille perit ponto: nec coniux sola superstes,
 Conscia iam fati, permanet absq; viro.
 Nam thalamo quos iuaxit hymen, mors iungit in urna:
 Cumq; viro fiunt frater, & uxor aues.

Sola

Sola viuit in illo.

EMBLEMA XXXV.

Ad Michaëlem VVirthium Jureconf.

Romulus Hersilia, cæli subit astra, relicta
 Coniuge: qua carum fletq̄, gemitq̄, virum.
 Quam Iuno miserata, per Irim, ducit Olympo:
 Coniugis hic, sed nunc conspicit ora Dei.
 Excipit atherea sibi iunctam sede Quirinus:
 Cum forma, nomen mutat, Oramq̄, vocat.
 Sancta fides thalami superat sic tempora vite:
 Quæ benè vinctâ semel, numine teste, fuit.

lbo animis contra.

EMBLEMA XXXVI.

Ad Albertum à Steten, Patr. Augustan.

Dente fremens, oculis trux, spumans ore, feroxq;
 Pectore, vastat agros dum Calydonis aper:
 Lecta manus iuuenum coeunt de gente Pelasga:
 Conficitur telis hinc Meleagre tuis.
 O quam fortis aper, media truculentus in ira,
 Christicolum cœtus vastat in orbe sacros.
 Dissaciant, nouus exurgat Meleagrus in armis:
 Fortia qui caso tela cruent et apro.

Fata

Fata viam inuenient.

EMBLEMA XXXVII.

*Ad Matthaeum Balerum Patr.
Augustanum.*

VT quondam Creta fertur Labyrinthus in alta,
Parietibus textum cacis iter, ancipitemq;
Mille vijs habuisse dolum: qua signa sequendi
Falleret indeprensus, & irremeabilis error.
Sic mundus latebris cacis, flexuq; dolofo
Corruptos animos hominum frustratur: & implet
Innumeratas errore vias: vix vnderuerti

Z

Sæpe

*Sæpe datur : tanta est miseri fallacia mundi.
 Utq; ope virginea nullis iterat a priorum
 Ianua difficilis filo est inuenta reperto:
 Quo duce Dædaleum Theseus iter inde relegit.
 Sola Dei sic monstrat iter dux gratia verum:
 Quò reuocare gradum, super asq; euadere ad auras
 Possit homo : tanta est sortis miseratio nostra.*

Animum rege.

EMBLEMA XXXIIX.

Ad Obertum Giphanium Juriscons.

Dum

D Vm legit Eurydice flores, per amœna vireta:
 Orpheio vix dum iuncta puella toro:
 Occidit, in talum serpentis dente recepto:
 Consortem linquit sic noua nupta suum.
 Qui nescit motus animi cohibere feroces:
 Accelerat mortem, perniciemq̃ sibi.
 Fortis erat, Stygijs puer olimmersus in undis
 Aeacides: pede sed non quôq̃, lotus erat.
 Catera qui vincit, se vincere nescit, & iram:
 Inuictusq̃, animis vincitur ipse suis,
 At melius Iason, dum vellus ab hoste reportat
 Phryxæum: laudis victus amore noua:
 Calceolis lauat amissis in flumine plantas:
 Comprimit affectus sic, cohibetq̃ suos.
 Responsare cupidinibus, sorti q̃, superba
 Qui scit, Oberte; Deo proximus, ille sapit.

Z 2

Sursum

Sursum corda.

EMBLEMA XXXIX.

*Ad Carolum Utenbouvium Patr.**Gandavensem.*

Iuppiter Europam rapturus, Agenore natam:
 Phœnicum simulans fertur in arua bouem.
 Gaudet amans pulcri forma bonis: haud mora, tergo
 Insidet: & Cretam per freta virgo petit.
 Dum petit hanc, littus respectat saepe relictum:
 Donec se prodit Iuppiter esse Deum.
 Fabula quid velit hæc sibi, me si Carole queris,
 Accipe, mens hominaiis, regia virgo fuit:

Per

Per mare quam mundi defert miserabile corpus:
 Sape tamen patrios respicit illalares.
 Scilicet humanis mens facta obnoxia curis,
 Luminibus cordis te, Deus alme, videt:
 Te colit, & vero te contemplatur amore:
 Perfruiturq; sui cognitione boni.
 Namq; bonum summum Deus est, finisq; bonorum
 Summus: ab hoc uno vita, salusq; datur.

Cupio dissolui.

EMBLEMA XL.

Ad Martinum Crusium.

Z 3

Per

PEr iuga dum nemorum pharetrata Diana vagatur:
 Errantem siluis Eudymiona videt:
 Deperit hunc amens: & vt oscula carpat ab ore
 Pastoris: longo membra sopore grauat.
 Tutâ Diana diu sic oscula figit amanti:
 Oscula Dÿs magnis per mare digna peti.
 Qui pius est, viuitq; pius, moribusq; beatus:
 Adq; Deum, sceleris purus, anhelat iter:
 Per somnum Deus huic fert oscula blanda: piorum
 Nimirum dulcis mors solet esse sopor.
 Nam quos Christus amat, sibi iungit carne solutos:
 Et rapit ad vitæ gaudia longa noua.
 O dulcis requies: ô basia dulcia, cælo
 Proxima: felices, qui meruere frui.

NICO-

NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM
LIBER QVARTVS.

Virtus præmium optimum.

EMBLEMA I.

*Ad D. Rupertum à Stoßingen Con-
siliarium Cæsaris.*

A Vreus æterno frondescens ramus honore:
Symbola virtutis clara perennis habet:
Pulcricomag, frequens hic crescit in ilice: magni
Quà nemoris spargit silua refusa comas.
Fortius umbrosa nihil, aut sæcundius vsquam
Ilice: quæ viscum nobile fronde parit:
Et præter glandem, fert coccum lata rubentem:
Et folijs semper frondet amœna suis.
Sic magnum decus est virtutis, magna potestas:
Perpetuus splendor, perpetuusq, vigor,
Fortius hac nihil est, nil fortunatius, & quod
Tam sit sæcundum sponte, seraxq, sua.

Qui

*Qui sapit, hunc oculis vestigat, menteq; ramum:
 Nempe sub hoc virtus, forsq; beata latet.
 Auricomos nisi quis decerpserit arbore fœtus:
 Elysiæ miser hic nescit adire domos.*

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΛΕΟΣ.

EMBLEMA II.

*Ad Davidem Coberum, Cæsaris
 Consiliarium.*

*S*icui fama placet, si laus, si gloria: virtus
 Est opus, & constans sedulitate labor.
 Nam socius Labor est casus virtutis in omnes:
 Illa bonæ Fama mater, at hic pater est.
 Sunt comites utriusq; Quies, Fortuna, Voluptas:
 Quæq; domum seruat, quum venit, alma Salus.

Aliud.

*Sponsa decens Virtus: sponsus labor: ambit hic illam:
 Fit coniux: nouus hinc Gloria fœtus adest.*

ΠΙΣΤΟΝ

ΠΙΣΤΟΝ ΚΥΔΟΣ ΕΧΕΙ ΑΡΕΤΗ.

EMBLEMA III.

*Ad Joan. Heinricum Hainzelium,**Patr. & Sen. Augustanum.*

Constans est virtutis honos, & gloria fida:
 Et memorem famam, qui benè vixit, habet.
 Aspicias, ut iuuenis galea decoratus, & hasta,
 Sceptringer, & geminum crus ocreatus ouet:
 Fæmineam flagrans speciem cælestis Honoris:
 Quæ galeam dextro sub pede calcat humi:
 Quæq; manu plenam cornu fert fruge beata:
 Cinctâ comas, nudo conspicienda sinu.
 Virtutem robur decet, & prudentia mentis:
 Sub pede testudo quod domi porta monet;
 Et cassus, cristis præsignis, & hasta: vigorem
 Ingenij magni penna decora notat.
 Sceptra, potestatem vitij ratione domandi:
 Munitumq;, ocrea, pectus ad omne malum.
 Qui per virtutem, verum sectatur honorem:
 Et laudis magis est, quam studiosus opum:
 Sufficit huic, longumq;, diu per durat in æuum
 Gloria, res, census, gratia, fama, fides.

Huc cursus fuit.

EMBLEMA IV.

Ad Nicodemum Frischlinum Poët.

& Com. Pal. Caf.

Mons, qui verticibus petit arduus astra duobus;
 Parnassi, medio cur tenet orbe locum?
 Dic mihi, Phæbe pater. nam Iuppiter, alite missa
 Imperium fertur sic didicisse suum.
 Sic ego. sic contrà retulit mihi Phæbus Apollo:
 Qua medio ducit semita calle, placet.
 Fas ut sit cuius artes ediscere doctas:
 Sic datur ad Musas currere recta via.
 Ast opus est magno nixu, duroq; labore:
 Conscenso donec vertice victor oues.
 Quòd si difficiles aditus, virtutis amore,
 Viceris: hæc precium palma, decusq; dabit.

Vnica

Vnica nobilitas virtus.

EMBLEMA V.

*Ad Joan. Philippum Fuchsum à Pin-
bach. Andrea F. Eq. Fr.*

Est aliquid, longa censeri laude suorum:
Et claris ortum patribus esse domi.
Sed generis laus est tutissima: moribus ut sis
Nobilis, & vera simplicitate bonus.
Nam si cui generis laus est in origine sola:
Mox perit omnis in hoc nobilitatis honos.
Quòd si quis virijs tantum sit nobilis: ille
Immeritò titulum nobilitatis habet.
Nam quid habet cacus tandem commune, Philippe,
Cum speculo? nunquid se videt ipse magis?
Turpe equidem, si nobilitat modo crimina vitæ
Nobilitas. virtus nobilitate prior.

Cedendo vince.

EMBLEMA VI.

Ad Hieronymum Osium P. L.

*Q*uid frustra niti, nec cedere velle furori
 Currenti, aut stimulum calce ferire iuuas?
 Aptius obsequio, quàm stulta vincitur ira:
 Cedere qui nescit, vincere nescit homo.
 Nonne reluctando, stimulo dum saepe feritur,
 Plus sibi, quàm domino, sic nocet acer equus?
 Cedendo vinces melius: si cedere nolis
 Impatiens: rabies gliscit, & ira magis...

Spes

Spes proxima mēsis.

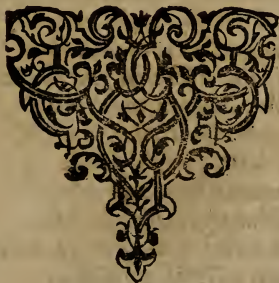
EMBLEMA VII.

*Ad Joannem Orthmannum Leo-
rinum.*

Rusticus ut gelida mandat sua semina terra:
 Et fructus tandem percipit inde novos:
 Sic nos è veteri pariter tellure renatos
 Ferre decet fructus cum pietate bonos.
 Turpe nefas, si quis sit pondus inutile terra:
 Ceu semen; moritur quod sine fruge bona.

a. 3.

Vis.

Vis nesciavinci.

EMBLEMA IIX.

Ad Adamum Closum Silesium.

S Cilurus en morti senex iam proximus,
 Concordia octoginta natis symbolum
 Pulcrum daturus insuperabilis suis:
 Fasces dari mandat sibi: quos firmiter
 Sic colligatos, singulis dat filijs:
 Vnoq, nisu, aut altero frangi iubet.
 Pro viribus conantur omnes: at diu
 Frustra laborant. dein scopas solui monet:
 Et singulas à singulis iam virgulas
 Frangi. labor non est opus, aut nisus gravis:
 Patrem celeriter quisq, voti compotem
 Reddit sui: pro fasce iam minutulas,
 Flammis paratas subitis, cernit ferulas.
 Concordia vis magna, vinci nescia:
 Quae quandiu durat: salus, victoria,
 Felicitas durat. quòd si discordia
 Incessit amens: omni amisso robore,
 Ab hostibus vinci potest facile suis:
 Quamuis potens, & magnus sit exercitus:
 Fugit salus, victoria, & felicitas.

ΑΙΡΩΝ ΑΙΡΟΥΜΑΙ.

EMBLEMA IX.

Ad Henningum Hammelium Iurisconsf.

F Allere consilio, res non operosa, sodalem:
 Sed prauidicij res solet esse grauis.
 Consilij fructus suasoribus instat iniqui:
 In caput auctoris fraus mala saepe redit.
 Sape dolis alios tentans euertere falsis:
 Artibus interimit seq̄, suosq̄, malis.
 Sic scrobe saepe sua capitur venator: & auceps
 Quos posuit, laqueis se capit ipse suis.
 Sic polypus, concha dum carnem captat auarus,
 Alterius capitur protinus ecce manu.

ΙΕΡΩΝ

Ad Ioannem Sagerum Medicum.

Consilium, res sacra: cauet consultor amicus
 Consilio cuiquam velle nocere suo.
 Fraudis, fraude sua, perit improbus auctor iniqua:
 Et patitur telis vulnera facta suis.
 Ense suo Marium iugulat sic Pollio: telo
 Sic Brasidas hostem conficit ipse suo.
 Sic Phalaris tauro violenti membra Perilli
 Torret: & infelix imbuat auctor opus.
 Sic monstratorem sacri Busiris iniqui
 Mactat: ut Aegypto det Iouis imber aquas.
 O quam iusta Dei lex, & sententia iusta est:
 Artificem fraudis fraude perire sua.

ΕΦΗΜΕΡΟΙ ΤΥΧΑΙ.

EMBLEMA XI.

*Ad Marcum Thennium Augu-
stanum.*

D*Um rebus fortuna fauet nimis aqua secundis:
Parcius infidæ crede, nec a'ta sape.
Nam quum blanditur nimium fortuna serena:
Captatum stultos insidiosa venit.
Quos semel est complexa hedera, enecat illicò frondes:
Quos fortuna fouet, strangulat, aqua nimis.
Quod donat fortuna, time: venit illicò raptum:
Eripit vt Solem nubila saepe dies.
Sorte tua potiùs gaude: laudabile Marce
Viuere natura conuenienter erit.*

b

Omne

Omne nocet nimium.

EMBLEMA XII.

Ad Thobiam Zorerum IC. Consil.

Palatinum.

Nec mihi diuitijs contingat grandibus uti:
 Nec me paupertas rursus iniqua premat.
 Difficilis res est, opibus non tradere mores:
 Pauperiesq; probro saepe maligna datur.
 Inter utrunq; malum, benè viuere deligo paruo:
 Felix, cui modicas dat Deus æquus opes.
 Si minus exundat Nilus, miniúm ve, per æstum,
 Quàm satis est: Pharios mox premit atra fames:
 Omne nocet nimium: modus est pulcerrima virtus:
 Et modicis rebus gratia maior inest.
 Stultus plura cupit, quàm vitæ postulat usus:
 Quod satis est, homini sufficit herclè pio.

ΠΛΟΥΤΟΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ ΑΦΑΝΗΣ.

EMBLEMA XIII.

*Ad Sebastianum Rætingerum Ju-
risconsultum.*

MArti sacrificant Ephialtes acer, & Otus:
 Barbaram quem vinctum crure catasta tenet.
 Condit iners aurum, congestis vndiq; saccis:
 Et cumulat magnas semper avarus opes.
 Crescunt diuitiae: numorum dira cupido
 Crescit: & inter opes Euclio viuit inops.
 Nam veluti pictis gaudet sine mente tabellis:
 Et tanquam sacris parcat avarus homo:
 Grande nefas censet quibus uti ritè, fruiq;
 Sic, nisi diuitias, nil male sanus amat.
 Sic auri formica vigil componit aceruos:
 Compositis uti nescia diuitijs.

b 2

Mune-

Munerum vis.

EMBLEMA XIV.

*Ad Joannem Bonriederum Ju-
risconsultum.*

*Q*uis credat? laqueo lepus pusillus:
Ingentem trahit aureo leonem.
Certat muneribus profana turba:
Corrumpens animos ducum suorum:
Et placans sibi, leniensq; multo
Auro: quum satius sit emereri
Plena munera maximorum honorum,
Sanctitate, fide, innocentiaq;
Piscari libet aureo sed hamo:
Nam placant homines, deosq; dona.

ΠΛΟΤ-

ΠΛΟΥΤΟΣ ΑΠΛΟΥΤΟΣ.

EMBLEMA. XV.

*Ad Sebastianum Coruinum Neo-
burgium.*

Millius, & accipiter, pardus, tigrisq₃ relinquit
 Potum, escamq₃ alijs, quam vorat, atq₃ bibit.
 Sic partas alijs plerunq₃ relinquit avarus,
 Per fas, atq₃ nefas quas cumulauit, opes.
 Qui malè lucratur, damnum facit ille, pudore
 Cum turpi mistum. quid iuuat inde lucrum?
 Si quis opes amat, has iustè sibi comparet ille.
 Nam malè parta, male copia saepe perit.

b 3

Christo

Christo duce, & auspice Christo.

EMBLEMA XVI.

Ad Henricum Porsum P. L.

F*Lore nitens croceo Clytie (mirabile dictu)*
Perpetuò Phæbi seruat euntis iter:
Seu tenet occasum, summo seu surgit ab ortu:
Seu spacio Phæbus distat utring, pari.
Sol vita, Christus Deus est, lux lucis amata:
Cuius nos fas est semper amore trahi.
Felix, cui dux ille vix cælestis adheret:
Quem qui non sequitur, Tartara nigra subit.

Ira fu-

Ira furor breuis.

EMBLEMA XVII.

*Ad Joachimum, Joach. F. Camera-
rium Medicum.*

Aspicis, vt torto volitet sub verbere turbo:
 Quem celer hic solita versat ab arte puer.
 Dant animos plaga: gyros trahit actus habena
 Immodicos: nec, quò turba feratur, habet.
 Ira furor breuis est: stimulis agitata minarum
 Euolat: & vires colligit inde suas:
 Sauior immisissis furit hinc, velut ignis, habenis:
 Precipitemq; furens, quò libet, ardor agit.
 Qui sapit, haud longum tempus concedet in iram:
 Iratoq; dari non volet arma sibi.

Mentam

Mentam ne comedas.

EMBLEMA XIIIX.

*Ad Adolphum Occonem Medicum &
Historicum.*

Mentam ne comedas, neq; plantes tempore belli:
 Sic equidem veterum regula sancta monet.
 Cur? an quòd timidus facit, imbellesq; cohortes
 Frigida? sic magnus censeat Aristoteles.
 An quòd delicys facit indulgere, gulaq;
 Cum condimentis hæc, & odore placet?
 An quòd & hæc metuit ferrum, si credere fas est:
 An quòd disidiys tunc vetat esse locum:
 Quando semel longo, durat sata tempore, menta
 Fertilis, & damnis ditior vsq; suis?
 An potius Venerem quòd iners remoratur amicam?
 Nec reparat damnum Martis ab ense datum?

OMIAIAΣ

ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΕΡΑΙΤΕΡΑΣ ΦΙΛΙΕΙ.

EMBLEMA XIX.

*Ad Nicolaum, Nicolai F. Redigerum,
Patr. Vratislauensem.*

*S*icolis, & tractaspolium: te fama, decusq̄,
(Sic canit Hesiodus) te comitatur honos:

Cæruleum versper, niueum quod conspicit Eos:

Purpureum medius, Sole calente, dies.

Triples est atas hominis, triplexq̄ senectus:

Felix, officium quæ facit apta suum.

Multa docent anni: longo venit vsus ab auo:

Mens sequitur prudens, consiliumq̄ senes.

Quid liceat, norunt, & quid sit fasq̄, nefasq̄:

Si sapis, hos digno semper honore cole.

Dilige tantitiem: rugas reuerere seniles

Promptus: & arbitrio viuere discē senum.

Sic laudem tibi, sic famam sine labe perennem:

Sic potes aeternum conciliare decus.

c

Splendi-

Splendida miseria.

EMBLEMA XX.

*Ad Ioannem Christophorum Fuchsum
in VVallenburg Eq. Fr.*

Magnus honos generis, sed census maior habetur:
 Nam vulgus censu diuite cuncta probat.
 Ille quidem miser est, cui nobilitate dolorem
 Nobilitas vitæ, pauperiemq̄, solet.
 Sed male. nam quamuis paupertas vilis habetur:
 Nec bene nobilitas pascit egenam famem:
 Si tamen illa genus magnum virtutibus auget:
 Immensas superat tatius orbis opes.
 Qua venit ex opibus, quid erit, nisi fumus ab igne,
 Gloria? qui parua sæpe gelatur aqua.
 Qui rectè viuit, solus mihi nobilis ille,
 Et bonus, & sapiens, & bene diues erit.
 At tibi nec splendor generis, nec copia diues,
 Nec virtus, Fuchsi, desicit, arsq̄, potens.
 Felix ò nimium felix. sic nobilis ergo,
 Sic bonus, & sapiens, & bene diues eris.

Transf.

Transeundum.

EMBLEMA XXI.

Ad Casparum Orthmannum.

*V*ita quid est? nihil est, nisi velox transitus: alis
 Transuolat ambiguus, mobilis instar auis.
 Vna fuga est: fugit hora, fugitq; volatilis atas:
 Ceu turbo cæcus, ceu leuis vnda fugit.
 Ceu fumus tenues subito vanescit in auræ:
 Aut si quid fumo vilius esse potest.
 Disce mori, sinemq; ab origine cernere disce:
 Et fontem vitæ disce videre tue.
 Aspice quale sit hoc fædum, atq; ex angue cadauer:
 Cui subito similem te facit hora breuis.
 Longior haud atas hominum, quàm gratia florui:
 Vna dies nasci quos videt, vna mori.

Aliud.

Vita viatoris quasi transitus: omneq; finem,
 Quicquid hic immundus mundus honorat, habet.
 Transit honos, transit fortuna, pecunia transit:
 Mente Deo similis, corpore transit homo.
 Transiuere patres: simul hinc transibimus omnes:
 In cælo patriam, qui benè transit, habet.

Mater iniustitiæ, tyrannis.

EMBLEMA XXII.

*Ad Joannem Braßbergum Jurisc. &
Cancell. VVirtebergicum..*

Perpetuum bellum est elephantis, & morte piandum
Dracone cum Titanico.

Peruigil hic elephantinasmale vulnerat aures:

Aestug, lassus, & siti,

Frigidulum cupide nimis imbibit ore cruorem:

Quo factus ebrius semel

Rumpitur, opprimiturq; pracax: animamq; refusa:

Cum sanguine euomit suam..

Sic populum late credentium Marte fatigat

Furor tyrannorum potens:

Asiduo: quorum sitiunt sine sine cruorem,

Immanitate barbari:

Nec rabiem satiant diram: nisi cade piorum

Sint ebrj innocentium.

Tuncrupti sanctum reuomunt, Braßberge, cruorem:

Magnog; cum probro suo,

Singultant animam fædam; pænisq; sub Orco

Maectantur hinc perennibus..

Cuncta

Cuncta potest vsus.

EMBLEMA XXIII.

Ad Joan. Fridericum, & Joan. Henricum Schertelinos, à Purtebach.

C*eu putredo trabes, & lignum conficit ignis:*
Sic torpor mentem, curaq; sepe necat.

Et ceu vomer iners scabrefcit forde, situq;
Sic mens pigritia, lentitiaq; perit.

Cuncta potest vsus: labor improbus omnia vincit:
Quem quicumq; fugit, iam decus omne fugit.

In Paguro sapientia.

EMBLEMA XXIV.

De Paulo Ebero S. Th. D.

Quid modicas paruo rides in corpore vires?
 Pectore si magnus sum, Polypheme, sat est.
 Scilicet est paruis etiam sua gratia rebus:
 Formica quoq; vis, & sua bilis inest:
 Et sua commendat sapientia rara pagurum:
 Pendet hic è collo, magna Diana, tuo.
 Consilij signum prudentis: in ade dicata
 Quae gaudes Ephesi per tua sacra coli.
 Malo mihi paruo sit mens in corpore magna:
 Quàm Cyclopeo robore membra geram
 Mentis inops. malè sic habitat mens ardua Galba:
 Ingenuas vires, nobile pectus amo.

Per

Perfata, per ignes.

EMBLEMA XXV.

In Planum.

Fortunam dubio quid quæris in æquore cacam?
Quid mundi solers excutis omne latus?
Stulta, grauisq; via est, tanto bona velle caduca:
Tormentis quæstus, naufragijsq; sequi.
Nec caput argento, merci præferre salutem:
At immaturam mortis adire viam.
Si vendas animam lucro: post vltima fata,
Quod tibi de lucro diuite nomen erit?
Nec fortuna diu fauet, & mox omnia versat:
Incertam præbet qualibet hora fidem.
Sic larus, æquoreis victum qui quærit in vndis,
Prælia cum ventis irrequieta facit.
Quærere virtutem præstat, quàm quærere censum:
Te, Plane, sed gratis pœnitet esse probum.

Omne

Omne rarum, carum.

EMBLEMA XXVI.

*Ad Laurentium Gualtherum Cuche-
lium Medicum.*

Nescit homo, malua vis quanta sit, asphodeliq;
 Quae passim ingrato sub pede trita iacent.
 Si Nepa lethiferum sparsit per membra venenum:
 Asphodeli tuius floribus esse potes.
 Sacra Magis est herba: grauatis malua salubris
 Corporibus: morbi quae fugat omne malum.
 Quò quid rarius est, hoc carius: optima quum sit
 Rebus in humanis, vilis habetur aqua.
 Qua libeant, si fas est spontè cuiq; potiri:
 Frigidius, quamuis sint bona, semper amat.
 Rara iuuant: sordet piper Indis; pulegioq;
 Quod spernunt alij, primus habetur honos.
 Quae noua sunt, capiunt animos: fastidia contra
 Cuiuscunq; rei copia magna parit.

Tempus

Tempus eme.

EMBLEMA XXVII.

*Ad Albertum Fabrum Juris-
consultum.*

Carius est, quodcumq; emitur, licet exiguum sit:
 Carior est, vanum quæ datur, omnis aqua.
 Sic atas homini bona, sic est tempus emendum
 Utile: si verum littera sacra monet,
 Sit quamuis rerum vilissima nunc aqua vulgò:
 Si sit opus, quouis gratior are placet.
 Carius argento tempus, preciosius auro:
 Amplius haud redimi, quod perit, are potest.
 Labitur occultè, ceu mollis, & effluit, vnda:
 Quam semel elapsam non reuocare potes.
 Tempore, dum licet, vtendum: fugit ocyus amne
 Hora brevis: nec, quæ præterit, hora redit.

d

Sustine,

Sustine, & abstine.

EMBLEMA XXIIX.

*Ad Hadrianum Junium Me-
dicum.*

C Alcolo dextrum munire, lauare sinistrum
 Pythagoras pelui cur monet antè pedem?
 Quæris, cur? monet abstineas vt, sustineasq;
 Abstineas prauo, sustineasq; bonum.
 Sincerum est nisi vas, quodcumq; infundis, acescit:
 Sordida si qua latent pectore, prima laua.
 Sin minus, aduersus casus bene prouidus omnes
 Præmuni pectus speq; fideq; tuum.

Maxi-

Maxima victoria, victa voluptas.

EMBLEMA XXIX.

Ad Josephum Scaligerum, Jul. Cas. F.

Per Lydos dum carpit iter cum milite Xerxes
 In numero: plat anum per loca sola videt:
 Seriam plat anum, præbentem frondibus umbram
 Pulcricomis: raptus cuius amore fuit.
 Protinus armillis decorans, & torquibus aureis;
 Et quicquid decoris regia vestis habet:
 Militis oblitus rex, militiæq;: sub umbris
 Castra locans, duci tempora letamonet:
 Perq; diem totum, re non cogente, moratus:
 Indulget genio, dulcia carpit iners.
 Rem ridiculam. ô quantum est in rebus inane:
 Maxima pars hominum non facienda facit:
 Dum facienda fugit, plat anum sectata: voluptas
 Quando sub hac regnum nunc geniale tenet:
 Dumq; oblitæ suæ mentis, modo corpus honorat:
 Ac ne sæpe quidem corpus honorat iners:
 Sed potius turpi vitiorum labe malorum
 Deducat: sic mens turpiscata perit.
 Quò fit, homo, dum viuit, ut aut nihil, aut malè quiduis,
 Aut aliud, quod non est opus, omnis agat.

Frontinulla fides.

EMBLEMA XXX.

*Ad Martinum Neandrum
Leorinum.*

Fronte hilari qui sunt, & tristi corde: fatebor
 Illos inimicos esse longè pessimos:
 Quos nec, ut apprehendas, noris, nec quomodo mittas:
 Hos, si sapias, mecum cautius semper fuge:
 Nam dextra monstrant panem: lapidemq; sinistra,
 Aut virus occultant manu.
 Sic rex Antigonus superos rogat: ut queat esse
 Tutus suis ab amicis, non ab hostibus.

Vbi ami-

Vbi amici, ibidem opes.

EMBLEMA XXXI.

Ad Joannem Blosium Mathematicum.

Thesaurus bonus est, prudens & fidus amicus:
Si nempe amicus est, ita ut nomen cluet.

Cedant diuitiæ, cedant ingentia rura:

Nil homini, amico opportuno est amicius.

Plus homini prodest, opibus sine, certus amicus;

Quàm magnæ opes profunt, amicis sine bonis.

Spernit opes, gazasq; suas Scytha durus: amicos

Qui possidentem, possidere maximas

Monstrat opes: sic & thesauros iactat amicos,

Quos beneficys ornauit immensis, suos

Magnus Alexander, Ioue natus, & inlytus heros:

Orbis triumphator potens quadruplicis.

Quarit opes parasitus; amici pectus amicus

Fidum sui, certamq; beneuolentiam.

Amicorum paria.

EMBLEMA XXXII.

Ad Paulum Melissum.

Pirithoo Theseus, Pylades comes iuit Oresti:
 Patroclo Acacides, Nisus at Euryalo.
 Par fuit his virtus, & amor, candorq₃ fidesq₃:
 Qualis in Atridis, Tyndaridisq₃ fuit:
 Fratribus in Siculis qualis, geminisq₃ Palicis:
 Qui duo corporibus, mentibus vnus erant.
 Sic ego te fratrem, sic tu me dilige frater:
 O animo penitus Paule recepte meo.
 Sim tuus Euryalus: sim certus amicus Orestes:
 Patroclusq₃ tuus, Pirithousq₃ tuus:
 Tuq₃ meus Nisus, Pylades meus, oro, Melisse:
 Tu sis Aegides, Acacidesq₃ meus.
 Sim tibi Castor ego: sis tu mihi deniq₃ Pollux:
 Tu sis Amphion: sim tibi Zethus ego.
 Sim minor Atrides ego: sis tu maior: amore
 Sic certare duos fasq₃, piumq₃ reor.

Nulla

Nulla est sincera voluptas.

EMBLEMA XXXIII.

*Ad Vuenceslaum Raphanum
Medicum.*

Nulla adè terris affulget pura voluptas:
 Quam tetro vitiet non tibi felle dolor.
 Contigit humana fors isthac addita vitæ:
 Ut subeant lata tristia plura vici.
 Haud secus ac Soli tenebra, verig, tepenti
 Tristior ingrato frigore bruma subit.
 Aut veluti tumidas glomerat quum turbo procellas,
 Disycit incertam per freta mota ratem.
 Si sapimus, letis vtamur, amice, diebus:
 Gaudia non durant, mox fugitiua volant.

Pestis

Pestis adulator regum.

EMBLEMA XXXIV.

Ad Vitum Curnerum Jurisconsultum.

*S*imiolam Leo terrestrem, Delphine marinam
 Quando voras ager, sanior esse potes.
 Quadrupedum rex es Leo, tu Delphine natantum:
 Imperium vobis terra dat, atq; mare.
 Perdit adulandi gens prudentissima, magnas
 Aulas, & regum languida corda facit:
 Qui sapit, hos princeps scurras, ceu dira venena,
 Incolumes regno non volet esse suo.

Vt ho-

Vt homo est, ita morem geras.

EMBLEMA XXXV.

Ad Ludovicum, Joach. F. Camerarium.

D*Vm lepores magno praescribunt iura leoni:
 Aequalemq; volunt omnibus esse locum:
 Maior ne premat imperio violentem minorem:
 Sed vires cedant legibus, arma togae:
 Recta quidem lepores, verum sine mente fatetur
 Dicere, quae dicant, & sine dente Leo.
 Purpura terga decet leporum, rex inquit: & ungue
 Pugnaces iubet hos dilaniare feras.
 Sic monet haud quisquam se uos impune tyrannos:
 Quis pro lege magis vis violenta placet.
 Quod libet, hoc fas esse putant. contraria qui vult
 Dicere: mox pœnas pro pietate luit.
 Sic olim Siculus pro libertate Tyrannus
 Mactandum Polidi morte Platona dedit.
 Talis Prexaspis, talis Callisthenis olim
 Sors fuit: & nocuit candor utriq; suus.*

Stet pro ratione voluntas.

EMBLEMA XXXVI.

*Ad Bartholomaum Schonbornium
Medicum.*

Cernis, ut infirmis balena minaciter agnis
Iura det; & leges imperiosa ferat:
Atq; repugnantes crudeli dente lacesat:
Et laceret rictu, dilanietq; suo.
Sic edicta pijs proponunt dura tyranni:
Plena metus, omni qua ratione carent.
Sic volo, sic iubeo (clamant) lex vna, voluntas
Sit mihi: plus equo vis inimica valet.
Si non his parent, pereunt discrimine nullo,
Turba insons, gladio, funibus, igne, rota.
Monstra tuis regnis, Deus, hac auerte precamur:
Atq; tyrannorum vim, rabiemq; preme.

Fiducia

Fiducia concors.

EMBLEMA XXXVII.

Martini Capleri, & Sara Veiccersreuter. & Epithalamium.

Casta suo nabit Martino Sara marito:
 Dũ faciant, pactus ne male cedat hymen.
 Sic oleam vitis, vitem desiderat vlmus:
 Sic rutam ficus, cinnama nardus amat.
 Sic chalybem magnes: sic vnio, cordis amica,
 Coralium; socio iungit amore sibi.
 Turture sic gaudet turtur, corniceq; cornix:
 Compare sic compar gaudet amata suo.
 Perpetuo Charites sedeant, Suadelaq; lecto:
 Sitq; Venus custos, Mercuriusq; tori.
 Composito socialis eget sermone voluptas:
 Quæ data sunt apto tempore, verba valent.
 Blandos blanda decent: quod postulat vnus, hoc alter
 Spontè velit coniux, & sine lite, ratum.
 Sit præsto, faueatq; pijs Concordia votis:
 Sit Pax, sit bona Sors, sit comes alma Salus.
 Copia sit Cornu præsens opulenta benigno:
 Fæcundoq; fluat lacq; merumq; toro.

Tria mala bona.

EMBLEMA XXXIIX.

Ad Joannem Sturzelium Jurecos. Sp.

⊖ Ἄλασσα, ἡ πῦρ, ἡ γυνὴ καὶ τέρα.

*Tria sunt mala, Acquor, Ignis, atq; Fœmina.
Verùm ne dicit Comicus? non arbitror.**Aqua omnium est rerum optima (inquit Pindarus)**Auroq; longè præstat ignis splendido:**Pincipia sunt hæc omnium rerum duo**Corporea: quæ vitam propagant, & fouent**Mortalium. ceu nascitur quondam Venus**Mari: Saturnus quod genitalibus patris.**Cæli amputatis polluit impius sui.**Sic maximum vitæ bonum sunt nuptiæ:**Quum vir bonus dulci potitur coniuge:**Quæ firmamentum est unicum familiæ:**Columnen domus: lecti iugalis gaudium:**Cura leuamen: & vitæ adiutorium:**Cordisq; Margarita diues: unio**Sola unionum vna omnium pulcèrrima.**Non igne, non aqua magis in mundo est opus:**Quàm coniugum sanctæ priorum copula:**Qua vitæ semper sobole reparatur noua**Humana: quum mors falce nos metit sua.**Nimi-*

*Nimirum hoc est, sapiens quod olim antiquitas
 Ignem sacris, aquamq; nuptialibus
 Præferre suevit: & domi solennia
 Apponere hæc nuptæ noua donaria.
 Hoc veluti sacramento firmans fœdera
 Connubialia: & legem sic dans tori:
 Vt pura sit fides, amorq; candidus:
 Diuulsus haud querimonijs vnquam malis:
 Ceu purgat ignis, expiat lustratq; aqua.*

*Tu, Sponsæ, nuptam dum tibi queris nouam,
 Pulcram, piam, probam, pudicam virginem:
 Mores, fidesq; quam decent: metus Deum,
 Parentum amor, propinquorum concordia,
 Et cura cui domus placent: rectè facis,
 Sanctis Dei æterni obsecundans legibus.
 Nam consulens fama tua, dum seculum
 Præsens honoras, prouides in posterum.
 Maritus es iam, mox fies (opto) pater:
 Vtrung; nomen dulce, utrunq; amabile est.
 Multos per annos sic tua cum coniuge
 Viues beatus in tuis hæc liberis:
 Aqua fruens, & igne: sanus corpore
 Et mente: cunctis affluens vitæ bonis.
 Sors hæc piorum est coniugum: præter Deum,
 (O tuta res) nil in mundo timentium.
 Inunc, malum dic nuptias. nam veriùs*

Tria sunt bona, Acquor, Ignis, atq; Fæmina.
 Θάλασσα, κὶ πῦρ, κὶ γυνὴ ἀγαθὰ τεύει.

Ingenij stat sine morte decus.

EMBLEMATA XXXIX.

Ad Nicolaum Steinbergerum P. L.

Serta comas, unguen nares, aqua frigida palmas,
 Lux oculos, aures vox iuuat, esca gulam:
 Quid tum? ferta cadunt: unguen moritur: breuis & lux
 Occidit: vnda fugit: vox abit: esca perit.
 Paruo cuncta iacent euanida tempore: sola
 Ars remanet, memori condita mente semel.
 Scilicet hec hominis vitam non deserit unquam:
 Sponte sua nos ars, ingeniumq; iuuat.
 Pulcrior haud flos ullus, odor fragrantior usquam:
 Mollior haud tactus, visus amabilior:
 Suauior harmonie, cibus haud est dulcior arte:
 Viuitur hac solum: cetera mortis erunt.

ΗΛΙΟΣ

EMBLEMA XL.

Ad Andream Alciatum Jurisconsultum, Io. Sambucum Historicum, Hadr. Junium Medicum, V. CL. Emblematarum Scriptores.

Anni rector, & arbiter dierum,
 Mundi fax, oculusq; lucis auctor:
 Sol haud inuidet Hespero: nec agrè
 Fert hic, æthere si qua tunc serena
 Fulget stellula. Sic beate Iuni,
 Sic Sambuce diserte, tūq; sancti
 Consultissime Iuris Alciate:
 Quos Apolline Mus a patre terris
 Tres nuper peperit Thaleia Soles:
 Aevi lumina clara sempiterni:
 Sic (inquam) mihi vos breuem potesse
 Haudquaquam reor inuidere lucem:
 Consors quando lyra repente vestra
 Factus, me super astra tollo latius:
 Vt si stella decore non perenni;
 At stellam simulans, Cometa saltem
 Ad tempus liquido micem sub orbe.
 Sic spero. quid enim meo nitore

Splendori

*Splendori queo derogare vestro?
Quorum cedo equidem lubens honori,
Et magnis titulis: nec invidenda
Passim quos mea Musa laude tollit:
Aevo vix moritura nascituro.*

F I N I S.

I E R E.

studium, & officiũ meum ut gratum tibi, & acceptum fore spero, vel planè potiùs confido: ita hoc qualecunq; argumentum obseruantia in te mea esse volo: cuius amori, fideiq; me totum commendo. Vale. Vienna.

NICO-

NICOLAI REVSNÉ
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

EMBLEMATVM SIVE
AGALMATVM SACRORVM
LIBER VNVS SVPER-
additus.

I.

Deus Deus.

*S*vm Deus, Aegypti quem sic finxere coloni:
Omnipotens Diuum rex, hominumq; parens.

f 2

Co spi-

*Conspicius nulli, sublimis in aethere regno:
 Penna caput tegit hinc, & diadema, meum.
 Carula me decorat vestis: caelestis origo
 Est mihi: sine simul, principioq̄, carens.
 Sceptrum dextra tenet: populi sum rector, & orbis:
 Imperio paret terra, fretumq̄, meo.
 Laua gerit Zonam: per me sic omnia constant:
 Contineo vitæ fata, necisq̄, manu.
 Si rogitas, ouum cur prodeat ore? creatum,
 Quod cernis, verbosis memor omne meo.
 Ame principium tibi sit, sit finis & in me:
 Per me susceptum sic benè cedit opus.*

Magna

II.

Magna potentia verbi.

Ad Philippum Melanchthonem U. CL.

Magna Dei virtus, & magna potentia verbi:

Per verbum constant omnia nempe Dei:

Cælum, terra, fretum, volucres, animalia, pisces,

Cum plantis frutices, arboreaq; comæ.

Per verbum facti: per verbum deinde redempti

Mortales, morti dedita turba, sumus.

Quod sumus, & si quid nos possumus: hoc sumus, & nos

Per verbum solum possumus omne Dei.

f 3

Mors,

*Mors, Sathanasq, fugit, Verbi virtute domatus:
 Et fugit ad verbum gens inimica Dei.
 Felix mens, indiuiduus cui gratia verbi
 Fit comes: in verbo vincere, certa salus.*

III.

Senarij perfectio.

*Ad Danielem Princium, Consilia-
 rium Cesareum.*

Perfectio numeri omnis est Senarius,
 Partibus & integer suis.

Vnum,

Vnum, duo, tria, nõnne sex faciunt? gerit
Idem figuram temporis.
Sic sex diebus fecit hunc mundum Deus:
Lux data quieti est septima.
Sex & Deus mundi molitur secula:
Suis dimensa finibus.
Sic luce sexta factus est homo: Dei
Artificis exemplum sui:
Aeuoq; mundi sexto filius Dei;
Imago vera sui Patris:
Mortalis in terris hominis fit filius:
Aeui reformator noui.
Quid? quod patres atas sex prima nominat,
Haud mortis immunes fera.
Sed per fidem letho fit haud obnoxius,
Primi pater aui septimus.
Præ foribus ergo nõnne iam vides nouum
Instare, Princi, seculum?

Vita

IV.

Vita Mors.

*Ad Ioachimum Beusthium Iurisc. &
Consil. Saxonicum.*

Primus Adamus homo sator est cum crimine vita:
 Mortis iter sator est primus Adamus homo.
 Vita Dei, Sathana mors est opus: ille bonorum
 Auctor: at hic scelerum primus in orbe fuit.
 Euaparens hominum mortem propagat in omnes:
 Dum veteris culpa nos facit esse reos.
 Mors culpa merces: fruimur quod duplici vita
 Mortales: bonitas est tua magna Deus.

Extra

V.

Extra Ecclesiam salus nulla.

*Ad Nicolaum Otomannum Patr.
Vratislaviensem.*

*Quando diluuij potum vis obruit orbem:
Pro noxa, noxam sic statuente DEO:
Arca Deo medijs solum duce mansit in undis
Lignea: qua vexit per freta salsa Noham.
Arca Nohe, sacer est coetus te, Christe, colentium:
Qua sine nulla fides: qua sine nulla salus.
Mente sequi fida, res est tutissima, coelum:
Qui Christum vera simplicitate colit.*

S

Misceat

*Misceat ut cælo maria omnia perfidus hostis:
Fluctibus è medijs liberat una fides.*

VI.

Vindicta velox.

Ad Petrum Vincentium V. C. L.

Quid fugitis rapidas tantis conatibus undas?
Si mare, si cælum vos tegit, atq. solum.
Quid montes superare iuuat? quid deniq. silvas?
Si premit ultoris vos grauis ira Dei.
Tarda fuga est: quum iam fuga non super vlla pericli est:
Serò sapit, quisquis post sua fata sapit.

Dum

*Dom licet, ô miseri, fugite improba crimina vita:
Infelix, si quem numinis ira premit.*

VII.

Dominus prouidebit.

*Symbolum D. Maxamyliani 11. Cæ-
saris Romani.*

*Quid tecum fortuna mihi, quid cura maligna?
Si rebus Dominus prouidet vsq; meis.
Prouidet vsq; meæ vitæ Deus, atq; salutî:
Ille meus Dominus, sit Deus ille meus.
Sic Abrahæ pietas Domino placet: hostia ne sit
Filius: è supera prouidet arce Deus.*

Scala ad cœlum Christus.

Ad Iesum Christum ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΝ.

D*vm fratris fugit arma sui scelerata Iacobus:
Fessus humi somnum, Sole cadente, capit:
Sub dio, fultus saxo caput. ecce repente
Surgere visa solo scala, subire polum:
Quam super ad Dominum, subnixum vertice summo
Conspicit aligeros ire redire choros.
Scala notat te, Christe Deus: tu ianitor alti
Aetheris es, per quem cœlica porta patet.*

Tu cœ-

*Tu cælum iungens terræ: mortalia summo
 Membra Deo: fratres nos facis esse tuos.
 Tu prisca renouas commercia rursus amoris:
 Tu pacem reddis, iustitiãq; p̄ys.
 Per te, Christe Deus, facilis conscensus Olympi:
 Tu via, tu verifons es, & alma salus.*

I X.

Fidei vis inuicta.

*Ad Georgium Sebastianum Stibarum
 Eq. Francum.*

*Q*uis nouus hic hostis, cum quo luctatur, & à quo
 Pulcrum reportat Iacobus victoriam?
 Sic pugnare pijs; vinci certamine pulcro
 Sic filius gaudet Dei, mundi Salus.
 Nam quanquam rex est regum, dominusq; potentum
 Et victor orbis solus inuictissimus:
 Spe tamen, atq; fide vinci vult saepe suorum,
 Opulcrum, & insolens genus victoria.
 Christe veni, mecumq; pio luctare duello:
 O & tuas sic admoue mihi manus:
 Perte quò vincam fidei virtute potentis:
 Tuig; victor, te triumphem iudice.

Venter

X.

Venter Deus.

Ad Eliam Reusnerum Germanum.

C Rine ruber, studiosus agri, cædisq; serina:
 Infidus fratri, terribilisq; patri:
 Ingenij, mentisq; ferox; violentus Esauus
 Pulmento vendit sacra, Deumq; leui.
 Heu mihi, quàm multis in solo caussa palato
 Fit vita: quibus est venter, & olla Deus.

Spero,

Spero, dum spiro.

*Ad Joan. Sebastianum Pfauserum
Con. Casareum.*

*Qua non Isacides mala fert luctator? in orbe
Exul, seruus, egens, anxius, orbis, inops:
Mille malis afflictus, ab omni parte laborat:
Præsto tamen Deus est, fertq; benignus opem.
Nil desperandum, Christo duce, & auspice Christo:
Spes bona dat vires, mæstaq; corda leuat.
Sic tu, magne Dei præco, dum sancta tueris
Fortiter inuictò pectore verba Dei:*

Sperando

*Sperando vincis: spes, & victoria summi
 Certa tibi pendet de bonitate Dei.
 Arma tibi præstat verbi diuina potestas:
 Deicit hæc subito ferrea corda metu.
 Mundus ut inuidia rumpatur: ut arduus æther
 Corruat: ut frangat se Stygis atra palus:
 Spes tibi dat vires: fortem patientia reddit:
 Quæ firmant animos in mala cuncta tuos.
 Discè Deo, quicumq; sapiis confidere soli:
 Qui, quæ ferre iubet, pondera ferre facit.*

h

Forma

Forma illex amoris.

*Ad Joan. Jacobum Hainzelium Patr.
Augustanum.*

Magna pudicitia^{is} est cum diuite forma:
 Illa tuum crimen, culpaq^{ue}, Dina, fuit.
 Sic tibi vim raptæ Sichæmius attulit heros:
 Hec est venturi prima saevilla mali.
 Forma placet, si mens comes est pia, castaq^{ue} vita:
 Sin minus: haud numen, sed graue crimen habet.

Vincit

III.

Vincit, qui patitur.

*Ad Joan. Ludovicum Hainzelium**Patr. Augustanum.*

Quem cælo tollit patientia, vitæq; casta:
 Sancta fide pietas, & pietate fides:
 Carcere, seruitioq; Iosephus liber; honore
 Inclytus, Aegyptum duxq;, paterq; regit.
 Qui patitur, vincit: patientia sola triumphat
 Magnificè: si vis vincere, disce pati.

XIV.

Manet immutabile fatum.

Ad P. Melissum Schedium.

Immutabile quod manere fatum;
 Et quod fixa semel Dei voluntas
 Mutari solet haud minis malorum,
 Aut diris hominum, dolisq; cecis:
 Prasagum docet hoc, Iosephe, veri;
 Sortis munera somnium beata.
 Spondens: quum tibi mergites in agro
 Vndenas: totidem vides in athra

Stellas

*Stellas cedere rursus: immò Phæbum,
Et Phæben tibi supplicare: quondam
Fratrum scilicet undecim, patrisq̄,
Et matris tibi Principi futuro:
Aequis Dīs superis, bonisq̄, fatis.*

*Sic te vatibus omnibus, Melisse,
Phæbo te patre, matre te Thaleia,
Cultis esse modis potentiolem:
Sic (inquam) voluere Dī beati:
Et quicquid voluere Dī, peractum est.
Sic Cæsar sacer inde Ferdinandus
Edixit: tibi plena conferendo
Olim munera maximorum honorum.
Ecquis, Paule, negat, Deo volente,
Immutabile sic manere fatum.*

h 3

Sum,

XV.

Sum, & ero.

Ad Andream Uinclerum.

FRondibus illæsis rubus ardet in igne perenni:
 Dum videt hoc Moses, & stupet, atq; pauet:
 Continuò faciem nudo pede velat. at ignis
 Quærenti: SVM, quem cernis, ER Oq̄, refert.
 Si nescis, rubus est Christus: sub duplici forma
 Verus homo, verus nomine, req̄, Deus.
 Flamma Deum viuens, hominem rubus ima figurat:
 Indelibata virginitate satum.

Sustinet

*Sustinet humanam stirpem stirps dia: ligata
 Fœdere cui sancto tempus in omne manet.
 Semper hic est, & semper erit dux spontè piorum:
 Felix, qui tectò sic videt ore Deum.
 Ignis edax Deus est: procul hinc procul esto profanus:
 Qui se oculis numen posse videre putat.
 Nam neq; se tangi patitur, neq; lumine cerni:
 Qui fida credi vult sibi mente Deus.*

XVI.

Secum feret omnia mortis.

Ad Balthasarem Neandrum.

Dum

Dum cadit igniuomis gens morsâ Ebraa colubris
 Plurima: cœlestes fortè perosa cibos:
 Fert Mosès pia vota Deo: colubrumq; trabali
 Arbore suspensum cernere queng; monet.
 Continud lasis redit in præcordia virtus:
 Et vigor, & vita certa medela noua.
 Fallor? an hic serpens es aheneus, in cruce quondam
 Pro noxa fixus, Christe benigne, mea?
 Tu me lethiferi serpentis morsibus ictum,
 Aspectu sanas, viuificasq; tuo.
 Da fidei quog; te contempler lumine Christe:
 Tu lux es vita, spesq; salusq; mea.

Victrix

XVII.

Victrix fortunæ patientia.
Ad Bonaventuram Roslerum.

Non opibus mentes hominum, curaq; leuantur:
 Euertit magnas fors quoq; tristis opes.

Aurea sollicitas vincit patientia curas:
 Solius immenso sulta fauore Dei.

Exemplum quaris? pietatis cultor, & equi,
 Dum fruitur partis Iobus, ouatq; bonis:
 Perdit opes, natos, pecudes, contemptus, & ager:
 Constanti superat sed mala tanta fide.

i

Felix,

*Felix, qui magnos superat virtute labores;
Auxilio fretus, praesidioq; Dei.*

X I X.

Vindice fato.

*Ad Martinum Thaburnum Phil.
& Theol.*

Imbellis David Goliadi cade furentis
Membra, breui funda, prodigiosa ferit.
Quò Sathanam superes victor, sauosq; tyranuos:
Non opus est conto, non opus ense fero:
Sufficit, & casus pietas perdurat in omnes:
Armaq; dat constans, & sine labe fides.

Plus

*Plus Dominus verbo, quàm vi valet efferus hostis:
Si cœlestis adest gratia præstò, sat est.*

XIX.

Forti fortior alter.

Ad Georgium Helmericum.

D*Um leo vestigat prædam, siluasq; fatigat
Cursibus, & montes terret, agrosq; serus:
Fertur in hunc Simson: & magno concitus æstro
Sternit humi, cæsum tam violente manu:
Sicq; Palestina gaudens vxore potitur:
Et mel de cæso dulce leone rapit.*

*Simson est Christus : Sathanas Leo : fortis uterq,
 Ceu leo magnanimus : fortis at ille magis.
 Præde inhians hominum Sathanas dum territat orbem:
 Fusus humi, Christi voce, manuq, cadit.
 Coniuge sic potitur coniux Ecclesia Christo:
 Nectare quam pascit victor, & ambrosia.*

ALIVD.

*Morte sua Simson dux portas frangit, & hostes:
 At Christus frangit Tartara morte sua.*

XX.

Quà proceres abière pij.

In Sadduceum.

Quid

*Q*uid dubitas, homines defunctos tempora lucis,
 In vitam rursus posse redire nouam?
 Si Deus est, Deus est viuorum: mortua turba
 An laudare Deum, muta silensq̄, potest?
 Sic Enochus cælo uiuit, uiuitq̄, beatus
 Elias: cælum uiuus uterḡ, subit.

XXI.

Sex mundi Chiliades.

*Ad Joan. Baptistam Hainzelium, Patr.
 & Septemuirum Augustanum.*

*Sex mille mundi annos prædixit Elias:
 Ter maximus vates Dei.*

Bis mille sunt anni, vacuum: bis mille, Lex:
Bis mille, tempus Gratia.
Primum suo recessu millenarium,
Deo placens, expers necis,
Claudit, per arduum sublatus athera,
Sapientia dux Enochus.
Fidus secundum iustitia praeo Nobas:
Mundi utriusq. & incola.
It Elias caelo vates, sub tertium
Aeuum, quadrigis igneis.
Quarto sed auo, viuus in caelum redit
Mortis triumphator Deus:
Ad dexteram nunc proximus sedens Patris:
Princeps futuri seculi:
Quem caelitum radiantem honore mox nouo
Speramus adfore iudicem:
Caelos novos, terras creaturum nouas:
Pis daturum pramia,
Paenas malis: quorum Deus quinto ferox
Regnare coepit seculo:
Trux Antichristus; hostis & Dei, & Deum
Pura colentium fide:
Forti domandus caelitum rursus manu,
Sexto malignus seculo.
Donec nouo imperans beatiss seculo,
Sit omnia in omnibus D E V S.

XXII.

Quatuor mundi summa imperia.
*Ad Modestinum Pistorium Ju-
 risconsultum.*

*Quam videt in somnis statuam Babylonius heros:
 Quattuor hæc mundi regna futura monet.
 Argentopectus, caput auro, venter aheno,
 Cruramicantferro, plantaq; mixta luto est.
 Persarum argentum, Chaldæum scilicet aurum,
 Aes Graiûm, ferrum Romula regna notat:
 Ferrea pars planta, Mahometi regna potentis:
 Cætera significat fictile regna lutum.*

Fallor?

*Fallor? an hac lapis, absq; manu, de monte volutus
 Comminuet celsa rector ab arce Deus?
 Imperium sine fine pijs cæleste daturus:
 O liceat regi plaudere ritè nouo.*

XXIII.

*Symbola quatuor Monarchiarum,
 ex Daniele.*

*Ad Leonhardum Badehornum Ju-
 risconsultum.*

*Quattuor in somnis sub imagine regna ferarum
 Assyrio Daniel vidit in orbe pius.*

Prima

*Prima Leo, geminis alis, & corde resurgens
 Humano, pedibus stat fera nixa suis:
 Assyrios signans reges, primosq; Monarchas:
 Quos Babylon, & quos Media clara tulit:
 Quos inter Nabuchodonosor clarissimus vnus,
 Imbuitur vera cognitione Dei.*

*Alter a ter geminis armata est dentibus Vrsa
 Bestia; qua Persis assimilata fuit:
 Tres dentes, totidem reges, cum Xerxe, Darium,
 Et Cyrum, regni robora magna notant.
 Pardalis Argolicos signat fera tertia reges:
 Quattuor alarum qua, capitumq; fuit.
 Quattuor in reges regnum discerpitur vnum:
 Quum citò perdomito victor in orbe iacet.
 Quarta refert sceptrum Romani bestia regni:
 Dira cui facies, & truculenta nimis:
 Ferratos iacet at dentes, & cornua dena:
 Et paruum cornu fronte minace latet:
 Os, oculosq; gerens hominis: tria magna reuellens
 Cornua: cælitibus bella nefanda facit.
 Si nescis, totidem veterum sunt regna Quiritum:
 Sed cornu paruum te, Mahomete, refert:
 Impius, & magni cum Dijs contemptor Olympi,
 Aduersus summum qui capis arma Deum.
 Florentes Asiae populos, vrbesq; Pelasgas,
 Et Memphim subigis, palmiferamq; Pharon:*

*Cetera regna suis parent dominata tyrannis:
Sola, caput rerum, Teutonici ora manes:
Septem clara viris, toti quæ præsidet orbi:
Cæsaris & sedes, imperijq; domus.
Quid restat? finis regni certissimus instat:
Nam reparat mundo secula sancta Deus.*

XXIV.

*Mundi Imperia, Ecclesiæ hospitia.
Ad Uwolfgangum Meurerum Me-
dicum & Philosophum.*

*Ultra Dei palmis, ramis felicibus A bor
Surgit: in immensum viribus aucta suis:*

Mole

*Mole sua stans celsa, & vertice nubibus aqua:
 Immemor ramos pandit in orbe suos.
 Sufficit irriguam cunctis animalibus umbram:
 Et brutis victum dat, populisq; bonum:
 Alitumq; choro sedem virgulta ministrant:
 Luxuriatq; suis fructibus omne solum.
 Scilicet hanc olim vidit per semina Caesar
 Assyrius: verum somnia saepe monent.
 Sortitur rex sceptrum Deum supremus in orbe:
 Regna viris, armis instruit usq; viros.
 Nobilis hac arbor, mundi sunt regna potentis:
 Suffugium brutis dans, hominiq; suum.
 Namq; sub hac umbram captans Ecclesia latam:
 Semper habet tutos, fessa labore, lares.
 Inde cibus pecori suus est, hominiq;: beata
 Pace sub hac cunctis fas, requieq; frui.
 Salve arbor, plantata Deo: floreq; per omne
 Aeuum, perpetuis inuiolata comis.*

k 2

Donec

XVV.

Donec totum impleat orbem.
Ad Georgium Calaminum Silesium.

Bestia quid sibi vult quadruplex, & rota? mundi
 Quadrifidum per se qua replet omne latus?
 Quadrifidum per se, sine ductu, peruolat orbem,
 Vox Euangelij, cœlitus acta, sacri:
 Quattuor auctores cui dant sua nomina: signat
 Quos Aquila altinolans, Taurus, Homo, atq; Leo.
 Quod sit homo Christus, quod sit Deus; vnus & alter:
 Quod doctor, reliqui, sacrificusq;, docent.

Princi-

XXVI.

Principium, & finis.

Ad Christum.

L Abentem tacitè quod claudit, & incipit annum
 Mense suo; Ianus fingitur esse biceps:
 Ah valeant figmenta: sator tu Christe dierum,
 Annorumq; mihi maximus vnus eris.
 Principium tu das anni, sinemq; beato
 Ortu: te primum publica vota canunt.
 Luce bona bona verba sonent: da, Christe, precamur:
 Candidus, & felix vt nouus annus eat.

k 3

Mon-

Monstrant regibus astra viam.
*Ad Iesum Christum, Pontificem &
 Regem Opt. Max.*

Iesu, lux mundi: spes, & solatia nostri:
 O & salus mortalium.

Quam strenã tibi, Christe, feram? quæ munera re Idam,
 Voti reus, natalia.

Terna ferunt tibi dona Magi tres: Pontificemq̃
 Suum, & Deum, & Regem colunt:

Terna tibi iam dona fero quoq̃: Pontificemq̃
 Meum, & Deum, & Regem colo.

Aurum,

*Aurum, casta Fides: thus est Oratio simplex:
Crux myrrha, lethi nescia.*

XXII X.

Consilio firmata Dei.

In Apellam.

Quid sanctum iactas in corpore fœdus Apella
Fœde tuo? signum fœderis istud erat.
Nascendum signans Abrahæ de semine Christum:
Iam vênit, sancta virgine natus homo.
Fœderis ille noui dux est, & maximus auctôr:
Infida fœdas quod malus vsq; fide.

Sordibus

*Sordibus ablutos culpa nos fonte salubri,
 Copulat una sacri corporis esca fide.
 Qui sapis, hoc fœdus sanctè servare memento:
 Quo laeso. superis nemo placere potest.*

XXIX.

*Non inferiora secutus.
 Ad Georgium Vuolfgangum à Uel-
 uuarth, Eq. Suecum.*

*D*vm diuina colens in templo sacra, parenti
 Morigerus Christus paret viriq; puer:
 Proficit atate, & sapientis munere mentis:
 Ante homines pariter carus, & ante Deum.

Quid

*Quid monet hoc, Vuolsfange, rogas? aduerte, docebo:
 Te Domini similem sic decet esse tui.
 Discere timere Deum: matris parère, patriq̃:
 Atq̃, Deus mandat quem patris esse loco.
 Discere bonas artes, sanctiq̃, oracula verbi:
 Sis castus vita, moribus usq̃, probus:
 Sic cresces auro, sapientia, & arte beatus:
 Sic homini carus, sic potes esse Deo.*

XXX.

Lux fidei, bona opera.

Ad Joannem Philippum Stibarum

Eq. Francum.

l

Non

Non est vera fides, quam iactitat ore, malignus
 Pectore: non est hac vera, Philippe, fides:
 An Sole esse potest sine lumine? & az dare flammās
 Ignis lucentes, absq. calore, potest?
 Monte sitam celfo quis non, nisi caculus, urbem,
 Conspiciam castris, turriculisq. videt?
 Lampada sub modio quorsum cœlare coruscā
 Attinet? in tenebris qua benè monstrat iter.
 Lux fidei sunt sancta opera: hac sine luce, beata
 Nulla fides: nec sunt sancta opera, absq. fide.

Lex,

XXXI.

Lex, & Euangelium.
Ad Joannem Hessum Theologum.

Per brumam noctu quod cogit frigida Luna
 In glaciem: rursus Sol liquat omne die.
 Sic lex si quid dura ligat: mox gratia rursus
 Mitigat: & vitæ spem melioris alit.
 Fulmine quem legis Moses deturbat ad Orcum:
 Filius hunc transfert rursus ad astra Dei.
 Seminecem recreat Samarites: mysta relinquit:
 Sanat & infuso vino, oleoq; libens.

*Solest iustitia, Christus: lex, umbra: merentem
Lex damnat: Christi gratia sola beat.*

XXXII.

ΑΔΙΚΟΝ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ.

*Ad Carolum Vuolfgangum Rechlin-
gerum, Patr. Augustanum.*

O *Quàm difficile est, opibus non tradere mores:
Quando solent auro tanta subesse mala.
Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
Sancta fides, & opum luxuriosus amor.*

Nec

*Nec facile est, cæli locupletem tangere limen:
 Cecus inutilium quem coquit ardor opum.
 Intortúmne in acu vagus vnquàm nauta rudentem
 Traijciet? fieri vix ego posse puto.
 Fila minutatim legat impiger, atq; resoluat
 Singula: sic per acum fila replicta trahet.
 Porta breuis cæli est: quam si penetrare laboras:
 Desine opes nimium diues amare tuas:
 Desine sarcinulis humeros onerare molestis:
 Vtere diuitijs, ceu decet, vsq; tuis.
 Quod superest, largire bonis, & egentibus vltro:
 Quamq; potes, miseris omnibus affer opem.
 Sic aptus cæli sedes es adire beatas:
 Præluceat pedibus si modo sancta fides.*

Vnus pro multis. Manet infontem
gravis exitus.

In Christum crucifixum.

HEn quantus dolor est, mundi pro crimine, mortem
In cruce tam miseram te, bone Christe, pati.
Mors sit vita mihi: crux sit tua sancta voluntas:
Dulce mihi tecum viuere, dulce mori.

TH. P.

Pro seruis dominus moritur: pro fontibus insons:
Pro agroto medicus, pro grege pastor obit.

Pro

*Pro populo rex mactatur: pro milite ductor:
 Proq̄ opere ipse opifex: proq̄ homine ipse Deus.
 Quid seruus, sons; agrotus, quid grex, populusq̄,
 Quid miles, quid opus, quid die homo soluet? Amet.*

XXXIV.

*Mors morte pianda.
 Ad Victorinum Strigelium.*

D*Um diuina fugit Ionas mandata per aquor:
 Opprimit hunc moti cœlitus ira maris.
 Faucibus excipitur ceti: latet abditus aluo:
 Donec obit ternas noxq̄, diesq̄ vices.*

Redditur

*Redditur epotus terra: sospesq̄, per vrbes
Iam per agit magni iussa verenda Dei.
Sic Christus patris in terris dum iussa capessit:
Mortem spontè insons, immeritusq̄, luit.
Conditus obscura latet intra viscera terra:
Dum ter ab Eoo Solredit orbe nouus.
Tunc iterum victor, spolijs Acheronte receptis,
Cum patribus vita tempora latus agit.
Luci nox, vita mors hîc subit: altera donec
Lux noctem excipiat, altera vita necem.*

Mors

XXXV.

Spes altera vitæ. Mors ianua vitæ.
Ad Henricum Petraum Herdesianum.

Quis putet? in caucis, Bruna sub tempus, hirundo
 Stertit; & in rimis musca sepulta suis?
 Atq; coaxatrix in aquis rana cauernis:
 Sole quibus tepido vita, vigorq; redit.
 Sic quoq; funereis quiescunt clausa sepulcris
 Mortua sanctorum tempore membra breui.
 At surgent iterum, cælesti rore rigata:
 Et sument viuum tunc renouata decus:

m.

Quum

*Quum feret extremi Sol lumen ab axe diei:
Et tuba cœlesti reddet ab arce sonum.
Fallitur, extingui qui vult cum corpore mentem:
Quæ duo perpetuo fœdere nectit amor.*

X X X V I.

Pignora cara sui.

In D. Petrum, Jesu Christi Apostolum.

PAssurum ter, Petre, negas : ter amare fateris
Te Christum vera simplicitate Deum.
Pascis oves Christi sic crimine liber ab omni:
Obsignasq; fidem sanguine, Petre, tuam:

Atq;

*Atq; premens sancti vestigia nota Magistri:
Mortet tua constans, in cruce fixus, ouas.*

XXXVII.

Merces sublimis honorum.

Ad Stephanum Endorferum Patr.

Augustanum.

Iustitia, Stephano cum sancto, ferre coronam
Si cupis: & dignè nomen habere tuum:
Sis pius, & soli Christo confidere disce:
Et vitæ sanctæ laude placere Deo.
Disce tuæ fidei rationem reddere: disce
Pro Christi verbo tristitia quæq; pati:

*Sperneremortales curas, cælumq̄ tueri
 Disce: & amare bonos, & tolerare malos.
 Si facis hoc, rectè viuis, morerisq̄ beatè:
 Et tibi iam cæli regia magna patet:
 Qua Deus in sanctis sua munera sancta coronat:
 Sic Stephani meritò nomen, & omen habes.*

XXXIIX.

Miles Christianus.

*Ad Jacobum Redigerum, Patr.**Vratislaviensem.*

Galea salutis.

Cingu-
lum ve-
ritatis.
Gлади-
us spi-
ritus.

Scutū
fidei.
Lorica
iusti-
tiæ.

Calciamenta prædicationis Euangelij Pacis.

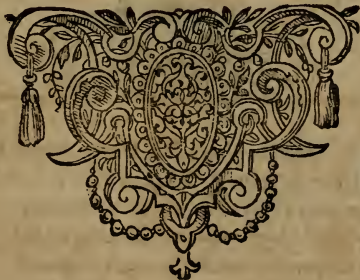
Gladij sunt 7. omnium maxima vitia, Ignauia, Ira, Gula, Auaritia,
 Superbia, Luxuria, Inuidia.

Militat

Militat omnis homo, qui dat sua nomina Christo:
 Qui pius, & probus est, militat omnis homo.
 Sancta Dei qui castra colit: paret arma necesse est
 Aptasibi: miles quæ dare nemo potest.
 Cœlitus hæc dabit arma Deus sacra sæpe rogatus:
 Si geris hæc, miles iam potes esse bonus.
 Sit galea, alma Salus: verbum cœleste, sit ensis:
 Sit clypeus fulgens ære, animosa fides:
 Adde his iustitiæ lorica: & cingula veri:
 Pax Euangelij det tibi calceolos.
 Scilicet his hostem vinces animosus in armis:
 Si comes est tibi mens conscia, duxq; fides.

m 3

Specu-

Speculum hominis peccatoris.
Ad Joan. Henricum Heruuartum,
Patr. Augustanum.

Diuinum iudicium.

Puteus infernalis.

S Inescis, quis sis, Homo; me, precor, aspice: noxa
 Quem grauat, & lasi iudicis ira Dei.
 Aspice, quot gladijs ex omni parte cruentis
 Perfodiar: fugiam quò miser, alme Deus?
 Calitùs impendet supra caput ensis acutus:
 Iustitia vindex, criminis ultor atrox.

Me

*Me subter, Stygis atra palus, puteusq; doloris,
Et necis, insinuat mille subinde metus.*

*Tela tegit puteum, quem fecit aranea putris:
Sustinet hac sellam, qua requiesco, meam.*

*A dextra, Sathanas, & Mors: à parte sinistra
Imminet ense mihi Culpa, Caroq; suo.*

*Mens abit, & morior, quoties mala tanta recordor:
Sic vivo, vita nescius ipse mea.*

*Me miserum, quis me tantis sine fine periculis
Liberet? hoc solus tu potes, alme Deus.*

*Et potes, & facis hoc, Deus alme: quid ergo timebo?
Spes vires, animos dat mihi certa fides.*

Princi-

Principis boni imago.

*Ad D. Georgium, Principem Lignicij,
& Brige in Silesia, &c.*

*Q*uod monstrum? Draco. quæ nympha? Ecclesia sancta:
 Persequitur rabido quam ferus ore Draco.
 Cur auro formosa nitet? formosior auro,
 Quam colit, est pietas, religioq; Dei.
 Cur gemit, & lacrymat? luget miserabile fatum;
 Pro sancta patitur quoa pia virgo fide.

Quis

*Quis catafractus eques? virtute Georgius heros
Inclytus, & vera relligione Dei.*

*Quem petit? infido pugnante Marte draconem
Impetit: & nympham liberat ense sacram.*

*Liberat: atq; domum secum cum pace reducit
Victor: & amplexu iam propiore tenet.*

*Iamq; suos in pace regens, colit arua, colonos
Sedulus: atq; suum nomen, ut omen, amat.*

*Sic armis decet esse ducem, paciq; paratum:
Pace bonus rex, & dux sit ut ense bonus.*

FINIS.

77

IOHAN-

IOHANNIS ORTELIII CY-
GNOCOMAEI MELOS DE EM-
BLEMATIS N. REVSNERI IC.

ΣΤΡΟΦΗ.

ΑΨελᾶν ὀπθέελλικε νηρίτις
 Εἰκόνας θεὸς αἰδέ-
 ει, καὶ χθονὸς ἐραλεινᾶς ζωδίοις.
 Κόσμου δὲ δημιουργῶ ἔς βροτῶν
 Πέλε βίβλω· ἐν τᾷ γραφαὶ πολίφραμα
 Ἡθῶν. Ἐκείσοσε μεμνήσθαι ἐφελιγίων
 Οὗτο βιαζόμεθα
 Λιγρότης δ' ἀκόμη ἐση-
 τῶ ἀκιδεῖν δελαεῖς
 Γράμματα τότε διυσιμαθῆ
 Ζῶα, καὶ λοιπῶν γενεάς.

Ἀντιπροφή.

Ἀνακῶς ἄρα διπλῶσιν ἐπιολᾶς
 Καὶ σοφίσματ' ἀδηλα
 Κλυτῶ φύτεσ' ἄρεσκαὶ δυσκόοι.
 Τέρπασσι γὰρ, καὶ ἀφελῶσιν. Οἱ
 Τελέεσιν ἐμελήματ' ἐς πολυέδνον
 Κόσμον. Παλαιολόγοι κατὰ περσοφισαί
 Ἡθελον· Οἱ διδαχὰς
 Καταγραφαῖς ἰσογλυφικαῖς
 Ἐδοσαν· ζῶων τε φύσεις
 Στέμματα δ' ἠρώων γραφῶν
 Πρὸς θεοδιδάκτους ἀρετάς

Ἐπιφθέσις.

Οὐτω, φρένας ἀφνέει Ρ' ΕΥΣ-
 ΝΗΡΕ, πολυκλύτω ἑρμηνείαν ἀργόν
 Σύμβαλες κόσμω, πεσφανὼν ζαθέων
 Κησμάτων βυλάν. Ἀρείας ἴ
 Η'δέων ἔτω Δίδαξας
 Εὐκλείεις ὡς ἄκριτον,
 Εἴ π' ἑρμηνεύς συ κρέσω
 Τᾶς φύσεως, ἀρείας
 Καλεχύσης ἀπείρων ἢ φύσις
 Λάϊον γραφθεῖ φαί-
 τη Θεῷ λαμπρὸν δέλημα.

2

NICO-

1874

1875

1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

NICOLAI REVSNE
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBRI TRES.

Jeremias Reusnerus Leorinus recensuit.

FRANCOFORTI AD MOE-
NVN ANNO M. D. LXXXI.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 351

LECTURE 1

MECHANICS

LECTURE 1

MECHANICS

LECTURE 1

MECHANICS

LECTURE 1

MECHANICS

LECTURE 1

MECHANICS

LECTURE 1

AD IOAN. FRIDERI-
CVM, ET IOAN. HENRI-
CVM SCHERTELINOS, A PV RTE-
BACH, IO. SEBASTIANI FF. SEBASTIA-
ni Eq. aur. NN. optimæ spei, atque indolis
adolescentes:

Jeremia Reusneri Epistola.

IBELLVM hunc de stemmatis, siue
in signibus gentilitijs clarorum ho-
minum; quem vnà cum Emblematis
in publicũ prodire volui; vobis ego potissi-
mũ mittendum esse duxi, IO. FRIDERICE, &
IO. HENRICE: partim ob mirificam indolem
animi, ingenijq; vestri: quæ spẽ mihi magnam
affert summæ probitatis, atq; virtutis: partim
ob cõsuetudinem domesticam, & familiarita-
tem cotidianã cum fratre meo: cuius ego istud
quasi testimoniũ, & monumentum sempiter-
num exstare volo. Permagni enim referre pu-
to: eiusmodi ornamenta honoris, & documẽta
nobilitatis, posteritati propagare: non solũ
ad me-

ad memoriam laudum domesticarum: verùm etiam ad vsum, atq; imitationem. Quippe quæ bellicæ, & togatæ laudis, victoriæq; insignia, & veluti quædã tropæa sunt: & præterea maximarum virtutũ inuitamenta, atq; laborum: quibus alij excitati, confirmatiq; in officio, res magnas gerant, & arduas, hominumq; generi vniuerso salutare. Quod ego in primis vobis faciendum esse censeo: vt quum iisdem vtamini insignibus laudis, & monumentis gloriæ, cum maioribus vestris: eorum sapientiæ, industriæq; vestigia sequamini: & cum aui vestri, Sebastiani Equitis Aurati, virtutem, rerumq; gestarum gloriam studiose æmulemini: tùm verò patris vestri Ioan. Sebastiani; qui aitam laudem præclarè, fortiterq; tuetur: spem, atq; expectationem, quam semel concitastis; non modò sustinere industria, & probitate: verùm etiam pari virtute, & doctrina superare studeatis. Valete. Viennæ Austriae. Kal. Sextil.

M. D. X X C.

NICO-

NICOLAI REVSNE,
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER PRIMVS.

I.

*Aquila D. Maximiliani II. Cæs.
Augusti.*

Nulli præsentior æther.

*Vbuolat ut grauibus Ionis armiger altius alis:
Atq. ferit pennis sidera celsa suis:
Sic tua te virtus, & gloria nubibus equat
MAXIME, Cæsarei firma colūna throni.*

*Tempus erit, quando, cælesti sede receptus,
Splendidus Luna, Soleq. sidus eris.*

Adin-

II.

Ad insignia D. Rudolphi II. Cas. Augusti.

Tu decus omne tuis.

*S*igna, pares Aquila, Romana, & Struthio, & Ibex
 Cur armant clypeos, Diue Rudolphe, tuos?
 Fallor? an ut volucrum regina trisulca ministrat
 Arma Ioui, cæli dum super astra volat:
 Sic pius arma Deo Casar, sic tela ministrat:
 Pro cultu superûm dum pia bella gerit.
 Fortibus alti volans pullos ceu baiulat alis:
 Sic humeris Casar sustinet orbis onus:
 Dum populis pacem defendens, iustitiamq;
 Asserit imperij iura, decusq; sui:
 Pro grege sic promptus mortem, pro lege pacisci:
 Si sit opus, vitæ prodigus ipse sua:
 Pro pullis transfixa suis ceu cuspide ferri,
 Spontè super nidum Struthio magna perit.
 Quæ dum cælum uno videt, uno lumine terram:
 Exemplo regem sic docet herclè suo:
 Cultorem pariter diuûm, patriæq; parentem,
 Pro cælo curam, proq; solo gerere:
 Pendere lance pari causas: ius omnibus æquum
 Reddere: ceu pennas vibrat ubiq; pares

Struthio:

Struthio : quis galeas rex victor, equosq; coronat:
Symbola militia gaudet & esse sua.
Sic cælum petitur : Capicornus ut, & Iouis ales
Armiger, in cælo sidera clara micant.
Sic fauor in terris hominum, sic fama paratur:
Struthio ceu pennis ornat honora caput.
Sic laus virtuti, sic fors datur æqua labori:
Laudatas Pauo ceu tibi monstrat opes:
Qui medio fulgens, cauda tot sidera portat:
Proximus huic stellas quot Capricornus habet:
Quo nullum Cæsar fortuna credidit olim
Augustus signum certius esse sua.

III.

De iisdem

DIALOGVS.

*Q*uid sibi vult *Aquila, expansis qua iubilat alis?*
Splendida Romani Caesaris arma gerit.
Cur capite est bifido? Romanum signat utrumq;
Imperium: quod habet Solis utramq; domum.
Cur alis tot signa tegit? tot regna tuetur:
Ceu pullos alis regia gestat auis.
Quid triplex castis sibi vult clathrata? triumphos
Cæsareos, partos Marte togaq;, notat.
Quid triplex gemmis fulgens, auroq; corona?
Cum sceptro regem nempe corona decet:
Aurea iustitiam, splendorem argentea, robur
Ferræa, tergemino signat in orbe data.
Struthio quid? regem cælum, terramq; tueri:
Cultorem esse Dei vult, patriæq; patrem.
Semifer Aegoceros quid? sortem spondet amicam:
Sic olim Augusto, sic dedit arma Ioui.
Pauonis quid cauda? decus virtutis auitum
Signat: cui comes est gloria, laus, & honos.
Trux Aries quid vult? est sacri fœderis index;
Quo colit aurati velleris ordo fidem.
Ceu Iason, socia Colchos cum classe profectus
Aurea Phryxæ velleræ iactat ouis.

IN LEO-

IV.

IN LEONEM PALATINVM.

*Ad D. Ludovicum, Principem Elect.
Palatinum.*

In vtrumq; paratus.

DIALOGVS.

*Q*uid, Leo, quid sic latus ouas, rex magne ferarum?
Arma Palatinis me dare Principibus
Gaudeo; quos ingens tollit super athera virtus.

• Cur tua fert gladium dextera, laua globum?
Protegit insontes, fontes ulciscitur ensis:
Prasidio tuta est machina tota meo.

Fronte quid insigni radiat gemmata corona?

Aurea victorem nempe corona decet.

Laude Palatini primam meruere coronam:

Inter Germanos gloria prima duces.

V.

IN RVTAM SAXONICAM.

*Ad D. Augustum, Principem, Elect.
Saxonie.*

Te stante virebo.

*S*erpentes, catosq₃ fugat, prohibetq₃ venena
Ruta virens: oculis certa medela malis.
Fæda Venus quos vexat, adulandiq₃ libido:
Cordati procul hos Principis aula fugat.
Pestis enim regni sunt magna, venenag₃ certa:
Quæ prohibent oculos cernere vera ducum.
Adsit Ruta virens, heroum nata coronis:
Splendida Saxonica quæ decet arma domus.
Castus amor, verumq₃ potens, & candor in aula,
Simplicitas prudens regnet, & alma fides.
Scilicet hæc olim casti Bernardus amoris
Symbola Septemuir censuit esse sui:
Frberedux Veneta, quum Saxona regna capessens,
Mutauit clypeos gentis, & arma sua.
Salue Ruta potens, longum frondosa per æuum:
Imploretq₃ tuam vesper, & ortus opem.

Ad in-

VI.

*Ad insignia domus Brandenburgica.**Precium non vile laborum.**S*ceptra, rosas, aquilas, gryphes, bicolore leones*Cum campo, Princeps Marchio signa gerit:**Stemmata virtutis proauit & splendida. regni**Sceptra potestatem nempe superba notant.**Felix auspiciam, volucrum regina, Deūmq;**Præsenti tutas numine spondet opes.**Munificam gryphes mentem, fortemq; leones,**Ac titulos partos Marte, vel arte docent.**Supplicibus faciles campi color albus: at ater**Significat dominos fontibus esse truces.**Sed fama decus, & regum rosa signat amorem:**Imperij celsum quo meruere locum.**Ad D.*

VII.

Ad D. Albertum, Principem Boiorum.

Celsa potestatis species.

CLara sit ut regum virtus, & fama priorum:
 Quos bellax Latium iactat, quos Græcia victrix:
 Herculis antestant Alemanni fortia facta.
 Ille Palatina dux gentis, & ultimus auctor;
 Sanguine magnanimi præauito Tuisconis ortus;
 Flos veterum, virtusq; virum: laus maxima gentis
 Teutonica: maiora fide quoq; gessit: & orbem
 Implevit meritis. viuos, genus acre, leones
 Secum habuit comites: si quando in bella profectus
 Herculeas sumptis vires ostenderet armis:
 Quum non terga fuga, sed aperta pectora pugna
 Præberet: metuendum animo, & virtute leonem,
 Fortibus & factis imitatus: imagine cuius
 Fulgentem ornauit clypeum tandem inclytus auro.
 Ergo Palatina clypeos Leo gentis auitos
 Ornat adhuc; vasto spectabilis oris hiatu,
 Arduus, alta petens, veterum gestamen auro.

Adin-

IIX.

Ad insignia domus Palatina.

Parcere subiectis.

Arma Palatina quid signat blanda gentis
 Aureus, in nigro qui premit orbe, Leo?
 Parcere subiectis, & debellare superbos
 Nempe docet morum nobilitate duces.
 Terror hic est hominum: prosternit corpora tantum:
 Prostratis parcit mitior inde Leo.
 Signa ducum tulit hac olim quoque dux Agamemnon:
 Et Nemeæ cuius concidit ense leo.
 Aemulus Alcides Alemannus, & inclytus heros
 Propria quæ genti dedicat inde sua.

P

Leo

IX.

Leo Palatinus.

*Ad D. Carolum, Gostavi F. Principem
Finnonia, &c. S. P.*

Præsidio bonis, terrori malis.

*Q*ua, Veneris iussu, Charites aulae superba,
Artifici ferimus, Carole, picta manu:
Accipe: Finnonica Dux inclyte gentis: & haeres
Carole Gotthorum rex, Sueonumq; potens.
Aureus iste Leo est: Alemanni nobile munus
Herculis: à quo gens Boia nomen habet:
Qua modo Rhenani moderatur scepra Palati:
Scilicet hac coniux est noua gente sat a:
Principis illustris Ludouici filia Quinti:
Septem de ducibus quem sua Roma colit.
Magna iuuant magnos: magnum decet esse Leonem:
Qui vult inuicti nomen habere Ducis.
Cur? animo magnus Leo, rex dominusq; ferarum
Quadrupedum: somnis peruigil: ungue minax:
Sponte sua partit prostratis: dentibus urget,
Quos videt armata velle nocere manu.
Sic & magnanimum regem, populiq; parentem,
Pro regno fas est peruigilare suo:
Parcere subiectis, & debellare superbos:
Innocuis damnum, vim prohibere bonis.

Talis

Talis erat quondam Leo, cum Patre filius Hyllus
Hercule: cui nomen fecit utriq³, Leo.

Talis Boiorum priscus Sator, Herculis olim
Aemulus Alcida, rex Alemannus erat.

Talis & Vgrorum terror, Lutholdus, & alter
Arnulphus: Boia sidus uterq³, domus.

Talis Septemuir Primus Ludouicus: Othonē
Cum Patre, qui Magni nomen, & omen habet:

Talis Rupertus: talis Ludouicus: uterq³
Casar, & imperij rexq³, paterq³, sacri.

Deniq³, (ne morer exemplis aequantibus ipsos)

Talis auus Sponsa dux Fridericus erat.

Quam dum coniugio stabili tibi Carole iungis:

Tot tantosq³, duces iungis amore pari:

Tot tantosq³, duces geniturus, coniuge magna:

Ceu fortis qua te prole Leanabeet:

Prole beet sancta, fortiq³, bonaq³: paternum

Qua geminet morum nobilitate decus

Auguror: augurium firmet Leo fortis Iudæ:

Qui rex est regum, dux & in orbe ducum.

X.

Vrsus Finn onicus.

*Ad D Annam Mariam D. Ludouici**V. El. Palatini, & Ducis Boiorum F. S. P.*

E Tte, Sponsa decens, donat Cytherea tapete:
 Anna Palatina stella Maria domus:
 Inter Germanas longè pulcerrima nymphas:
 Principe digna viro: principe digna Patre.
 Fuluus hic est Vrsus: gladio præsignis acuto:
 Finnionici signum nobile nempe Ducis:
 Cui par est Sophiæ laus, & par cura Deorum:
 Ingenio virtus nec minor, atq; fides.
 Felix nupta viro: felix & Principe tanto:
 Parrhasius maius quo nihil orbis habet.
 At quorsum mihi pondus iners: & bestia turpis,
 Munere pro magno, cur datur Vrsus? ais.
 Nempe manus lambit placidus, digitosq; suorum
 Vrsus: & haud cuiquam dente, vel ungue nocet:
 Si tamen est laesus nimium: ruit acer in hostem:
 Pectus & ad luctam, grandeq; robur habet.
 Sic placidus tuus est princeps, facilisq; bonusq;
 Dum licet, ad pœnas, suppliciumq; piger.
 Quòd si vi sit opus: non hunc impunè lacesit,
 Quamuis immanis viribus, hostis atrox:

Vrsus

Vrsus erit : belloq̄, ferox, & cladibus asper,
Proteget inuicta subdita regna manu:
Proteget & sanctum vera pietatis honorem:
Vltor Elisai ceu senis vrsus erat.
Scilicet eiusdem est (quamuis pugnare videtur)
Sontibus esse malum, supplicibusq̄, bonum.
Talis erat sancta pietatis amator Olaus:
Talis Stenchillus, VValdemarusq̄, potens.
Talis Christophorus, Sueonum rex, Boiis heros:
Talis Gostauus : talis Ericus erat:
Hic auus : ille pater Sponsi : rex fortis vterq̄:
Et pater, & patrie miles vterq̄, sua.
At tu, de tanto tibi coniuge, Diua Virago,
Sic forma natos ad decus omne duces:
(Ceu format genitrix informes Vrsa catellos)
Per graue virtutis quò gradientur iter:
Et laudis patrie memores, & laudis auita:
Pac: beent populos, diuitijsq̄, suos.
Euentura precor : votum probat alma Dione:
Fortunantq̄, sacrum Gratia, Paxq̄, torum.

X I.

Princeps bonus.

Ad D. Guilielmum, Principem Juliacensem, Cleuensem, & Montensem.

*Q*uam benè Iuliaca decorant insignia gentis
 Splendida, bucephalus, & canis, atq; leo:
 Quæris, cur? canis est princeps bonus, & gregis acer
 Custos, ore lupos qui fugat inde feros.
 Idem sit leo magnanimus: qui vincere semper
 Nouerit; ut victis parcere ritè queat.
 Sitq; operum patiens idem, toleransq; laborum:
 Quando nihil fertur firmitus esse boue.
 Si fortis, clemens, vigil es Guilielme: quis apta
 Te neget in clypeo signa referre tuos?

Quis

XII.

Quis dicere laudes?

Ad D. Ludouicum, Principem VVirtebergicum, & Teccium.

Q*uid signent aquila, & pisces, & cornua cerui:*

*Si roger, in clypeo, Dux Ludouice, tuo:
Expeditiam paucis. Iouis armiger indicat ales,*

Signiferum imperij scilicet esse ducem.

Innocuum piscis patria, facilemque parentem

Signat: ut innocuo piscis in amne natat.

Sed ramosa notant viuacis cornua cerui:

Quod viuax virtus sit, pietasque tua.

Maeste animo Ludouice: Dei tibi gratia praesto est:

Qui robur vitae sit, columenque tua.

APETH

XIII.

APETH TE, KAI OABOZ.

*Ad D. Sigismundum à Landau, Lib.
Baronem Austriam, Cas. Consil.*

G Emmantes commetat auis Iunonia pennas;
 Longa velut ceruus cornua, vere nouo.
 Signat opes Pauo; virtutem, cornua cerui:
 Felix, cui virtus splendida firmat opes.
 Serpentes abigit cornu suffitus (ut aiunt)
 Ceruini: lis, post fata, perennat atrox.
 Nam dum viuit adhuc, educit naribus angues
 Ceruus de latebris, continuoq; necat.
 Sic virtutis amans, odit canepeius, & angue,
 Et scelus, & vitium, pestiferumq; malum.
 Veridicis hominum perpurgans pectora dictis;
 Aethereum recto tramite monstrat iter.
 Aut hoc, aut melius si quid natura recondit,
 Quae geris, arma Baro te Sigemunde docent.

Sves

XIV.

Spes publica.

*Ad D. Marcum Fuggerum, Com.
Kirchberga, & VVeiffchorna.*

Publica liliolo spes significatur amæno:
Liliolum clypeo sic benè Marce geris.
Namq; pater patriæ es, quo se nunc iactat alumno
Vno: Consilio magnus, & arte potens.
Iamq; replet triplicis tua laus consinia mundi:
Cornu quod triplex, Indaq; virgo notat.
Tu decus orbis eris: manibus date lilia plenis:
Dicite iam Musæ: Tu decus orbis eris.
Viue diu, longumq; vale sine fine beatus:
Vtq; facis, Musis, Marce, benignus ades.

q

Victrix

XV.

Victrix casta FIDES.

In arma gentilitia D. Ruperti à Stoßingen, Cas. Consiliarij.

DIALOGVS.

*Q*ua Dea? sancta Fides, summo Ioue nata parente:
Lux anima: vita ianua: mentis honos.

Cerula cur vestis? cæli mihi gratia præsto est:

Cælo dignus, habet qui sine labe fidem.

Cur nudum pectus? simplex oratio veri:

Et simplex recti cultus, & arte carens.

Cur albæ macula? geniali pectora lacte,

Sithoniâq; gero candidiora niue.

Cur ala geminæ? Christo duce, & auspice Christo,

Subuolat in cælum cum pietate Fides.

Crux quid fronte nitet? fidei crux est nota sancta:

Crux Christi, requies mentibus vna pijs.

Quid vult ista capis? calicem potare salutis

Fas est, qui fidei præmia sancta cupit.

Premia quæ? vitæ cælestis nempe coronam:

Clarior hæc auro, firmior ære micat.

Quàm benè (Dij) gerit hac clypeo meus arma Rupertus:

Celsus auis, fama clarus, honore potens:

Clarus at in primis sancta pietate, fideq;

Felicem, cælo quem beat vna fides.

Marte,

XVI.

Marte, vel arte.

*Ad D. Lazarum Schuendum, Baro-
nem, & Eq. Auratum.*

Quod dux militiae, patriæ quod, Lazare, vindex
Diceris, & palmis, Martis alumnus, ouas:
Auguror ex armis. sunt hæc vexilla bis octo:
Romani custos ales & imperij.

Per se laus hæc magna quidem: sed maior habetur
Gloria, tot clarum laudibus esse toga:

Esse pium, doctumq; bonumq;: quod emulor in te
Lazare. nam pius, & doctus es, atq; bonus.

Sic dux armata quum sis, pariterq; togata
Militiæ; duplex scuta corona premit.

q 2

Annis

XVII.

Annis prudentia maior.

*Ad D. Antonium Fuggerum, Com.
Kirchbergæ, & Vveiffhornæ.*

*Q*uam benè fragrat odor longè suauissimus albi
Lilioli: nares quod, cerebrumq₃ iuuat:
Tam benè fragrat odor Sophia, Suadag₃ disertæ
Antoni; pectus qua regit, osq₃ tuum.
Addit opes virgo, pleno bona Copia cornu:
Buccinat æternum libera Fama decus.
O te felicem, præsentî numine diuûm:
Dij faciant, laus hæc sit tua firma diu.
Prospera sors maneat pariter: nec marcida fiant
Lilia: qua clypeo nunc geris arma tuo.

Α Π Α Α-

XIIK.

ΑΠΛΑΝΩΣ.

*Ad D. Sebastianum Schertelinum, Pur-
tebaci, & Bislingæ Dominum, Eq. aur.*

T*Rux fremit in clypeo viden' vt leo: dextera cuius
Præ se fert clauem; lilia læua manus.*

Fallor? an hæc tua sunt insignia, magne Sebaste:

Munere Casareo qua sine fraude geris.

Et benè: nam patriæ miles, victorq; superbus,

Fortia ne possint facta latere; caues.

Pectora quum tibi sint animi plenissima magni:

Magnanimus decorat sic benè scuta leo.

Mille quòd in turmas perrumpit is victor, honore

Integer: hoc clavis, liliolumq; docet.

q 3

Pacis,

XIX.

Pacis, & armorum vigil:

Ad Guilielmum à Rotenhan, Eq.

Francum.

Quid notet in clypeo Gallus? quid stella? quid unda
 Labilis? ut dicam, me Guilielme rogas.
 Vita fugax hominis, ceu labilis effluit unda:
 Quam qui sine bono claudere ritè cupit:
 Plus vigilat semper, spectans cœlestia tantùm:
 Astraq; mente pius concipit, atq; deum.
 Si tibi vigilat gallus, si stella coruscat:
 Quæ fugit instar aquæ, non tibi vita perit.

Funi-

X X.

Funiculus triplex.

*Ad insignia Colonia Agrippina, urbis
Imperialis.*

*Q*ua tres ostentat clypeo regina coronas
Tot urbium Colonia:
Tresne potestates notat, & , quibus eminet ipsa,
Tres dignitates maximas?
Principis una sacri: magniq; secunda senatus;
Academiaq; tertia.
Felix urbs, in qua simul Ars, Sapientia, Virtus
Cives coronat splendidos.
Funiculus triplex haud rumpitur: inclyta semper
Urbis corona quò triplex
Fulgeat, & totum radijs illuminet orbem:
Concordia nodus facit.

Triceps

Triceps Mercurius.

*Ad insignia Spira, urbis Nemetum
imperialis.*

TRes porta, totidem turre, tria lumina Spira
 Urbis, magistratusq; triplices notant.
 Praesulis est vnus sacri: dein Consulis alter:
 Camer. aq; tertius supremi Iudicis.
 Ille sacerdotes socios habet: iste peritos
 Iuris: Senatores hic consulit suos.
 Curia sic triplex est, & Respublica triplex:
 Portas tribus cum turribus tres iactitans.

Firmus

XXII.

Firmus in infirmis Deus.

Ad insignia Reipublicæ Lauingana.

Dvm latrocinij agros infestat, & vrbes
 Magnus prado; Gigas corpore, mente leo:
 Solus cum solo, pugna congressus iniqua,
 Sutor hic, & ciuis, pulcra Lauinga, tuus:
 Victor abit: magna prostrato mole giganti,
 Effossis oculis, amputat ense caput.
 Officij memor, & virtutis testis auita,
 Hos vrbi clypeos Casar, & arma dedit.
 Sic quondam David Goliadum cade furentem
 Missilibus saxis impetit, atq; necat.
 Firmus in infirmis Deus est: vident asper vt ore
 A cane non magno saepe tenetur aper.
 Sic Iouis armigerum scarabeus prouocat vltro:
 Consilio superans, viribus ipse minor.

r - NICO-

NICOLAI REVSNERI
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER SECVNDVS.

I.

Mentis oculus, prudentia.

*Ad Nicolaum Redigerum Praesidem, &
gubernatorem Reipub. Vratislaviensis supremum.*

Mente sagax, oculisq;, & corpore pulcer, acutum
Capreolus cernit, letificatq; domos.

Sic acie mentis praestans, Redigere, lepore
Spontè iuvas patriam, consilioq; tuo:

Cuius honoratus dux es, praesèsq; togatus:
Sospite quo simul haec vrbs quoq; sospes erit.

Maeste animo, rerum felix tutela, salusq;:
Cui par est Sophiae fama, Deiq; metus.

Sis felix, viuasq; diu: clypeoq; resurgens
Gaudia capreolus det tibi longa tuus.

OTZIA,

II.

ΟΥΣΙΑ, ΚΑΙ ΝΟΥΣ.

Vineta est sapientia lucro.

Ad Ludouicum Grempium à Freudenstain, Iurifconsf.

PHæbus, dux vatum: Phæbo sacer ales habetur,
 Meonias celebrans carmine cygnus aquas.
 Qui Phæbum, Phæbiq̃, colit sacra doctus, & artes:
 Aurea fert illi munera cygnus ouans.
 Sic, quem gestat olor, Grempi, datur annulus, index
 Artis, & ingenui pectoris arra tibi.
 Nam ceu Musarum purus, Phæbiq̃, sacerdos;
 Sic Themidis simules clarus in arte sacra.
 Fortunata senex; opibusq̃, & honoribus aucte:
 Si tibi cura mei, sit tibi cura tui.

r 2

Iurifcon-

III.

Jurisconsultus bonus.

Ad Joannem Fichardum Patr. & Jurisconsultum Francofortensem.

Iurisconsulti quæ laus? teres, atq; rotundus
 Ut solida constet mente, fideq; sibi:
 Cuiq; suum tribuens, det palmam, & præmia rectis:
 Offensus pravis: censor & ipse sui:
 Iustus propositiq; tenax: à tramite recto
 Quem favor haud moueat, visq;, metusq; procul.
 Qualem te multis è millibus esse fatebor
 Vnum, pars anima magna, Ficharde, mea.
 Iustus, & in teipso totus teres, atq; rotundus;
 Perpetuò constas mente, fideq; tibi.
 Vir bonus, & sapiens, homo fidus, certus amicus:
 Et probus, & vera religione pius.
 Iamq; adèò tua fama volat plaudentibus alis:
 Atq; premit radijs sidera clara suis.
 Arma probant, verum quod dico: triceps leo, duplex
 Stella, globus simplex, atq; corona decens.

In eadem

*In eadem D. Joannis Fichardi insignia,
Philippus Lonicerus.*

Magnanimam quicumq; vides generosa Leonum
Ora, globum, stellas, aligeramq; Deam,
Contemplare, quid hac insignia clara Fichardi,
(Munere Diui olim Caesaris aucta) velint.

*Multa quidem Fortuna potest, sed sidera fausta
Accedant: comes & mens generosa, fiet.
Sig; vir esse bonus studeas, teres atq; rotundus,
Vt sis: nam tales fulua corona decet.*

IV.

Solamen vitæ Deus.

*Ad Gualtherum Drechselium Jurisc.
& Cancell. Palatinum.*

Ceruus amicitia Christus (Solomone canente)
 Pullusq; Gratiarum
 Spiritus est Sanctus: solatia dulcia præbet
 Afflicta uterg; menti.
 Sic quoniam Christi semper, flatuq; requiris
 Solatium sacrați:
 Ac ceruus veluti gelidam desiderat undam:
 Sic tu Deum, Deiq;
 Postis anhelus opem sanctam, veramq; salutem:
 Gualthere, dignus es, cui
 Cornigeri decoret scutum sub imagine cerui
 Fides Deo probata.

Sol

V.

Sol iustitiæ, Christus.

Ad Joannem Bonriederum Juriscon.

SOL, Deus est: homo, Luna, micans de lumine Solis:
Sunt genij, stella: numina magna poli.

Luna quid est? cælum terreftra, aut cœlica terra:

Sic homo pars cœli, pars quota fertur humi.

Si faciem spectes; varium, ac mutabile Luna:

Sic constans hominis non solet esse vigor.

Lucis amans est Luna: homo cognitionis amator;

Quæ lux humanis mentibus esse solet.

Et modò iuncta suo, modò Luna à Sole remota est:

Lumen homo veri sic habet, inde caret.

Quà Phæbum cernit, Phæbe quoq; cernitur ipsa:

Quà retrò videt, hac menstrua parte later:

Sic homo iustitiæ Solem quum spectat: ab illo

Lumen habet: retrò si videt, hercle perit.

Ergo ne pereat, genios vtring; potentes,

Ceu stipatores gaudet adesse sibi:

Nocte velut nigra stellas vtring; micantes

Lucis habet comites candidâ Luna sua.

Fallor? an hoc te Luna monet tua, Iane: cooptans

Aduersa stellas parte nitere duas.

Anima

VI.

Animæ vita, optima.

*Ad Alexandrum Hunlinum Iurisc. &
Consil. Palatinum.*

*Q*uod gallum nutris, quod & hunc in casside passim
Pingis, Alexander: maxima causa subest.

Pars animi diuina notatur in alite gallo:

Quam pasci fas est nectare, & ambrosia.

Cognitio sunt illa Dei, rerumq; sacrarum:

Sola datur menti qua medicina pie.

Sic olim Samius gallum nutrire monebat

Pythagoras: adiit qui quoq; mente deos.

Sic Anyti reus ille, Deo moriturus eundem

Sacrabat: posito corpore, mente valens.

Armas

VII.

Armat ad omnia virtus.

*Ad Joan. Henricum Hainzelium,
Patr. Augustanum.*

Quem clypeo gladium ostentas, Henrice, rubentem:
 Auguror, hic animi vim notat herclè tui.
 Ipsa quidem virtus vis est sibi maxima sola:
 Plus valet h. ec gladio; plus valet ense fero.
 Perpetuò sibi constat, & ARMAT AD OMNIA VIR-
 Qui vibrat hunc gladium sic benè, victor abit. (TVS:
 Talem victorem, talem te pancrasiasten
 Laudo: quem virtus armat ad omne malum.
 Macete animi virtute noua, Patris amule magni
 Hainzeli: benè sic, pancraticeq; vale.

De iisdem insignibus.

P. MELISSVS.

ARMA tua gentis gladius: sed dextera robur
 Addit: & hunc animi dexteritate geris.
 OMNIA sic superas, Henrice: nec occubat unquam
 VIRTVS. ô pugilis nobile pancratium.

f

Index

IIX.

Iudex ΑΔΩΡΟΔΟΚΗΤΟΣ.
Ad Hauboldum Flottacherum, Cos.
Ratisponensem.

Iudicis est virtus, manibus benè viuere puris:
 Sic & avaritiæ ponere frena suæ:
 Nec precio, precibûsue, nec ulli cedere dono:
 Sincerum semper pectore, mente grauem.
 Sic manibus truncis statuas pinxère regentûm
 Thebani: malè quòd iudicis arca patet.
 Nec benè corruptus iudex examinat æquum:
 Nec benè iustitiæ seruit auara manus.
 Sic tu iustitiæ præses, princepsq; Senatus,
 Deligis officio congrua signa tuo.
 Cana viri facies, prudentem: brachia trunca
 Te iustum monstrant scilicet esse virum.
 At rosa communem plebis, patrumq; fauorem,
 Atq; potestatis signa corona notat.

Studijs

IX.

Studijs certamina crescunt.

*Ad Ioannem Reymannum Iuriskon. &
Cancell. Episc. Vratislaviensis.*

Fessus anhelando calidos suspirat ob aestus,
Hinnulus irriguas, dum sitis vrget, aquas.
Et sylua, pariterq; domus decus hinnulus ingens:
Cornicis superans secula longa quater.
O quoties video te suspirare, labores
Ob magnos: florens quos parit aula tibi.
Multa quidem princeps, nil non tibi patria debet:
Officij ne sit gratia surda tui.
In te cura omnis quando inclinata recumbit:
Ut nequeat numerus casibus esse tuis.
Solamen fesso tibi sit, cur aq; leuamen
Ipse Deus: sis ut saluus in orbe diu:
Et florens opibus iustis, & honoribus auctus,
Capreoli viuas secula longa tui.

X.

Virtutis fortuna comes.

*Ad Danielem Princiū, Consil.
Caesaris.*

DIALOGVS.

Quid tibi cum Mosco, cum telo duplici, Princi,
Cum trabe, qua triplex aurea stella micat?
Mosca legatum dum bis me visere regna
Caesar, & immensas mandat obire vias:
Me iaculum, iaculoq; animus praestantior omni
Dijis aequis, reducem per mala mille facit.
Factorum testis quintuplex penna meorum:
Quaę super galea fixa corona nitet.
Stella triplex; clarum fama decus, aurea: rectum
Præradians cælo gloria signat iter.

AD EVNDEM.

*Illustrem virtute notat te stellula triplex,
Princi: sed fortem mente, sagitta duplex.*

In labo-

XI.

In labore fructus.

*Ad Joannem Sambucum, Caesaris
Historicum.*

G*Rus aurum geminus rostro, simul ungue lapillum
Sustinet. hem quid vult hoc sibi, Phæbe mone.
Grus vigil est: comites vigiles amat impiger idem:
Musarum comites sic vigilare decet:
Quos veluti ligat vna fides: sic debita merces
Pro studijs, & laus debita cuiq, venit.
Suauerubent, redolentq, rosa; sed suavior artis,
Ingenij, fidei germine fragrat odor.
Quàm benè Sambucus gerit hæc insignia vates:
Quem labor, & parilis splendor ubiq, beat.*

De iisdem.

HADR. IVNIUS.

*Cor pedibus iunctis, rostris concordibus aurum
Naupliada prendunt, munera sancta, grues.
Gloria debetur studijs, atq, affecla merces.
Concordesq, animos candor ubiq, decet.*

XII.

In Deo lætitia.

*Ad Paulum Fabricium Medicum,
Cas. Mathematicum.*

*Q*uid iactas aquilam clypeo, plaudentibus alis
 Cum puero, Fabrici, quæ super astra volat?
 Consilium, mentemq; Dei sic suavior alti:
 Suavius in terris ut nihil esse putem.
 Quod puer hic nudus notat, & Iouis ales aduncus:
 Lata Deo, mens est alite rapt a Deo.

Viii-

XIII.

Viuituringenio.

Ad Hieronimum VVolfium U. C.

FRaus in te quum nulla sit, aut vis improba, VVolfi;
 Quero, tibi seuus cur dedit arma lupus?
 Fallor? an obscura lupus ut videt omnia nocte:
 Et superat visu cætera bruta suo:
 Sic acie mentis penetrans terramq;, polumq;,
 Omnigena doctos vincis in arte viros.
 Quid? quod Apollo, Lupa Latona filius, olim
 Sacrauit Delphis hæc simulacra suis?
 Et te Phæbus amat, vatuum Deus: & tua pridem
 Aeterna fama nomina magna sacrat.

MHΔEN

XIV.

ΜΗΔΕΝ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ.

Ad Joannem Posthium M. & P.L.

*C*unctator cauet esse piger, qui vult sine damno
 Immensas subito peruolitare vias.
 Qui cupit optatam studijs contingere metam:
 Cunctator caueat non secus esse piger.
 Prasertim Phæbi iuga qui vult scandere celsa:
 Pegasæo properet, si licet, usus equo.
 Cunctantes Mars odit, Apolloq; magna gerendi
 Pracipita tempus; magnus ut esse queas.
 Nam mora damnosa est: totis incumbere membris,
 Et decet admissò subdere calcar equo.
 Sic, NIL DISTVLERIS, inquit tuus ecce veredus,
 Posthi; Pieria qui petit astra via.
 Iamq; tibi Phæbus, cum Musis, obuius vltro
 Pocula Castalia plena ministrat aqua.
 Et tua iam cingit Parnaside tempora lauro:
 Et metæ signum buccina leta canit.

ALIVD.

Pegasæo, Posthi, superas Heliconæ volatu:
 Quem geris in clypeo, quod docet acer eques.

Dignum

XV.

Dignum laude virum Musa vetat mori.

Ad Paulum Melissum Schedium, P. L.

Quòd tibi sint Cygnea mele, Musæaq; mella:
 Lilia cum cygno signa, Melisse, geris.

Aliud.

Λειρίδεν σὺ Μέλισσε χέων μέλος, ἄσμα κυκνεῖον:
 Λείρια σὺν κύκνῳ νῦν ἐπίσημα φέρεις.

Prudens

XVI.

Prudens facundia.

Ad Nicodemum Frischlinum P. L.

Mercurij gemino implicitus caduceus angue,
 Stemmata Frischlino dat satis apta meo.
 Symbolon eloquij, caduceus: anguis utring,
 Serpens, ingenij sit, Sophiæq; nota.
 Scilicet eloquio sapientia iuncta potenti,
 Cuncta regit: cælum qua tenet, atq; solum.
 Prævalet hæc opibus regum, clarisq; triumphis:
 Et si quid magnus carius orbis habet.
 Sic quoniam prudens in eo facundia regnat:
 Stemmata Frischlinus fert satis apta meus.

Iustus

XVII.

Iustus confidens leo.

EX PROVERB. CAP. XXVIII.

Ad Joannem Lauterbachium P.L.

*Q*uam dispar aquila columba; quamq;
Dorcas est rigido fugax leoni:

*Tam iusto quoq; dissidet, pioq;
Iniustus vir, & impius: pauere*

Assuetus folij sono cadentis.

Quando spem retinet, fidemq; firmam

Iustus, magnanimi leonis instar:

Seu fortuna maligna, seu benigna est.

Sic ex ungue leo tuus vel vno

Fortis noscitur: acre robur illud

Magni pectoris indicans aperte:

Quo notum decet esse Christianum.

t 2

Ipse

XII X.

Ipse faciet.

EX PSAL. XXXVII.

*Ad Jacobum Monacium, Patr.**Vratislaviensem.*

Quam benè te, vitamq; tuam, sortemq; Iehouæ
Committis magno solius arbitrio.

Ipse facit, faciatq; precor, IACOBE: beatus
Semper ut ex voto, quod geris, omne geras.

Facta tibi consecra putas, qua mente cupisti:

Si cœlestis adest gratia prestò, sat est.

Scilicet hoc te signa monent: tria cornua Luna:

Quæ Phœbi splendent irradiata comis.

Solest iustitia Deus vnus in orbe: perennis

Splendorem lucis qui capit, inde capit.

AD EVNDEM.

P. MELISSVS.

Vmbra mare est, tenebræ tellus, est nigror Olympus:

Sidere ni quodam reddita clara nitent.

Nulla sed in terra fas querere, nulla profundo

Lumina: de Phœbi lux micat illa comis.

Vna Diana suos de nocte reciproca lucens

Fert radiosq; solo, fert radiosq; salo.

Tres

*Tres igitur quorsus? pelagi notat altera noctem:
 Altera telluris: tertia Luna poli.
 Mentibus arreētis triplici è caligine mundi
 Ad Solem tendas, cornua trina monent.
 Christus erit Sol verus: ubi Soliſte, Monauī,
 Fulserit: eclipsis nulla timenda venit.*

XIX.

Virtutes præmijs decorantur.

*Ad Adolphum Occonem, Reip. Augu-
 stana Med. III.*

S Telliferum mea gens clypeo fulgente leonem;
 Stirps aquilam passam gestat, Adolphe, tua.
 Quadrupedum leo rex, aquila est regina volucrum:
 Ille sacer Soli fertur, at ista Ioui.
 Ingenium notat hæc, pectus cæleste sed ille:
 Grande viri decus, & munus utrumq; Dei est.
 Sic ad virtutem, sic itur ad astra: leonem
 Si mihi, siq; aquilam sit tibi cura sequi.
 Pectus ut ingenio, simul ut par fiat utriq;
 Virtus: nec careant viribus illa suis.
 Sic animos aquila in cælum secum ardua raptans;
 Cætibus hos infert, concilijsq; deum.

XX.

Virtus est, vitium fugere.

Ad Cunradum Albinum, Patr. Francofortensem.

Candor dulcis, odor suavis, vis grata rosarum,
 Quæ fulgent clypeo versicolore, trium.
 Candorem mentis, mel lingua, gentis amorem,
 VVeiſſi, quæ Charitum dat trias alma, notant.
 Ergo domas claua vitium prius Herculis omne:
 Monſtret ut ad cælum mox Iouis ales iter.

AD EVNDEM.

P. MELISSVS.

Stirps tua tres, Albine, rosas, mea gens tria gestat
 Lilia: vos aquilam fertis, at ipse cygnum.
 Rex olor inter aues, aquila est regina: rosisq̄,
 Liliolisq̄ nihil pulcrius extat humo.
 Ales vestra Ioui, Phæbo sacer est meus ales:
 Et Cytherea rosas, lilia Chloris amat.
 Ergo tibi dum suauè rosa, mihi lilia florent:
 Et Phæbo par est, & Ioue digna cani.
 Sic utriusq̄ animus volucres imitante volatu
 Raptus ab humano tendat in astra solo.

Anima

XXI.

Anima moriemur in vna.

Ad Ioachimum Camerarium V. Cl.

Sancta fides est cornicum, concordia sancta:
 Quis natura dedit viuere secla nouem.
 Si moritur coniux, viduam trahit altera vitam,
 Ceu turtur; sociæ fata gemendo suæ.
 O fidei exemplum raræ. sic nempe maritæ
 Fata gemis viduus nunc, Ioachime, tuæ:
 Quam tibi sancta fides, concordia sancta tot annis
 Iunxerat, & sancto fœdere castus hymen.
 O te secla trium cornicum viuere fas sit:
 Stemmata quæ priscæ nobilitatis habes.

O I S T E

XXII.

ΟΙΣ ΤΕΟΝ, ΚΑΙ ΕΛΠΙΣΤΕΟΝ.

Ad Martinum Rulandum Medicum.

PResit adhuc infans geminos Tirynthium angues;
 Prælusit hydræ quo feræ
 Magnanimus domitor, Ioue dignus, amabilis heros.
 Sic Christus alter Hercules
 Ille salutaris, veteris fera contudit hydræ
 Victore colla sub pede:
 Quam gemina pressare manu, quam vincere fas est
 Christi sequentes hic ducis
 Signa sui: quibus emeritis, cælog, receptis
 Laurus triumphalis datur.
 O quàm magna docet clypei tam parua figura,
 Rulande, quem gestas, tui.

Domat

XXIII.

Domat omnia virtus.

Ad Andream Reussium I C. Reipub.

Vratislau. à Secretis.

Quod Rusi tibi forma placet crudelis in armis;
Claua dextra nitet cuius, & enselatus:

An, præter nomen, REVSSI, vis omen inesse;
Crudelis dextra sis ut, & enseferus?

Erro equidem. nam te nihil est humanius ipso:
Barbaries morum nec tibi fæda placet.

Mite tibi dedit ingenium natura creatrix:
Mollit & ars mores, nec finit esse feros.

Sarmata cur igitur gladio, clauaq; minatur
Barbarus? arma tibi contulit illa Themis.

Eloquij gladius, virtutis claua putatur
Symbolon: ingenium possidet illa tuum.

NICOLAI REVSNERI
RI LEORINI SILESII,
I. C. ET P. C.

STEMMATVM, SIVE AR-
MORVM GENTILITIORVM
LIBER TERTIVS.

I.

— Viue diu, sed viue Deo.

Ad Stephanum Endorferum, Patr.

Augustanum.

Q*uem pingis clypeo, Capricornus porta deorum est:
Si verum memorat melleus ille Plato.*

*Per quam corporeis mens vinculis libera, sursum
Euolat; & cæli templa beata petit.*

Felices anima, quibus huc contingit adire:

Qua diuûm cor à corpora vera vident.

Non Venus aut luxus, non has damnosa voluptas,

Nec leuis ambitio flexit, opûmue sitis.

Sed pietas, virtusq; Deo sic viuere iussit:

Quò liceat cælo viuere teste diu.

Illam deûm sedes: hæc illis proxima; mente

Qui viuunt similes, ingenioq; deûm.

II.

Fax gloria mentis honestæ.

*Ad Joannem Christophorum Lucium,
Consil. Wirtebergicum.*

Gratia magna rosa, mens est generosa leoni:
Imperat hæc brutis; floribus illa suis.
Sic virtute tua, Luci, sic mentis honore
Par es tot summis, quos fouet aula, viris.
Nam mens ut generosa tibi; sic gratia morum,
Et lingue, laudem conciliare potest.
Sic decorat meritò clypeum leo fortis, & ala
Cum duplici duplex, quæ subit astra, rosa.
Sit tibi perpetuò viuax leo: viuida, Luci
Sit rosa: dum cælo te quoq; fama beet.

L I I I.

Immortalis labore parta gloria.

Ad Melchiorem Fagerum Consil.

Secret. VVirteberg.

Venatrix laudis, virtus: venator honoris
 Est labor: ad cælum monstrat. uterq; viam.
 Sic laudem virtute, labore mereris honorem
 Melchior, ò gentis fama, decusq; tua.
 Scilicet hoc laudis cornu docet, atq; laboris
 Symbolon: in scuto quod tibi signa dedit.
 Hinc te dux Ludouicus amat VVirtebergicus heros:
 Qui tibi dat mentis nosse secreta sua.
 Consilio patriæ venator adesse paratus;
 Aeterna meritò præmia laudis habet.

Miran-

IV.

Mirandum naturæ opus.

*Ad Michaelem Veihemaierum Ju-
risconsultum.*

*Q*uam mandit sædum tabo stillante cadauer,
 Vultur edax; genti cur dedit arma tue?
 An quòd sit volucrum iustissima? parcere viuis,
 Nec fructus, nec aues ladere sucta vagas.
 An quòd prasagit, sapiens, ac prouidus ales?
 Vnde Hieroglyphicon Palladis esse solet.
 An quòd confectum senio, morboq; parentem
 Vultur alit Libycus, caluitioq; glabrum?
 An quòd amat tantum natos; vt sanguine pascat:
 Ipse suum quando vellicat ore femur?
 An quòd centenis vt vultur victitat annis.
 Sic vitæ maneat vos quoq; longa aies?
 An potius, vento ceu vultur concipit: Alma
 Fæta Deum flatu, sic parit, absq; mare?
 Quicquid id est, sat magna quidem mysteria vultur
 Natura, morum, religionis habet.

V.

Fons inuocantis.

Ad Abrahamum Mannam, Antistitem Lauinganum.

Cernis, ut ora manu Simson premit ampla leonis
 In clypeo: natum mel leuat unde famem.
 Magnanimus galea victor sedet: vnus a sella
 Qui mala cedit mille repente viros.
 Fissus & huic mala fontanam prabet aquam dens:
 Pellitur unde sitis, mens redit unde viro.
 Fallor? an est Simson Christi victoris imago:
 Iustitia Solem quem pia turba colit.
 Maxilla vatum dux Christus, & ore triumphat
 Sacrorum: purè qui sacra verba docent.
 Fons oritur sacer hinc, Ecclesia sancta: piorum
 Mentibus hinc agris gratia larga fluit.
 Qui bibit ex asina mala, bibit ille salutem:
 Et mel de forti dulce leone legit.
 Quàm benè, Manna, tibi data sunt hæc symbola. namq;
 Mel simul, & vitæ gutture fundis aquam.

Christus

VI.

Christus lætitia mea.

*Ad Cunradum Letum Jurisc. & Con-
sil. Palat.*

*Q*uid sic letus ouat? quid dextra plaudit? & ore
Iubilat in clypeo lauriger ille puer?
Lætitia est mea Christus (ais) meus ille redemptor.
Ille meus rex est, & Deus ille meus.

Fons

VII.

Fons salutis Christus.

*Ad Philippum Hailbrunnerum**S. Theol. D.*

*Q*ui tibi nomen, & arma dedit de fonte salutis:
 Ex re nonne tibi nomen, & arma dedit?
 Fons vitæ, Christus: Christus spes una salutis:
 Quem scriptis, & quem voce, Philippe, doces.
 O fluat hoc nobis aqua vitæ fonte perennis:
 Amplius haud vret guttur anhelans sitis.

Sic pe-

IIX.

Sic petitur cœlum.

*Ad Laurentium Drechslerum, Conc.
Palatinum.*

B *Ina tribus distincta rosis laquearia, & ala,
Pieta super galeam, quid duplicata notat?
Vita, rosa est fragilis: Sathanas laqueare, Caroq;
Duplex: in cœlum nos vehit ala Fides.*

x

Solut

Solus sapiens diues.

Ad Chilianum Piscatorem Theologum.

Vita quid est hominis? magnum nisi cymba per aquor:
Fluctibus hinc crebris inde repulsa maris.
Impetit hanc Eurus, Boreas, Notus undiq; saevus:
Trux & ad hanc Syrtis, Scylla, Charybdis hiat.
Sunt haec, fraus carnis, mundiq; Tyrannis & orci.
Flebile naufragium quae tibi saepe cient.
Felix, arrecta caelum qui mente tuetur;
Fluctibus è tantis, turbinibusq; maris.
Namq; metu rapida liber, Chiliane, procella;
In portu, Christo nauigat ille duce.

De ijsdem suis insignibus.

CHILIANVS PISCATOR.

Fortis, & inuictus mundi perrumpo tenebras:
Nec tenuem sortis spem, generisq; moror.
In Christo solidam cordatus pono salutem:
Solus hic est vita portus, & aura mea.
Felix, qui Christo didicit se credere soli:
Huic, melior lauro, dia corona datur.

X.

ΧΕΙΡ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ.

Ad Henricum Porschium U. Cl.

Dic, Hospes; nouus Ismaris quis cantor in oris,
 Orpheiam docta suscitatur arte lyram?
 Porsius, Aonidum cultor, doctaq; Minerva:
 Quem munit Pallas egide, Phæbus equo.
 Gaudet Hebrus, tanto letatur vate Cayster:
 Annis adhuc memor est cladis uterg² sua.
 Ismaria cessate nurus vim ferrè canenti:
 Acer adest vatis Pegasus vltor equus:
 Vltrix & Gorgo, qua vos in saxa repente
 Mutet. nam gerit hæc Porsius arma meus.

x 2

Atene-

XI.

A teneris assuescere multum.

*Ad Andream Lopadium, virum
optimum.*

Quo semel est imbuta, recens seruat odorē
 Testa diu: vetus ut
 Verbum habet. hoc verum tam re, quàm nomine reddis,
 Ingenioq³ tuo.
 Quod quum sit primo imbutum solerter ab auro
 Artibus ingenuis:
 Spirat adhuc suaves prisca virtutis odores:
 Ingeniumq² decus,
 Et vires solidas habet; haud obstante senecta.
 Quid? quod & arte bona
 Tot iuuenum mentes, ceu testas, imbuis: unde
 Par modo fragrat odor
 Ingenij, fidei, doctrina. Maeste Lopadi
 Care, verende senex:
 Maeste animi, quem rarus habet: tibi spiret amomum
 Tam pia testa diu,
 Quam geris in clypeo: nec vi, nec casibus ullis
 Fracta fathiscat humi.

Ora, &

XII.

Ora, & labora.

*Ad Carolum Heibergerum, Eq. Au-
striacum.*

Montes aëry duo, sepibus undiq, cincti:
 Et leo, qui pennas ungue pavonis habet:
 Carole, quid moneant, rogitas? contingere metam
 Optatam studijs qui cupit, atq, decus:
 Multa feret, facietq, puer: Superisq, vocatis,
 Promptus erit validas spontè mouere manus.
 Vt famam studijs, & honores nempe reportet:
 Inuictum debet pectus habere malis.

x 3

Spes

Spes bona dat vires.

Ad Danielem Austriacum Augustanum.

D*vm viuis, sperare licet: sperare sed aqua,
 Ac bona: qua ratio postcere nulla vetet.
 Sic sortis spes aqua bona, spes aqua salutis:
 Magnaq; sic spes est in bonitate Dei.
 Sic mihi certa tua spes indolis vsq; relicta est:
 Moribus vt redeas cultus, & arte domum.
 Quò melius sperem, faciunt tua lilia: certam
 Quae spem virtutis significare solent.
 Sed magis hoc sperare iubet tua nota voluntas:
 Quae venit ex merito, spes satis aqua venit.*

Hicra-

XIV.

Hic ratio tentandi aditus.

EX ESA. CAP. XXII.

Ad Jacobum Cellarium Augustanum.

Qua ratio tentandi aditus sit ad athera celsum:
 Clauiger hoc monstrat nempe, Iacobe, leo.

Si nescis, de stirpe satus LEO Christus Iudæ;

Verus homo, cæli est ianitor, atq; Deus.

Fert humero clauem: referat, nec claudere quisquam:

Et claudit, quisquam nec referare potest.

Felices nimium, quibus arx patet ardua cæli.

Quam referat Christi crux onerosa nimis.

Cruz Christi, clauis cæli est, & ianua vitæ:

Quem qui mente colit simplice, saluus erit.

Memen-

Memento mori.

Ad Georgium Kirchmaierum Mon-
hamium.

*Q*uid tibi cum telo, Veneris flos, est Rosa, Martis?
Nempe homines doceo docta: Memento mori.
Cur? rosa, vita brevis. mors, insuperabile telum est:
Mars mortem, vitam procreat alma Venus.
Quid tum? flaccidius rosa, & ocyus haud scio quicquam
Telo: mors venit, & vita repentè fugit.
Post mortem nihil ergo manet? laus, gloria, virtus.
Nam manet & virtus semper, odosq; rosa.

Lux

XVI.

Lux mea Deus.

*Ad Balthasarem Imbricium Secret.**Bipontinum.*

STella triplex micat imbricibus super aurea quinq:
 Et geminis alis fertur ad astra leuis.

Lux anima, mentisq̄, animiq̄, & cordis, & oris

Sit Deus: in trino numine numen idem.

Seruiat huic anima, os, animus, cor, mensq̄, fidelis:

Aetherea quae vult luce beata frui.

Signa docent hoc Imbricij gentilia: sacrat

Quando cor, os, animum, mentem, animamq̄ Deo.

7

Eplum-

XVII.

E plumbo fabricat aurum.

Ad Joannem Fabrum Burchemium.

*Q*uid fabricas? animos puerorum. quorsus? ut artes
Ediscant sancta cum pietate bonas.

*An fabricas semper, quod vis? non. Mercuriumq;
E ligno quoniam haud fabricare queo.*

*Premia quae fers inde? maligni premia mundi:
Gaudeo me frustra non fabricare tamen.*

*Rusticus ut gaudet, ferrata calce reperta:
Sic mihi discipuli mens placet una boni.*

*Quid calx in clypeo sibi vult ferrata? magistrum
Ferreus mens, & vox ferrea nempe decet.*

*Quid magis? accipio ferrum, reddo ocyus aurum:
Emollit mores dum mea cura feros.*

*Ala quid? in caelum vehit inclyta fama magistros;
Qui studijs animos excoluere rudes.*

Ars

XIX.

Ars emollit mores.

Ad Martinum, Martini F. Ru-
landum.

Quid sua victrici praeingit tempora lauro
 Sylvestris tuus hic, anguiger, asper homo?
 Fallor? an humana ceu magna ferocia mentis,
 Fædæq; barbaries primitiùs esse solet:
 Si tamen ingenuis exculta sit artibus: omnis
 Iam morum feritas, asperitasq; fugit:
 Sic qui laureolam quarit, Martine, perennem:
 Serus ut hinc carpat florea ferta nepos:
 Arte priùs docta, cuius tibi cura sit una,
 Emollit mores, nec sinit esse feros?

y 2

Labo-

XIX.

Labore, & constantia.

Ad Christophorum Plantinum.

*Q*uid sibi vult manus, è cæli quæ nubibus exit,
 Et calamum fixum ducit at inde solo?
 Quid, Plantine, rogas? Labor, & constantia, res sic
 Perficit, inceptas auspice ritè Deo.
 Sic tuus est felix labor, & constantia: quando
 Tot lepidis auges secula nostra libris.
 Et tua sentit opem cælestis dextera dextra:
 Et tua iam triplici fama sub orbe volat.
 Primum opus in studijs pietas sit sancta deorum:
 Quod restat, constans perficit omne labor.

Animo

XX.

Animo dat gloria vires.

Ad Sigismundum Feyerabendium.

*Q*uod fama inuigilare iuuat, laudiq; perenni:
 Dum libros auro tot, Sigemunde, sacras:

*Laudo equidem: laudem labor hic, fructumq; reportat,
 Quem sumis, magno sænore nempe tibi.
 Et pleno iam Fama simul Dea buccinat ore,
 Quam pingis, triplici nomen in orbe tuum.*

y 3

Applau-

Applaudunt leto Musæ, Phæbusq; fauore:
Et studium fama crescit honore tibi.
Macte animo, Sigemunde: volat tua fama per astra:
Cui spondet laurus sacra perenne decus.

AD EVNDEM.

PHILIP. LONICERVS.

Quæ Dea? Fama. caput victrix cur laurea cingit?
Hoc illi tribuit lætus Apollo decus.
Cur alacris latè volitantes explicat alas?
Virtutis studio se super astra leuat.
Pieria cur læta tuba clangente per orbem,
Excitat Eoas, Hesperiasq; domos?
Grata suos celebrat viuaci laude ministros:
Hos canit ætherys buccina clara sonis.

Mon-

XXI.

Monstrat iter cœlo pietas.

*Ad Christophorum Reusnerum Ju-
risconsultum.*

Monte super triplici stans rex, Leo, magne ferarum:
Quid fremis, & stellam cur geris ungue fero?
 Mons triplex triplices hominis denunciât hostes:
 Nam Caro, cum Mundo te, Sathanasq̄, premit.
 Fortiter ut vincas, & ab his cum laude triumphes:
 Mente leonina te superesse decet:
 Immemoremq̄, tui, cœlum spectare, Deumq̄:
 Et magno curas spernere corde leues.

Sic

*Sic pietas cælo inscribet tua nomina : quo cen
Fulgida conspicuo stella decore mices.*

Ad eadem insignia.

GEORGIUS FROBENIUS. IC.

*Tres colles ruber in clypeo leo possidet albo:
Trabs fulget duplex aurea, nigra triplex.
Stella manum decorat dextram natiua leonis:
Et galeam patulam fulua corona tegit.
Quàm benè Reusneros his nobilitauit in armis
Cæsar : quos virtus, arsq̄, fidesq̄ probat.*

ADAMVS CLOSIUS SILESIUS.

*Gloria virtuti se offert, ceu debita merces:
Magnanimus stellam sic leo iurè tenet.*

Vita

XXII.

Vita sine literis mors.

*Ad Paulum Melissum.**De suis insignibus.*

Quaris, Paule, mihi cur det gentilia fuluus
 Arma leo, vates quum magis ornet olor?
 An nescis, catulis vitam dare voce leonem
 Horrifica, mortis quos sopor altus habet.
 Vita quid est, nisi mors, sine Musis? quam pueris das
 Vox mea: per sacra dum nempe Lycea rugit.
 Præstat opem, roburq; mihi Leo fortis Iude:
 Nam DOMINVS VIRTVS, LAVSq;, SALVSq;
 MEA est.

r

AD

AD NICOLAVM REVS-
NERVM, P. MELISSVS.

Qui leo per clypeum, galeaq; suprema, iubato
Crine, feroq; minax ungue videndus adest:
Ambiguum facit, isne tuis animosior, an tu
Ausibus illius stes Leorine super.
Erro. nam patrij longè est tibi forma leonis
Inferior, celsos deuenerantis auos:
Ac monet, vt captis peragendis mente virili
Sis prasens: dubias neu vereare vices.
Cernis, vt ancipitem percellant flamina vulgum:
Sic trepidant pauida saepe timore fera.
Egregiè cordatus homo vulgaria temnit:
Erectoq; humilem despicit ore metum.

De iisdem insignibus.

IOANNES POSTHIVS MED. ET P. L.

Formidanda gerens animosi signa leonis;
Reusnerus ille nobilis
Vates, Historicusq; bonus, Legumq; peritus:
Feritatis haud micam unicam
Possidet. ast animi constantia rara per illum
Notatur, & robur viri:
Virtutesq; alia generosi pectoris: ipsi
Iam Casari notissima.

NICO-

NICODEMVS FRISCHLI-
nus Poëta & Com. Pal. Cæs.

AN, quia Nicoleos positum tibi nomen, & omen,
Idcirco effigiem scuta leonis habent?
Sicut enim duris animalia cetera membris
Vincit, & ore minax, & ferus ungue leo:
Sic tuus hic animus, vitio sublimior omni,
Multorum mentes vincit, & ora virum.
Nam si nemo potest tibi se praponere vates;
Nec Rhetor, profitens iura, nec Historicus:
Verè es Nicoleos: populum qui robore vincis:
Ora nec immeritò scuta leonis habent.

PETRVS ALBINVS NIVE-
montius, Poëseos, & Historiæ Pro-
fessor, in Academia Vitebergensi.

Quod geris in clypeo fuluum, Reusnere, leonem:
Parcit Olor, vatium qui decus esse solet.
Nam stat huic laudum quoq, gloria salua suarum:
Cygnum es, & cygni vox tua voce sonat.
Sed leo quòd clypeum tibi fortis imagine pingit:
Egregijs merit is hoc datur elogium.
In pulcris quis te studijs constantior alter?
Ceuleo magnanimo robore pectus habet.

Quis virtute tibi certet? quis fortibus ausis?
 Dum vigil assidue docta Lycea colis.
 Defendit catulos generosi ut cura leonis:
 Sic tu Pieridas diligis usq; deas:
 Protegis & teneros, qui te venerantur, alumnos
 Nec subeunt animo tadia longa tuo.
 Sed quoq; nulla gerunt inter se bella leones:
 Ceu tu concordem mente imitare feras:
 Latius & officijs, pacis studiosus & alma,
 Omnibus esse bono, nemini obesse cupis.
 Fortè gerit plures sub honesto pectore dotes,
 Quas tibi conueniunt gentis ob arma, leo.
 Quas tuus Albinus praesens in tempus omittit:
 Tractandasq; alijs vatibus insinuat.
 Maeste animo Leorine Leo: tua gloria tota
 Orberugit: rugiet sed magis axe poli.

FINIS.

IVDI-

IVDICIVM
 HIERONYMI VVOL
 FII DE POETIS LEGENDIS.

EX COMMENTARIO TVSCVLA-
 NARVM QVAESTIONVM SVPER
 illa verba M. Tullij Ciceronis:

*Poëta ita sunt dulces, vt nõ legantur
 modò, sed etiam ediscantur. Hanc eru-
 ditionem liberalem, & doctrinam puta-
 mus, & c. 2. Tusc. quest.*

RERILIS ætas quum neq; hone-
 statem, neque vtilitatem intelligat:
 delectatione fabellarum, rerumq;
 mirabilium, quas poëtæ commen-
 ti sunt, ad doctrinæ studium excitatur: vnâque
 cum istis fabulis, & cõmentis, & eloquentiam
 discunt, & exempla vident virtutum, & vitio-
 rum: & multis salutaribus præceptis instruun-
 tur:

tur: si modò interpres fuerit eruditus: & ea ingenij dexteritate præditus: vt omnia trahere possit, & accommodare ad discentium vtilitatem. Poëseos autem dulcedinem, quò quisque scribendis versibus exercitior est, quoq; artis poëticæ, & oratoriæ peritior: eò magis experitur. Sed quum adolescentia sit ad voluptates procliuior: mirum profectò est, tam paucos et iam ex ijs, qui liberaliũ artium magistri perhibentur, ordine perlegendis & Græcis, & Latinis poëtis delectari. Néque verò ita multi illi sunt: vt non vel vno anno ab vtriúsq; linguæ perito, & nõ nimiũ curioso, quiq; nefas esse nõ putet, nescire quædam, euolui, & percurri possint. Græci autem veteres sunt, Orpheus, Musæus, Homerus, Hesiodus, Phocylides, Philolaus, Theognis, Pindarus, Aeschylus, Sophocles, Euripides, Aristophanes, Theocritus, Lycophron, Apollónius, Q. Calaber, & fragmenta quædam à Io. Camerario & Henrico Stephano collecta. Latini, Plautus, Terentius, Lucretius,

tius, Virgilius, Horatius, Catullus, Gallus siue Maximianus, Propertius, Tibullus, Ouidius, Lucanus, Staius, Martialis, Valerius Flaccus, Claudianus, Persius, Iuuenalis, Fragmenta veterum poëtarú. Sunt & Christiani poëte: quos vno volumine coniunxit Fabricius: quò & Homero centra pertinent. Recentiorum autem ingens est numerus: quorú aliqui vel cum veteribus posse comparari videantur: vt Politianus, Pontanus, Ianus Pannonius, Marullus, Vida, Cordus, Hefsus, Sabinus, Secundus, Stigelius, Micyllus, Lotichius, Buchanan⁹, Schöferus, Frischlinus, Melissus, Reufnerus, atque præ cæteris nominandus Scaliger *ὁ πανεπιστήμων*, alijq; complures. Sed in hoc genete quisq; rationem habeat ingenij, atque ocij sui: & poësin *ἡδύσμα, non ἔδεσμα, πάρεργον* grauiorú studiorú, non *ἔργον* esse putet. Neq; enim in poëtis cõsenescendú est: per ocium ad eos redire licet: idq; tempus inter ambulandú, relegēdis illis, impendere: q̄ alij vino, alea, nugis, ludis inanibus perdunt.

De

De iisdem.

PAULI MANVTII IVDICIVM.

MAGNA laus est eorum, qui non ad vulgarem, humilemque; artem, sed ad nobilem aliquam, liberalemque; doctrinam sua studia contulerunt: maxima verò, si quis eam Philosophiæ partem, quæ Poësis appellatur, ita est complexus: itaque hæret in ea cognoscenda: ut auelli nulla profus ratione possit. Itaque veteres illos, quibus optimi, ac summi Dei vocem audire, eiusque; sermone frui sæpe licuit: homines sapientissimos, atque sanctissimos; poëticæ facultatis admodum studiosos fuisse constat: suasque; cogitationes non eo, quo quilibet vteretur, sermone, sed versibus exponere voluisse. Quorum exstant nonnulla sanè præclara: quæ quum legimus, afficimur; & quasi diuina quadam vi abrepti, extollimur haud paulò altiùs; quàm qui rerum humanarum in studio versantur. Habet igitur
ars

ars poëtica dignitatem: quandoquidem in ea latent arcana Philosophiæ: quæ profanis oculis non patent: ea rudès animos excolit: ea nos ab rerum humilium studio deducit: ad egregios mores, ad veram religionem; ad excellentem magnarum rerum cupiditatem vocat. Habet eadem suauitatem: quia vocibus aptè constructa oratio miram infundit auribus, animisq; iucunditatem. Et, vt vno verbo comprehendam, poësis numerus est: numerus porrò nihil aliud, quàm ordo: ordinis autem principium à Deo fluxit. Diuini igitur sunt hominès poëtæ: nec vllò non honorum genere decorandi. Poëtas autem definitio, non quicumque versus faciunt: qui molesta, & odiosa garrulitate sepe nobis obstrepunt; sed eos, quorum in vita non minùs, quàm in scriptis elucet ordo: à quibus colitur humanitas: & beneficentia non modò laudatur: verùm etiam pro facultatibus exercetur. Hæc enim sunt illa mysteria sacra: quæ poësis, fabularum specie, ita velat: vt ea tamen

vatum excellentium, hoc est, bonorum virorum, mentes intelligant. Quæ verò his virtutibus aduersantur vitia: hæc sunt illa mōstra, inimica naturæ: quæ poëticis figmētis ostenduntur: sus Erymanthius, leo Nemeæus, hydra Lerna, gigantes, & Harpyiæ, quæq; alia traduntur, perdendis hominibus, aut frugibus nata.

EIVSDEM.

QUOD ego de poëtica facultate sentio: idem alijs, qui res præclaras ingenio, studioq; cōsecuti sunt, benè iam esse cognitū, ac persuasum facilè puto: nō esse eam inter ea, quæ minimi ducuntur; non vulgarem, non leuem: summum esse quiddam, ac planè diuinum: quiq; suas ad eam cogitationes conferant; etiam si, quod volunt, non assequantur; probandos tamen esse, quia scilicet ad maxima contendant: qui verò in ea ita versentur, vt excellant: colendos nobis esse vehementer: omniq; omniū laudum genere cohonestandos.

Admi-

Admiror equidē fuisse, hodieq; esse nōnullos: qui rem hanc pulcerrimam, ac deorum nobis munere concessam, parui pendant: atq; etiam, si dijs placet, in sermonibus vituperent. Quid, inquit, est poëtica? fabulas continet. fabulis autem quid inanius? Ridiculè: qui ex ipsorum ingenijs, cæterorum ingenia metiantur: quæq; ipsis obscura sunt, ea reliquos videre nō putēt. Ego contrā si in hos incido, ita disputare soleo: Estne aliquid hominum generi vtilius, aut omninò philosophia præstantius? negare coguntur. si negent, eos ratio refellet, & veritas ipsa: quæ quum pugnat, facilè vincit. vna enim est Philosophia; quæ vitia nostris ex animis euellat; vna, quæ inserat virtutes: humana omnia, multis obstructa difficultatibus, aperit; diuina, non illā quidem prorsus, sed magna tamen ex parte patefacit. atque hanc, quæ tantas res præstat, siue artem, siue scientiam, ne communis esset omnibus, vulgiq; tractatione, impurisq; mentibus contaminata sordesceret, obscuris fabularū inuolucris, quasi aliquid sa-

crofanctum, velauit, & custodiuit antiquitas. Fabulas per rō ipsas non ex eo, quo vulgus utebatur, communi, & soluto, sed exquisito, & numeris adstricto orationis genere, prisci illi, summa homines sapientia præditi, prodiderunt. Placebat hoc illis, primū vt rei dignitatem, si posset, & quatenus posset, verborum auget elegantia: lectis enim, admodumq; puris ē vocibus efficitur versus: nihil hauritur de fæce. deinde quia quum philosophiam tractarent, maiore nescio qua suauitate, ex illo concentu, quem numerosa vocū in versibus compositio gignit, aures, animosq; perfundi pulcrum putabant. Quæ quum ita sint: neque fabulas, quæ philosophiam continent, neq; versus, quibus fabulæ ipsæ continentur, iure quicquam reprehēderit. His ego ad coarguendum istorum inscitiam, alijsq; præterea vtor argumentis: addo exempla, eaq; Italorum, & eorum hominum, qui nostra, patrumq; memoria floruerunt.

IVLII CAESARIS SCA-
LIGERI.

A Nni vitia, atq; aëris insidum venenum,
*V*rgente precum carmine decedere credunt.
*T*un' tergi animos carmine, & ambiges poliri?

Aa 3

LECTO-

LECTORI S.

Paucas epistolas quasdam à claris, & doctis viris Germania ad auctorem scriptas, & è magno a-ceruo interim selectas, subycere nobis placuit ad calcem huius operis: donec suo aliquando tempore reliqua quòq; in publicum emittantur. Quam opellam nostrã lectori candido, & amico minimè improbatum iri confido.

IOACHI-

IOACHIMVS CAME- RARIVS PAPEBERG.

NICOLAO REVSNERO

Leorino v. CL. S. P. D.

QVOD seriùs respondeo literis tuis ad me humanissimè scriptis, mi Reusnere: partim impediēte hoc officium valetudine infirmiore: partim non offerente se mittendi literas occasione, factum est. Iam verò ostensam mihi ad te scribendi occasionem nolo prætermittre: sed ea me tam prolixè, quàm ego cupio, vt non finit valetudo mea, vt dixi: quæ post grauem admodum tentationem adhuc est sanè infirma, atque imbecillis. De tuis Cæsaribus res mihi, vnà cum Mich. VVirtho, & fuit, & est curæ. Sed mihi typographi in recipiendis talibus scriptis ad exprimendum esse videntur fastidiosi. Si nõ poterit effici, quod cupimus:

Basi-

Basileam eos mittendos esse censeo: quo in lo-
 co facilè reperturos nos esse non dubito, qui
 velint elaborare editionem. Quamquam ist-
 hic penè biennium Ethica mea detinentur: &
 historica quædam ante multos annos eò mis-
 sa, sunt amissa: quemadmodum mihi signifi-
 catur. Sed, vt scripsi, res mihi curæ erit: & ipse
 optarim tuum opusculum quàm primū pro-
 dire in publicum. Percurri obiter legendo om-
 nes Cæsares Romanos: eorumq; lectione
 plurimū delectatus sum: cū ob numerorū
 concinnitatem, & venustatem: tū ob senten-
 tiarum grauitatem, & recōditam breuitatem.
 De carminibus sacris tuis magnam habeo gra-
 tiam. Porrò quod nescio quarum suspicionum
 meministi: de eo securo sis animo licet. Om-
 ninò enim φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον ἡμέτερον νέμω, vt Sopho-
 clea implicem. Neque te solūm, sed vos isthic
 omnes. De quo pluribus opus non est. Vale-
 bis igitur, & nos, quod facis, amabis. Lipsiæ.
 Non. Octobr. M. D. LXXI.

GEORGIUS FABRICIUS
CHEMNIC. N. REVSNERO

Leorino S. P. D.

MAGNAM mihi spem fecisti, vir clarissime, ornandæ aliquando, iuandęq; Reipub. Christianę: missõ præclaro illo, & egregio munere carminum tuorum sacrorum: quorum equidem lectione maiorem in modum delectatus sum. Neque enim solùm in his me affecit suauitas numerorum, atq; orationis elegancia: verùm etiam argumentum icribendi: quod & ingenio tuo, & hominis Christiani studio planè dignissimum iudico. Cæsares tuos, de quibus scribis, tandem aliquando videre cupio: & hoc ipsum mecum cupiunt alij homines eruditi: qui præclari aliquid operis futurum augurantur: cuius generis sunt omnia, à summo tuo ingenio, exquisitaq; , & multiplici doctrina profecta. Tu editionem horum matures ve-

Bb

lim:

lim : quam & tibi honorificam , & alijs vtilem fore non dubito. Vale. Misena. Idib. Febr.
M. D. LXXII.

ADOLPHVS OCCO III.
MEDICVS, ET HISTORICVS .
Reipub. Augustanæ , N. Reusne-
RO S. P. D.

IDI Imperatorum, ac Cæsarum Romanorum, à Iulio Dictatore ad Maximilianum II. breues illas tuas, & illustres descriptiones, clarissime Reusnere : quas mihi legendas hîc exhibuit princeps noster Io. Egolphus, Episcopus Augustanus. Proinde quum videam te virum doctum; nec iuris tantum ciuilis peritia, sed poëtica etiam laude, & literarum elegantia excellentem : quumq; humanitate præterea, & comitate singulari præditum te esse intelligam: ex relatu, & commendatione quorundam, qui in aula viuunt: facere equidem non possum, quin

quin amicitiam tecum, & familiaritatem aliquam constituam. Spero autem, vel planè potius confido: te in numerum amicorum tuorum, qui te merito tuo & diligunt, & colunt, libentissimè quoque me recepturum: quod ut credam faciliùs: facit cùm humanitas tua eximia, & naturæ bonitas peruulgata: tum verò paritas, & communio studiorum: in qua ad amicitiam conciliandam multum momenti positum est. Constitui enim in publicum edere numismata omnia, quotquot vidi hætenus, Imperatorum, ut & imperatricum, à Pompeio Magno ad Heraclium usq;: opusculum omnibus antiquitatum studiosis magnoperè expetitum; & in primis utile, atque necessarium: in cuius studio propemodum viginti annos maximo cum labore versatus sum. Gratissimum profectò mihi feceris: si laborem hunc meum carmine aliquo tuo exornare volueris: quod apud me quasi pignus aliquod, & fœdus amicitia, coniunctionisq; nostræ futurum est: idq;

Bb 2

à me

à me violari nunquã patiar. Quòd si aliquando Augustam veniendi tibi dabitur occasio: coràm me tibi eum exhibebo: vt amicum, & hominem studiosum decet. Benè vale, & rescribe; si quidem amicitia tua dignum me iudicas. Dillingæ, E castro principis. ix. Cal. Iun. M. D. LXXV.

IACOBVS MONAVIVS
 PATR. VRATISL. N. REVS-
 nero Poëtæ, & Iurisc. S. P. D.

HTA suauiter me libelli cuiusdam tui lectio delectauit: & tam suauiter veteris amicitia nostræ memoriam in animo meo renouauit (si modò renouatum dici potest, quod nunquam planè inueteratum fuit) vt continere me non potuerim: quin has ad te literas mitterem; sanè illas breues, & pusillas; verùm quæ tamen longæ etiam videri poterunt, & copiosæ; si de animo meo, qui in te prolixus est, eas æstimaueris.

Quod

Quod vt facias: & me, vt olim fecisti, nunc quoq; ames: meq; tui & amantissimum, & studiosissimum mutuò diligas: maiorem in modum abs te peto. Colloquemur etiam posthac sæpius per literas, si volueris. Tu verò etiam operam dabis: vt eorum desiderijs, quæ Typographus tuus in calce libelli, de quo loquor, excitauit, quàm primùm satisfiat. Præsertim verò Emblematum tuorum editionem vrgebis: quorum exemplum, cum subscriptione manus tuæ, certas ob causas abs te expectabo. Vale, mi carissime Reusnere; & hanc ab optimo, & tui amantissimo animo profectam salutationem, vt semper optimus fuisti, in partem optimam accipe: & me (quod vt facias, oro) ama, tibi, vti dixi, amicissimum. Vratilla-
uia, xv. Nouemb. M. D. LXXIIX.

THEODORVS ZVINGE-
RVS N. REVSNERO S. P. D.

MONVI tenon ita pridem, vir doctif.
Petr. Pernam itinera tua suscepturū:
vt prælo subijciat: Neq; ego tua cau-
sa, cui eruditionis, & amoris nomi-
ne & multum, & mutuum debeo, consilio ei,
si opus fuerit, deero. Pro literarijs tuis muneri-
bus gratias tibi ago, habeoq; : multò verò ma-
gis, quòd me carminū tuorum honorario no-
bilitare volueris. Gratum est officium tuum:
etsi præstabat in virum doctiorē, melioremq;
conferri: nisi fortè illud existimas, & ego con-
sentio: quò quis melior est, & virtute instructi-
or: eò minus alienis eum indigere laudibus:
quòd minùs, eò magis. Laudo φιλοσοφίαν tuam. Di-
uinum est illud Hippocratis nostri: ὅταν μὴ ἀργεῖν,
ἰδέε μὲν κακίην. Si quid est, in quo tibi gratam animi
significationem ostendere possim: faciam id
merito tuo libentissimè. Vale. Basilea. Cal.
April. M. D. LXXIX.

IOAN. SAMBVCVS N. REV-
NERO S. P. D.

Ε σαφίνσαν τῆ δεινότητι iunctā in tuis Imperatoribus, & geniū scribendi amplector. Si totidem lustra, quot excurrere, ætatem (quod opto) istam sequentur: vix ausim polliceri de te meliora. Descripsit Mylius heroas sacros, & profanos, haud iniquo carmine: sed grauitatē cum venustate tuorū antepono. Testimonium Cratonis egregium, & verum de te agnosco. Colui ego aliquando hæc studia: & quos ad ea excellere natura, aut voluntate, non inuito Genio, sensi, cohortatus sum libenter: nunc illo ardore remissiore, nihil pango: miror tantū tui similes. Quod verò à me requiris Epigramma: næ ego rana inter olores, tibi obsecutus, interstrepo. Tu boni consule: meq; in tuis familiaribus reponere. Cuius ego honoribus, atq; monumentis posteritatem gratā, memoriamq; precor sempiternam. Viennæ. Cal. Martij.

EIDEM.

E I D E M.

E ad omne genus scientiarum, atq; eruditionis excellere letor: vnde scio varietatem istam copiosam manare; in qua τὸ εἰλικρινές, καὶ ὡσπερ ἐν σώματι δεινόν valde probo. Quid affectior ætas, quam diuturnam, & vegetā opto, datura sit; vel melius, quid quisq; à Præstantis ingenij vi exposcere debeat: tute omnium optimè, qui tam amplè ac luculentè argumentum, quid quisque sit, aut valeat, cognoscendi tractâris, æstimare poteris. Scio qui tuus pudor est, ac modestia κατὰ τὸ Στασίμω in Eutyphrone) gratia, & amore liberaliùs me effusum diceres: si te non immerentem coloribus attingerem. Ego spisso, ac lento historiarum opere distētus: quibusdam etiam alienis sanandis, & ab tineis liberandis occupatus: ad amœnitates istas tuas Musarum, hortorumq; respirare nequeo; & si tantum o-cij impetrarem: agnosco vires, & exercitacionem longo intermissam interuallo. Vbi tamen

men Aristotelis, & Dioscoridis opera, tot vigilijs meis nonnihil restituta, cum aliquot alijs minorum vigiliarum opusculis, è tenebris, claustrisq; librariorum expedita fuerint: quàm etiam valeo, amplius tentabo. Tu verò, mi prestantissime Reusnere, ab instituto nullis te impedimentis, aut diuortijs splendidis dimoueri patiere: si fortè gratiam laboribus, & patrocini-um angustius lucubrationibus propositum querere: posteritatem intuior: cuius opinione, & memoria omnes laborum fructus exa-quari, niriq; videmus. Si quid Sambuci opella in tuis effecerit: nil reticeto. Vale. Raptim. x. Cal. Septemb. M. D. LXXIIX. Vienna.

RICH. STREINIVS BARO, &c.
N. REVSNERO S.

RANSMISSI ad me sunt, exactis mensibus aliquot, libelli tui Monarchici, vt apellas: vnà cum literis. Sed quia nemo erat, qui responsum vr-

Cc

geret:

geret: neq; scirem, cui tutò committerem; rescribendū non putauī. Nunc verò, ne nimium differendo vel ingratus, vel inhumānus videar (vtrunque enim graue) has ad te dare volui. De illis igitur libellis tuis, multum te & amo, & gratiam habeo. Sunt enim elegantes: argumentum graue: numeri venusti: &, quod venustatem multò maximè commēdat, breues. Habent etiā Epigrammata suam laudem quasi peculiarem. Vnum hoc mihi ea in re permolestum accidit: quum eam, quā à me expectas, operā, quæ tibi alioquin paratissima esset, prestare non possum. Ego enim valetudinis causa iam pridem ab aula discessi: & nunc quoq; togam raram, vt ille ait, togam optimam esse duco. Nihilominus, si quid vsus venerit, in quo tibi aut commodare, aut prodesse queam, faxo intelligas, me tibi semper amicissimum fore. Benè vale. Cal. Nouembris. Anno LXXIX. Freideccio.

RVPERTVS A STOTZIN-
GEN, CAES. CONSIL. NICOLAO

Reufnero Iurifconfulto S. P. D.

LITERIS tuis, cum munere orationum panegyricarum, & itinerum à doctis hominibus confcriptorum, vehementer fum delectatus. Quæ delectatio longè maior futura est: vbi ea itinera, quæ ipfemet per Galliam, Italiam, Hispaniam olim confeci, per otium legere potuero. Sanè admiror ingenij tui felicitatem, summamq; , in fcriptis immortalitati tradendis, induftriam, & diligentiam. Quæ certè tanta est: ac fi adminiftratione, & cura illa tum domeftica; tum in erudienda iuuentute publica nō defungerê: fed totus in fcribendi, & commentandi munere effes occupatus. Nau libri tui, quos in omni ftudiorû, & literarû genere in lucem hætenus dedifti, magnã doctrinam prudentiam, vsum, & exercitationem, acutiffimumq; in rebus inueniendis ingenium, & in

iudicãdis iudicium acerrimum redolent. Minimè igitur dubito: quin hisce tuis scriptionibus, & commentationibus æternam, & nunquam intermorituram laudem sis consecutus. Cæterùm de tuo negotio, quemadmodum scribis, ita mihi curæ erit: quod tibi de me persuasissimum esse volo. Atque hæc sunt, quæ raptim ad tuas rescribere volui. Vale, doctissime Reusnere. Vienna. xv. Cal. Septemb. M. D. LXXX.

NICOLAUS CISNERVS,
CAM. IMPER. ASSESSOR, N. REVS-
NERO IC. S. P. D.

GRATISSIMAE mihi fuerunt literæ tuæ: nõ solùm eam ob causam, quòd puræ, elegantes, & doctæ essent: sed & quòd humanitatis, & benevolentiaë erga me tuæ certam haberent significacionem. Ac tibi maximas ago gratias: quòd mihi his ad amicitiam tuam aditum patefecisti. Nihil enim

hil enim mihi est doctorum, & bonorum vi-
 rorum notitia, & fauore antiquius: in quibus
 tu non infimum locum obtines. Iampridem
 enim monumenta ingenij tui te, & omnibus
 doctis commendârunt; & memoriæ consecrâ-
 runt sempiternæ. Quocirca si à me quoque o-
 mnia amicissimi hominis officia tibi persuafe-
 ris: non fallam opinionem tuam. Quòd si in re
 quapiam tibi opera, & studio, facultatibusq;
 meis adesse potero: dabo operam, vt intelligas:
 quanti amicitia tuam faciam: quod re ipsa præ-
 stare malo, quàm multis verbis polliceri. Cæ-
 terùm Emblemata, & Agalmata tua valdè
 probo: eaq; lucem quàmprimùm videre cupio.
 Puto te vidisse iam dudum symbola Achillis Boc-
 chij, Bononiæ excusa: & typis, atq; picturis ele-
 gantissimis, & doctissimis carminibus expressa:
 quæ magni fiunt ab omnibus: & tribus hîc ve-
 neunt aureis. Si qua in re tibi vsui esse potero:
 faciam & libenter, & studiose. Vale. Spiræ.
 XVI. Decemb. M. D. LXXIX.

DAIVD PEIFERVS I. V. D.
 CONSIL. SAXON. ELECT. N. REVS-
 NERO V. CL. S. D. P.

BIT ita profectò, clarissime & doctif-
 sime Reusnere: vt bonos boni etiam
 non visos diligant: adsciscantq; eos
 sibi quasi propinquitate, & natura
 coniunctos. τὸ γὰρ ὁμοίον τῷ ὁμοίῳ ἐφίεται, iuxta Empe-
 doclem. Id verò etiã tum fieri magis oportet:
 quum ab eo, quem ob virtutem admiramur,
 aliqua præter expectationem ad nos proficisci
 tur beneuolentię significatio: qua latens ille in
 natura diligendi sensus, quasi flammæ scintilla
 fomiti iniecta, incendio flagrat magis. Idem
 mihi lectis literis tuis, elegantissimè, & huma-
 nissimè scriptis, euidenter accidit. Nam quum
 antehâc ex doctissimis tuis libris in te quasi lu-
 men aliquod doctrinæ, probitatisq;, & virtu-
 tis prospexissem: teq; mecum natura, & studijs
 congruere animaduertissem: alitet fieri nõ po-
 tuit; quin magni te etiam tum ignotum face-
 re. Po-

re. Postea autem quàm tuæ mihi allatæ sunt literæ; benevolentia, atq; propensionis erga me tuæ ex omni parte plenissimæ; tantus ad voluntatem meam priorem cumulus accessit: vt antè dilexisse tantùm, iam verò etiam amare te mihi videar. Quamobrem persuasum tibi esse debet; te mihi esse carissimum; cùm propter suauitatem ingenij, & humanitatis tuæ: tum quòd me abs te amari sentiam. τὸν δὲ φιλέοντα μὴ φιλέειν, τῆς μιτάνδρωπίας ἐστὶ: à qua ego natura, & institutione semper fui alienissimus. Et quia hoc tempore ea mihi facultas non datur; vt te corā compellere queam, & dextræ coniungere dextram (vtor enim libenter Poëtæ nostri verbis) hoc saltem relinquatur: vt præsentia tuæ desiderium monumentis diuitis ingenij tui eruditissimis mihi minuatur. Itaq; & libellos tuos, quos huc misisti, amplector, atq; exosculor: & quod horum lectionis participē me feceris, tibi gratias amanter ago: & patronis ijs, quibus inscripti sunt, cum honorifica tui mentione tum offeram:

feram quum se dabit nobis occasio : quã quia
 captare libet optimam : haud existimaui cur-
 sorem tuum diutiùs detinendum esse. Interea
 & ego in tua erga me beneuolentia acquiesco:
 tibiq; profiteor eximium meum in omni offi-
 ciorum genere, quod ad alendam amicitiã
 nostrã, & ad honestatẽ, gloriãq; tuã spe-
 ctat, studium: & à te vehementer etiam atque
 etiam peto: vt egregiũ tuum erga me animum,
 quem tuis mihi literis declarasti, perpetuo re-
 tineas; ac epistolam hanc fœderis habere vim
 existimes. Quod reliquum est, opto tibi ex ani-
 mo; vt re ex sententia in hoc itinere tuo quã
 rectissimè confecta, lætus, atque incolumis ad
 tuos mox reuertaris; & quæ cupis, cum magna
 dignitate, consequaris omnia; sic vt in omni-
 bus tuis rebus, optatis meis fortuna respõdeat.
 Vale, & me, vt instituisti, ama. Dresdæ. xv.
 Cal. Iul. Anno M. D. xxv.

CARO-

CAROLVS V TENHOVIVS,

CAR. F. N. REVSNERO LEORINO

V. C. L. S. P. D.

MI NICOLAE, victor ô populi, à Deo
Tibi patre nostro, Heroq₃ Iesu Christo ego

Pacem precat^{us}, atq₃ gratiam, loco
Salutis æternam & perennem plurima:

Te certio^{rem} facere volui me, tuis

Cum literis Phaleucios dudum tuos

Meo dicatos nomini accepisse: sed

Nescire, quis eas tulerit isthinc huc mihi,

Quumq₃ Aulicus non sim, sed Vtenhouius,

Hoc est, ab aula Principis alienior,

Aulaq₃, si quis alius, osor maximus:

Respon^{sionem} scito me eam hæctenus

Nescisse cui mort alium ad te traderem

REVSNERE: donec heri Ludolphus ille, cui

αβδ, dedit cognomen, & κωμ, meam

Dussellopago spontè vènit ad domum:

Cras esse, qui Lauingam adiret, dictitans:

Tabellionem: nempe principis sui.

Nec mora, negocijs licet quàm plurimis,

Gratissimisq₃, nundinas propter, forem

Nunc oc: upatus: litteras meditans nouas,

Non ad nouos, sed amiculos veteres: quibus

Epistolarum Nundinalium indidi

Titulum: sed Autumnalium, vel ὁ πωριωδω,

Non ἐαριωδω: calamo manum admocui vuido:

Tibiq₃, mi Leorine, quamuis perparum,

Dd

Quod

Quod scriberem, esset: prater ingentes, tuum
 Quis candor iste gratias poscit, tamen
 Non potui inanem nuncium dimittere,
 Rediturientem pauculos intra dies
 Dussellopagum: vel tuas vt literas
 Hac arte possem elicere iucundissimas,
 Modulosq; melle dulciores Attico,
 Vel nomen vt, celeberrimum licet, tuum
 In Epistolarum Nundinalium libris
 Sic Nicolaos inter huius seculi
 Fulgeret, inter vt minora sidera
 Phœbe. Ludolphi filium interea tua
 Commendo fidei, diligentiaq;: ne
 Dum plura meditor, diligentiam meam
 Iouis anteuertat nuntius nostri. Vale:
 Tuisq; copiosorem literis
 Materiam amabò suggeras cupido mihi:
 Phaleu. iosq;, quos tuis Phaleucijs
 Totidem rependo, consulas boni. Vale,
 Vale, vale inquam ter quaterq;, cum tuis
 Musisq;, Gratijsq;, symmistis tuis.

Nussia Prid. Cal. Sep.

M. D. XXC.

ΜΑ. ΚΑΡ—Ο'ΑΟΣ Ο'ΤΘ'ΕΝ—Ω—ΒΙΟΣ

Tuus ille amicus, omnibus amicissimus
 Pietatis eruditioris affectus
 Vel eruditionis affectus pie.

FINIS.

IEREM-

IEREMIAS REVS
 NERVVS LEORINVS,
 LECTORI S.

 PERÆPRECIVM facturus mihi videor: si omnium operum auctoris, quæ ab eo hactenus scripta & partim iam edita, partim editioni adornata sunt; breuem indicem, & catalogum, vna veluti tabella ob oculos singula ponentem; ad calcem libelli huius adiungam: vt quid de eo aut sperandum, aut iudicandum sit, melius appareat. Vale, mi Lector, & fruerere.

Dd 2

OPERVVM

Ethica,
vtPoliticarum disputatio-
num lib I. Lauing. & Ar-
gent. 1579.Ethica Tulliana, nondum
excusa.Dialecticæ lib. III. Lauing.
1571. Argent. 1578.Philo-
sophi-
ca, Eá-
que velLogi-
ca, vtΓνώσει, siue cogni-
tione præceptorū,
cuiusmodi sunt,
Elementorū Rhe-
toricæ lib. II. Ibid.Rhet-
oric. par-
tim eaΠράξει, siue exer-
citatione: vt Ora-
tionum Panegyri-
carum Decades 8.
Sacrae II Politicæ
III. Historicæ II.
Philosophica I.

1.

Ἀμετρα,
id est, so-
luta ora-
tione scri-
pta: Quæ
aut suntO P E-
R V M
Aucto-
ris no-
strisunt
quædā.

2.

Ἐμμετρα
id est, liga-
ta oratio-
ne com-
posita.*Iuridi-
ca, vt
suntMedulla Iurisprudentiæ Iustinianæ,
siue μικροτέχνη: nondum edita.Disputationum Iuris ciuilis libri tres:
Argen. 1579. cum alijs nonnullis dis-
putationibus eiusdem generis, Lau-
ing. excus. An. 1579. & 1580.Partitio Iuris ciuilis, & Pontificij, ex
comment. Hopperi. Et alia quædam
in Iure scripta: de quibus aliàs.

3.

Συμμικτά, id est, Mixta, partim ligata, partim soluta oratio-
ne facta. **

Christiados, siue carminum fa-
rorum lib.IIII. Lauing. 1571.

Primę Dei Ecclesię Fragmentum,
ibid.

1. Sacra. siue Theologi-
ca, vt sunt

Disti- cha	} Euan- gelica	} Gręca, cum Fabricianis

*
OPERA
ἔργα,
id est, nu-
merosa,
sunt vel

2. Physiologica, vt est
Paradisus, siue Hor-
tulus Poeticus, Basi.
1578. Septem libris
constans, quorū no-
mina sunt:

1. Pomarium.
2. Rosarium.
3. Frumentarium, & Olitorium.
4. Leporarium.
5. Auarium.
6. Piscaria.
7. Spelæum. Item Penus Poëti-
ca, ibid.

3. Geographica, siue A-
podemica, vt sunt li-
bri septē itinerum,
siue Hodæporicorū
vniuersi ferē orbis
terrarum:

1. Catholicorum.
2. Gręcorum.
3. Italicorum.
4. Italogermanicorum.
5. Pannonicorū, siue Noricorū.
6. Rheticorū, & Francicorum.
7. Saxoniorum, & Sarmatico-
rum, Basi. An. 1580.

4. Historica. A.
5. Mythologica. B.
6. Poëtica. C.
7. Miscellanea. D.

A
OPERA
Historica,
vt sunt

Monarcharum, siue
sumniorum Re-
gum libri se-
ptem.

1. Assyriarum.
2. Persarum.
3. Græcorum.
4. Romanorum Ital.
5. Romanorum Byzantinorum.
6. Græcorum Byzantinorum.
7. Germanicorum Cæsarum.
Lipsiæ, Lauingæ, Augustæ
excusi 1578.

Principum Septemui-
rorum, siue Electo-
rum lib. III.

1. Palatinorum.
2. Saxoniarum.
3. Brandenburgicorum.
Augustæ, 1578.

Principum, & ducum Venetorum, Lauingæ, 1579.

Principum Palatinorum, & Boiorum, Lauingæ, 1567.

Ἰεραρχία, siue Regnum Pontificium. } nondum ex-
Ποικίλη, siue Theatrum Basilicum. } cusa.

B Opus Mythologicum, voco Ἀγαλματοποιήσιν, siue Pictam Poesin Ouidianam: quæ est Thesaurus omnium propemodum fabularum Poeticarum: Fausti Sabæi-Brixiani, aliorumque clarorum virorum, tam veterum, quàm recentium Epigrammatis illustratarum: ex recensione Nic. Reufneri, &c. Francoforti, 1581.

C
OPERA
Poetica, vel
sunt

Latina, in quorum
numero sunt

- Elegiarum lib. V.
- Epigrammatum IX.
- Heroicorum III.
- Soteriorum I.
- Philotesiorum I.
- Miscellorum I.
- Exoticorum II.
- Odarum lib. II.
- Carminum III.

Græca, vt sunt

- Elegorum
 - Epicorum
- } fragmenta.

Quæ omnia

IMPRESSVM FRAN-
COFORTI AD MOENVM,
PER IOANNEM FEYER-
abendt, Impensis Sigismundi
Feyerabendij.

M. D. LXXXI.

